

واژگان

واژه‌هایی که در قرآن کنایه از آمیزش جنسی است:

رفت: أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ.^۱

مباشرت: وَلَا تَبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ^۲

مس: رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ^۳

لمس: أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ^۴

اتیان: فَأَتَوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ^۵

سَفَح: مُخَصِّنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ^۶ مسافح یعنی ریزنده چون کسی که عمل جنسی غیر مشروع می‌کند منی را هدر می‌دهد.

غشیان (به معنای فرا گرفت و پوشاند): فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا^۷

افشاء (به معنای توسعه دادن): وَ كَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا

مراوده: وَ رَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ^۸

وعده سر: لَأَتُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا^۹

دخول: رَبَّائِبُكُمْ الَّتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّنْ نِّسَائِكُمُ الَّتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ^{۱۰}

و طر: فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطْرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطْرًا^{۱۱}

شهوة جنسی

قال الصادق (عليه السلام): انظُرِ الْآنَ يَا مُفَضَّلُ كَيْفَ جُعِلَتْ آيَاتُ الْجَمَاعِ فِي الذَّكَرِ وَالْأُنْثَى جَمِيعاً عَلَى مَا يُشَاكِلُ ذَلِكَ عَلَيْهِ فَجَعَلَ لِلذَّكَرِ آلَةً نَّاشِرَةً تَمْتَدُّ حَتَّى تَصِلَ النَّطْفَةَ إِلَى الرَّحِمِ إِذَا كَانَ مُحْتَاجاً إِلَى أَنْ يَقْذِفَ مَاءَهُ فِي غَيْرِهِ وَ خَلَقَ لِلْأُنْثَى وَعَاءً قَعِيراً لِيَشْتَمِلَ عَلَى الْمَاءَيْنِ جَمِيعاً وَ يَحْتَمِلَ الْوَلَدَ وَ يَتَسَّعَ لَهُ وَ يَصُونُهُ حَتَّى يَسْتَحْكِمَ أ لَيْسَ ذَلِكَ مِنْ تَدْبِيرِ حَكِيمٍ لَطِيفٍ - سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (النمل: ۶۳) ... لَوْ نَبَتَ الشَّعْرُ فِي الْعَيْنِ أ لَمْ يَكُنْ سَيِّعَمَى الْبَصَرُ وَ لَوْ نَبَتَ فِي الْفَمِ أ لَمْ يَكُنْ سَيِّنْغَصُ عَلَى الْإِنْسَانِ طَعَامَهُ وَ شَرَابَهُ وَ لَوْ نَبَتَ فِي بَاطِنِ الْكَفِّ أ لَمْ يَكُنْ سَبْعُوقَةً عَنْ صِحَّةِ اللَّمْسِ وَ بَعْضِ الْأَعْمَالِ وَ لَوْ نَبَتَ فِي فَرْجِ الْمَرْأَةِ وَ عَلَى ذَكَرِ الرَّجُلِ أ لَمْ يَكُنْ سَيِّفَسِدٌ عَلَيْهِمَا لَذَّةُ الْجَمَاعِ فَانظُرْ كَيْفَ تَنَكَّبَ الشَّعْرُ عَنْ هَذِهِ الْمَوَاضِعِ لِمَا فِي ذَلِكَ مِنَ الْمَصْلَحَةِ^{۱۲}

امام صادق ع به مفضل فرمود:

^۱ بقرة: ۱۸۷

^۲ بقرة: ۱۸۷

^۳ آل عمران: ۴۷

^۴ بقرة: ۲۳۷

^۵ بقرة: ۲۲۲

^۶ مائدة: ۵

^۷ اعراف: ۱۸۹

^۸ يوسف: ۲۳

^۹ بقرة: ۲۳۵

^{۱۰} نساء: ۲۳

^{۱۱} الأحزاب: ۳۷

^{۱۲} توحيد المفضل، ص: ۵۴ و ۷۲

«اینک ای مفضل! بنگر که چگونه در مرد و زن، آلات مجامعت آفرید. همه در صورتی که شایسته است. برای مرد آلتی بلند و کشیده قرار داد تا به قعر رحم برسد و بتواند نطفه‌اش را در آن بریزد. برای زن نیز ظرف گودی را آفرید تا هر دو آب را یک جا گرد آورد، فرزند را جای دهد و [به تناسب رشد او] گشاده شود تا او استحکام یابد. آیا این از تدبیر حکیم و لطیف نیست؟ بدرستی که خدای، منزله از شرک مشرکان است.^{۱۳} ...

مو را در جایی چند که ضرر دارد نرویانیده، اگر مو در دیده روئیده می‌شد مورث کوری می‌شد، و اگر در میان دهان می‌روئید آشامیدن و خوردن بر این کس ناگوار می‌شد. و اگر در میان کف می‌روئید احساس اشیاء را به لمس نمی‌توانست کرد. و بعضی از اعمال به آسانی متمشی نمی‌شد. و اگر در ذکر مرد می‌روئید، لذت جماع از مردن و زن فوت می‌شد.^{۱۴}»

سُئِلَ عَلَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْجَمَاعِ! فَقَالَ: حَيَاءٌ يَرْتَفِعُ وَ عَوْرَاتٌ تَجْتَمِعُ، أَشْبَهُ شَيْءٍ بِالْجُنُونِ، الْإِصْرَارُ عَلَيْهِ هَرَمٌ وَ الْإِفَاقَةُ مِنْهُ نَدَمٌ، ثَمَرَةٌ حَلَالِهِ الْوَلَدُ إِنْ عَاشَ فَتَنٌ وَ إِنْ مَاتَ حَزَنٌ.^{۱۵}
از امام امیر المؤمنین ع از جماع پرسیدند. حضرت فرمود:

«شرمی است که بر می‌خیزد، و عورتهاست که جمع میشوند، شبیه‌ترین چیز است بدیوانگی، اصرار بر آن پیریست، و بهوش آمدن از آن پشیمانی است، میوه حلال آن فرزند است که اگر زنده بماند بفتنه می‌اندازد، و اگر بمیرد اندوهگین می‌سازد.^{۱۶}»

عوارض شهوترانی

قال الإمام أمير المؤمنين ع: زِيَادَةُ الشَّهْوَةِ تُزْرِي بِالْمَرْوَةِ.^{۱۷}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«شهوت زیاد مروت و جوانمردی را معیوب می‌سازد.^{۱۸}»

قال الإمام أمير المؤمنين ع: مَنْ لَمْ يُدَاوِ شَهْوَتَهُ بِالْتَّرَكِ [لَهَا] لَمْ يَزَلْ عَلِيلًا.^{۱۹}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«هر کس شهوتش را با ترک نمودن مداوا نکند، همیشه مریض خواهد بود.^{۲۰}»

قال الإمام أمير المؤمنين ع: لَا عَقْلَ مَعَ شَهْوَةٍ.^{۲۱}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«با شهوت عقلی وجود ندارد.^{۲۲}»

تفاوت شهوت زنان و مردان

عَنِ ابْنِ جُمُهورٍ عَنْ أَبِيهِ رَفَعَهُ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع فِي بَعْضِ كَلَامِهِ إِنَّ السَّبَاعَ هَمُّهَا بَطُونُهَا وَ إِنَّ النِّسَاءَ هَمُّهُنَّ الرِّجَالُ.^{۲۳}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«درندگان همه هم و غمشان شکمشان است و زنان هم و غمشان مردان هستند.^{۲۴}»

^{۱۳} نمل / ۶۳: سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

^{۱۴} توحید المفضل، ص: ۵۴ و ۷۲

^{۱۵} غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۳۵۳

^{۱۶} غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۳۵۳

^{۱۷} تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۳۰۵

^{۱۸} تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۳۰۵

^{۱۹} تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۳۰۵

^{۲۰} تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۳۰۵

^{۲۱} تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۶۵

^{۲۲} تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، ص: ۶۵

^{۲۳} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۷

^{۲۴} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۷

عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع خَلَقَ اللَّهُ الشَّهْوَةَ عَشْرَةَ أَجْزَاءٍ فَجَعَلَ تِسْعَةَ أَجْزَاءٍ فِي النِّسَاءِ وَ جُزْءاً وَاحِداً فِي الرِّجَالِ وَ لَوْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ فِيهِنَّ مِنَ الْحَيَاءِ عَلَى قَدْرِ أَجْزَاءِ الشَّهْوَةِ لَكَانَ لِكُلِّ رَجُلٍ تِسْعُ نِسْوَةٍ مُتَعَلِّقَاتٍ بِهِ.^{٢٥}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«خداوند شهوت را ده قسم نمود. سپس نه قسم آن را در زنان قرار داد و یک جزء آن را در مردان و اگر نبود که خداوند در زنان به اندازه شهوتشان به آنها شرم داده است، برای هر مردی نه زن بود که به او آویز شده بودند.»^{٢٦}
عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ لِلْمَرْأَةِ صَبْرَ عَشْرَةِ رِجَالٍ فَإِذَا هَاجَتْ كَانَتْ لَهَا قُوَّةُ شَهْوَةِ عَشْرَةِ رِجَالٍ.
امام صادق ع فرمود:

«خداوند برای زن صبر ده مرد را قرار داده است لذا زمانیکه به هیجان می آید نیروی شهوت ده مرد را دارا است.»^{٢٨}

عَنْ ضُرَيْسٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ إِنَّ النِّسَاءَ أُعْطِينَ بُضْعَ اثْنَيْ عَشَرَ وَ صَبْرَ اثْنَيْ عَشَرَ.^{٢٩}
امام صادق ع فرمود:

«به زنان نیروی جنسی دوازده نفر و صبر دوازده نفر داده شده است.»^{٣٠}
سَأَلْتُهُ كَيْفَ صَارَتْ عِدَّةُ الْمُطَلَّغَةِ ثَلَاثَ حَيَضَاتٍ أَوْ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَ صَارَ فِي الْمُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجُهَا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا قَالَ أَمَّا عِدَّةُ الْمُطَلَّغَةِ ثَلَاثَ حَيَضَاتٍ أَوْ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ لِاسْتِبْرَاءِ الرَّجْمِ مِنَ الْوَلَدِ وَ أَمَّا الْمُتَوَقَّى عَنْهَا زَوْجُهَا فَإِنَّ اللَّهَ شَرَطَ لِلنِّسَاءِ شَرْطًا فَلَمْ يُحَابِهِنَّ فِيهِ وَ شَرَطَ عَلَيْهِنَّ شَرْطًا فَلَمْ يَحْمِلْ عَلَيْهِنَّ فِيمَا شَرَطَ لَهُنَّ بَلْ شَرَطَ عَلَيْهِنَّ مِثْلَ مَا شَرَطَ لَهُنَّ فَأَمَّا مَا شَرَطَ عَلَيْهِنَّ فَإِنَّهُ جَعَلَ لَهُنَّ فِي الْأَيْلَاءِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ لِأَنَّهُ عَلِمَ أَنَّ ذَلِكَ غَايَةُ صَبْرِ النِّسَاءِ فَقَالَ فِي كِتَابِهِ لِلَّذِينَ يُؤَلُّونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبَّصْ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ (البقرة: ٢٣٦) فَلَمْ يَجْزِ لِلرِّجَالِ أَكْثَرَ مِنْ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فِي الْأَيْلَاءِ لِأَنَّهُ عَلِمَ أَنَّ ذَلِكَ غَايَةُ صَبْرِ النِّسَاءِ عَنِ الرِّجَالِ وَ أَمَّا مَا شَرَطَ عَلَيْهِنَّ فَقَالَ عِدَّتُهُنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا (البقرة: ٢٣٤) يَعْنِي إِذَا تَوَقَّى عَنْهَا زَوْجُهَا فَأَوْجَبَ عَلَيْهَا إِذَا أُصِيبَتْ بِزَوْجِهَا وَ تَوَقَّى عَنْهَا مِثْلَ مَا أُوجِبَ لَهَا فِي حَيَاتِهِ إِذَا أَلَى مِنْهَا وَ عَلِمَ أَنَّ غَايَةَ صَبْرِ الْمَرْأَةِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ فِي تَرْكِ الْجَمَاعِ فَمِنْ ثَمَّ أُوجِبَتْ عَلَيْهَا وَ لَهَا.
ابو الهيثم می گوید: از امام رضا ع پرسیدم:

«چگونه عده مطلقه سه حیض یا سه ماه قرار داده شده و عده وفات چهار ماه و ده روز؟» حضرت فرمود:
«اما این که عده مطلقه سه حیض یا سه ماه قرار داده شده به خاطر آن است که با این وسیله رحم زن از بودن نطفه در آن استبراء و پاک می شود و اما این که عده زنی که شوهرش وفات کرده چهار ماه و ده روز است، جهتش آن است که خداوند متعال به نفع زنان شرطی نموده که در آن و در شرطی که بر علیه آنها فرموده تقصیر نکرده بلکه در شرط بر آنها همچون شرط به نفعشان جانب مصلحت را رعایت نموده است.
اما شرطی که به نفع آنها است: خداوند متعال در مورد ایلاء به نفع زنان چهار ماه را تعیین نموده زیرا می داند که نهایت صبر ایشان تا این مدت است. خداوند عز و جل می فرماید:
"و آنان که با زنان خود ایلاء می کنند چهار ماه انتظار بکشند ..."^{٣١}
پس در ایلاء خداوند متعال مرد را مجاز قرار نداده بیشتر از چهار ماه ترک مباشرت با همسرش را بکند زیرا می داند که این مدت نهایت صبر زنان بوده که می توانند خود را از مردان باز دارند.
و اما شرطی که علیه آنها است: خداوند متعال می فرماید:
"عده زانی که شوهرشان فوت کرده چهار ماه و ده روز است"^{٣٢}»

^{٢٥} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٨

^{٢٦} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٨

^{٢٧} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٨

^{٢٨} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٨

^{٢٩} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٩

^{٣٠} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٩

^{٣١} بقره / ٢٢٦: لِلَّذِينَ يُؤَلُّونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبَّصْ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ

^{٣٢} بقره / ٢٣٤: الَّذِينَ يَتَوَقَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ عَشْرًا

یعنی هر گاه زنی شوهرش فوت نمود خداوند بر او واجب کرده به مقداری که در زمان حیات شوهرش در صورت ایلاء صبر می کرد (چهار ماه) حال نیز صبر کند چه آنکه خدا می داند نهایت صبر زن بر ترک مباشر چهار ماه است از این رو حق تعالی این مدت را بر او و علیه او شرط کرده است.^{۳۳}

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ وَغَيْرِهِ بِإِسْنَادِهِ يَرْفَعُهُ إِلَى الصَّادِقِ ع أَنَّهُ قَالَ: الْحَيَاءُ عَلَى عَشْرَةِ أَجْزَاءٍ تَسَعَةٌ فِي النِّسَاءِ وَوَاحِدَةٌ فِي الرِّجَالِ فَإِذَا حَاضَتِ الْجَارِيَةَ ذَهَبَ جُزْءٌ مِنْ حَيَاتِهَا فَإِذَا تَزَوَّجَتْ ذَهَبَ جُزْءٌ فَإِذَا افْتَرَعَتْ ذَهَبَ جُزْءٌ فَإِذَا وَلَدَتْ ذَهَبَ جُزْءٌ وَبَقِيَ لَهَا خَمْسَةٌ أَجْزَاءٍ فَإِنْ فَجَرَتْ ذَهَبَ حَيَاؤها كُلُّهَا وَإِنْ عَفَّتْ بَقِيَ لَهَا خَمْسَةٌ أَجْزَاءٍ.^{۳۴}

امام صادق ع فرمود:

«حیاء ده قسمت است. نه قسم آن در زنان است و یک قسمت در مردان لذا زمانی که دختری حیض می شود، قسمی از شرمش می رود و زمانی که ازدواج می کند جزئی دیگر می رود و زمانی که فرزندی می زاید، قسمی دیگر می رود و برایش پنج قسم می ماند. و اگر زنا کند همه شرمش می رود و اگر عقیف باشد برایش پنج قسم می ماند.»^{۳۵}

عَنْ أَبِي بصِيرٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ فَضَلَّتِ الْمَرْأَةُ عَلَى الرَّجُلِ بِتِسْعَةٍ وَتَسْعِينَ مِنَ اللَّذَّةِ، وَ لَكِنَّ اللَّهَ أَلْقَى عَلَيْهَا الْحَيَاءَ.^{۳۶}

امام صادق ع فرمود:

«زن بر مرد به (توان بهره بری از) نود و نه لذت برتری داده شده است و لکن خداوند شرم را بر او افکنده است.»^{۳۷}

موجبات تقویت جنسی

تقویت جماع

خوراکی

گوشت و تخم مرغ

رَوَى أَنَّ أَكْلَ اللَّحْمِ يَزِيدُ فِي السَّمْعِ وَ الْبَصَرِ وَ أَكْلُهُ بِالْبَيْضِ يَزِيدُ فِي الْبَاهِ.^{۳۸}

روایت شده است:

«خوردن گوشت، (قدرت) شنوایی و بینایی را می افزاید و خوردن آن با تخم مرغ، توان آمیزش را زیاد می کند.»^{۳۹}

پیاز

قَالَ النَّبِيُّ ص إِذَا دَخَلْتُمْ بَلَدًا فَكُلُوا مِنْ بَقْلِهِ أَوْ بَصْلِهِ يَطْرُدُ عَنْكُمْ دَاءَهُ وَ يَذْهَبُ بِالنَّصَبِ وَ يَشُدُّ الْعَصَبَ وَ يَزِيدُ فِي الْبَاهِ وَ يَذْهَبُ بِالْحَمَى.^{۴۰}

رسول خدا ص فرمود:

«وقتی به شهری وارد شدید از سبزی یا پیاز آن بخورید که بیماری آن شهر را از شما دور می کند و رنج و سختی را از بین می برد، عصب را محکم کرده. توان آمیزش را افزایش می دهد و تب را می برد.»

^{۳۳} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۰۷

^{۳۴} الخصال، ج ۲، ص: ۴۳۹

^{۳۵} الخصال، ج ۲، ص: ۴۳۹

^{۳۶} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۹

^{۳۷} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۹

^{۳۸} دعائم الإسلام ۲ ر ۱۴۵

^{۳۹} دعائم الإسلام ۲ ر ۱۴۵

^{۴۰} طب النبوی صلی الله علیه و آله و سلم، ص: ۳۱

پیاز و تخم مرغ

قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع إِنِّي أَشْتَرِي الْجَوَارِيَ فَأَحِبُّ أَنْ تُعَلِّمَنِي شَيْئاً أَقْوَى بِهِ عَلَيْهِنَّ فَقَالَ خُذْ بَصَلًا أَبْيَضَ فَقَطِّعْهُ صِغَاراً وَ أَفْلِهَ بِالزَّيْتِ ثُمَّ خُذْ بَيْضاً فَأَقْفِصْهُ فِي قَصْعَةٍ وَ ذَرِّ عَلَيْهِ شَيْئاً مِنَ الْمِلْحِ ثُمَّ أَكْبِبْهُ عَلَى الْبَصَلِ وَ الزَّيْتِ وَ أَفْلِهَ وَ كُلْ مِنْهُ قَالَ إِسْحَاقُ فَفَعَلْتُهُ فَكُنْتُ لَا أُرِيدُ مِنْهُنَّ شَيْئاً إِلَّا نَلْتُهُ.^{٤١}

مردی به امام صادق ع گفت:

«من کنیزکان (زیادی) می خرم به همین خاطر می خواهم چیزی به من بیاموزی تا بر آنان قوت داشته باشم.»
حضرت فرمود:

«پیاز سفید را بگیر و آن را به تکه های کوچکی خورد کن، آن را با روغن زیتون سرخ کن سپس تخم مرغی را در ظرفی بشکن و مقداری به آن نمک بزن سپس آن را به روی پیاز و روغن بریز و سرخ کن و از آن بخور. اسحاق می گوید: چنین کردم و به هر آنچه که از آن کنیزکان می خواستم رسیدم.»

پیاز و تخم مرغ و روغن

قال أبو الحسن ع مَنْ أَكَلَ الْبَيْضَ وَ النَّبْصَلَ وَ الزَّيْتِ زَادَ فِي جَمَاعِهِ وَ مَنْ أَكَلَ اللَّحْمَ بِالْبَيْضِ كَبُرَ عَظْمُ وَ لَدِهِ.^{٤٢}

امام کاظم ع فرمود:

«کسی که تخم مرغ و پیاز و روغن زیتون بخورد، توان آمیزش او زیاد می شود و کسی که گوشت را با تخم مرغ بخورد استخوان فرزندش درشت می شود.»^{٤٣}

هویج

وَ قَالَ الصَّادِقُ ع الْجَزْرُ أَمَانٌ مِنَ الْقَوْلَجِ [الْقَوْلَنْجِ] وَ الْبَوَاسِيرِ وَ يُعِينُ عَلَى الْجَمَاعِ.^{٤٤}

امام صادق ع فرمود:

«هویج امان از قولنج و بواسیر است و بر (توان) آمیزش کمک می کند.»^{٤٥}
عَنْ دَاوُدَ بْنِ فَرْقَدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَكَلُ الْجَزْرِ يُسَخِّنُ الْكُلَيْتَيْنِ وَ يُقِيمُ الذَّكَرَ.^{٤٦}

امام صادق ع فرمود:

هویج کلیه ها را گرم کرده و آلت را راست می گرداند.^{٤٧}

هندباء

قال الشهيد (ره) في الدروس: يستحب أن يؤتى بالبقل الأخضر على المائدة تأسيا بأمر المؤمنين ع و سبع ورقات من الهندباء أمان من القولنج ليلته و على كل ورقة قطرة من الجنة فليؤكل و لا ينفص و هو يزيد في الباه و يحسن الولد.^{٤٨}

شهید اول در کتاب دروس می فرماید:

«مستحب است که به پیروی از امیر المؤمنین علی (علیه السلام) در سفره، سبزی تازه آورده شود و (خوردن) ۷ برگ از هندباء (نوعی کاسنی) در شب، موجب امان یافتن از قولنج در همان شت است و بر هر برگی از آن قطره ای از

^{٤١} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{٤٢} مکارم الأخلاق، ص: ۱۹۵

^{٤٣} مکارم الأخلاق، ص: ۱۹۵

^{٤٤} مکارم الاخلاق ص ۱۸۴

^{٤٥} مکارم الاخلاق ص ۱۸۴

^{٤٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۷۱

^{٤٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۷۱

^{٤٨} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۹۳

بهشت است پس باید آن را خورد و دور نریخت یا قطعه قطعه نکرد و موجب زیاد شدن قدرت جنسی می شود و فرزند را نیکو می سازد.^{۴۹}

سویق و روغن

عَنْ ابْنِ مُسْكَانٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ شَرِبْتُ السَّوِيقَ بِالزَّيْتِ تَنْبَتُ اللَّحْمَ وَ تَشُدُّ الْعَظْمَ وَ تُرِقُّ الْبَشْرَةَ وَ تَزِيدُ فِي الْبَاءِ.^{۵۰}

امام صادق ع فرمود:

«نوشیدن سویق که (از آرد گندم یا جو درست می شود) همراه روغن زیتون، گوشت را می رویند و استخوان را محکم می سازد؛ باعث نازک و شفاف شدن پوست شده و بر توان جنسی می افزاید.»^{۵۱}

خرمای برنی

عَنْ النَّبِيِّ يَصِفُ الْبُرْنِيَّ قَالَ فِيهِ تِسْعُ خِصَالٍ يُقْوِي الظَّهْرَ وَ يُخَبِّلُ الشَّيْطَانَ وَ يُمْرِئُ الطَّعَامَ وَ يُطَيِّبُ النَّكْهَةَ وَ يَزِيدُ فِي السَّمْعِ وَ الْبَصَرِ وَ يُقَرِّبُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ يُبَاعِدُ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ يَزِيدُ فِي الْمُبَاضَعَةِ وَ يَذْهَبُ بِالذَّاءِ.^{۵۲}

از رسول خدا ص نقل شده که نوعی خرما به نام برنی (که قرمز بوده و سفت است و دارای گوشت زیادی است) را توصیف کرده و فرمودند:

«در آن نه خصوصیت وجود دارد، کمر را تقویت می کند، شیطان را از حرکت باز داشته، غذا را گوارا نموده و بوی دهان را خوب می کند، شنوایی و بینایی را تقویت کرده و باعث قرب و نزدیکی به خداوند عزو جل و دوری از شیطان می شود، نیروی هم بستری و مباشرت را بیشتر کرده و بیماری را می برد.»^{۵۳}

انجیر

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ كَلُوا التَّيْنَ الرَّطْبَ وَ الْيَابِسَ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي الْجِمَاعِ وَ يَقَطَعُ الْبَوَاسِيرَ وَ يَنْفَعُ مِنَ النَّفْرِسِ وَ الْإِبْرَدَةِ.^{۵۴}

رسول خدا ص فرمود:

«انجیر تازه و خشک را بخورید که توان آمیزش را می افزاید؛ بواسیر را قطع می کند و برای (از بین بردن) نفرس و مشکل قطره قطره آمدن بول سودمند است.»^{۵۵}

هلیم

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ نَبِيًّا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ، شَكَا إِلَى اللَّهِ الضَّعْفَ، وَ قَلَّةَ الْجَمَاعِ، فَأَمَرَهُ بِأَكْلِ الْهَرِيْسَةِ.^{۵۶}

امام صادق ع فرمود:

«پیامبری از پیامبران، به سوی خدا از ضعف (بدن) و کم شدن (قدرت) آمیزش شکوه نمود و خدا به او خوردن هلیم را دستور داد.»

گوشت هوبره (حباری)

رَوَى أَنَّ لَحْمَ الْحَبَّارِيِّ مِمَّا يَعِينُ عَلَى الْجَمَاعِ.^{۵۷}

^{۴۹} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۹۳

^{۵۰} المحاسن: ۴۸۸.

^{۵۱} المحاسن: ۴۸۸.

^{۵۲} مكارم الأخلاق، ص: ۱۶۹

^{۵۳} مكارم الأخلاق، ص: ۱۶۹

^{۵۴} مكارم الأخلاق، ص: ۱۷۴

^{۵۵} مكارم الأخلاق، ص: ۱۷۴

^{۵۶} محاسن، ج: ۲، ص: ۴۰۳

^{۵۷} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۱۹

(خوردن) گوشت حباری (پرنده ای شبیه مرغابی است با نوک و گردن بلند و رنگی خاکستری که عربی شده هوبره است) از چیزهایی است که به آمیزش کمک می کند.

سعتر و نمک

عَنْ الصَّادِقِ ع قَالَ ... السَّعْتَرُ وَالْمِلْحُ (إذا اجتماعاً^{۵۸}) يَطْرُدَانِ الرِّيَّاحَ عَنِ الْفُؤَادِ وَيَفْتَحَانِ السَّدَدَ وَيُخْرِقَانِ الْبُلْغَمَ وَيُدْرَانِ الْمَاءَ وَيُطَيِّبَانِ النَّكْهَةَ وَيُلَيِّنَانِ الْمَعِدَةَ وَيُذَهَبَانِ الرِّيَّاحَ الْخَبِيثَةَ مِنَ الْفَمِّ وَيُصَلِّبَانِ الذِّكْرَ^{۵۹}
امام صادق علیه السلام فرمود:

سعتر (گیاهیست بیابانی خوشبو با برگ های ریز و گل های کبود که طعم تندی دارد در فارسی به آن اوشه می گویند) و نمک (اگر با هم استفاده شوند^{۶۰}) بادها را از قلب خارج کرده و گرفتگی های آن را باز می کنند هم چنین بلغم را سوزانده و آب را از بدن جاری و خارج می کنند ، بوی دهان را خوش نموده و معده را نرم می کنند، بوهای نامطبوع را از دهان خارج می کند و آلت را سفت می گردانند.

به

قَالَ النَّبِيُّ كُلُّوا السَّفْرَجْلَ فَإِنَّهُ يَجْلُو الْفُؤَادَ وَمَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا أَطْعَمَهُ مِنْ سَفْرَجْلِ الْجَنَّةِ فَيَزِيدُ فِيهِ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا.^{۶۱}
رسول خدا ص فرمود:

«به، بخورید که قلب را جلا می دهد و خداوند پیامبری را مبعوث نکرد مگر آنکه از به بهشتی به او خوراند که باعث می شود به اندازه چهل مرد به توان او افزوده شود.»^{۶۲}

کدو

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ أَكَلَ الدُّبَاءَ بِالْعَدْسِ رَقَّ قَلْبُهُ عِنْدَ ذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ زَادَ فِي جَمَاعِهِ.^{۶۳}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که کدو را با عدس بخورد قلبش در هنگام یاد خدا رقیق می گردد و بر آمیزش او می افزاید.»^{۶۴}

خوردن شام

قَالَ أَبُو الْحَسَنِ ع لَا تَدَعِ الْعِشَاءَ وَ لَوْ بِكَفَكَةٍ فَإِنَّ فِيهِ قُوَّةَ الْجَسَدِ وَ لَا أَعْلَمُهُ إِلَّا قَالَ وَ صَلَاحٌ لِلزَّوْاجِ بَلْ لِلْجَمَاعِ.^{۶۵}

امام کاظم ع فرمود:

«شام خوردن را ترک نکن اگر چه به خوردن تکه نانی باشد چرا که در آن توانمندی جسم است و فرمود: و برای ازدواج بلکه آمیزش خوب است.»^{۶۶}

غیر خوراکی

دعا

قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع إِنِّي أَشْتَرِي الْجَوَارِيَ فَأَحِبُّ أَنْ تُعَلِّمَنِي شَيْئاً أَقْوَى بِهِ عَلَيْهِنَّ فَقَالَ ... تَسْجُدُ سَجْدَةً ثُمَّ تَقُولُ اللَّهُمَّ أَدِّمْ فِيهِنَّ لَدُنِّي وَ كَثِّرْ فِيهِنَّ رَغَبَتِي وَ قَوِّ عَلَيْهِنَّ ضَعْفِي حَلَالاً مِنْ عِنْدِكَ يَا سَيِّدِي^{۶۷}

^{۵۸} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۱۹

^{۵۹} مكارم الأخلاق، ص: ۱۹۱

^{۶۰} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۱۹

^{۶۱} مكارم الأخلاق، ص: ۱۷۲

^{۶۲} مكارم الأخلاق، ص: ۱۷۲

^{۶۳} مكارم الأخلاق، ص: ۱۷۷

^{۶۴} مكارم الأخلاق، ص: ۱۷۷

^{۶۵} مكارم الأخلاق، ص: ۱۹۵

^{۶۶} مكارم الأخلاق، ص: ۱۹۵

مردی به امام صادق ع گفت:

«من کنیزکان (زیادی) می خرم به همین خاطر می خواهم چیزی به من بیاموزی تا بر آنان قوت داشته باشم.»
حضرت فرمود:

«سجده‌ای به جا می آوری و می گویی:

"خدایا لذت را در آنها مداوم گردان و رغبت را در آنها زیاد کن. ضعفم را نسبت به آنان قوی گردن، از روی جلال و بزرگیت، ای سید و آقای من!"^{۶۸}»

خَضَاب

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بِسَيِّدِ الْخَضَابِ (أَي: الْحَنَاءِ) فَإِنَّهُ يُطَيِّبُ الْبَشْرَةَ وَ يَزِيدُ فِي الْجَمَاعِ.^{۷۰}

رسول خدا ص فرمود:

«بر شما لازم است که از سرور خضابها (حنا)^{۷۱} استفاده کنید چرا که پوست را خوشبو کرده و توان آمیزش را افزایش می دهد.»

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ الْحِنَاءُ خَضَابُ الْإِسْلَامِ يُزِينُ الْمُؤْمِنَ وَ يَذْهَبُ بِالصَّدَاعِ وَ يَحِدُّ الْبَصَرَ وَ يَزِيدُ فِي الْجَمَاعِ وَ الْحَسَنَةُ بِعَشْرَةِ وَ الدَّرْهَمُ (مِنَ الْخَضَابِ) بِسَبْعِمِائَةٍ.^{۷۲}

رسول خدا ص فرمود:

«حنا، خضاب (مورد تایید) اسلام است. مؤمن را زینت بخشیده و سردرد را از بین می برد. چشم را تیز بین کرده و قدرت آمیزش را افزایش می دهد. حسنه ده برابر ثواب دارد ولی (وزن) یک درهم (خضاب) هفتصد برابر (دارای ثواب) است.»

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص اخْتَضِبُوا بِالْحِنَاءِ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي شَبَابِكُمْ وَ جَمَالِكُمْ وَ نِكَاحِكُمْ وَ حُسْنِ وُجُوهِكُمْ.

رسول خدا ص فرمود:

«بحنا خضاب کنید که به جوانی و زیبایی و قوه نکاح و طراوت و زیبایی چهره شما می افزاید.»^{۷۳}

بوی خوش

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ع أَنَّهُ قَالَ: الرِّيحُ الطَّيِّبَةُ تَشُدُّ الْعَقْلَ وَ تَزِيدُ فِي الْبَاءَةِ.^{۷۴}

امام باقر ع فرمود:

«بوی خوش عقل را محکم و قوی نموده و توان جنسی را افزایش می دهد.»^{۷۵}

عَنْ فَضَيْلِ بْنِ عُثْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ اتَّخِذُوا فِي أَسْنَانِكُمْ السُّعْدَ فَإِنَّهُ يُطَيِّبُ الْفَمَ وَ يَزِيدُ فِي الْجَمَاعِ.^{۷۶}
فضیل بن عثمان می گوید: از امام صادق (علیه السلام) شنیدم که می گفت: «سعد^{۷۷} را بر روی دندان‌هایتان قرار دهید چون دهان را خوشبو کرده و بر قدرت آمیزش می افزاید. (سعد نوعی گیاه خوشبو است).»^{۷۸}

^{۶۷} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۶۸} اللَّهُمَّ أَدِّمْ فِيهِنَّ لَدُنِّي وَ كَثِّرْ فِيهِنَّ رَغَبَتِي وَ قَوِّ عَلَيْهِنَّ صَغْفِي حَلَالًا مِنْ عِنْدِكَ يَا سَيِّدِي

^{۶۹} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۷۰} صحيفه الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۹۰

^{۷۱} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۷۲} مكارم الأخلاق، ص: ۸۱

^{۷۳} مكارم الأخلاق، ص: ۸۲

^{۷۴} دعائم الإسلام، ج ۲، ص: ۱۶۶

^{۷۵} دعائم الإسلام، ج ۲، ص: ۱۶۶

^{۷۶} الخصال، ج ۱، ص: ۶۳

^{۷۷} نوعی گیاه خوشبو است.

^{۷۸} الخصال، ج ۱، ص: ۶۳

زدون موهای زائد

رَوَى عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلَادٍ عَنِ الرَّضَاءِ قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ ثَلَاثٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ الْعِطْرُ وَ إِخْفَاءُ الشَّعْرِ وَ كَثْرَةُ الطَّرِيقَةِ.^{٧٩}
امام رضا ع می فرمود:
«سه چیز از سنت و روش پیامبران است: عطر، زدودن مو از ریشه و جماع بسیار.»^{٨٠}

سورمه

عَنِ الرَّضَاءِ قَالَ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَكْتَحِلْ وَ قَالَ وَ عَلَيْكَ بِالْإِثْمِدِ فَإِنَّهُ يَجْلُو الْبَصَرَ وَ يُنْبِتُ الْأَشْفَارَ وَ يُطَيِّبُ النَّكْهَةَ وَ يَزِيدُ فِي الْبَاهِ.^{٨١}
امام رضا ع فرمود:
«کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، باید سرمه بکشد. و فرمود: بر تو باد سنگ سرمه، که چشم را جلا می دهد و مژگان را می روپاند، دهان را خوشبو کرده و بر نیروی جنسی می افزاید.»^{٨٢}
قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَام) الْكَحْلُ يَزِيدُ فِي الْمُبَاضَعَةِ.^{٨٣}
امام صادق ع فرمود:
«سرمه توان آمیزش را افزایش می دهد.»^{٨٤}

شانه کردن سر

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ تَسْرِيحُ الرَّأْسِ يَذْهَبُ بِالْوَبَاءِ وَ يَجْلِبُ الرِّزْقَ وَ يَزِيدُ فِي الْجَمَاعِ.^{٨٥}
رسول خدا ص فرمود:
«شانه زدن موی سر، وبا را می برد و روزی را جلب نموده و بر توان آمیزش می افزاید.»^{٨٦}

تماس با آب

ورد فی الغسل بالماء و الارتماس به یزید فی الباه، و کذا غسل الذکر و دلکه بالماء.^{٨٧}
در رابطه با شستن بدن با آب و فرو رفتن در آن روایتی وارد شده که باعث افزایش توان جنسی می شود؛ شستن و مالندن آلت به وسیله آب نیز همین اثر را دارد.

پوشیدن کفش زرد

عَنْ حَنَانَ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ عَلَيْكَ بَلْبَسِ النَّعْلَ الصَّفْرَاءِ فَإِنَّ فِيهَا ثَلَاثَ خِصَالٍ قُلْتُ وَ مَا هِيَ قَالَ تَحْدُثُ الْبَصَرَ وَ تَشُدُّ الذِّكْرَ وَ تَنْفِي الْهَمَّ وَ هِيَ مَعَ ذَلِكَ مِنْ لِبْسِ الْأَنْبِيَاءِ ع.^{٨٨}
حنان بن سدير می گوید: امام صادق ع به من فرمود:
«بر تو لازم است که کفش زرد بپوشی، چون در آن سه خصوصیت وجود دارد» گفتم:
«آن خصوصیات چیست؟» حضرت فرمود:
«بینایی را تقویت می کند، آلت را سفت می گرداند، هم و غم را دور می کند و علاوه بر این از لباس انبیا ع است.»^{٨٩}

^{٧٩} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٢

^{٨٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٢

^{٨١} مكارم الأخلاق، ص: ٤٦

^{٨٢} مكارم الأخلاق، ص: ٤٦

^{٨٣} مكارم الأخلاق، ص: ٤٦

^{٨٤} مكارم الأخلاق، ص: ٤٦

^{٨٥} نواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٢٢

^{٨٦} نواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٢٢

^{٨٧} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ٣١٩

^{٨٨} مكارم الأخلاق، ص: ١٢٥

^{٨٩} مكارم الأخلاق، ص: ١٢٥

زیاد شدن منی

شیر

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع قَالَ: مَنْ تَغَيَّرَ عَلَيْهِ مَاءُ الظَّهْرِ فَلْيَنْفَعْ لَهُ اللَّبَنُ الحَلِيبُ وَ العَسَلُ.^{۹۰}
امام کاظم ع فرمود:

«هر که آب کمرش دگرگون شود (رو به کاستی گذارد) شیر تازه و عسل برای او نافع است.»^{۹۱}
قَالَ الصَّادِقُ ع: اللَّبَنُ الحَلِيبُ نَافِعٌ لِمَنْ نَفَرَ عَلَيْهِ مَاءُ الظَّهْرِ.^{۹۲}

امام صادق ع فرمود:

«شیر تازه نافع است برای کسی که آب کمرش کم شده است.»^{۹۳}

خریزه

عَنْ الصَّادِقِ ع قَالَ كُلُّوا البَطِيخَ فَإِنَّ فِيهِ عَشْرَ خِصَالٍ مُجْتَمِعَةٍ وَ هُوَ شَحْمَةُ الأَرْضِ لَأ دَاءٍ فِيهِ وَ لَأ عَائِلَةٌ وَ هُوَ طَعَامٌ وَ شَرَابٌ وَ فَاكِهَةٌ وَ رِيحَانٌ وَ هُوَ أَشْتَانٌ وَ أذْمٌ وَ يَزِيدُ فِي البَاهِ وَ يَغْسِلُ المَثَانَةَ وَ يُدِرُّ البَوْلَ.^{۹۴}
امام صادق ع فرمود:

خریزه بخورید که ده خاصیت در آن وجود دارد: گوشت زمین است، بیماری و ناراحتی ندارد، هم خوردنی است و هم نوشیدنی، هم میوه است و هم خوشبو می کند، برای شست و شو مفید است و هم خورش می باشد (که می توان آن را با نان میل کرد)، بر قوه جنسی می افزاید، مثانه را شست و شو داده و ادرار آور است.^{۹۵}

پنیر

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الفضْلِ النَّيْسَابُورِيِّ عَنْ بَعْضِ رِجَالِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنِ الجُبْنِ فَقَالَ دَاءٌ لَأ دَوَاءَ فِيهِ فَلَمَّا كَانَ بِالْعَشِيِّ دَخَلَ الرَّجُلُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَنَظَرَ إِلَى الجُبْنِ عَلَى الخِوَانِ فَقَالَ جَعَلْتُ فِدَاكَ سَأَلْتُكَ بِالْغَدَاةِ عَنِ الجُبْنِ فَقُلْتُ لِي إِنَّهُ هُوَ الدَّاءُ الَّذِي لَأ دَوَاءَ لَهُ وَ السَّاعَةَ أَرَاهُ عَلَى الخِوَانِ قَالَ فَقَالَ لِي هُوَ ضَارٌّ بِالْغَدَاةِ نَافِعٌ بِالْعَشِيِّ وَ يَزِيدُ فِي مَاءِ الظَّهْرِ.^{۹۶}

راوی از امام صادق از پنیر پرسید، حضرت پاسخ داد:

«دردی است که دوایی در آن نیست» راوی بعد شبانگاه خدمت حضرت رسید و دید که بر سفره پنیر است. گفت: «فدایتان بشوم من صبح از شما درباهر پنیر پرسیدم و شما به من فرمودید که آن دردی است که دوایی ندارد و الان می بینم که بر سفره است!» حضرت فرمود:

«پنیر در صبح مضر است ولی در شب مفید است؛ پنیر آب کمر را می افزاید.»^{۹۷}

زیتون

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ رَفَعَهُ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع الزَّيْتُونُ يُزِيدُ فِي المَاءِ.^{۹۸}
امام صادق ع فرمود:

«زیتون آب (کمر) را زیاد می کند.»

^{۹۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۸، ص: ۱۹۱

^{۹۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۸، ص: ۱۹۱

^{۹۲} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۹۳} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۹۴} مكارم الأخلاق، ص: ۱۸۵

^{۹۵} مكارم الأخلاق، ص: ۱۸۵

^{۹۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۴۰

^{۹۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۴۰

^{۹۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۳۲

پیاز

عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عِ الْبَصَلُ يَذْهَبُ بِالنَّصَبِ وَ يَشُدُّ الْعَصَبَ وَ يَزِيدُ فِي الْخَطَى وَ يَزِيدُ فِي الْمَاءِ وَ يَذْهَبُ بِالْحُمَى.^{۹۴}

امام صادق ع فرمود:

«پیاز خستگی و درد را می برد اعصاب را تقویت می کند، آب (کمر) را زیاد کرده، و بر قدمها می افزاید و هم چنین تب را می برد.»^{۱۰۰}

تخم مرغ

عَنْ مُحَمَّدِ الْبَاقِرِ ع أَنَّهُ قَالَ: مَنْ عَدِمَ الْوَلَدَ فَلْيَأْكُلِ الْبَيْضَ وَ لِيُكْثِرْ مِنْهُ فَإِنَّهُ يَكْثُرُ النَّسْلُ.^{۱۰۱}
امام باقر (علیه السلام):

«اگر کسی بچه ندارد، تخم مرغ بخورد و از آن زیاد مصرف کند، چون نسل را زیاد می کند.»^{۱۰۲}
عَنْ عَلِيِّ ع قَالَ إِنَّ نَبِيًّا مِنْ الْأَنْبِيَاءِ شَكَأَ إِلَى رَبِّهِ قَلَّةَ النَّسْلِ فِي أُمَّتِهِ فَأَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يَأْمُرَهُمْ بِأَكْلِ الْخُبْزِ بِالْبَيْضِ.^{۱۰۳}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«پیامبری از پیامبران از کم بودن نسل امتش به خداوند شکوه و گلیه کرد، خدا نیز به او فرمان داد تا امتش را امر کند به خوردن نان با تخم مرغ.»^{۱۰۴}

عسل

عَنِ الرِّضَاعِ قَالَ فِي آدَابِ الْجَمَاعِ: ثُمَّ اغْتَسِلْ وَ اشْرَبْ مِنْ سَاعَتِكَ شَيْئًا مِنَ الْمُومِيَاءِ بِشَرَابِ الْعَسَلِ أَوْ بِعَسَلٍ مَنْزُوعِ الرَّغْوَةِ فَإِنَّهُ يَرُدُّ مِنَ الْمَاءِ مِثْلَ الَّذِي خَرَجَ مِنْكَ.^{۱۰۵}

امام رضاع در ضمن شمردن آداب آمیزش فرمود:

«سپس غسل کن و در همان ساعت مقداری مومیایی (ماده ای دارویی به شکل قیر) با شربت عسل میل کن، یا از عسلی که روی آن گرفته شده است بنوش، چون با این کار، مثل آن آبی که از تو خارج شد، به تو بر می گردد (و جبران می شود).»^{۱۰۶}

شانه زدن

قَالَ الصَّادِقُ ع إِنَّ الْمَشْطَ يَحْسِنُ الشَّعْرَ وَ يُنْجِزُ الْحَاجَةَ وَ يَزِيدُ فِي مَاءِ الصُّلْبِ وَ يَقْطَعُ الْبَلْغَمَ.^{۱۰۷}

امام صادق ع فرمود:

همانا شانه زدن مو را نیکو کرده و حاجت را برطرف می نماید. قدرت صلب را افزایش داده و بلغم را از بین می برد.^{۱۰۸}

^{۹۹} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۷۴

^{۱۰۰} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۷۴

^{۱۰۱} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۱۰۲} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۰

^{۱۰۳} مکارم الأخلاق، ص: ۱۶۳

^{۱۰۴} مکارم الأخلاق، ص: ۱۶۳

^{۱۰۵} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۱۸

^{۱۰۶} طب الأئمة عليهم السلام (للشبر)، ص: ۳۱۸

^{۱۰۷} الخصال، ج ۱، ص: ۲۶۸

^{۱۰۸} الخصال، ج ۱، ص: ۲۶۸

موجبات کاهش نیروی جنسی

کم شدن شدت شهوت

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى رَفَعَهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ - لَيْسَ عِنْدِي طَوْلٌ فَأَتَكِحُ النِّسَاءَ فَإِلَيْكَ أَشْكُو الْعُزُوبِيَّةَ فَقَالَ وَفَرُّ شَعْرَ جَسَدِكَ وَ أَدِمِ الصِّيَامَ فَفَعَلَ فَذَهَبَ مَا بِهِ مِنَ الشَّبَقِ.^{۱۰۹}

مردی نزد پیامبر ص آمد و گفت:

«ای رسول خدا! مالی نزد من نیست که با زنان ازدواج کنم و از عزب بودن و بی همسری نزد تو گلایه می‌کنم.»
حضرت فرمود:

«موهای بدن را زیاد کن و بر روزه گرفتن مداومت بورز» آن مرد هم چنین کرد و آن شهوت شدیدی که در او بود، رفت.^{۱۱۰}

فِي رِوَايَةِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَبِي زِيَادٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ ع قَالَ قَالَ عَلِيُّ ع مَا كَثُرَ شَعْرُ رَجُلٍ قَطُّ إِلَّا قَلَّتْ شَهْوَتُهُ.^{۱۱۱}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«موی مردی زیاد نشد مگر آنکه شهوتش کم شد.»^{۱۱۲}

ضعیف شدن نعوظ (حرکت آلت)

عَنْ حَنَانَ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ دَخَلْتُ عَلَيْهِ لَابِسًا نَعْلًا سَوْدَاءَ فَقَالَ مَا لَكَ وَ لُبْسَ النَّعْلِ السَّوْدَاءِ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ فِيهَا ثَلَاثَ خِصَالٍ قُلْتُ وَ مَا هِيَ قَالَ ع تَضَعُفُ الْبَصَرُ وَ تُرْخِي الذِّكْرَ وَ تُورِثُ الْهَمَّ وَ هِيَ مَعَ ذَلِكَ مِنْ لُبْسِ الْجَبَابِرَةِ.^{۱۱۳}

حنان بن سدير می گوید: خدمت امام صادق ع رسیدم در حالیکه نعل سیاهی پوشیده بودم؛ حضرت به من فرمود:

«چه شده که کفش سیاه پوشیدی؟ آیا نمی‌دانی که کفش سیاه سه خصوصیت دارد؟» گفتم:

«آن سه خصوصیت چیست؟» فرمود:

«چشم را ضعیف می‌کند و آلت را سست و ناتوان می‌گرداند و اندوه و قصه به همراه دارد، علاوه بر این ها از لباس زورگویان و جبارها ست.»^{۱۱۴}

کم شدن نطفه

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْهَمْدَانِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ إِبرَاهِيمَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ أَوْ أَبِي الْحَسَنِ ع الْوَهُمُ مِنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى قَالَ: ذَكَرَ السَّدَابُ فَقَالَ أَمَا إِنَّ فِيهِ مَنَافِعَ زِيَادَةَ فِي الْعَقْلِ وَ تَوْفِيرَ فِي الدَّمَاعِ غَيْرَ أَنَّهُ يُنْتِنُ مَاءَ الظَّهْرِ.^{۱۱۵}

نزد امام جواد یا امام هادی علیهما السلام از سداب^{۱۱۶} یاد شد؛ حضرت فرمود:

«همانا در آن منافی است که باعث زیاد شدن عقل می‌گردد مخ را کامل کند غیر از این که آب کمر را می‌گنداند.»^{۱۱۷}

^{۱۰۹} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۶۴

^{۱۱۰} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۶۴

^{۱۱۱} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۲

^{۱۱۲} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۲

^{۱۱۳} مکارم الأخلاق، ص: ۱۲۴

^{۱۱۴} مکارم الأخلاق، ص: ۱۲۴

^{۱۱۵} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۶۸

^{۱۱۶} سداب گیاهی است بسیار خوشبو با ساقه‌های منشعب و چوبی، برگهای متناوب دو تا سه قسمتی صاف و بی پرز است. خواص داروئی: خاصیت

اصلی آن کم کردن فشار شهوت است (البته باید توجه داشت که مصرف زیاد سداب سمی است و باید پرهیز شود)، پائین آورنده فشار خون.

تنظیم‌کننده کار قلب. ضدسردرد. ترشح صفرا را تحریک نموده و انگل‌های روده را دفع می‌کند.

عَنْ الْحَكَمِ بْنِ مِسْكِينٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ أَكَلُ الْأَشْنَانَ يُوهِنُ الرُّكْبَتَيْنِ وَ يُفْسِدُ مَاءَ الظَّهْرِ.^{۱۱۸}
 امام صادق ع فرمود:
 «خوردن اشنان^{۱۱۹} باعث سست شدن زانوها می شود و آب کمر را فاسد می کند.»^{۱۲۰}
 عَنْ عُبيدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: كَتَبَ أَبُو الْحَسَنِ ع مِنْ خُرَّاسَانَ إِلَى الْمَدِينَةِ لَا تَسْقُوا أَبَا جَعْفَرَ الثَّانِيَّ السَّوِيقَ
 بِالسُّكَّرِ فَإِنَّهُ رَدِيٌّ لِلرِّجَالِ.^{۱۲۱}
 المجلسی: فسرہ السیاری عن عبید اللہ أنه یکره للرجال لأنه یقطع النکاح من شدة برده مع السكر.^{۱۲۲}
 امام رضا ع از خراسان برای مدینه نوشت:
 «به ابوجعفر ثانی ع سویق و شکر ندهند که برای مردها بد است.»^{۱۲۳}
 علامه مجلسی: سیاری بنقل از ابی عبید اللہ آن را تفسیر کرده که چون از بس سرد است از مردان نیروی جماع را
 میبرد.^{۱۲۴}

آمیزش

لذت آمیزش

قال الله عزوجل: زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ ... آل عمران: (۱۴).
 خداوند در آیه ۱۴ سوره آل عمران می فرماید:
 «برای مردم شهوت به زنان زینت داده شده است. (به صورت غیر منطقی لذتهای جنسی برای آنها جلوه یافته
 است)»^{۱۲۵}
 عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع مَا تَلَدَّدَ النَّاسُ فِي الدُّنْيَا وَ الْأَخِرَةِ بِلَذَّةِ أَكْثَرِ لَهُمْ مِنْ لَذَّةِ النِّسَاءِ وَ هُوَ قَوْلُ
 اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَ الْبَيْنِ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ ثُمَّ قَالَ وَ إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ مَا يَتَلَدَّدُونَ بِشَيْءٍ
 مِنَ الْجَنَّةِ أَشْهَى عِنْدَهُمْ مِنَ النِّكَاحِ لَا طَعَامٍ وَ لَا شَرَابٍ.^{۱۲۶}
 امام صادق ع فرمود:
 «مردم در دنیا و در آخرت به چیزی مثل لذت بردن از زنان، لذت نمی برند و این فرموده خداوند است که: زین
 للناس حب الشهوات من النساء تا آخر آیه. قطعاً اهل بهشت به چیزی همانند آمیزش لذت نبرده و به آن اشتها
 ندارند، نه غذا و نه نوشیدنی (اینقدر مورد اشتهای آنان نیست)»^{۱۲۷}
 عَنْ بَكَّارِ بْنِ كَرْدَمٍ وَ غَيْرِ وَاحِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص جُعِلَ قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ وَ لَذَّتِي فِي
 النِّسَاءِ.^{۱۲۸}
 رسول خدا ص فرمود:
 «چشم روشنی من (و سرور من) در نماز قرار داده شده و لذتم در زنان.»^{۱۲۹}

^{۱۱۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۶۸

^{۱۱۸} الخصال، ج ۱، ص: ۶۳

^{۱۱۹} گیاهی است خودرو از تیره اسفناج. این گیاه برگهای ریز به هم فشرده دارد.

^{۱۲۰} الخصال، ج ۱، ص: ۶۳

^{۱۲۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۰۷

^{۱۲۲} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۶۳، ص: ۲۸۴

^{۱۲۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۳۰۷

^{۱۲۴} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۶۳، ص: ۲۸۴

^{۱۲۵} زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ

^{۱۲۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۱

^{۱۲۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۱

^{۱۲۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۱

^{۱۲۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۱

عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا قَالَ: سَأَلْنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ أَيُّ الْأَشْيَاءِ أَلَدُّ قَالَ فَقُلْنَا غَيْرَ شَيْءٍ فَقَالَ أَلَدُّ الْأَشْيَاءِ مُبَاضَعَةُ النِّسَاءِ.^{۱۳۰}

امام صادق ع از بعضی از اصحابش سؤال نمود:

«چه چیزها بیشترین لذت را دارد؟» آنها پاسخهایی دادند. بعد از آن امام فرمود:

«لذیذترین چیزها، آمیزش با زنان است.»^{۱۳۱}

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: النَّشْرَةُ فِي عَشْرَةِ أَشْيَاءَ الْمَشْيِ وَ الرَّكُوبِ وَ الْبَارْتِمَاسِ فِي الْمَاءِ وَ النَّظَرِ إِلَى الْحُضْرَةِ وَ الْأَكْلِ وَ الشَّرْبِ وَ النَّظَرِ إِلَى الْمَرْأَةِ الْحَسَنَاءِ وَ الْجِمَاعِ وَ السَّوَاكِ وَ غَسْلِ الرَّأْسِ بِالْخِطْمِيِّ فِي الْحَمَّامِ وَ غَيْرِهِ وَ مُحَادَثَةِ الرَّجَالِ.^{۱۳۲}

امام صادق ع فرمود:

«تفریح در ده چیز است: پیاده روی، سوارکاری، فرو رفتن در آب، نگاه به سبزه، خوردن، نوشیدن، نگاه به زن (محرم) زیبا، آمیزش، مسواک، شستن سر با (گیاه) خطمی و غیر آن و گفتگو با مردان!»^{۱۳۳}

استحباب آمیزش

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا إِبْرَاهِيمَ عَنِ الرَّجُلِ يَكُونُ مَعَ أَهْلِهِ فِي السَّفَرِ فَلَا يَجِدُ الْمَاءَ يَأْتِي أَهْلَهُ فَقَالَ مَا أَحَبُّ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ إِلَّا أَنْ يَكُونَ شَبِيقًا أَوْ يَخَافُ عَلَى نَفْسِهِ قُلْتُ يَطْلُبُ بِذَلِكَ اللَّذَّةَ قَالَ هُوَ حَلَالٌ فَقُلْتُ فَإِنَّهُ رَوَى عَنِ النَّبِيِّ أَنْ أَبَا ذَرٍّ سَأَلَهُ عَنْ هَذَا فَقَالَ أَتَيْتُ أَهْلَكَ تَوَجَّرُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ أَوْجَرُ قَالَ نَعَمْ إِنَّكَ إِذَا أَتَيْتَ الْحَرَامَ أَرَزْتَ فَكَذَلِكَ إِذَا أَتَيْتَ الْحَلَالَ أَجَرْتَ فَقَالَ أَلَا تَرَى أَنَّهُ إِذَا خَافَ عَلَى نَفْسِهِ فَأَتَى الْحَلَالَ أَجَرَ.^{۱۳۴}

اسحاق بن عمار گفت: از ابو ابراهیم (امام صادق ع) درباره مردی سؤال کردم که در سفر است و آبی (برای غسل) نمی یابد و با همسرش آمیزش می کند؟ حضرت فرمود:

«من دوست ندارم این کار را بکند مگر بخاطر شدت شهوت و یا این که بر (طغیان) نفسش بترسد!» من گفتم:

«او با این کار بدنبال لذت است!» حضرت فرمود:

«این حلال است» گفتم:

«روایت شده از پیامبر که ابوذر همین سؤال را از ایشان کرد و حضرت فرمود:

"با همسرت آمیزش کن! که اجر خواهی برد!" سپس ابوذر گفت:

"ای رسول خدا! و مزد داده می شوم؟!" حضرت فرمود:

"بله! تو وقتی نزد حرام می آیی گناه می کنی پس همچنین وقتی نزد حلال می آیی، مزد داده می شوی!" امام صادق ع فرمود:

«آیا دقت نمی کنی که او (آن مسافر) وقتی بر (طغیان) نفسش می ترسد لذا نزد حلال می آید، مزد داده می شود؟!»^{۱۳۵}

رَوَى عَنْ مَعْمَرِ بْنِ خَلَادٍ عَنِ الرَّضَاءِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ ثَلَاثٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ الْعِطْرُ وَ إِحْفَاءُ الشَّعْرِ وَ كَثْرَةُ الطَّرِيقَةِ.^{۱۳۶}

امام رضا ع فرمود:

«سه چیز از سنتهای انبیاء است: عطر، زدودن مو و زیادی آمیزش!»^{۱۳۷}

^{۱۳۰} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۱

^{۱۳۱} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۱

^{۱۳۲} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۴

^{۱۳۳} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۴

^{۱۳۴} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۴۹۵

^{۱۳۵} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۴۹۵

^{۱۳۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۲

^{۱۳۷} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۲

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى الْيَقْطِينِيِّ قَالَ قَالَ الرَّضَاعُ فِي الدَّيْكِ الْأَبْيَضِ خَمْسُ خِصَالٍ مِنْ خِصَالِ الْأَنْبِيَاءِ مَعْرِفَتُهُ بِأَوْقَاتِ الصَّلَاةِ وَالْغَيْرَةِ وَالسَّخَاءِ وَالشَّجَاعَةِ وَكَثْرَةُ الطَّرُوقَةِ.^{١٣٨}
 امام رضا ع فرمود:

«در خروسی سفید پنج خصلت از خصلتهای انبیاء است: آشنائیش با وقتها نماز، غیرت، سخاوت، شجاعت و زیادی آمیزش.»^{١٣٩}

عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ أَبَا بَكْرٍ وَ عُمَرَ أْتِيَا أُمَّ سَلَمَةَ فَقَالَا لَهَا يَا أُمَّ سَلَمَةَ إِنَّكَ قَدْ كُنْتَ عِنْدَ رَجُلٍ قَبْلَ رَسُولِ اللَّهِ فَكَيفَ رَسُولُ اللَّهِ مِنْ ذَاكَ فِي الْخَلْوَةِ فَقَالَتْ مَا هُوَ إِلَّا كَسَائِرِ الرِّجَالِ ثُمَّ خَرَجَا عَنْهَا وَ أَقْبَلَ النَّبِيُّ فَقَامَتْ إِلَيْهِ مُبَادِرَةً فَقَالَ أَنْ يَنْزِلَ أَمْرٌ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْبَرْتَهُ الْخَبَرَ فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ حَتَّى تَرَبَّدَ وَجْهُهُ وَ التَّوَى عِرْقَ الْغَضَبِ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَ خَرَجَ وَ هُوَ يَجْرُ رِذَاءَهُ حَتَّى صَعِدَ الْمِنْبَرَ وَ بَادَرَتْ الْأَنْصَارُ بِالسَّلَاحِ وَ أَمَرَ بِخَيْلِهِمْ أَنْ تَحْضُرَ فَصَعِدَ الْمِنْبَرَ فَحَمِدَ اللَّهَ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَتَّبِعُونَ عَيْبِي وَ يَسْأَلُونَ عَنِّي وَ اللَّهُ إِنِّي لَأَكْرَمُكُمْ حَسَبًا وَ أَطْهَرُكُمْ مَوْلِدًا وَ أَنْصَحَكُمْ لِلَّهِ فِي الْغَيْبِ وَ لَا يَسْأَلُنِي أَحَدٌ مِنْكُمْ عَنِّي إِلَّا أَخْبَرْتَهُ فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ مَنْ أَبِي فَقَالَ فَلَانَ الرَّاعِي فَقَامَ إِلَيْهِ آخَرَ فَقَالَ مَنْ أَبِي فَقَالَ عَلَامُكُمْ الْأَسْوَدُ وَ قَامَ إِلَيْهِ الثَّالِثُ فَقَالَ مَنْ أَبِي فَقَالَ الَّذِي تَنْسَبُ إِلَيْهِ فَقَالَتْ الْأَنْصَارُ يَا رَسُولَ اللَّهِ اغْفُ عَنَّا غَفَا اللَّهُ عَنْكَ فَإِنَّ اللَّهَ بَعَثَكَ رَحْمَةً فَاعْفُ عَنَّا غَفَا اللَّهُ عَنْكَ وَ كَانَ النَّبِيُّ إِذَا كَلَّمَ اسْتَحْيَا وَ عَرِقَ وَ غَضَّ طَرْفَهُ عَنِ النَّاسِ حَيَاءً حِينَ كَلَّمُوهُ فَنَزَلَ فَلَمَّا كَانَ فِي السَّحْرِ هَبَطَ عَلَيْهِ جِبْرَائِيلُ ع بِصَفْحَةٍ مِنَ الْجَنَّةِ فِيهَا هَرِيَسَةٌ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ هَذِهِ عَمَلُهَا لَكَ الْحُورُ الْعَيْنُ فَكُلْهَا أَنْتَ وَ عَلِيٌّ وَ ذُرِّيَّتُكُمْ فَإِنَّهُ لَا يَصْلُحُ أَنْ يَأْكُلَهَا غَيْرُكُمْ فَجَلَسَ رَسُولُ اللَّهِ وَ عَلِيٌّ وَ فَاطِمَةُ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ ع فَأَكَلُوا فَأَعْطَى رَسُولُ اللَّهِ فِي الْمُبَاضَعَةِ مِنْ تِلْكَ الْأَكْلَةِ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا فَكَانَ إِذَا شَاءَ عَشِيَ نِسَاءَهُ كُلَّهُنَّ فِي لَيْلَةٍ وَاحِدَةٍ.^{١٤٠}
 امام صادق ع فرمود:

ابوبکر و عمر آمدند نزد ام سلمه (همسر پیامبر) آمدند و به او گفتند:

«ام سلمه! تو قبل از پیامبر (از دواج کرده بودی و) نزد مردی بودی (قبلاً تجربه آمیزش با مردی را داشته ای) پیامبر خدا در خلوت چگونه است؟» ام سلمه گفت:

«او مثل دیگر مردان نیست.» بعد از آن دو از نزد ام سلمه خارج شدند و پیامبر وارد خانه شد. ام سلمه به سرعت نزد پیامبر آمد در حالی که هراس داشت از آسمان چیزی نازل شود و خبر را به پیامبر برساند. پیامبر آنچنان خشمگین شد که صورتش تیره شد و عرق خشم از بین دو چشمش غلطید. از خانه خارج شد در حالی که عبایش بر زمین کشیده می شد، تا این که به منبر رفت و انصار با سلاح و به سرعت خدمتش رسیدند. حضرت همه اشان را خبر نمود که حاضر شوند. (همه که حاضر شدند) حمد و ثنای الهی را بجای آورد و سپس فرمود:

«ای مردم! چه شده است که گروه هایی بدنبال عیب من هستند و از غیب من (امور مربوط به خلوت من) سؤال می کنند؟ بخدا قسم من از نظر حسب (جایگاه قبیله ای) محترم ترین شمایم و پاکترین تولد را داشته ام و در خلوت، بیشتر از همه شما خیرخواه خدا (و مراقب رضایت او) بوده ام و هیچ کدام از شما از من از پدرش سؤال نمی کند مگر این که من به او خبر می دهم!» مردی بلند شد و گفت:

«پدر من کیست؟» حضرت فرمود:

«فلانی که چوپان است.» دیگر بلند شد و گفت:

«پدرم کیست؟» حضرت فرمود:

«غلام سیاهتان!» سومی بلند شد و گفت:

«پدرم کیست؟» حضرت فرمود:

«همان کسی که به او نسبت داده شدی!» انصار (که دیدند اگر پیامبر همانطور بخواهد از پدران جمعیت حاضر بگوید، بسیاری از آنها حرامزاده گی اشان مشخص خواهد شد) گفتند:

«ای رسول خدا! بر ما ببخش! خداوند بر تو ببخشد! خداوند تو را مبعوث به رحمت نمود لذا بر ما ببخش تا خداوند هم بر تو ببخشد!» وقتی انصار با پیامبر سخن می گفتند، حضرت شرم نمود و عرق ریخت و نگاه مستقیمش را از مردم برداشت و بعد از منبر پایین آمد.

^{١٣٨} الخصال، ج ١، ص: ٢٩٨

^{١٣٩} الخصال، ج ١، ص: ٢٩٨

^{١٤٠} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٥

(آن شب را حضرت منزل هیچ یک از همسرانش سپری ننمود و به خانه حضرت فاطمه علیها السلام رفت) وقت سحر جبرئیل بر ایشان فرود آمد! با خود طبعی از بهشت داشت که در آن هلم بود بود! جبرئیل گفت:

«ای محمد! این را حور العین برایت عمل آورده است، از آن تو بخور و همچنین علی و خانواده اتان بخورد و درست نیست که غیر شما از آن بخورد!» پیامبر (که خوابیده بود) نشست! علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم صلوات الله (را صدا زد آنها آمدند و) از آن خوردند. بعد از آن به پیامبر در آمیزش قدرت چهل مرد داده شد. آنگونه که هر وقت می خواست می توانست در یک شب با همه همسرانش آمیزش کند! ^{۱۴۱}

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ جَهْمٍ قَالَ: رَأَيْتُ أَبَا الْحَسَنِ عِ اجْتَضَبَ ... ثُمَّ قَالَ إِنَّ مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ التَّنْظُفَ وَ التَّطْيِبَ وَ حَلْقَ الشَّعْرِ وَ كَثْرَةَ الطَّرِيقَةِ ثُمَّ قَالَ كَانَ لِسُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ أَلْفُ امْرَأَةٍ فِي قَصْرِ وَاحِدٍ ثَلَاثُمِائَةِ مَهِيرَةٍ وَ سَبْعُمِائَةِ سُرِّيَّةٍ وَ كَانَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُ بَضْعُ أَرْبَعِينَ رَجُلًا وَ كَانَ عِنْدَهُ تِسْعُ نِسْوَةٍ وَ كَانَ يَطُوفُ عَلَيْهِنَ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ. ^{۱۴۲}
امام کاظم ع فرمود:

«از جمله اخلاق انبیاء، نظافت و خوش بود نمودن و زدودن موها و آمیزش زیاد است! برای سلیمان هزار زن در یک قصر بود، ۳۳۰ زن عقدی و ۷۰۰ کنیز! و برای رسول خدا قدرت آمیزش چهل مرد بود و نزدش نه زن بود که در هر روز و شب دورشان می چرخید (و با آنها آمیزش می کرد)!» ^{۱۴۳}

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ع أَنَّهُ قَالَ: أَرْبَعَةٌ مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ التَّنْظُفُ وَ التَّطْيِبُ وَ حَلْقُ الْجَسَدِ يَعْنِي بِالنُّورَةِ وَ كَثْرَةُ الطَّرِيقَةِ يَعْنِي النِّسَاءَ ثُمَّ ذَكَرَ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ ع فَقَالَ كَانَ لَهُ أَلْفُ امْرَأَةٍ فِي قَصْرِ وَاحِدٍ سَبْعُمِائَةِ سُرِّيَّةٍ وَ ثَلَاثُمِائَةِ مَهِيرَةٍ قِيلَ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ كَيْفَ يَقْوَى عَلَى هَؤُلَاءِ قَالَ جَعَلَ اللَّهُ فِيهِ قُوَّةً بَضْعَةَ وَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا وَ يُجْعَلُ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ ع قِيلَ لَهُ لِعَلِيٍّ فَإِنَّهُ اسْتَحْيَا ذَكَرَ عَلِيٍّ لِأَبَوْتِهِ وَ مَكَانِ فَاطِمَةَ ع فَأَمْسَكَ وَ لَمْ يَقُلْ شَيْئًا. ^{۱۴۴}
امام صادق ع فرمود:

«چهار چیز از اخلاق پیامبران است: پاکیزه سازی، بوی خوش داشتن، تراشیدن بدن (منظور با داروی نظافت یعنی نوره) و زیاد آمیزش کردن (منظور زیاد زن داشتن است).» سپس حضرت از سلیمان بن داود علیه السلام یاد کردند و فرمودند:

«سلیمان بن داود هزار زن در یک کاخ داشت، هفتصد کنیز و سیصد زن مهری (عقدی).» از حضرت سؤال شد:

«فدایت شوم! چگونه قدرت آمیزش با این همه زن را داشت؟» حضرت فرمود:

«خداوند در او قدرت چهل و اندی مرد را قرار داده بود و این قدرت برای پیامبر ص هم قرار داده شده است.» از امام سؤال شد:

«آیا این قدرت برای علی ع هم هست؟» حضرت گویا از بردن نام امیرالمؤمنین علیه السلام به دلیل اینکه ایشان پدرشان بود و نیز به دلیل موقعیت حضرت زهرا علیها السلام شرم کردند و چیزی نگفتند. ^{۱۴۵}

عَنْ يَحْيَى بْنِ عِمْرَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: الشَّجَاعَةُ فِي أَهْلِ خِرَاسَانَ وَ الْبَاهُ فِي أَهْلِ بَرَبْرِ وَ السَّخَاءُ وَ الْحَسَدُ فِي الْعَرَبِ فَتَخَيَّرُوا لِنَطْفِكُمْ. ^{۱۴۶}

امام صادق ع فرمود:

«شجاعت در اهل خراسان است و قدرت جنسی در بربر است و سخاوت و حسادت در عرب است! برای نطفه خود (هر کدام از این زنان را با توجه به خصوصیتی که دارند) برگزینید!» ^{۱۴۷}

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ الْجُعْفِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص دَخَلَ بَيْتَ أُمِّ سَلَمَةَ فَشَمَّ رِيحًا طَيِّبَةً فَقَالَ أَتُنْكُمُ الْخَوْلَاءُ فَقَالَتْ هُوَ ذَا هِيَ تَشْكُو زَوْجَهَا فَخَرَجَتْ عَلَيْهِ الْخَوْلَاءُ فَقَالَتْ بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي إِنَّ زَوْجِي مُعْرِضٌ عَنِّي،

^{۱۴۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۶۵

^{۱۴۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۶۷

^{۱۴۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۶۷

^{۱۴۴} دعائم الإسلام، ج ۲، ص: ۱۹۲

^{۱۴۵} دعائم الإسلام، ج ۲، ص: ۱۹۲

^{۱۴۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۲

^{۱۴۷} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۲

فَقَالَ: مَا يَدْرِي مَا لَهُ بِإِقْبَالِهِ عَلَيْكَ؟ إِنَّهُ إِذَا أُقْبِلَ اِكْتَنَفَهُ مَلَكَانِ وَ كَانَ كَالشَّاهِرِ سَيْفَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَإِذَا هُوَ جَامِعٌ تَحَاتُّ عَنْهُ الذُّنُوبُ كَمَا يَتَحَاتُّ وَرَقُ الشَّجَرِ، فَإِذَا هُوَ اغْتَسَلَ اُنْسَلَخَ مِنَ الذُّنُوبِ.^{١٤٨}
امام صادق ع فرمود:

رسول خدا ص وارد منزل ام سلمه شد و بوی خوشی را استشمام نمود پس فرمود:
«آیا حولاء (زن عطر فروش) نزد شما آمده است؟» (ام سلمه) گفت:

«(بله) همان است! او از شوهرش شکایت دارد!» حولاء خدمت حضرت رسید و گفت:
«پدر و مادرم بفدایتان! همسرم از من روی گردان است!» حضرت فرمود:

«آیا نمی داند با روی آوردن به تو چه چیز برای اوست؟! او وقتی به تو روی آورد، دو فرشته دو طرفش را پوشش می دهند و او (در آن وقت) مثل کسی است شمشیر کشیده است در راه خدا! وقتی او آمیزش کند، گناهان از او می ریزد آنگونه که برگ درختان می ریزد! و زمانی که غسل کند، از گناهان کنده می شود!»^{١٤٩}
عَنْ جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ آبَائِهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِرَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِهِ يَوْمَ جُمُعَةٍ: هَلْ صُمْتَ الْيَوْمَ قَالَ لَا قَالَ لَهُ فَهَلْ تَصَدَّقْتَ الْيَوْمَ بِشَيْءٍ قَالَ لَا قَالَ لَهُ فَمِمَّ فَأَصِيبُ مِنْ أَهْلِكَ (فَإِنَّهُ مِنْكَ صَدَقَةٌ عَلَيْهَا)^{١٥٠}
پیامبر در روز جمعه ای به یکی از اصحابش فرمود: آیا امروز روزه گرفته ای؟ مرد گفت: خیر! حضرت فرمود: آیا چیزی صدقه داده ای؟ مرد گفت: خیر! حضرت فرمود: بلند شو برو با همسرت آمیزش کن! این صدقه ای از طرف تو به او!

قَالَ النَّبِيُّ ص لِرَجُلٍ: أَصْبَحْتَ صَائِمًا؟ قَالَ: لَا، قَالَ: أَطْعَمْتَ مِسْكِينًا؟ قَالَ: لَا، قَالَ: فَعُدْتَ مَرِيضًا؟ قَالَ: لَا، قَالَ: فَاتَّبَعْتَ جَنَازَةً؟ قَالَ: لَا، قَالَ: فَارْجِعْ إِلَى أَهْلِكَ فَأَصِيبْهُمْ فَإِنَّهُ مِنْكَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةٌ.^{١٥١}
رسول خدا ص به مردی فرمود:

«آیا روزه ای؟» مرد گفت:

«نه! فرمود:

«فقیری را غذا داده ای!» گفت:

«نه!» فرمود:

«مریضی را عیادت نموده ای؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«جنازه ای را تشییع کرده ای؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«پس برو نزد همسرانت و با آنها آمیزش کن! زیرا این از طرف صدقه ای بر آنان خواهد بود!»^{١٥٢}
عَنْ زُرَّارَةَ بْنِ أَعْيَنَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: لَهُوَ الْمُؤْمِنِ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ التَّمَتُّعِ بِالنِّسَاءِ وَ مُفَاكِهِةِ الْإِخْوَانِ وَ الصَّلَاةِ بِاللَّيْلِ.^{١٥٣}

امام باقر ع فرمود:

«تفریح مؤمن سه چیز است: بهره (جنسی) از زنان، گفتگو با برادران و نماز شب!»

عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَازِمٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ مَا تَقُولُ فِي الصَّائِمِ يَقْبَلُ الْجَارِيَةَ وَ الْمَرْأَةَ فَقَالَ أَمَّا الشَّيْخُ الْكَبِيرُ مِثْلِي وَ مِثْلِكَ فَلَا بَأْسَ وَ أَمَّا الشَّابُّ الشَّبِيقُ فَلَا لِأَنَّهُ لَا يُؤْمَنُ وَ الْقُبْلَةُ إِحْدَى الشَّهَوَاتِ قُلْتُ فَمَا تَرَى فِي مِثْلِي تَكُونُ لَهُ الْجَارِيَةُ فَيَلْأَعِبُهَا فَقَالَ لِي إِنَّكَ لَشَبِيقٌ يَا أَبَا حَازِمٍ كَيْفَ طَعَمَكَ قُلْتُ إِنَّ شَبَعْتُ أُضْرَبِي وَ إِنْ جُعْتُ أُضْعَفُنِي قَالَ كَذَلِكَ أَنَا فَكَيْفَ أَنْتَ وَ النِّسَاءُ قُلْتُ وَ لَا شَيْءَ قَالَ وَ لَكِنِّي يَا أَبَا حَازِمٍ مَا أَشَاءُ شَيْئًا أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ مِنِّي إِلَّا فَعَلْتُ.^{١٥٤}

منصور بن حازم از امام صادق ع پرسید:

«چه می فرمایی در باره روزه داری که کنیز و همسرش را می بوسد؟» حضرت فرمود:

^{١٤٨} الوسائل ١٤: ٢/٧٥.

^{١٤٩} الوسائل ١٤: ٢/٧٥.

^{١٥٠} وسائل الشيعة، ج ٧، ص: ٤١٤.

^{١٥١} الوسائل ١٤: ١/٧٥.

^{١٥٢} الوسائل ١٤: ١/٧٥.

^{١٥٣} الخصال، ج ١، ص: ١٦١.

^{١٥٤} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٤، ص: ١٠٤.

«اگر پیرمردی مثل من و تو باشد اشکالی ندارد و اما اگر جواب شهوی باشد، نه! زیرا ایمن نیست (از این که کار را به آمیزش بکشد) و بوسه یکی از دو قسم (تحریک شهوت) است!» گفتیم:
 «چطور می بینی درباره مثل من که برایش کنیزی باشد که با او ملاحظه (و معاشقه) کند؟» فرمود:
 «تو خیلی شهوی هستی! غذایت چگونه است ای ابو حازم؟» گفتیم:
 «اگر (کامل غذا بخورم و) سیر شوم آسیب می بینم و اگر گرسنه بمانم دچار ضعف می شوم» فرمود:
 «من هم اینطورم! تو با زنان چطوری؟» گفتیم:
 «چیزی نیست (مشکلی ندارم!)» فرمود:

«ولی من ای ابو حازم چیزی را نمی خواهم که برایم باشد الا این که (بدون مشکلی) آن را انجام می دهم (به هر میزان که بخواهم می توانم آمیزش داشته باشم)»^{۱۵۵}
 عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَ إِذَا لَلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ نَزَعَ الشَّبَقَ وَ هِيَ الْعِلْمَةُ مِنْ نِسَائِنَا وَ جَعَلَهَا فِي رَجَالِنَا وَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِشِيعَتِنَا وَ نَزَعَ ذَلِكَ مِنْ رَجَالِ بَنِي أُمِّيَّةٍ وَ جَعَلَهُ فِي نِسَائِهِمْ وَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِشِيعَتِهِمْ وَ إِنَّمَا الْفَضْلُ فِي الْأَسْتِكْثَارِ مِنَ النِّسَاءِ لِمَنْ اسْتَطَاعَ الْفِيَامَ بِهِنَّ فِي مَعَايِشِهِنَّ وَ أُعْطِيَ مِنَ الْقُوَّةِ عَلَى الْبَاءَةِ مَا يُحْصِنُهُنَّ وَ قَدَّرَ عَلَى تَرْكِ الْمَيْلِ بَيْنَهُنَّ وَ أَنْ لَا يَدْعَ بَعْضُهُنَّ مَعْلَقَاتٍ كَمَا نَهَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْ ذَلِكَ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ ذَلِكَ فَالْفَضْلُ فِي الْإِقْتِصَارِ عَلَى مَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ.^{۱۵۶}

امام جواد ع فرمود:

«خداوند شهوت شدید را از زنان ما برداشته است و آن را در مردان ما قرار داده است و همچنین درباره شیعیان ما عمل نموده است و این شهوت شدید را از مردان بنی امیه گرفته است و آن را در زنان آنها قرار داده است و همچنین درباره پیروان آنها عمل نموده است!

فضیلت به زیاد نمودن زنان (از همسر و کنیز) است البته برای کسی که توان اداره آنها را در معاش زندگی اشان داشته باشد همچنین قدرت بر آمیزش با آنها را داشته باشد تا آنها خود را (از حرام) نگه دارند و توان داشته باشد که میل آنها را (به امور جنسی) از بین ببرد (آن میل را ارضاء کند) و این که آنها را بلا تکلیف رها نکند همانطور که خداوند از آن نهی نموده است. (اشاره به آیه ۱۲۹ سوره نساء). لذا اگر این چنین توانی ندارد، فضیلت به اکتفاء نموده بر مقداری است که توان داشته باشد!»^{۱۵۷}

قَالَ النَّبِيُّ صَ إِذَا جَامَعَ أَهْلَهُ بَسَطَ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ جَنَاحَهُ وَ تَنَزَّلُ الرَّحْمَةُ فَإِذَا اغْتَسَلَ بَنَى اللَّهُ بِكُلِّ قَطْرَةٍ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ هُوَ سِرٌّ فِيمَا بَيْنَ اللَّهِ وَ بَيْنَ خَلْقِهِ يَعْنِي الْإِغْتِسَالَ مِنَ الْجَنَابَةِ.^{۱۵۸}
 رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمود:

«چون مؤمن با زنش جماع کند هفتاد هزار فرشته پر گشایند و رحمت فرو ریزد و چون غسل کند خدا از هر قطره خانه‌ای در بهشت بسازد و آن سریست میان خدا و خلق او یعنی غسل جنابت.»^{۱۵۹}

مواقع ضرورت آمیزش

(۱) تحسین زیبایی زن نامحرم

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا رَأَى أَحَدَكُمْ امْرَأَةً تُعْجِبُهُ فَلِيَّاتِ أَهْلَهُ، فَإِنَّ عِنْدَ أَهْلِهِ مِثْلَ مَا رَأَى، فَلَا يَجْعَلَنَّ لِلشَّيْطَانِ عَلَى قَلْبِهِ سَبِيلًا لِيَصْرِفَ بَصَرَهُ عَنْهَا، فَإِذَا لَمْ يَكُنْ لَهُ زَوْجَةٌ فَلْيُصَلِّ رَكَعَتَيْنِ وَ يَحْمَدِ اللَّهَ كَثِيرًا، وَ لِيُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّهُ يَفْتَحُ لَهُ مِنْ رَأْفَتِهِ مَا يُغْنِيهِ.^{۱۶۰}
 امام امیر المؤمنین ع فرمود:

^{۱۵۵} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۴، ص: ۱۰۴

^{۱۵۶} دعائم الإسلام، ج ۲، ص: ۱۹۲

^{۱۵۷} دعائم الإسلام، ج ۲، ص: ۱۹۲

^{۱۵۸} الأمالي (للصدوق)، النص، ص: ۱۹۱

^{۱۵۹} الأمالي (للصدوق)، النص، ص: ۱۹۱

^{۱۶۰} الخصال، ج ۲، ص: ۶۳۷

«زمانی که یکی از شما زنی را دید که او را بشگفتی واداشت، نزد همسرش (برای آمیزش) بیاید! زیرا نزد همسرش مثل همان چیزی است که دیده است! پس نباید برای شیطان راهی را به قلبش باز کند تا چشمش از آن زن برگردد! و اگر همسری ندارد دو رکعت نماز بجا آورد و خداوند را زیاد حمد کند و بر پیامبر درود بفرستد و بعد از فضل خداوند بخواهد که از مهریانی اش راهی را باز کند تا او بی نیاز کند!»^{۱۶۱}

(۲) جلوگیری از طغیان جنسی

عَنْ مَسْعُودَةَ بِنِ صَدَقَةَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ ع قَالَ: ... مَا بَالُ الْمُؤْمِنِ قَدْ يَكُونُ أَنْكَحَ شَيْءٍ قَالَ لَأَنَّهُ يَحْفَظُ فَرْجَهُ عَنْ فُرُوجٍ لَا تَحِلُّ لَهُ لِكَيْلًا تَمِيلُ بِهِ شَهْوَتُهُ هَكَذَا وَ هَكَذَا فَإِذَا ظَفِرَ بِالْحَلَالِ اِكْتَفَى بِهِ وَ اسْتَعْنَى عَنْ غَيْرِهِ.^{۱۶۲}

از امام باقر ع سؤال شد:

«چگونه است که مومن گاهی بیشتر از همه آمیزش می کند؟» حضرت فرمود:

«زیرا او عورتش را از تعرض به فرج هایی که بر او حلال نیستند حفظ می کند تا شهوتش این چنین و آن چنان بر او غلبه نکند. در نتیجه وقتی به حلال خود دست پیدا کرد به همان اکتفا کرده و خود را از غیر آن بی نیاز می کند.»^{۱۶۳}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص بئسَ العَونُ عَلَى الدِّينِ قَلْبٌ نَخِيبٌ وَ بَطْنٌ رَغِيبٌ وَ نَعْظٌ شَدِيدٌ.^{۱۶۴}

رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم فرمودند:

«بد کمکی است بر دین دلی ترسان و شکمی گشاده و نعوظی سخت (آلت سفت شده)»^{۱۶۵}

(۳) رفع دردمندیهای جسمی

عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ عَنِ الْبَاقِرِ ع عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع قَالَ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع إِذَا كَانَ بِأَحَدِكُمْ أَوْجَاعٌ فِي جَسَدِهِ وَ قَدْ غَلَبَتْهُ الْحَرَارَةُ فَعَلَيْهِ بِالْفِرَاشِ قِيلَ لِلْبَاقِرِ ع يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا مَعْنَى الْفِرَاشِ قَالَ غَشِيَانُ النِّسَاءِ فَإِنَّهُ يُسَكِّنُهُ وَ يُطْفِئُهُ.^{۱۶۶}

امام باقر ع فرمود:

«امیر المؤمنین ع فرمود: اگر دردهای متعدد در جسم یکی از شما وجود دارد به گونه ای که احساس گرما بر او غلبه نموده است، بر او لازم است به بستر رفتن!» از امام باقر ع سؤال شد:

«ای پسر رسول خدا! منظور از به بستر رفتن چیست؟» حضرت فرمود:

«هم بستر شدن با زنان، زیرا او را تسکین می دهد و حرارت و گرمای او را فرو می نشاند.»^{۱۶۷}

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي الْقَاسِمِ عَنْ أَبِيهِ رَفَعَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: الْمَرْأَةُ الْجَمِيلَةُ تَقَطُّعُ الْبُلْغَمَ وَ الْمَرْأَةُ السَّوَاءُ تُهَيِّجُ الْمِرَّةَ السَّوَاءَ.^{۱۶۸}

امام صادق ع فرمود:

«زن زیبا، مشکل بلغم را قطع می کند و زن بد چهره، مره السوداء را بر می انگیزد.»^{۱۶۹}

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع أَنَّهُ شَكَاَ إِلَيْهِ الْبُلْغَمَ فَقَالَ أَمَا لَكَ جَارِيَةٌ تُضْحِكُكَ قَالَ قُلْتُ لَا قَالَ فَاتَّخِذْهَا فَإِنَّ ذَلِكَ يَقْطَعُ الْبُلْغَمَ.^{۱۷۰}

^{۱۶۱} الخصال، ج ۲، ص: ۶۳۷

^{۱۶۲} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۶۰

^{۱۶۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۶۰

^{۱۶۴} المحاسن، ج ۲، ص: ۴۴۵

^{۱۶۵} المحاسن، ج ۲، ص: ۴۴۵

^{۱۶۶} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۹۴

^{۱۶۷} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۹۴

^{۱۶۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۶

^{۱۶۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۶

یکی از اصحاب امام صادق ع نزد ایشان از بیماری بلغم شکایت کرد (و چاره خواست) حضرت فرمود: آیا کنیزی که باعث خنده و شادی تو شود نداری؟ گفت: نه، ندارم؛ حضرت فرمود: کنیز این چنینی تهیه کن که (مباشرت با) او بیماری بلغم را از بین می برد.^{۱۷۱}

آداب آمیزش

محرمات آمیزش

حیض

قال الله عزوجل: وَ يَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلُّهُ هُوَ أَدَىٰ فَاغْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَ لَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ (البقرة: ۲۲۲).

خداوند در آیه ۲۲۲ سوره بقره می فرماید:

«و از تو، در باره خون حیض سؤال می کنند، بگو: «چیز زیانبار و آلوده‌ای است از این رو در حالت قاعدگی، از آنان کناره‌گیری کنید! و با آنها نزدیکی ننماید، تا پاک شوند! و هنگامی که پاک شدند، از طریقی که خدا به شما فرمان داده، با آنها آمیزش کنید! خداوند، توبه‌کنندگان را دوست دارد، و پاکان را (نیز) دوست دارد.»^{۱۷۲}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ جَامَعَ امْرَأَتَهُ وَ هِيَ حَائِضٌ فَخَرَجَ الْوَلَدُ مَجْذُومًا أَوْ أُبْرَصَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ.^{۱۷۳}

رسول خدا ص فرمود:

«اگر کسی با زنش که در حال حیض است آمیزش کند و فرزندی (از این آمیزش) حاصل شود که جذامی است و یا دچار پیسی شده، کسی غیر از خودش را ملامت نکند.»^{۱۷۴}

رَوَى إِسْمَاعِيلُ بْنُ مُسْلِمٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِيهِ ع قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ص لَا يَجِلُّ لِمَرْأَةٍ حَاضَتْ أَنْ تَتَّخِذَ قُصَّةً وَ لَا جُمَّةً.^{۱۷۵}

رسول خدا ص فرمود:

«بر زن حیض حلال نیست که موی خود را بیاراید (و شوهر خود را تحریک کند).»^{۱۷۶}

عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع مَا لِصَاحِبِ الْمَرْأَةِ الْحَائِضِ مِنْهَا فَقَالَ كُلُّ شَيْءٍ مَا عَدَا الْقُبْلَ بَعِيْنِهِ.^{۱۷۷}

عبدالملک بن عمر می گوید از امام صادق ع پرسیدم:

«برای شوهر زن حیض، چه بهره‌ای از زن حلال است؟» فرمود:

«هر چیزی غیر از خود فرج.»^{۱۷۸}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ خَمْسُ خِصَالٍ تُورِثُ الْبُرْصَ النُّورَةَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ وَ التَّوَضُّؤُ وَ الْاِغْتِسَالُ بِالْمَاءِ الَّذِي تَسَخَّنَهُ الشَّمْسُ وَ الْأَكْلُ عَلَى الْجَنَابَةِ وَ غَشِيَانُ الْمَرْأَةِ فِي حَبِيْصِهَا وَ الْأَكْلُ عَلَى الشَّبَعِ.^{۱۷۹}

رسول خدا ص فرمود:

^{۱۷۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۶

^{۱۷۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۶

^{۱۷۲} وَ يَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلُّهُ هُوَ أَدَىٰ فَاغْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَ لَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

^{۱۷۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۴

^{۱۷۴} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۴

^{۱۷۵} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۶۷

^{۱۷۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۶۷

^{۱۷۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۸

^{۱۷۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۸

^{۱۷۹} مكارم الأخلاق، ص: ۶۲

«پنج خصلت است که باعث پیسی می شود: استفاده از نوره در روز جمعه و چهارشنبه، وضو گرفتن یا غسل نمودن با آبی که خورشید آن را گرم نموده است، با حال جنابت غذا خوردن، همبستری با زن در حال حیض، در حال سیری غذا خوردن.»^{۱۸۰}

عَنْ شُعَيْبِ الْعَقْرُقُوفِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الْأَوْلَى وَهُوَ يَحْتَجِمُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فِي الْحَيْضِ فَقُلْتُ لَهُ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ يَقُولُ النَّاسُ إِنَّ مِنْ أَحْتَجِمَ فِيهِ أَصَابَهُ الْبَرَصُ فَقَالَ إِنَّمَا يُخَافُ ذَلِكَ عَلَى مَنْ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ فِي حَيْضِهَا.^{۱۸۱}
شعیب عقرقوفی گوید: نزد امام کاظم علیه السلام رفتم و روز چهارشنبه در زندان حجامت میکرد گفتم: «مردم گویند هر که در این روز حجامت کند پیس شود!» فرمود:

«این نگرانی برای ولد حیض است.»^{۱۸۲}

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع فِي الْمَرْأَةِ يَنْقَطِعُ عَنْهَا دَمُ الْحَيْضِ فِي آخِرِ أَيَّامِهَا قَالَ إِذَا أَصَابَ زَوْجَهَا سَبَقُ فَلْيَأْمُرْهَا فَلْتَغْتَسِلْ فَرَجَهَا ثُمَّ يَمْسُهَا إِنْ شَاءَ قَبْلَ أَنْ تَغْتَسِلَ.^{۱۸۳}

امام باقر ع درباره زنی که خون حیض او در روزهای آخر عادتش قطع شده فرمود:

«اگر شوهرش دچار هجمة شهوت شد. به زنش دستور داده که فرجش را بشوید و سپس با آن تماس داشته باشد البته در صورتیکه قبل از غسل کردن زن بخواهد چنین کاری کند.»^{۱۸۴}

قَالَ أَبُو أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيُّ اغْرَضُوا حَبَّ عَلِيٍّ عَلَى أَوْلَادِكُمْ فَمَنْ أَحَبَّهُ فَهُوَ مِنْكُمْ وَ مَنْ لَمْ يُحِبَّهُ فَاسْأَلُوا أُمَّهُ مِنْ أَيْنَ جَاءَتْ بِهِ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ص يَقُولُ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ لَا يُحِبُّكَ إِلَّا مُؤْمِنٌ وَلَا يُبْغِضُكَ إِلَّا مُنَافِقٌ أَوْ وَكَلَدَ زَيْنَةَ أَوْ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَ هِيَ طَامِثٌ.^{۱۸۵}

ابو ایوب انصاری گوید: دوستی علی علیه السلام را به فرزندانان عرضه کنید، اگر او را دوست داشتید پس از شما بوده و اگر دوستش نداشته باشند از مادرشان بپرسید که این فرزند را از کجا آورده، چه آن که از رسول خدا ص شنیدم که به علی بن ابی طالب ع می فرمود:

«دوست ندارد تو را مگر مؤمن و دشمنت ندارد مگر منافق یا ولد زنا یا ولد حیض.»^{۱۸۶}

عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ قَالَ قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ع لَا يَسِيءُ مَخْضَرٌ إِخْوَانَهُ إِلَّا مَنْ وُلِدَ عَلَى غَيْرِ فِرَاشِ أَبِيهِ أَوْ مَنْ حَمَلَتْ بِهِ أُمُّهُ فِي حَيْضِهَا.^{۱۸۷}

امام صادق ع فرمود:

«کسی در مجلس برادرانش بد رفتاری نکند مگر آنکه زنا زاده باشد و یا مادرش در حال حیض بار دارش شده باشد.»^{۱۸۸}

أَبِي عَمْرٍو بَابِنِ أَسْوَدَ أَنْتَفَى مِنْهُ أَبُوهُ فَأَرَادَ عَمْرٌ أَنْ يُعَزِّرَهُ فَقَالَ عَلِيُّ ع لِلرَّجُلِ هَلْ جَامَعْتَ أُمَّهُ فِي حَيْضِهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَلِذَلِكَ سَوَّدَهُ اللَّهُ فَقَالَ عَمْرٌ لَوْ لَا عَلِيُّ لَهَلَكْتُ عَمْرٌ.^{۱۸۹}

پسر سیاهی را نزد عمر آوردند که پدرش او را (بخاطر سیاه بودن) نفی نموده بود (و گفته بود انی فرزند من نیست) عمر می خواست او را تعزیر کند (شلاقی کمتر از حد شرعی به او بزند) علی ع به آن مرد فرمود:

«آیا با مادر او در حال حیض همبستر شدی؟» گفت:

«بله!» حضرت فرمود:

«بخاطر همان، او را سیاه نمودی» عمر گفت:

^{۱۸۰} مکارم الأخلاق، ص: ۶۲

^{۱۸۱} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۸، ص: ۱۹۲

^{۱۸۲} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۸، ص: ۱۹۲

^{۱۸۳} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۹

^{۱۸۴} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۹

^{۱۸۵} علل الشرائع، ج ۱، ص: ۱۴۵

^{۱۸۶} علل الشرائع، ج ۱، ص: ۱۴۵

^{۱۸۷} الخصال، ج ۱، ص: ۲۱۷

^{۱۸۸} الخصال، ج ۱، ص: ۲۱۷

^{۱۸۹} مناقب آل ابی طالب علیهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ۲، ص: ۳۶۳

«اگر علی نبود عمر هلاک میشد!»^{۱۹۰}

ایلاء

لِّلَّذِينَ يُؤَلُّونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ (البقرة: ۲۲۶)
خداوند در آیه ۲۲۶ می فرماید:

«کسانی که زنان خود را "ایلاء" می‌نمایند [سوگند یاد می‌کنند که با آنها، آمیزش جنسی ننمایند،] حق دارند چهار ماه انتظار بکشند. (و در ضمن این چهار ماه، وضع خود را با همسر خویش، از نظر ادامه زندگی یا طلاق، روشن سازند.) اگر (در این فرصت،) بازگشت کنند، (چیزی بر آنها نیست زیرا) خداوند، آمرزنده و مهربان است.»^{۱۹۱}
القسم علی ترک وطء الزوجة أو الإیلاء^{۱۹۲} تقلید جاهلی کان شائعا بین العرب، و استمر معمولاً به عند المسلمین الجدد قبل نزول حکم الطلاق.

کان الرجل فی الجاهلیة- حین یغضب علی زوجته یقسم علی عدم وطئها، فیشدد علیها بهذه الطریقة الفضة، لا هو یطلق سراحها بالطلاق لتتزوج من رجل آخر، و لا یعود إلیها بعد هذا القسم لیصالحها و یعایشها. و طبعاً لا یواجه الرجل غالباً صعوبة فی ذلك لأنه یتمتع بعدة زوجات.

إذا جامع الرجل قبل الأربعة أشهر فإن الکفارة واجبة علیه إجماعاً و إذا جامع بعد الأربعة أشهر فإن هذا حکم مشهور بین الفقهاء، رغم أن البعض أنكروا الکفارة فی هذه الصورة^{۱۹۳}

در دوران جاهلیت زن هیچ گونه ارزش و مقامی در جامعه عرب نداشت و به همین جهت برای جدایی از او یا تحت فشار قرار دادن زن، طرق زشتی وجود داشت که یکی از آنها «ایلاء»^{۱۹۴} به معنی سوگند خوردن بر ترک عمل زناشویی- بود به این ترتیب که هر زمان مردی از همسر خود متنفر می‌شد، سوگند یاد می‌کرد که با او همبستر نگردد و با این راه غیر انسانی همسر خود را در تنگنای شدیدی قرار می‌داد، نه او را رسماً طلاق می‌داد تا آزادانه شوهر انتخاب کند، و نه بعد از این سوگند حاضر می‌شد آشتی کرده و با همسر خود زندگی مطلوبی داشته باشد البته خود مردان غالباً تحت فشار قرار نمی‌گرفتند، چون همسران متعددی داشتند.

اگر مرد قبل از چهار ماه، آمیزش جنسی کند، کفاره آن مسلم و اجماعی است، و اگر بعد از چهار ماه باشد این حکم در میان فقهاء مشهور است، هر چند بعضی کفاره را در این صورت انکار کرده‌اند.^{۱۹۵}

ظهار

قال الله عزوجل: ما جعل أزواجكم اللائي تظاهرون منهن أمهاتكم و ما جعل أدعياءكم أبناءكم ذلكم قولكم بأفواهكم و الله يقول الحق و هو يهدي السبيل (الأحزاب: ۴).

خداوند در آیه ۴ سوره احزاب می فرماید:

«خداوند برای هیچ کس دو دل در درونش نیافریده و هرگز همسرانتان را که مورد «ظهار» قرار می‌دهید مادران شما قرار نداده و (نیز) فرزندخوانده‌های شما را فرزند حقیقی شما قرار نداده است این سخن شماس است که به دهان خود می‌گویید (سخنی باطل و بی پایه) اما خداوند حق را می‌گوید و او به راه راست هدایت می‌کند.»^{۱۹۶}

^{۱۹۰} مناقب آل ابی طالب علیهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ۲، ص: ۳۶۳

^{۱۹۱} لِّلَّذِينَ يُؤَلُّونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ

^{۱۹۲} کلمة «ایلاء» من مادة «الو» بمعنی القدرة و العزم، و بما أن القسم نموذج من هذا المعنی و لذا اطلق علی الطلاق.

^{۱۹۳} الأمثل فی تفسیر کتاب الله المنزل، ج ۲، ص: ۱۴۱

^{۱۹۴} «ایلاء» از ماده «الو» آمده که به معنی قدرت‌نمایی و تصمیم است، و از آنجا که سوگند نمونه‌ای از آن می‌باشد این واژه بر آن اطلاق شده است.

^{۱۹۵} تفسیر نمونه، ج ۲، ص: ۱۴۹

^{۱۹۶} ما جعل أزواجكم اللائي تظاهرون منهن أمهاتكم و ما جعل أدعياءكم أبناءكم ذلكم قولكم بأفواهكم و الله يقول الحق و هو يهدي السبيل

إن القرآن في هذه الآية يتطرق بخرافة «الظهار». إنَّ المشركين كانوا إذا غضبوا على نساءهم، و أرادوا أن يبدوا تنفرهم و عدم ارتياحهم، قالوا للزوجة: أنت على كظهر أمي فيعتبرها بمثابة أمه، و كان يعدّ هذا الكلام بمنزلة الطلاق! يقول القرآن الكريم في تتمّة هذه الآية: وَ مَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ اللَّائِي تَظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ فَلِمَ يَمْضِ الْإِسْلَامُ هَذَا الْقَانُونَ الْجَاهِلِي، و لم يصادق عليه، بل جعل عقوبة لمن يتعاطاه، و هي: أن من نطق بهذا الكلام فلا يحق له أن يقرب زوجته حتّى يدفع الكفارة، و إذا لم يدفعها و لم يأت زوجته فإن لها الحق في أن تستعين بحاكم الشرع ليجبره على أحد أمرين: إمّا أن يطلقها وفقاً لأحكام الإسلام و يفارقها، أو أن يكفر و يستمر في حياته الزوجية كالسابق.^{١٩٧}

قرآن در آیه فوق به خرافه «ظهار» پرداخته است. مشرکین هنگامی که از همسر خود ناراحت می شدند و می خواستند نسبت به او اظهار تنفر کنند به او می گفتند: «أنت على كظهر أمي، تو نسبت به من مانند پشت مادر منی!» و با این گفته او را به منزله مادر خود می پنداشتند و این سخن را به منزله طلاق!

اسلام این برنامه جاهلی را امضاء نکرد، بلکه برای آن مجازاتی قرار داد و آن اینکه: شخصی که این سخن را می گوید حق ندارد با همسرش نزدیکی کند تا اینکه کفاره لازم را بپردازد، و اگر کفاره نداد و به سراغ همسر خود نیز نیامد همسر می تواند با توسل به حاکم شرع او را وادار به یکی از دو کار کند یا رسماً و طبق قانون اسلام او را طلاق دهد و از او جدا شود، و یا کفاره دهد و به زندگی زناشویی همچون سابق ادامه دهد.^{١٩٨}

مکروهات آمیزش

لازم به ذکر است که مکروهات و مستحبات آمیزش در مواردی که خواهد آمد هم می تواند برای صرف آمیزش باشد و هم مشروط به آمیزش به قصد لقاح نطفه. لذا باید به مضمون روایت برای تشخیص هر یک از این دو مورد توجه نمود.

زمانهای آمیزش

ایام ماه

اول و وسط و آخر ماه

قَالَ الصَّادِقُ ع لَّا تُجَامَعُ فِي أَوَّلِ الشَّهْرِ وَ لَّا فِي وَسْطِهِ وَ لَّا فِي آخِرِهِ فَإِنَّهُ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَلَيْسَ لِمَنْ لَسِقَطِ الْوَلَدِ فَإِنْ تَمَّ أَوْشَكَ أَنْ يَكُونَ مَجْنُوناً أَوْ لَا تَرَى أَنَّ الْمَجْنُونَ أَكْثَرُ مَا يُصْرَعُ فِي أَوَّلِ الشَّهْرِ وَ وَسْطِهِ وَ آخِرِهِ.^{١٩٩}

امام صادق ع فرمود:

«در اول ماه، وسط ماه و آخر آن آمیزش نکن، و اگر کسی چنین کند، سقط جنین خود را مسلم بداند، و اگر هم به دنیا بیاید، احتمال اینکه دچار جنون شود بسیار نزدیک است، آیا تا به حال ندیدی که مجنون در اول و وسط و آخر ماه بیشتر دچار حملات صرع می شود؟!»^{٢٠٠}

عن موسى بن جعفر (عليه السلام): مَنْ أَتَى أَهْلَهُ فِي مُحَاقِ الشَّهْرِ فَلَيْسَ لِمَنْ لَسِقَطِ الْوَلَدِ.^{٢٠١}

امام کاظم ع فرمود:

«کسی که در آخر ماه با همسر خود همبستر شود، باید سقط شدن فرزندش را مسلم بداند.»^{٢٠٢}

عَنْ سَعْدِ الْمَوْلَى قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقُ ع إِيَّاكَ وَ الْجَمَاعَ فِي اللَّيْلَةِ الَّتِي يُبْهَلُ فِيهَا الْهَيْلَالُ فَإِنَّكَ إِنْ فَعَلْتَ ثُمَّ رَزَقْتَ وَ لَدَأَ كَانَ مَخْبُوطاً (الخباط: قسماً من الجنون) قُلْتُ جَعِلْتُ فِدَاكَ وَ لِمَ تَكْرَهُونَ ذَلِكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ؟ قَالَ أَوْ مَا تَرَى الْمَصْرُوعَ أَكْثَرَهُمْ لَّا يُصْرَعُ إِلَّا فِي رَأْسِ الْهَيْلَالِ.^{٢٠٣}

^{١٩٧} الأمثل في تفسير كتاب الله المنزل، ج ١٣، ص: ١٦٢

^{١٩٨} تفسير نمونه، ج ١٧، ص: ١٩٢

^{١٩٩} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٢

^{٢٠٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٢

^{٢٠١} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٢

^{٢٠٢} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٢

^{٢٠٣} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣١

سعد می گوید: امام صادق ع به من فرمود:

«بر حذر باش از اینکه در شبی که در آن هلال ماه آشکار می شود (اول ماه) جماع کنی، چرا که اگر چنین کنی و فرزندی نصیب تو شود دچار خُباط (نوعی دیوانگی) خواهد بود.» عرض کردم: «فدایت شوم، ای فرزند رسول الله چرا از این کار کراهت دارید؟» فرمود: «آیا توجه نکردی که بیشتر کسانی که دچار صرع هستند فقط در ابتدای طلوع هلال دچار چنین عارضه‌ای می‌شوند.»^{۲۰۴}

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَالِمٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ ع جُعِلْتُ فِدَاكَ أ تَكْرَهُونَ مِنَ الْعِشْيَانِ عِنْدَ مُسْتَهْلِ الْهَلَالِ وَ فِي النَّصْفِ مِنَ الشَّهْرِ؟ قَالَ لَأَنَّ الْمَصْرُوعَ أَكْثَرَ مَا يُصْرَعُ فِي هَذَيْنِ الْوَقْتَيْنِ قُلْتُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ قَدْ عَرَفْتُ مُسْتَهْلَ الْهَلَالِ فَمَا بَالُ النَّصْفِ مِنَ الشَّهْرِ قَالَ إِنَّ الْهَلَالَ يَتَحَوَّلُ مِنْ حَالِهِ إِلَى حَالِهِ وَ يَأْخُذُ فِي النَّقْصَانِ فَإِنَّ فَعَلَ ذَلِكَ ثُمَّ رَزِقَ وَكَلْدًا كَانَ مُقَلًّا فَقِيرًا ضَعِيفًا مُتَّخِنًا.^{۲۰۵}

عبدالرحمن ابن سالم می گوید به امام باقر ع گفتیم:

«فدایت شوم، آیا از آمیزش و همبستری در هنگام هلول ماه و در نیمه ماه، کراهت دارید؟» فرمود: «(بله) به این خاطر که اشخاصی که بیماری صرع دارند بیشتر در این دو وقت دچار حملات صرع می‌شوند.» گفتم: «یابن رسول الله! این که در هنگام حلول ماه نباید چنین کرد را فهمیدم، اما نیمه ماه چطور؟» فرمود: «(زیرا در این زمان) هلال ماه از یک حال به حال دیگری متحول می‌شود و شروع به کم شدن می‌کند اگر کسی در این هنگام آن عمل را انجام دهد و فرزندی نصیبش شود، آن فرزند ندار و فقیر و نحیف و محنت زده خواهد شد.»^{۲۰۶}

قَالَ النَّبِيُّ ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعِ امْرَأَتَكَ فِي أَوَّلِ الشَّهْرِ وَ وَسَطِهِ وَ آخِرِهِ فَإِنَّ الْجُنُونَ وَ الْجَذَامَ وَ الْخَلَّ [الْخَبَلَ] يُسْرِعُ إِلَيْهَا وَ إِلَى وَكَلِدِهَا.^{۲۰۷}

رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! با همسرت در اول و وسط و آخر ماه جماع نکن، چرا که جنون و جذام و فساد در اعضای بدن، به سرعت به سوی او و فرزندش می‌آید.»^{۲۰۸}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ أَكْرَهُ لَأُمَّتِي أَنْ يَغْشَى الرَّجُلُ أَهْلَهُ فِي النَّصْفِ مِنَ الشَّهْرِ أَوْ فِي غُرَّةِ الْهَلَالِ فَإِنَّ مَرَدَةَ الْجِنِّ وَ الشَّيَاطِينِ تَغْشَى بَنِي آدَمَ فَيَجِيئُونَ وَ يُخَبِّلُونَ أ مَا رَأَيْتُمْ الْمُصَابَ يُصْرَعُ فِي النَّصْفِ مِنَ الشَّهْرِ وَ عِنْدَ غُرَّةِ الْهَلَالِ.^{۲۰۹}

رسول خدا ص فرمود:

«برای امتم مکروه می‌دانم و نمی‌پسندم که مرد با همسر خود در نیمه ماه یا در سه روز اول آن آمیزش کند؛ چرا که (در این زمان) اجنه و شیاطین سرکش بر بنی آدم قرار گرفته، می‌آیند و فاسد می‌کنند، آیا ندیدید که جنون زده در نیمه ماه و در سه روز ابتدای آن (به خاطر زایل شدن عقلش) به زمین می‌افتد و دچار صرع می‌شود.»^{۲۱۰}

عَنْ عَلِيِّ ع فِي حَدِيثِ الْأَرْبَعِمِائَةِ قَالَ: إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ فَلْيَتَوَقَّ أَوَّلَ الْأَهْلَةِ وَ أَنْصَافَ الشُّهُورِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَطْلُبُ الْوَلَدَ فِي هَذَيْنِ الْوَقْتَيْنِ وَ الشَّيَاطِينُ يَطْلُبُونَ الشَّرْكَ فِيهِمَا فَيَجِيئُونَ وَ يُخَبِّلُونَ.^{۲۱۱}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«اگر کسی از شما اراده کرد به سمت همسرش رفته و با او آمیزش کند، از اول هلال و نیمه ماه‌ها بپرهیزد؛ همانا شیطان در این دو وقت، در طلب فرزند است، و شیاطین در این دو وقت به دنبال شراکت هستند پس می‌آیند و به فساد می‌کشانند.»^{۲۱۲}

^{۲۰۴} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۱

^{۲۰۵} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۲

^{۲۰۶} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۲

^{۲۰۷} جامع الأخبار (للشعيري)، ص: ۱۰۳

^{۲۰۸} جامع الأخبار (للشعيري)، ص: ۱۰۳

^{۲۰۹} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۲۸

^{۲۱۰} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۲۸

^{۲۱۱} الخصال، ج ۲، ص: ۶۳۷

^{۲۱۲} الخصال، ج ۲، ص: ۶۳۷

نیمه شعبان

قال النبي ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعِ امْرَأَتَكَ فِي نِصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ وَلَدٌ يَكُونُ ذَا شَامَةٍ وَ شَعْرَةٍ فِي جِبْهَتِهِ.^{٢١٣}
رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! در نیمه شعبان با همسرت آمیزش نکن که اگر فرزندی برای شما مقدر گردد، دارای خال و مو در پیشانی اش می‌شود.»^{٢١٤}

محاق رجب

قال النبي ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعِ فِي آخِرِ رَجَبٍ يَعْنِي يَوْمًا أَوْ يَوْمَيْنِ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ وَلَدٌ يَكُونُ مَعْتُوهاً.^{٢١٥}
رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! در آخر رجب یعنی یک روز یا دو روز آخر، جماع نکن چون اگر فرزندی به وجود آید، ابله و سبک عقل خواهد شد.»^{٢١٦}

اوقات شبانه روز

طلوع و غروب خورشید

قَالَ الصَّادِقُ يُكْرَهُ الْجَنَابَةُ (أى: الجماع) حِينَ تَصْفَرُّ الشَّمْسُ (أى: تقرب من الغروب) وَ حِينَ تَطْلُعُ وَ هِيَ صَفْرَاءُ.^{٢١٧}
امام صادق ع فرمود:

«جنابت پیدا کردن وقتی که خورشید در وقت غروب زرد می‌گردد و هم چنین هنگامی که طلوع می‌کند و زرد است کراهت دارد.»^{٢١٨}

عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ أَىُّ يَكْرَهُ الْجَمَاعُ فِي سَاعَةِ مِنَ السَّاعَاتِ قَالَ نَعَمْ يُكْرَهُ ... وَ فِيمَا بَيْنَ غُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى أَنْ يَغِيبَ الشَّفَقُ وَ مِنْ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ ... وَ أَيْمُ اللَّهِ لَا يُجَامِعُ أَحَدٌ فِي هَذِهِ السَّاعَاتِ الَّتِي وَصَفْتُ فَيَرْزُقَ مِنْ جَمَاعِهِ وَلَدًا وَ قَدْ سَمِعَ هَذَا الْحَدِيثَ فَيَرَى مَا يُحِبُّ.^{٢١٩}
عمرو بن عثمان می‌گوید از امام باقر ع پرسیدم:

«آیا آمیزش در برخی از ساعات مکروه است؟» فرمود:

«بله (و از جمله آن ساعات)، ما بین غروب خورشید تا پنهان شدن شفق، و از طلوع فجر تا طلوع خورشید است ... به خدا قسم کسی که این حدیث را بشنود و در این وقت‌هایی که وصفش را گفتم آمیزش کند، آمیزشی نکرده که نتیجه اش به دست آمدن فرزندی باشد که در او آنچه دوست دارد ببیند.»^{٢٢٠}

بعد از ظهر

قال النبي ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعِ امْرَأَتَكَ بَعْدَ الظُّهْرِ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَيْنَكُمَا وَلَدٌ يَكُونُ مُحَمًّا (أى: مهموماً)^{٢٢١}
رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! با همسرت بعد از ظهر آمیزش نکن زیرا اگر بین شما فرزندی مقدر شود، مهموم و غمزده^{٢٢٢} خواهد بود.»^{٢٢٣}

^{٢١٣} جامع الأخبار (للسعیری)، ص: ١٠٣

^{٢١٤} جامع الأخبار (للسعیری)، ص: ١٠٣

^{٢١٥} جامع الأخبار (للسعیری)، ص: ١٠٣

^{٢١٦} جامع الأخبار (للسعیری)، ص: ١٠٣

^{٢١٧} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٤

^{٢١٨} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٤

^{٢١٩} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٢

^{٢٢٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٢

^{٢٢١} أحسنه أمر: أى أهمله. (شمس العلوم، ج-٣، ص: ١٢٩٥)

^{٢٢٢} جامع الأخبار (للسعیری)، ص: ١٠٣

شب عید فطر و قربان
قال النبی ص یا علی لا تُجامعِ امرأتک فی لیلة الفِطْرِ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَیْنکُمَا وَلَدٌ یَنکدُ ذَکَ الوَکدُ وَ لا یُصیبُ الوَکدُ إِلَّا
عَلَى کَبَرِ السَّنِّ^{۲۲۵}

رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! با همسرت در شب عید فطر جماع نکن، زیرا اگر بین شما فرزندی مقدر شود، آن فرزند کم خیر می‌گردد و
دارای فرزند نمی‌شود مگر در کهن سالی.»^{۲۲۶}
قال النبی ص یا علی لا تُجامعِ مَعَ أَهْلِکَ فِی لَیلةِ الأُضحی فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَیْنکُمَا وَلَدٌ یَکُونُ لَهُ سِتَّةُ أَصَابِعٍ أَوْ أربَعُ أَصَابِعٍ.
^{۲۲۷}

رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! در شب عید قربان با همسرت جماع نکن، زیرا اگر فرزندی میان شما مقدر شود، یا دارای شش انگشت
می‌شود و یا چهار انگشت.»^{۲۲۸}

اول شب

قال النبی ص یا علی لا تُجامعِ فی أوَّلِ سَاعَةِ مِنَ اللَّیْلِ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ وَلَدٌ یَکُونُ سَاحِرًا مُخْتَارًا لِلدُّنْیَا عَلَی الأَخِرَةِ یا عَلَی
أَحْفَظُ وَصِیَّتِی کَمَا حَفِظْتُهَا عَنْ جَبْرَائِیلَ.^{۲۲۹}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! در ساعات اولیه شب آمیزش نکن، چرا که اگر فرزندی مقدر گردد، به سحر روی آورده و دنیا را بر آخرت
انتخاب خواهد کرد، ای علی! توصیه من را به خاطر بسپار و حفظ کن همان طور که من از جبرئیل (گرفته و) حفظ
کردم.»^{۲۳۰}

قال الإمام الرضا ع لا تُقربِ النساءَ فی أوَّلِ اللَّیْلِ لا شِئَاءَ وَ لا صَبِغًا وَ ذَکَ أَنْ المَعِدَةَ وَ العُرُوقَ تَکُونُ مُمْتَلِئَةً وَ هُوَ غَیْرُ
مَحْمُودٍ یَتَخَوَّفُ مِنْهُ القَوْلُجُ وَ الفَالِجُ وَ اللِّقْوَةُ وَ النُّقْرُسُ وَ الحِصَاةُ وَ التَّقْطِیرُ وَ الفَتَقُ وَ ضَعْفُ البَصْرِ وَ الدَّمَاعُ فَإِذَا أَرِیدُ
ذَکَ فَلِیَکُنْ فِی آخِرِ اللَّیْلِ فَإِنَّهُ أَصَحُّ لِلبَدَنِ وَ أَرَجَى لِلوَلَدِ وَ أَذْکَى لِلعَقْلِ فِی الوَلَدِ الَّذِی یُقْضَى بَیْنَهُمَا.^{۲۳۱}

امام رضا ع فرمود:

«در اول شب چه زمستان و چه تابستان باشد با زنان نزدیکی مکن زیرا در اول شب معده و عروق پر است و در این
حال مجامعت ناپسند. جماع با شکم پر در اول شب مورث بیماری قولنج و فالج و لقوه و نقرس و سنگ و تقطیر بول
و فتق و ضعف چشم و کم نوری می‌شود. پس وقتی که اراده این کار داشتی خوبست آخر شب را بدان اختصاص
دهی این وقت برای بدن صلاحیتش بیشتر است و در تولید نسل بیشتر مایه امیدواری است و عقل مولود را تیزتر
میگرداند یعنی فرزندی را که خدا بخواهد بآنها بدهد.»^{۲۳۲}

شب اول بازگشت از سفر

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: یُکْرَهُ لِلرَّجُلِ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرِهِ أَنْ یَطْرُقَ أَهْلَهُ لَیلاً حَتَّى یُصْبِحَ.^{۲۳۳}

^{۲۲۲} أحَمَّهُ أمرٌ: أى أهَمَّهُ. (شمس العلوم، ج-۳، ص: ۱۲۹۵)

^{۲۲۴} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۲۵} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۲۶} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۲۷} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۲۸} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۲۹} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۳۰} جامع الأخبار(لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۳۱} طب الإمام الرضا عليه السلام (الرسالة الذهبية)، النص، ص: ۶۴

^{۲۳۲} طب الإمام الرضا عليه السلام (الرسالة الذهبية)، النص، ص: ۶۴

^{۲۳۳} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۳۱

امام صادق ع فرمود:

«برای مردی که از سفر برگشته، مکروه است که شب هنگام با همسرش آمیزش کند تا اینکه (شب را) صبح کند.»^{۲۳۴}

هنگام بلایای طبیعی

عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ أَيُّ كَرِهَةِ الْجَمَاعِ فِي سَاعَةِ مِنَ السَّاعَاتِ قَالَ نَعَمْ يُكْرَهُ فِي لَيْلَةٍ يَنْخَسِفُ فِيهَا الْقَمَرُ وَالْيَوْمَ الَّذِي تَنْكَسِفُ فِيهِ الشَّمْسُ ... وَ فِي الرِّيحِ السُّودَاءِ وَالْحُمْرَاءِ وَ الصَّفْرَاءِ وَ الزَّلْزَلَةِ وَ لَقَدْ بَاتَ رَسُولُ اللَّهِ لَيْلَةً عِنْدَ بَعْضِ نِسَائِهِ فَأَنْخَسَفَ الْقَمَرُ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ فَلَمْ يَكُنْ مِنْهُ شَيْءٌ فَقَالَتْ لَهُ زَوْجَتُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي أ كُلُّ هَذَا لِبُغْضٍ فَقَالَ وَيْحَكَ حَدَّثَ هَذَا الْحَادِثُ فِي السَّمَاءِ فَكْرَهْتُ أَنْ أَتَلَذَّذَ وَ أَدْخَلَ فِي شَيْءٍ وَ لَقَدْ عَيَّرَ اللَّهُ تَعَالَى قَوْمًا فَقَالَ - وَ إِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ وَ إِيْمُ اللَّهِ لَا يُجَامِعُ أَحَدٌ فِي هَذِهِ السَّاعَاتِ الَّتِي وَصَفَتْ فَيَرْزُقَ مِنْ جَمَاعِهِ وَ لَدَأَ وَ قَدْ سَمِعَ هَذَا الْحَدِيثَ فَيَرَى مَا يُحِبُّ.^{۲۳۵}

عمرو بن عثمان می گوید از امام باقر ع پرسیدم:

«آیا آمیزش در برخی از ساعات مکروه است؟» فرمود:

«بله! در شبی که ماه خسوف می کند و روزی که خورشید در آن کسوف می کند مکروه است. هنگامی که باد سیاه، قرمز و زرد می وزد و هنگام زلزله، آمیزش مکروه است. شبی پیامبر خدا نزد یکی از همسرانشان بود که ماه در آن شب خسوف کرد و از سوی ایشان عملی انجام نگرفت؛ همسر پیامبر به ایشان گفت:

"یا رسول الله! پدر و مادرم فدایت شوند آیا همه اینها برای دشمنی (و ناراحتی از من) است؟" حضرت فرمود:

"وای بر تو! چنین حادثه‌ای در آسمان اتفاق افتاد و من کراهت داشتم که کامجویی کنم و داخل در کاری شوم، خداوند عیب قومی را بیان کرده است و فرموده:

اگر قطعه‌ای را از آسمان ببینند که در حال سقوط بر سر آنها ست، می گویند ابرهایی متراکم است." (امام باقر ع ادامه دادند):

«به خدا قسم کسی که این حدیث را بشنود و در این وقت‌هایی که وصفش را گفتم آمیزش کند، آمیزشی نکرده که نتیجه اش به دست آمدن فرزندی باشد که در او آنچه دوست دارد ببیند.»^{۲۳۶}

مکانهای آمیزش

زیر درخت میوه دار

قال النبي ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعِ امْرَأَتَكَ تَحْتَ شَجَرَةٍ مُثْمِرَةٍ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَيْنَكُمَا وَلَدٌ يَكُونُ جَلَادًا أَوْ قَتَالًا.^{۲۳۷}

رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! با همسرت زیر درخت میوه آمیزش نکن که اگر بین شما فرزندی مقدر گشت، یا جلا د خواهد شد و یا بسیار آدم کش!»^{۲۳۸}

زیر نور مستقیم خورشید

قال النبي ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعُ مَعَ امْرَأَتِكَ فِي وَجْهِ الشَّمْسِ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَيْنَكُمَا وَلَدٌ لَا يَزَالُ فِي بُؤْسٍ وَ فَقْرٍ.^{۲۳۹}

رسول خدا ص فرمود:

«ای علی! با همسرت در مقابل خورشید جماع نکن که اگر فرزندی قسمت شما شود، پیوسته در مشکل و فقر خواهد بود.»^{۲۴۰}

^{۲۳۴} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۱۳۱

^{۲۳۵} من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص: ۴۰۲

^{۲۳۶} من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص: ۴۰۲

^{۲۳۷} جامع الأخبار (للشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۳۸} جامع الأخبار (للشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۳۹} جامع الأخبار (للشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۲۴۰} جامع الأخبار (للشعیری)، ص: ۱۰۳

در کشتی

قَالَ الصَّادِقُ ع لَا تُجَامِعُ فِي السَّفِينَةِ.^{۲۴۱}

امام صادق ع فرمود:

«در کشتی آمیزش نکن!»^{۲۴۲}

مکروهات دیگر

افراط در آمیزش

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ أَرَادَ الْبَقَاءَ وَ لَا بَقَاءَ فَلْيُبَاكِرِ الْغَدَاءَ وَ لِيُجَوِّدِ الْحِدَاءَ وَ لِيُخَفِّفِ الرِّدَاءَ وَ لِيُقِلَّ مُجَامَعَةَ النِّسَاءِ - قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا حِقَّةُ الرِّدَاءِ قَالَ قَلَّةُ الدِّينِ.^{۲۴۳}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که به دنبال بقا است - هر چند بقایی (در دنیا) نیست - صبحانه را در ابتدای صبح بخورد، کفش را خوب و مناسب کند، رداء و عبا را سبک گرداند و آمیزش با زنان را کم کند، سؤال شد: منظور از سبک بودن عبا چیست؟

حضرت فرمود: کم کردن بدهی.»

قال الرضا ع لَا تُجَامِعُ إِلَّا مِنْ شَبَقٍ.^{۲۴۴}

امام رضا ع فرمود:

«آمیزش نکن مگر از روی هیجان شدید شهوت.»^{۲۴۵}

عریان

سَأَلَ مُحَمَّدُ بْنُ الْفَيْضِ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع فَقَالَ أَجَامِعُ وَ أَنَا عُرْيَانٌ قَالَ لَا.^{۲۴۶}

محمد بن فیض از امام صادق ع پرسید:

«من در حالیکه عریان هستم جماع می‌کنم (آیا این کار درست است؟)» حضرت فرمود:

«نه!»^{۲۴۷}

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ زَيْدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِذَا تَجَامَعَ الرَّجُلُ وَ الْمَرْأَةَ فَلَا يَتَعَرَّيَانِ فِعْلُ الْحِمَارَيْنِ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَخْرُجُ مِنْ بَيْنِهِمَا إِذَا فَعَلَا ذَلِكَ.^{۲۴۸}

رسول خدا ص فرمود:

«وقتی مرد و زن هم بستر شدند عریان نشوند مانند کار دو الاغ! زیرا وقتی آن دو این چنین کنند ملائکه از میان آنها خارج می‌شوند.»^{۲۴۹}

البته نگاه کردن به بدن برهنه زن کراهت ندارد:

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي الرَّجُلِ يَنْظُرُ إِلَى امْرَأَتِهِ وَ هِيَ عُرْيَانَةٌ قَالَ لَا بَأْسَ بِذَلِكَ وَ هَلِ اللَّذَّةُ إِلَّا ذَاكَ.^{۲۵۰}

از امام صادق علیه السلام در رابطه مردی که به همسرش که عریان شده نگاه می‌کند، سؤال شد. حضرت فرمود:

«هیچ مشکلی در این نیست و آیا لذت، غیر از این است؟!»^{۲۵۱}

^{۲۴۱} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۴

^{۲۴۲} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۴

^{۲۴۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۵۵

^{۲۴۴} مكارم الأخلاق، ص: ۱۸۱

^{۲۴۵} مكارم الأخلاق، ص: ۱۸۱

^{۲۴۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۴

^{۲۴۷} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۴

^{۲۴۸} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۱۸

^{۲۴۹} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۱۸

^{۲۵۰} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۲۵۱} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

قَالَ الصَّادِقُ ع الْخَيْرَاتُ الْحِسَانُ مِنْ نِسَاءِ أَهْلِ الدُّنْيَا وَ هُنَّ أَجْمَلُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ وَ لَا بَأْسَ أَنْ يَنْظُرَ الرَّجُلُ إِلَى امْرَأَتِهِ وَ هِيَ عُرْيَانَةٌ.^{٢٥٢}
امام صادق ع فرمود:

«زنان خوب و نیکو از میان زنان اهل دنیا هستند، آنها از حور العین زیباتر اند، و اشکالی ندارد که مرد به همسرش نگاه کند در حالیکه او عریان است.»^{٢٥٣}

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع قَالَ: مِنْ سَعَادَةِ الرَّجُلِ أَنْ يَكْشِفَ الثَّوْبَ عَنِ امْرَأَةٍ بَيِّضَاءَ.^{٢٥٤}
امام کاظم ع فرمود:

«از سعادت و خوشبختی مرد این است که از تن همسری سفید رو لباس را بردارد.»^{٢٥٥}
عَنْ عَلِيِّ ع قَالَ قِيلَ لَهُ إِنَّ سَعِيدَ بْنَ عَبْدِ الْمَلِكِ يَدْخُلُ بِجَوَارِيهِ الْحَمَّامَ قَالَ لَا بَأْسَ بِهِ إِذَا كَانَ عَلَيْهِنَ الْإِزَارُ وَ لَا يَكُونُونَ عُرَاءَ كَالْحُمُرِ يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إِلَى سَوْءَةٍ بَعْضٍ.^{٢٥٦}

به امام امیر المؤمنین ع گفته شد که سعید بن عبدالملک با کنیزکانش وارد حمام می شود؛ فرمود:
«اشکالی ندارد در صورتی که بر تن او و بر تن آنها لنگی یا پارچه ای باشد، و مانند درازگوش ها عریان نبوده به و گونه ای نباشند که بعضی به عورت بعضی دیگر نگاه کنند.»^{٢٥٧}

رو و پشت به قبله

سَأَلَ مُحَمَّدُ بْنُ الْفَيْضِ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع فَقَالَ أَجَامِعُ وَ أَنَا عُرْيَانٌ قَالَ لَا وَ لَا تَسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةَ وَ لَا تَسْتَدْبِرُهَا.^{٢٥٨}
محمد بن فیض از امام صادق ع سؤال نمود:

«من در حالیکه عریان هستم جماع می کنم (آیا این کار درست است؟)» فرمود:
«نه، رو به قبله هم نباش، پشت به قبله هم نکن!»^{٢٥٩}

بعد از احتلام و قبل از غسل

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ يُكْرَهُ أَنْ يَعْشَى الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ وَ قَدْ اِحْتَلَمَ حَتَّى يَغْتَسِلَ مِنْ اِحْتِلَامِهِ الَّذِي رَأَى فَإِنْ فَعَلَ فَخَرَجَ الْوَلَدُ مَجْنُونًا فَلَا يُلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ.^{٢٦٠}
رسول خدا ص فرمود:

«مکروه است که مرد در حالیکه (بعد از خواب) محتلم است، با زنش آمیزش کند. مگر اینکه بعد از احتلام و خوابی که دیده غسل کند و اگر چنین کند (در حال احتلام با همسرش آمیزش کند) و فرزندش دیوانه متولد شود، کسی غیر از خودش را سرزنش نکند.»^{٢٦١}

جماع پی در پی قبل از غسل

قال الرضا (عليه السلام): الجِماعُ بَعْدَ الجِماعِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَكُونَ بَيْنَهُمَا غَسْلٌ يُورِثُ لِلوَلَدِ الجُنونَ إِنْ غَفَلَ عَنِ الغَسْلِ.^{٢٦٢}
امام رضا ع فرمود:

^{٢٥٢} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٦٩

^{٢٥٣} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٦٩

^{٢٥٤} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٥

^{٢٥٥} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٥

^{٢٥٦} مكارم الأخلاق، ص: ٥٦

^{٢٥٧} مكارم الأخلاق، ص: ٥٦

^{٢٥٨} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٤

^{٢٥٩} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٤

^{٢٦٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٤

^{٢٦١} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٠٤

^{٢٦٢} مكاتيب الأئمة عليهم السلام، ج ٥، ص: ٢٠٣

«آمیزشی که بعد از آمیزش بوده، بدون اینکه میان آن غسل کردنی باشد، برای فرزند جنون را به ارث می‌گذارد اگر از غسل کردن غافل شود.»^{۲۶۳}

خضاب گرفته

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع أَنَّهُ قَالَ لِرَجُلٍ مِنْ أَوْلِيَائِهِ لَا تُجَامِعُ أَهْلَكَ وَ أَنْتَ مُخْتَضِبٌ (قبل آن یاخذ الحناء مأخذه^{۲۶۴}) فَإِنَّكَ إِنْ رُزِقْتَ وَوَلَدًا كَانَ مُخْتَضِبًا.^{۲۶۵}

امام صادق ع به یکی از دوستان و موالیان خود فرمود:

«در حالیکه خضاب گرفته‌ای (یعنی هنوز حنا در روی پوست پوست و آن را نشسته ای^{۲۶۶}) با همسرت آمیزش نکن، چون اگر فرزندی نصیبت شود، مخنت^{۲۶۷} خواهد بود.»^{۲۶۸}

عَنْ مِسْمَعِ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ لَا يُجَامِعُ الْمُخْتَضِبُ قُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ لِمَ لَا يُجَامِعُ الْمُخْتَضِبُ قَالَ لِأَنَّهُ مُخْتَضِرٌ.^{۲۶۹}

مسمع بن عبد الملک می گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که می فرمود:

«شخصی که خضاب گرفته جماع نمی کند.» گفتم:

«فدایت شوم چرا چنین شخصی جماع نمی کند؟» فرمود:

«به خاطر اینکه او ممنوع (و غیر آماده برای مقدمات آمیزش مثل بوسیدن) است»^{۲۷۰}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ اخْتَضِبُوا بِالْحِنَاءِ فَإِنَّهُ يَجْلُو الْبَصَرَ وَ يُنْبِتُ الشَّعْرَ وَ يُطَيِّبُ الرَّيْحَ وَ يُسَكِّنُ الزَّوْجَةَ.^{۲۷۱}

رسول خدا ص فرمود:

«با حناء خضاب کنید، زیرا بینایی را جلا داده، مو را می رویند، بوی انسان را خوب کرده و همسر را تسکین می دهد (زیرا شما را جوان می بیند).»^{۲۷۲}

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ جَهْمٍ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ ع وَ هُوَ مُخْتَضِبٌ بِسَوَادٍ فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ قَدْ اخْتَضَبْتَ بِالسَّوَادِ قَالَ إِنْ فِي الْخِضَابِ أَجْرًا إِنْ الْخِضَابَ وَ التَّهْيِئَةَ مِمَّا يَزِيدُ فِي عِفَّةِ النِّسَاءِ وَ لَقَدْ تَرَكَ النِّسَاءَ الْعِفَّةَ لِتَرْكِ أَزْوَاجِهِنَّ التَّهْيِئَةَ لَهُنَّ.^{۲۷۳}

حسن بن جهم می گوید محضر امام کاظم علیه السلام وارد شدم در حالیکه حضرت با رنگ سیاه خضاب کرده بود، گفتم:

«فدایت شوم با رنگ سیاه خضاب کردی؟» فرمود:

«در خضاب کردن اجر زیادی وجود دارد، خضاب کردن و اصلاح نمودن بدن از چیزهایی است که عفت زنان را زیاد می کند، و زن ها عفت را ترک کردند چون شوهرانشان آراسته کردن برای آنها را ترک کردند.»^{۲۷۴}

^{۲۶۳} مکاتیب الأئمة عليهم السلام، ج ۵، ص: ۲۰۳

^{۲۶۴} نزهة الناظر في الجمع بين الأشباه والنظائر، النص، ص: ۱۰۰

^{۲۶۵} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۲

^{۲۶۶} نزهة الناظر في الجمع بين الأشباه والنظائر، النص، ص: ۱۰۰

^{۲۶۷} دارای تمایلات جنس مخالف می و

^{۲۶۸} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ۱۳۲

^{۲۶۹} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

فی الوافی (ج ۲۲، ص: ۷۲۲): «كَأَنَّ الْمُحْتَضِرَ بِالْمَهْمَلَتَيْنِ مِنَ الْحَصْرِ بِمَعْنَى الْقَيْدِ وَالْحَبْسِ، وَ يَحْتَمَلُ إِعْجَامَ الصَّادِ بِمَعْنَى مَحَلِّ حُضُورِ الْمَلَائِكَةِ وَالْجِنِّ» وَ فِي الْمَرْأَةِ (ج ۲۰، ص: ۳۰۷): «قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِأَنَّهُ مُحْتَضِرٌ، لِعَلَّ الْمَعْنَى أَنَّهُ مَمْنُوعٌ عَنِ الْغَسْلِ، أَوْ عَنِ الْإِلْتِذَاذِ بِالْقِبْلَةِ وَ نَحْوِهَا الَّتِي هِيَ مِنْ مَقَدِّمَاتِ الْجَمَاعِ. قِيلَ: وَ يَحْتَمَلُ إِعْجَامَ الضَّادِ بِمَعْنَى حُضُورِ الْمَلَائِكَةِ وَالْجِنِّ.»

^{۲۷۰} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۲۷۱} مكارم الأخلاق، ص: ۷۸

^{۲۷۲} مكارم الأخلاق، ص: ۷۸

^{۲۷۳} مكارم الأخلاق، ص: ۷۹

^{۲۷۴} مكارم الأخلاق، ص: ۷۹

در حضور بچه

قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ الْبَاقِرِ عِ إِتَاكَ وَ الْجَمَاعَ حَيْثُ يَرَاكَ صَبِيٌّ يُحْسِنُ أَنْ يَصِفَ خَالِكَ قُلْتُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ كَرَاهَةَ النَّبِيغَةِ قَالَ لَا فَإِنَّكَ إِنْ رَزِقْتَ وَلَدًا كَانَ شَهْرَةً وَ عَلَمًا فِي الْفُسْطِقِ وَ الْفُجُورِ.^{٢٧٥}
جابر می گوید امام باقر ع به من فرمود:

«بر حذر باش از آمیزش کردن در جایی که کودکی تو را می بیند و توصیف حال تو را خوب می داند.» گفتیم:

«ای پسر رسول خدا! به خاطر علنی بودن آن؟» فرمود:

«نه، بلکه به این دلیل که اگر فرزندی روزی تو شود در فسق و فجور مشهور و شاخص می گردد.»^{٢٧٦}
عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ ع: أَنَّهُ قَالَ لِي إِتَاكَ أَنْ تُجَامِعَ أَهْلَكَ وَ صَبِيٌّ يَنْظُرُ إِلَيْكَ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ كَانَ يَكْرَهُ ذَلِكَ أَشَدَّ كَرَاهَةً.^{٢٧٧}
امام صادق ع فرمود:

«برحذر باش از اینکه با عیال خود آمیزش کنی در حالیکه کودکی تو را می بیند، همانا رسول خدا ص از این کار به شدت کراهت داشت.»^{٢٧٨}

عَنْ أَبِي رَاشِدٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ لَا يُجَامِعُ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ وَ لَا جَارِيَتَهُ وَ فِي الْبَيْتِ صَبِيٌّ فَإِنَّ ذَلِكَ مِمَّا يُورِثُ الزَّانِيَةَ.^{٢٧٩}

امام صادق ع فرمود:

«مرد، نه با همسرش و نه با کنیزش در حالیکه بچه ای در اتاق هست جماع نمی کند، چرا که این کار از اموری است که زنا را به ارث می گذارد.»

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ رَجُلًا غَشِيَ امْرَأَتَهُ وَ فِي الْبَيْتِ صَبِيٌّ مُسْتَيْقِظٌ يَرَاهُمَا وَ يَسْمَعُ كَلَامَهُمَا وَ نَفْسُهُمَا مَا أَفْلَحَ أَبَدًا إِنْ كَانَ غُلَامًا كَانَ زَانِيًا أَوْ جَارِيَةً كَانَتْ زَانِيَةً وَ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ع إِذَا أَرَادَ أَنْ يَعْشَى أَهْلَهُ أُغْلِقَ الْبَابَ وَ أَرْحَى السُّتُورَ وَ أَخْرَجَ الْخَدَمَ.^{٢٨٠}

در حضور دیگر همسران

قَالَ الْبَاقِرُ ع: لَا تُجَامِعُ الْحُرَّةَ بَيْنَ يَدَيِ الْحُرَّةِ فَأَمَّا الْإِمَاءُ بَيْنَ يَدَيِ الْإِمَاءِ فَلَا بَأْسَ.^{٢٨١}

امام باقر ع فرمود:

«با همسر حر و آزاد خود در مقابل دیگر همسر آزاد خود جماع نکن! اما با کنیزان در مقابل کنیزان جماع کردن اشکالی ندارد.»^{٢٨٢}

آمیزش بدون معاشقه

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ إِذَا جَامَعَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَأْتِيَهُنَّ كَمَا يَأْتِي الطَّيْرُ لِيَمْكُثَ وَ لِيَلْبَثَ.^{٢٨٣}

رسول خدا ص فرمود:

«وقتی یکی از شما با همسر خود آمیزش می کند، آن طوری که پرنده ها جماع می کنند، جماع نکند، بلکه باید مکث کرده و طولانی کند.»^{٢٨٤}

^{٢٧٥} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣٣

^{٢٧٦} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣٣

^{٢٧٧} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣٣

^{٢٧٨} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣٣

^{٢٧٩} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٣

^{٢٨٠} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٠٠

^{٢٨١} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣٣

^{٢٨٢} طب الأئمة عليهم السلام، ص: ١٣٣

^{٢٨٣} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٣

^{٢٨٤} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٣

عَنْ عُبَيْدِ بْنِ زُرَّارَةَ قَالَ: كَانَ لَنَا جَارٌ شَيْخٌ لَهُ جَارِيَةٌ فَارِهَةٌ قَدْ أُعْطِيَ بِهَا ثَلَاثِينَ أَلْفَ دِرْهَمٍ فَكَانَ لَا يَبْلُغُ مِنْهَا مَا يُرِيدُ وَكَانَتْ تَقُولُ اجْعَلْ يَدَكَ كَذَا بَيْنَ شَفْرَى (أى: طرفي الفرج) فَإِنِّي أُجِدُّ لِدَلِكِ لَذَّةً وَكَانَ يَكْرَهُ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ فَقَالَ لِرَّزَّارَةَ اسْأَلْ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَ عَنْ هَذَا فَسَأَلَهُ فَقَالَ لَا بَأْسَ أَنْ يَسْتَعِينَ بِكُلِّ شَيْءٍ مِنْ جَسَدِهِ عَلَيْهَا وَ لَكِنْ لَا يَسْتَعِينُ بِغَيْرِ جَسَدِهِ عَلَيْهَا.^{٢٨٥}

عبید بن زرارہ می گوید: پیرمردی در همسایگی ما بود که کنیزی داشت زیبا و جوان که برایش سی هزار درهم داده بود ولی آنچه (از لذت جنسی) می خواست نمی توانست از او داشته باشد. کنیز می گفت: «دستت را اینطور دو طرف فرجم بگذار زیرا من از آن (کار) لذت می برم» ولی او (پیرمرد) از این کار کراهت داشت و به من گفت:

«از ابو عبد الله از این مسئله سؤال کن!» من از حضرت این مسئله را پرسیدم. حضرت فرمود: «اشکالی ندارد این که از همه بدنش برای (لذت دادن) او کمک بگیرد ولی از غیر بدنش (از ابزارهای دیگر) نباید برای (لذت دادن) او کمک بگیرد»^{٢٨٦}

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْمَذْيِ فَقَالَ إِنَّ عَلِيًّا ع كَانَ رَجُلًا مَذَّاءً فَاسْتَحْيَا أَنْ يَسْأَلَ رَسُولَ اللَّهِ لِمَكَانِ فَاطِمَةَ ع فَأَمَرَ الْمُقَدَّادَ أَنْ يَسْأَلَهُ وَهُوَ جَالِسٌ فَسَأَلَهُ فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ لَيْسَ بِشَيْءٍ.^{٢٨٧}
اسحاق بن عمار می گوید از امام صادق (علیه السلام) درباره مذی (مایعی که هنگام ملاعبه و معاشقه از مرد خارج می شود) سؤال کردم، حضرت فرمود:

«علی مردی مذء بود (به این گونه که زیاد معاشقه کرده و این مایع از ایشان زیاد خارج می شد) و شرم داشت که به خاطر موقعیت و جایگاه فاطمه، از پیامبر (در باره خروج این مایع) سؤال کند. بنابراین به مقدار امر کرد در حالیکه خودش در آنجا نشسته بود از پیامبر سؤال نماید. مقدار نیز سؤال نمود و پیامبر به او فرمود: «چیزی نیست (نه نجس است و نه غسل لازم دارد)»^{٢٨٨}

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ فِي حَدِيثٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: هَلْ تَزَوَّجْتَ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ بِمَنْ قُلْتُ بِفُلَانَةَ بِنْتِ فُلَانٍ بَأَيْمٍ كَانَتْ بِالْمَدِينَةِ قَالَ فَهَلَّا فَتَاءً تُلَاعِبُهَا وَ تُلَاعِبُكَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ كُنْ عِنْدِي نِسْوَةً خَرَقٌ يَغْنِي أَخَوَاتِهِ فَكْرِهْتُ أَنْ أَتِيَهُنَّ بِأَمْرَةٍ خَرَقَاءَ فَقُلْتُ هَذِهِ أَجْمَعُ لِأَمْرِي قَالَ أَصَبْتُ وَ رُشِدْتُ.^{٢٨٩}
جابر بن عبدالله می گوید: روزی رسول خدا ص از من پرسید:

«آیا ازدواج کردی؟» گفتم: «بله!» فرمود:

«با چه کسی؟» گفتم: «با فلانی دختر فلانی - که شوهرش را از دست داده و در مدینه بود-» فرمود: «آیا زن جوانی نبود که با او ملاعبه کنی و او نیز با تو ملاعبه کند؟» گفتم:

«ای رسول خدا! آنها نزد من زنانی احمق و کم خرد بودند -منظور جابر خواهرانش بود- لذا کراهت داشتم که زنی احمق (همچون خود آنها) را پیششان ببرم. (با خود) گفتم: این زن (که با او ازدواج کردم) جامع تر است برای کار من.» حضرت فرمود:

«درست انجام دادی و رشد یافته ای.»^{٢٩٠}

عَنِ الْإِمَامِ الْحَسَنِ ع فِي امْرَأَةٍ جَامَعَهَا زَوْجُهَا (و لم يعشقها زوجها فلم يرضيها) فَقَامَتْ بِحَرَارَةِ جَمَاعِهِ فَسَاحَقَتْ جَارِيَةً بَكْرًا فَأَلْقَتْ عَلَيْهَا النَّطْفَةَ فَحَمَلَتْ فَقَالَ ع تُوْحِدُ هَذِهِ الْمَرْأَةَ بِصِدَاقِ هَذِهِ الْبِكْرِ لِأَنَّ الْوَلَدَ لَا يَخْرُجُ حَتَّى يَذْهَبَ بِالْعَذْرَةِ وَ يَنْتَظِرُ بِهَا حَتَّى تَلِدَ وَ يُقَامَ عَلَيْهَا الْحَدُّ وَ يُلْحَقُ الْوَلَدُ بِصَاحِبِ النَّطْفَةِ وَ تُرْجَمُ الْمَرْأَةُ ذَاتُ الزَّوْجِ.^{٢٩١}

^{٢٨٥} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٤٩٧

^{٢٨٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٤٩٧

^{٢٨٧} التهذيب ١- ١٧- ٣٩.

^{٢٨٨} التهذيب ١- ١٧- ٣٩.

^{٢٨٩} مكارم الأخلاق ٢٠.

^{٢٩٠} مكارم الأخلاق ٢٠.

^{٢٩١} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ١٠، ص: ٥٨

امام حسن ع در رابطه با زنی که با شوهرش آمیزش کرده بود و (چون شوهرش با او بخوبی معاشقه نکرده بود و او را آماده آمیزش نکرده بود، لذا ارضاء نشد و) با همان حرارت جماع با کنیز باکره‌ای مساحقه (همجنس بازی) نمود در نتیجه نطفه آن مرد در آن کنیز قرار گرفت و حامله شد. فرمود:

«از آن زن، مهریه این کنیز باکره گرفت می‌شود چون فرزند از آن کنیزک خارج نمی‌شود مگر اینکه بکارت او را از بین می‌برد و متظر می‌شوند تا آن فرزند به دنیا بیاید و بعد بر او حد جاری می‌شود و فرزند به صاحب نطفه ملحق می‌گردد؛ آن زن شوهر دار هم رجم می‌شود.»^{۲۹۲}

قال الإمام الرضا ع لَأُتْجَمِعَ امْرَأَةً حَتَّى تُلَاعِبَهَا وَ تَعْمِرَ نَدْيِيهَا فَإِنَّكَ إِنْ فَعَلْتَ اجْتَمَعَ مَأْوَاهَا وَ مَأْوُكَ فَكَانَ مِنْهَا الْحَمْلُ وَ اسْتَهَتْ مِنْكَ مِثْلَ الَّذِي تَشْتَهِيهِ مِنْهَا وَ ظَهَرَ ذَلِكَ فِي عَيْنَيْهَا.^{۲۹۳}
امام رضا ع فرمود:

«بکار جماع می‌پرداز مگر اینکه قبلاً بوسیله بازی و شوخی و فشردن پستانها زن را آماده کنی این کارها موجب می‌شود که خواهش غریزی زن تحریک شود ماء النسل او از قسمتهای مختلف بدنش جمع آوری شود (زیرا ماء النسل زن از پستانهای او خارج می‌گردد) آثار غلبه شهوت در صورتش پدید می‌آید و همان را که تو از او میخواهی او نیز از تو می‌طلبد.»^{۲۹۴}

سخن گفتن

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع اتَّقُوا الْكَلَامَ عِنْدَ التَّقَاءِ الْخِتَانَيْنِ فَإِنَّهُ يُورِثُ الْخَرَسَ.^{۲۹۵}

امام صادق ع فرمود:

«هنگام رسیدن دو ختنه گاه (زن و مرد) به یکدیگر، از صحبت کردن بپرهیزید که لال شدن را به ارث می‌گذارد.»^{۲۹۶}

عَنْ عَلِيِّ ع فِي حَدِيثِ الْأَرْبَعِمِائَةِ قَالَ: إِذَا أَتَى أَحَدَكُمْ زَوْجَتَهُ فَلْيُقِلَّ الْكَلَامَ فَإِنَّ الْكَلَامَ عِنْدَ ذَلِكَ يُورِثُ الْخَرَسَ.^{۲۹۷}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«وقتی یکی از شما با همسرش آمیزش نمود سخن را کم کند زیرا صحبت کردن در آن هنگام، لال شدن را به ارث می‌گذارد.»^{۲۹۸}

نگاه به فرج

عَنْ سَمَاعَةَ قَالَ: سَأَلْتُهُ (الإمام الصادق ع) عَنِ الرَّجُلِ يَنْظُرُ فِي فَرْجِ الْمَرْأَةِ وَ هُوَ يَجَامِعُهَا قَالَ لَا بَأْسَ بِهِ إِلَّا أَنَّهُ يُورِثُ الْعَمَى فِي الْوَلَدِ.^{۲۹۹}

سماعه می‌گوید از ایشان (از امام صادق ع) درباره مردی که در هنگام جماع کردن با همسرش به فرج او نگاه می‌کند پرسیدم، فرمود:

«اشکالی ندارد غیر از اینکه کوری را در فرزند به ارث می‌گذارد.»^{۳۰۰}

عَنْ عَلِيِّ ع فِي حَدِيثِ الْأَرْبَعِمِائَةِ قَالَ: لَا يَنْظُرَنَّ أَحَدُكُمْ إِلَى بَاطِنِ فَرْجِ امْرَأَتِهِ فَلَعَلَّهُ يَرَى مَا يَكْرَهُ وَ يُورِثُ الْعَمَى.^{۳۰۱}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

^{۲۹۲} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۱۰، ص: ۵۸

^{۲۹۳} طب الإمام الرضا عليه السلام (الرسالة الذهبية)، النص، ص: ۶۵

^{۲۹۴} طب الإمام الرضا عليه السلام (الرسالة الذهبية)، النص، ص: ۶۵

^{۲۹۵} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۲۹۶} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۲۹۷} تحف العقول، النص، ص: ۱۲۵

^{۲۹۸} تحف العقول، النص، ص: ۱۲۵

^{۲۹۹} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۳۰۰} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۳۰۱} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۴

«هیچ کدام از شما به درون فرج زنش نگاه نکنند شاید چیزی را ببیند که بدش می آید و کوری را به ارث می گذارد.»^{۳۰۲}

سُئِلَ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الرَّجُلِ يُقَبِّلُ قُبْلَ امْرَأَتِهِ، قَالَ لَا بَأْسَ.^{۳۰۳}
از امام کاظم ع درباره مردی که فرج زنش را می بوسد سؤال شد. حضرت فرمود:
«اشکالی ندارد.»^{۳۰۴}

یکی بودن دستمال نظافت

عَنِ النَّبِيِّ ص يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعُ إِلَّا وَ مَعَكَ خِرْقَةٌ وَ مَعَ امْرَأَتِكَ خِرْقَةٌ وَ إِلَّا فَيَقَعُ الشَّهْوَةُ عَلَى الشَّهْوَةِ وَ لَا يَكُونُ مَعَكُمْ خِرْقَةٌ فَيَقَعُ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ حَتَّى الطَّلَاقِ.^{۳۰۵}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! جماع نکن مگر در حالیکه تو دستمالی باخود داری و همسرت نیز با خودش دستمالی به همراه دارد اگر این گونه نباشد شهوت روی شهوت واقع می شود، همراهتان یک دستمال (مشترک) نباشد که بین شما دشمنی ایجاد کرده تا اینکه به طلاق بیانجامد.»^{۳۰۶}

بصورت ایستاده

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ، لَا تُجَامِعُ امْرَأَتَكَ مِنْ قِيَامٍ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ فِعْلِ الْحَمِيرِ، فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَيْنَكُمْ وَكَلْدٌ يَكُونُ بَوَّالًا فِي الْفِرَاشِ كَالْحَمِيرِ الْبَوَّالَةِ فِي كُلِّ مَكَانٍ.^{۳۰۷}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! با همسرت ایستاده آمیزش نکن که این کار الاغ است، زیرا اگر بین شما فرزندی مقدر گردد، در بستر خود ادرار می کند مانند الاغ که در هر جایی ادرار می کند.»^{۳۰۸}

با شهوت خواهرزن

يَا عَلِيُّ لَا تُجَامِعُ أَهْلَكَ عَلَى شَهْوَةٍ أَحْتَبِهَا فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ بَيْنَكُمْ وَكَلْدٌ يَكُونُ عَشَّارًا وَ عَوْنًا [لِلظَّالِمِ] ^{۳۰۹}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! با همسرت از روی شهوت خواهرش آمیزش نکن، چرا که اگر فرزندی میانتان مقدر شود مالیات بگیر (برای حکومت ستمگر) و کمک کار ظالمین می شود.»^{۳۱۰}

با انگشتی که نام خدا دارد

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع أَدْخُلُ الْخَلَاءَ وَ فِي يَدِي خَاتَمٌ فِيهِ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ تَعَالَى قَالَ لَا وَ لَا تُجَامِعُ فِيهِ.^{۳۱۱}

ابی ایوب می گوید: از امام صادق ع پرسیدم:

«در حالیکه در دستم انگشتی که اسمی از اسمهای خداوند حک شده وارد دستشویی می شوم (آیا این کار درست است؟)» حضرت فرمود:

«نه این کار را نکن و با این انگشت آمیزش هم نکن!»^{۳۱۲}

^{۳۰۲} تهذیب الأحکام (تحقیق خرسان)، ج ۷، ص: ۴۱۴

^{۳۰۳} الوسائل ۱۴: ۱/۷۷

^{۳۰۴} الوسائل ۱۴: ۱/۷۷

^{۳۰۵} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۰۶} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۰۷} الوسائل ۱۴: ۱/۱۸۸

^{۳۰۸} الوسائل ۱۴: ۱/۱۸۸

^{۳۰۹} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۱۰} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۱۱} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۵۶

^{۳۱۲} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۵۶

با شکم پر

قَالَ الصَّادِقُ ع ثَلَاثَةٌ يَهْدِمْنَ الْبَدْنَ وَ رَبَّمَا قَتَلْنَ دُخُولَ الْحَمَامِ عَلَى الْبِطْنَةِ وَالْغِشْيَانُ عَلَى الْإِمْتِلَاءِ وَ نِكَاحُ الْعَجَائِزِ. ^{۳۱۳}
امام صادق ع فرمود:

«سه چیز است که بدن را از بین می‌برند و چه بسا کشنده باشند: با شکم پر حمام رفتن، همبستر شدن در حال سیری و آمیزش کردن با پیرزن ها.» ^{۳۱۴}

زن باردار

عَنْ عَلِيٍّ ع قَالَ: نَهَى النَّبِيُّ ص عَنْ وَطْءِ الْحَبَالَى حَتَّى يَضَعْنَ. ^{۳۱۵}

امیر مؤمنان علیه السلام فرمود:

«رسول خدا صلی الله علیه و آله نهی کرد از همبستری و مباشرت با زنان باردار تا زمانی که وضع حمل کنند.» ^{۳۱۶}

نیابردن منی

قال الرضا ع الجَمَاعُ مِنْ غَيْرِ إِهْرَاقِ الْمَاءِ عَلَى أَثَرِهِ يُورِثُ الْحَصَاةَ. ^{۳۱۷}

امام رضا ع فرمود:

«آمیزش کردن بدون اینکه به دنبال آن انزال و ریختن منی باشد سنگ مثانه را به ارث می‌گذارد.» ^{۳۱۸}

قبل از کشیدن نوره

قال الرضا ع مَنْ أَرَادَ دُخُولَ الْحَمَامِ لِلنُّورَةِ فَلْيَتَجَنَّبِ الْجَمَاعَ قَبْلَ ذَلِكَ بِأَنَّتِي عَشْرَةَ سَاعَةً وَ هُوَ تَمَامُ يَوْمٍ. ^{۳۱۹}

امام رضا ع فرمود:

«اگر کسی می‌خواهد برای استعمال نوره به حمام برود، باید ۱۲ ساعت قبل از آن - که تمام یک روز است - از جماع کردن دوری کند.» ^{۳۲۰}

آمیزش از پشت ^{۳۲۱}

الوطی فی الدبر ^{۳۲۲}

^{۳۱۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۵۵

^{۳۱۴} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۵۵

^{۳۱۵} عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص: ۶۳

^{۳۱۶} عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص: ۶۳

^{۳۱۷} مكاتيب الأئمة عليهم السلام، ج ۵، ص: ۲۰۳

^{۳۱۸} مكاتيب الأئمة عليهم السلام، ج ۵، ص: ۲۰۳

^{۳۱۹} طب الإمام الرضا عليه السلام (الرسالة الذهبية)، النص، ص: ۳۱

^{۳۲۰} طب الإمام الرضا عليه السلام (الرسالة الذهبية)، النص، ص: ۳۱

^{۳۲۱} نقل الشهيد الثاني في "شرح الشرائع" (مسالك الأفهام ۱- ۳۴۹) عن بعض العامة جواز الوطء في الدبر و نقل التحريم عن أكثر العامة، قال - و قد اختلفت الرواية فيه من طريق الخاصة و أشهرها ما دل على الجواز و اختلفت أيضا من طريق العامة، و أشهرها عندهم ما دل على المنع، و جملة ما دل على الحل "تسعة" أحاديث ثمانية من رواية الخاصة و واحد من رواية العامة، و جملة ما دل على المنع "ثلاثة عشر" حديثا، ثلاثة من طريق الخاصة و عشرة من جهة العامة و جميع الأخبار من الجانبين ليس فيها حديث صحيح فلذا أضربنا عن ذكرها من الجانبين. نعم ادعى العلامة في "المختلف" (ب) و "التذكرة" (ج) أن في أحاديث الحل حديثا واحدا صحيحا و هو رواية ابن أبي يعفور التي رواها معاوية بن حكيم و أوردها، ثم قال و أضاف في "التذكرة" إليه رواية علي بن الحكم، عن صفوان، و ادعى أنها صحيحة و فيهما نظر لأن معاوية بن حكيم ثقة فطحي، و علي بن الحكم مشترك بين ثلاثة، انتهى.

و في جميع ما قاله نظر لا يخفى على المتامل، و قال في أول كلامه ما لفظه أكثر الأصحاب كالشيخين و المرتضى و جميع المتأخرين أنه جائز، و ذهب القميون و ابن حمزة (د) إلى أنه حرام. "منه قده" هامش المخطوط.

قَالَ الصَّادِقُ ع فِي قَوْلِهِ تَعَالَى فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي سِئْتُمْ أَيُّ مَتَى سِئْتُمْ فِي الْفَرْجِ (قال الراوي): وَ الدَّلِيلُ عَلَى قَوْلِهِ فِي الْفَرْجِ قَوْلُهُ تَعَالَى نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ (البقرة: ۲۲۳) فَأَلْحَرْتُ الزَّرْعَ فِي الْفَرْجِ فِي مَوْضِعِ الْوَلَدِ.^{۳۲۳} امام صادق ع در رابطه آیه شریفه «زنان شما کشتزارهای شمایند، به کشتزارهای خود بپایید از هر جا (و یا هر وقت) که می خواهید»^{۳۲۴} فرمود:

«یعنی هر وقت که خواستید از فرج بهره ببرید (و دلیل کلام حضرت که معنای آیه را اختصاص به فرج داده است، این است که خداوند متعال می فرماید «نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ» (یعنی زنان شما حرث شما هستند) حرث همان کاشتن در فرج در محل استقرار فرزند است)»^{۳۲۵} عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يَأْتِي أَهْلَهُ فِي دُبْرِهَا فَكِرَهُ ذَلِكَ وَ قَالَ وَ إِيَّاكُمْ وَ مَحَاشِ النَّسَاءِ وَ قَالَ إِنَّمَا مَعْنَى نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي سِئْتُمْ أَيُّ سَاعَةٍ سِئْتُمْ.^{۳۲۶} ابی بصیر می گوید از امام صادق ع در مورد مردی که در دبر همسرش آمیزش می کند سؤال کردم. حضرت از این کار بدش آمد و فرمود:

«برحذر باشید از مقعد زنان هم چنین فرمود: همانا معنای آیه شریفه "زنان شما زرع شما هستند پس هر گونه که خواستید به سوی زرع و کشت خود بروید" یعنی هر ساعتی که اراده کردید به سوی آنها بروید.^{۳۲۷} عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْفُورٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع عَنِ الرَّجُلِ يَأْتِي الْمَرْأَةَ فِي دُبْرِهَا قَالَ لَا بَأْسَ إِذَا رَضِيَتْ قُلْتُ فَأَيْنَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَأَتَوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ (البقرة: ۲۲۲) اللَّهُ قَالَ هَذَا فِي طَلَبِ الْوَلَدِ فَاطْلُبُوا الْوَلَدَ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي سِئْتُمْ.^{۳۲۸} عبدالله بن ابی یعفرور می گوید از امام صادق ع در موردی سؤال کردم که از پشت با زن آمیزش می کند. فرمود:

«مشکلی ندارد اگر آن زن راضی باشد.» گفتم:
«پس کلام خدا که می فرماید: "از همان جهتی که خداوند به شما امر کرده است به سوی آنها بروید"^{۳۲۹} مربوط به کجاست؟» حضرت فرمود:

«این آیه در رابطه با طلب فرزند است که فرزند را از آن جایی که خداوند امر کرده است بخواهید. خداوند می فرماید: زنان شما زرع شما هستند پس هر گونه که خواستید به سوی زرع و کشت خود بروید.»^{۳۳۰}

---

^{۳۲۳} شهید ثانی از برخی فقهای اهل تسنن جواز دخول در دبر زن را نقل کرده و از اکثر آنها حکم حرمت را نقل می کند و می گوید، در این مورد روایاتی که از طریق شیعه رسیده است مختلف است روایات دال بر جواز مشهورتر اند و این قضیه در روایات رسیده از طریق اهل تسنن نیز مورد اختلاف است و روایات دال بر منع مشهورتر اند. اما احادیثی که دلالت بر حلال بودن این کار می کنند ۹ روایت است که ۸ روایت آن از روایات شیعه و ۱ روایت از روایات اهل سنت است و همه احادیثی که بر حرمت دلالت می کند ۱۳ روایت است که ۳ روایت از طریق شیعه و ۱۰ روایت از طریق اهل سنت وارد شده است. در میان همه این روایات که در هر دو جانب جواز و حرمت وارد شده یک حدیث صحیح نیست به همین خاطر ما از ذکر آن صرف نظر می کنیم بلکه علامه حلی در مختلف و در تذکره ادعا می کند که در میان احادیث حل یک حدیث صحیح وجود دارد که روایت ابن ابی یعفرور از معاویة بن حکیم است، علامه این روایت را آورده و در تذکره روایت علی بن حکم از صفوان را هم اضافه می کند و ادعا می کند که آن نیز صحیح است ولی این دو روایت تمام نیست چون معاویه بن حکیم ثقة فطحی مذهب است و علی بن حکم عنوان مشترک میان سه نفر است که معلوم نیست کدام از آنها است تا اینجا کلام شهید ثانی پایان می یابد ولی در همه آنچه که شهید ثانی گفته است اشکال وجود دارد البته او در ابتدای کلامش گفته است: اکثر اصحاب شیعه مانند شیخین، سید مرتضی و همه متأخرین قائلند که این کار جایز است و قمینن و ابن حمزه به حرمت قائل شده اند.

^{۳۲۳} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۱۴۳

^{۳۲۴} بقره / ۲۲۳: نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي سِئْتُمْ

^{۳۲۵} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۱۴۳

^{۳۲۶} تفسیر العیاشی، ج ۱، ص: ۱۱۱

^{۳۲۷} تفسیر العیاشی، ج ۱، ص: ۱۱۱

^{۳۲۸} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

^{۳۲۹} بقره / ۲۲۲: فَأَتَوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ

^{۳۳۰} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۳

عَنْ رَجُلٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرِّضَا عَ عَنْ إِثْيَانِ الرَّجُلِ الْمَرْأَةَ مِنْ خَلْفِهَا فَقَالَ أَحَلَّتْهَا آيَةٌ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ قَوْلُ لُوطٍ هُوَلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ (هود: ٧٨) وَ قَدْ عَلِمَ أَنَّهُمْ لَا يُرِيدُونَ الْفَرْجَ.^{٣٣١}

مردی می گوید: از امام رضا ع درباره از پشت آمیزش کردن مرد با زن، سؤال کردم. حضرت فرمود:

«آیه‌ای از کتاب خدا این کار را حلال کرده است و آن همان آیه است که از قول لوط پیامبر می‌فرماید:

"دختران من برای شما پاک تر و طاهر ترند"^{٣٣٢} (حضرت لوط این سخن را گفت) در حالی که می‌دانست آنها فرج را نمی‌خواهند!^{٣٣٣}

قَالَ أَبُو الْحَسَنِ ع أَيُّ شَيْءٍ يَقُولُونَ فِي إِثْيَانِ النِّسَاءِ فِي أُعْجَازِهِنَّ قُلْتُ إِنَّهُ بَلَّغَنِي أَنَّ أَهْلَ الْمَدِينَةِ لَا يَرُونَ بِهِ بَأْسًا فَقَالَ إِنَّ الْيَهُودَ كَانَتْ تَقُولُ إِذَا أَتَى الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ فِي خَلْفِهَا خَرَجَ الْوَلَدُ أَحْوَلَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ نِسَاؤَكُمْ حَرِثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرِثَكُمْ أَنِّي شِئْتُمْ مِنْ خَلْفٍ أَوْ قُدَّامٍ خِلَافًا لِقَوْلِ الْيَهُودِ وَ لَمْ يَعْنِ فِي أُدْبَارِهِنَّ.^{٣٣٤}

امام کاظم ع به معمر بن خلاد فرمود:

«نظر آنها درباره با آمیزش در پشت زنان چیست؟» گفتم:

«اینگونه به من رسیده که اهل مدینه در آن اشکالی نمی‌بینند!» حضرت فرمود:

«یهود اینگونه می‌پنداشت اگر مردی از پشت (سر) با زن آمیزش کند (و داخل در فرج کند) فرزندش احوال (لوچ)

به دنیا می‌آید؛ سپس خداوند این آیه را نازل کرد: "زنان شما زرع شما هستند پس هر گونه که خواستید به سوی

زرع و کشت خود بروید" از پشت (سر) باشد یا از جلو! در حالیکه بر خلاف نظر یهود مقصود آمیزش در پشت‌های آنان

(و مقعدهایشان) نبود.^{٣٣٥}

صَفْوَانٌ يَقُولُ قُلْتُ لِلرِّضَا عَ إِنَّ رَجُلًا مِنْ مَوَالِيكَ أَمَرَنِي أَنْ أَسْأَلَكَ عَنْ مَسْأَلَةٍ فَهَابَكَ وَ اسْتَحَى مِنْكَ أَنْ يَسْأَلَكَ قَالَ مَا هِيَ قَالَ قُلْتُ الرَّجُلُ يَأْتِي امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا قَالَ نَعَمْ ذَلِكَ لَهُ قُلْتُ فَأَنْتَ تَفْعَلُ ذَلِكَ قَالَ لَا إِنَّا لَا نَفْعَلُ ذَلِكَ.^{٣٣٦}

صفوان می گوید به امام رضا علیه السلام گفتم:

«مردی از دوستان شما به من گفت که در رابطه با مسئله ای از شما سؤال کنم ولی خودش از هیبت شما ترسیده و

خجالت کشید که آن را بپرسد» حضرت فرمود:

«آن سؤال چیست؟» گفتم:

«در مورد مردی که در دبر همسرش دخول می‌کند» فرمود:

«بله این حق اوست!» گفتم:

«آیا شما این کار را می‌کنی؟» فرمود:

«نه ما این عمل را انجام نمی‌دهیم.»^{٣٣٧}

عَنْ ابْنِ أَبِي يَغْفُورٍ قَالَ: سَأَلْتُهُ (الإمام الصادق ع) عَنْ إِثْيَانِ النِّسَاءِ فِي أُعْجَازِهِنَّ فَقَالَ لَيْسَ بِهِ بَأْسٌ وَ مَا أَحِبُّ أَنْ تَفْعَلَهُ.^{٣٣٨}

ابن ابی یغفور می گوید: از ایشان (امام صادق ع) در رابطه با دخول در پشت زنان سؤال نمودم. فرمود:

«مشکلی نیست ولی دوست ندارم که این کار را انجام دهی.»^{٣٣٩}

عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُمَانَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَ أَوْ أَخْبَرَنِي مَنْ سَأَلَهُ عَنْ رَجُلٍ يَأْتِي الْمَرْأَةَ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ وَ فِي الْبَيْتِ جَمَاعَةً فَقَالَ لِي وَ رَفَعَ صَوْتَهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَ مَنْ كَلَّفَ مَمْلُوكَهُ مَا لَا يُطِيقُ فَلْيَبِعْهُ (فَلْيَبِعْنَهُ)^{٣٤٠} ثُمَّ نَظَرَ فِي وَجْهِهِ أَهْلَ الْبَيْتِ ثُمَّ أَصْعَى إِلَيَّ فَقَالَ لَا بَأْسَ بِهِ.^{٣٤١}

^{٣٣١} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٢} هود / ٧٨: هُوَلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ

^{٣٣٣} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٤} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٥} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٦} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٧} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٨} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٣٩} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ٧، ص: ٤١٥

^{٣٤٠} الوافی، ج ٢٢، ص: ٧٥٠

حماد بن عثمان می‌گوید از امام صادق ع سؤالی پرسیدم - و یا به من خبر داد کسی که این سؤال را کرده بود - درباره مردی که در آن موضع زن دخول می‌کند. در حالیکه در اتاق جماعتی حاضر بودند. حضرت با صدای بلند فرمود:

«رسول خدا ص فرمود:

"کسی که به مملوکش کاری را که طاقت و تحمل آن را ندارد تکلیف کند باید او را بفروشد. (یا باید مملوک او را لعنت کند)" سپس حضرت نگاهی به چهره حاضرین در مجلس کرد و بعد به سمت من متمایل شده و فرمود:

«اشکالی ندارد.»

عَنْ حَفْصِ بْنِ سَوْقَةَ عَمَّنْ أَخْبَرَهُ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ رَجُلٍ يَأْتِي أَهْلَهُ مِنْ خَلْفِهَا قَالَ هُوَ أَحَدُ الْمَأْتِيَيْنِ فِيهِ الْغُسْلُ.^{۳۴۲}

راوی می‌گوید: از امام صادق ع در مورد کسی که از پشت با همسرش آمیزش می‌کند سؤال نمودم. حضرت فرمود:

«آن موضع یکی از دو محلی است که به آن دخول می‌شود و موجب غسل می‌گردد.»^{۳۴۳} عَنْ يُونُسَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ أَوْ لِأَبِي الْحَسَنِ ع إِنِّي رَبَّمَا أَتَيْتُ الْجَارِيَةَ مِنْ خَلْفِهَا يَغْنِي دُبْرَهَا وَ نَدَرْتُ فَجَعَلْتُ عَلَى نَفْسِي إِنْ عُدْتُ إِلَى امْرَأَةٍ هَكَذَا فَعَلَى صَدَقَةِ دِرْهَمٍ وَ قَدْ ثَقُلَ ذَلِكَ عَلَيَّ قَالَ لَيْسَ عَلَيْكَ شَيْءٌ وَ ذَلِكَ لَكَ.^{۳۴۴}

یونس بن عمار می‌گوید: به امام صادق یا امام کاظم علیهما السلام گفتم:

«من گاهی با کنیزم از پشت آمیزش می‌کنم و نذر کردم و این گونه بر ذمه خودم قرار دادم که اگر دوباره به این عمل با زنی برگردم یک درهم صدقه بدهم. این (نذر) برایم سخت و سنگین آمد. (چه کنم؟)» حضرت فرمود:

«چیزی برگردن تو نیست و حق چنین کاری را داری.»^{۳۴۵}

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع وَ ذَكَرَ عِنْدَهُ إِتْيَانَ النِّسَاءِ فِي أَدْبَارِهِنَّ فَقَالَ مَا أَعْلَمُ آيَةً فِي الْقُرْآنِ أَحَلَّتْ ذَلِكَ إِلَّا وَاحِدَةً أَعْرَافَ / ۸۱: إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ (الأعراف: ۸۱).^{۳۴۶}

عبدالرحمن بن حجاج می‌گوید شنیدم که نزد امام صادق علیه السلام مسئله دخول در دبر زنان مطرح شد حضرت فرمود:

«در قرآن آیه ای نمی‌شناسم که این کار را حلال کند مگر یک آیه:

"همانا شما از روی شهوت به سراغ مردها می‌روید نه زنها بلکه شما قومی اسراف‌کارید."^{۳۴۷}

ظاهراً حضرت از آیه این گونه برداشت نمودند که: ایراد کار قوم لوط دو چیز بود اول این که چیزی که در مردان است برای ارضاء شهوت در زنان نیز هست که همان دخول در دبر باشد ولی قوم لوط مردان را نه زنان را برای این کار برگزیدند و دوم این که این دخول در مرد، اسراف (منی) است.

عَنْ أَبَانَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ إِتْيَانِ النِّسَاءِ فِي أُعْجَازِهِنَّ فَقَالَ هِيَ لِعُبَّتِكَ لَا تُؤْذِيهَا.^{۳۴۸}

راوی می‌گوید: از امام صادق علیه السلام در رابطه آمیزش در پشت زنان پرسیدم حضرت فرمود:

«او وسیله بازی (و سرگرمی) توست پس او را اذیت نکن!»^{۳۴۹}

^{۳۴۱} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۵

^{۳۴۲} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۴

^{۳۴۳} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۴

^{۳۴۴} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۶۰

^{۳۴۵} تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۶۰

^{۳۴۶} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۱۴۸

^{۳۴۷} اعراف / ۸۱: إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ

^{۳۴۸} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۰

^{۳۴۹} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۰

جلوگیری (عزل)

قال الله عزوجل: نَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَاتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي سِتُّكُمْ وَ قَدَّمُوا لِنَفْسِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (البقرة: ۲۲۳).

خداوند در آیه ۲۲۳ سوره بقره فرمود:

«زنان شما، محل بذرافشانی شما هستند پس هر زمان که بخواهید، می‌توانید با آنها آمیزش کنید. و (سعی نمائید از این فرصت بهره گرفته، با پرورش فرزندان صالح) اثر نیکی برای خود، از پیش بفرستید! و از خدا بپرهیزید و بدانید او را ملاقات خواهید کرد و به مؤمنان، بشارت ده!»^{۳۵۰}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ع لَا يَرَى بِالْعَزْلِ بَأْسًا يقرأُ هَذِهِ الْآيَةَ وَ إِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَ أَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى فَكُلُّ شَيْءٍ أَخَذَ مِنْهُ الْمِيثَاقَ فَهُوَ خَارِجٌ وَ إِنْ كَانَ عَلَى صَخْرَةٍ صَمَاءً.^{۳۵۱}

امام صادق ع فرمود:

امام سجاده ع در عزل کردن مشکلی نمی‌دید. این آیه را قرائت می‌نمود:

«و زمانی که پروردگار تو از بنی آدم از پشت و صلبشان، ذریه آنها را بر گرفت و ایشان را بر خویشتن گواه گرفت که آیا من پروردگار شما نیستم؟ گفتند: بله». (امام صادق ع نحوه استناد امام سجاده ع را به این آیه اینگونه توضیح دادند:)

«پس هر چیزی (و نطفه ای) که از او آن میثاق گرفته شده است، (به صورت آدمی) خارج خواهد شد هر چند بر صخره ای سخت باشد. (یعنی عزل فایده‌ای نخواهد داشت. اگر خدا بخواهد حتی ممکن است از نطفه‌ای که روی صخره ای سخت افتاده با انتقال به رحمی، انسانی متولد گردد).^{۳۵۲}

عَنْ يَعْقُوبَ الْجَعْفِيَّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ ع يَقُولُ لَا بَأْسَ بِالْعَزْلِ فِي سِتَّةِ وَجُوهِ الْمَرْأَةِ الَّتِي أُيْقِنَتْ أَنَّهَا لَا تَلِدُ وَ الْمَسِنَّةِ وَ الْمَرْأَةِ السَّلْبِيَّةِ وَ الْبَدِيَّةِ وَ الْمَرْأَةِ الَّتِي لَا تَرْضِعُ وَ لَدَهَا وَ الْأُمَّةِ.^{۳۵۳}

امام کاظم ع فرمود:

«عزل کردن در شش صورت اشکالی ندارد: زنی که یقین دارد فرزند نمی‌آورد، زنی که مسن است، زن بد زبان و آشوبگر، زنی که احمق و فحاش است، زنی که فرزندش را شیر نمی‌دهد و کنیز.»^{۳۵۴}

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع عَنِ الْعَزْلِ فَقَالَ ذَلِكَ إِلَى الرَّجُلِ يَصْرِفُهُ حَيْثُ شَاءَ.^{۳۵۵}

محمد بن مسلم می‌گوید: از امام صادق ع درباره عزل کردن (جلوگیری از ریختن منی در رحم) سؤال نمودم حضرت فرمود:

«اختیار این امر به مرد سپرده شده، هر کجا خواست آن را صرف کند.»^{۳۵۶}

مستحبات آمیزش

زمانهای آمیزش

شب دوشنبه

عَنْ النَّبِيِّ ص يَا عَلِيُّ عَلَيْكَ الْجَمَاعَ فِي لَيْلَةِ الْإِثْنَيْنِ فَإِنَّهُ إِنْ قُضِيَ الْوَلَدُ يَكُونُ حَافِظًا لِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى رَاضِيًا بِمَا قُسِمَ لَهُ.^{۳۵۷}

^{۳۵۰} نَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَاتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي سِتُّكُمْ وَ قَدَّمُوا لِنَفْسِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

^{۳۵۱} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۷

^{۳۵۲} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۷

^{۳۵۳} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۹۱

^{۳۵۴} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۹۱

^{۳۵۵} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۷

^{۳۵۶} تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۷

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! بر تو لازم است که در شب دوشنبه آمیزش کنی، زیرا اگر فرزندی مقدر شود حافظ کتاب خدا می‌شود و به آنچه (از سوی خدا تقدیر و) قسمت او گردد، راضی خواهد بود.»^{۳۵۸}

شب سه شنبه

عَنِ النَّبِيِّ ص يَا عَلِيُّ إِذَا جَامَعْتَ فِي لَيْلَةِ الثَّلَاثَاءِ فَإِنَّ قُضِيَ وَلَدٌ يَكُونُ شَهِيداً وَ يَرزُقُ اللَّهُ لَهُ الشَّهَادَةَ وَ يَكُونُ [طَيِّباً] النَّكْهَةَ رَحِيمَ الْقَلْبِ سَخِيَّ الْقَلْبِ طَاهِرَ اللِّسَانِ.^{۳۵۹}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! هرگاه در شب سه شنبه آمیزش کنی اگر فرزندی برای تو مقدر شود شهید خواهد شد و خداوند شهادت را روزی او می‌گرداند، دهانش خوشبو، قلبش مهربان، دلش بخشنده و زبانش پاکیزه خواهد بود.»^{۳۶۰}

شب و روز پنج شنبه

يَا عَلِيُّ وَ إِنْ جَامَعْتَ فِي لَيْلَةِ الْخَمِيسِ فَإِنَّ قُضِيَ وَلَدٌ يَكُونُ حَكِيماً أَوْ عَالِماً وَ إِنْ جَامَعْتَهَا يَوْمَ الْخَمِيسِ عِنْدَ الزَّوَالِ فَإِنَّ قُضِيَ وَلَدٌ لَا يَقْرَبُهُ الشَّيْطَانُ وَ يَرزُقُهُ اللَّهُ سَلَامَةَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.^{۳۶۱}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! و اگر در شب پنجشنبه آمیزش کردی پس اگر فرزندی نصیبتان شد عالم یا حکیمی خواهد شد. و اگر با همسرت روز پنجشنبه و در هنگام زوال (وسط روز)، جماع کردی و فرزندی مقدر شد شیطان به او نزدیک نمی‌شود و خداوند سلامت دنیا و آخرت را روزی اش می‌گرداند.»^{۳۶۲}

شب و روز جمعه

عَنِ النَّبِيِّ ص يَا عَلِيُّ ... إِنْ جَامَعْتَهَا لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فَإِنَّ قُضِيَ وَلَدٌ يَكُونُ فَقِيهاً وَ إِنْ جَامَعْتَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ بَعْدَ الْعَصْرِ فَإِنَّ قُضِيَ وَلَدٌ يَكُونُ مَعْرُوفاً وَ مَشْهُوراً عَالِماً وَ إِنْ جَامَعْتَهَا الْجُمُعَةَ بَعْدَ الْعِشَاءِ فَإِنَّ قُضِيَ وَلَدٌ يَرْتَجَى أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ مِنَ الْأَبْدَالِينَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.^{۳۶۳}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! اگر با همسرت در شب جمعه آمیزش کردی و فرزندی مقدر شد فقیه می‌گردد و اگر در روز جمعه و بعد از عصر آمیزش کردی و فرزندی مقدر گشت، شخصی شناخته شده، مشهور و عالم می‌شود و اگر در جمعه و بعد از عشاء جماع کردی امید است که اگر فرزندی قسمت شود برای او، فرزندی از ابدال^{۳۶۴} باشد ان شاء الله.»^{۳۶۵}

الشَّهِيدُ الثَّانِي فِي رِسَالَةِ الْجُمُعَةِ، عَنِ النَّبِيِّ ص أَنَّهُ قَالَ: إِنْ لِلْمُجَامِعِ فِيهِ أَيُّ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ أَجْرَيْنِ اثْنَيْنِ أَجْرَ غُسْلِهِ وَ أَجْرَ غُسْلِ امْرَأَتِهِ.^{۳۶۶}

رسول خدا ص فرمود:

«برای کسی که در این روز (یعنی روز جمعه) آمیزش کننده است دو پاداش ثابت است، یکی پاداش و اجر غسل خودش است و دیگری اجر غسل همسرش.»^{۳۶۷}

^{۳۵۷} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۵۸} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۵۹} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۶۰} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۶۱} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۶۲} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۶۳} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۶۴} عده ای صالح که زمین خالی از آنها نبوده است و هرگاه یکی از آنها بمیرد خداوند شخص دیگری را جایگزین وی کند.

^{۳۶۵} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۶۶} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۶، ص: ۱۰۷

^{۳۶۷} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۶، ص: ۱۰۷

عَنْ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِرَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِهِ يَوْمَ جُمُعَةٍ - هَلْ صُمْتَ الْيَوْمَ قَالَ لَا قَالَ لَهُ فَهَلْ تَصَدَّقْتَ الْيَوْمَ بِشَيْءٍ قَالَ لَا قَالَ لَهُ فَمَنْ فَأَصِيبَ مِنْ أَهْلِكَ فَإِنَّ ذَلِكَ صَدَقَةٌ مِنْكَ عَلَيْهَا.^{٣٦٨}

رسول خدا ص به یکی از اصحابش در روز جمعه فرمود:

«آیا امروز را روزه گرفته‌ای؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«آیا امروز چیزی صدقه داده‌ای؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«بلند شو و با همسرت ارتباط برقرار کن! زیرا این کار تو صدقه‌ای است برای او.»^{٣٦٩}

شب اول ماه رمضان

عَنْ أَبِي بصيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّي عَنْ أَبِيهِ ع أَنَّ عَلِيًّا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ قَالَ: يُسْتَحَبُّ لِلرَّجُلِ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ (البقرة: ١٨٧) وَ الرَّفَثُ الْمُجَامَعَةُ.^{٣٧٠}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«مستحب است که مرد شب اول ماه رمضان نزد با همسرش برود آمیزش کند، به خاطر کلام خداوند عز و جل در این آیه شریفه (که می‌فرماید):

«بر شما حلال شده در شب‌های صیام رفتن به زنانتان»^{٣٧١} و رفتن آمیزش کردن است.»

دعاهای آمیزش

عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ ع إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ كَيْفَ يَصْنَعُ قُلْتُ لَا أُذْرِي قَالَ إِذَا هَمَّ بِذَلِكَ فَلْيُصَلِّ رَكْعَتَيْنِ وَ لِيُحْمَدِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ ثُمَّ يَقُولُ - اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَتَزَوَّجَ فَقَدِّرْ لِي مِنَ النِّسَاءِ أَعْظَمَهُنَّ فَرْجًا وَ أَحْفَظَهُنَّ لِي فِي نَفْسِهَا وَ مَالِي وَ أَوْسَعَهُنَّ رِزْقًا وَ أَعْظَمَهُنَّ بَرَكَهً وَ قَدَّرْ لِي وَ لِدًا طَيِّبًا تَجْعَلُهُ خَلْفًا صَالِحًا فِي حَيَاتِي وَ بَعْدَ مَوْتِي قَالَ فَإِذَا دَخَلْتَ إِلَيْهِ فَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى نَاصِيَتَيْهَا وَ لِيَقُلْ اللَّهُمَّ عَلَى كِتَابِكَ تَزَوَّجْتَهَا وَ فِي أَمَانَتِكَ أَخَذْتَهَا وَ بِكَلِمَاتِكَ اسْتَحَلَلْتَ فَرْجَهَا فَإِنْ قَضَيْتَ لِي فِي رَحِمِهَا شَيْئًا فَاجْعَلْهُ مُسْلِمًا سَوِيًّا وَ لَا تَجْعَلْهُ شِرْكَ شَيْطَانٍ قَالَ قَالَ إِنْ ذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ تَنَحَّى الشَّيْطَانُ وَ إِنْ فَعَلَ وَ لَمْ يَسْمَعْ أَدْخَلَ ذِكْرَهُ وَ كَانَ الْعَمَلُ مِنْهُمَا جَمِيعًا وَ النُّطْفَةُ وَاحِدَةٌ.^{٣٧٢} وَ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى: قُلْتُ بِأَيِّ شَيْءٍ يُعْرَفُ ذَلِكَ قَالَ بِحَبْنَا وَ بُغْضِنَا فَمَنْ أَحَبَّنَا كَانَ نُطْفَةً الْعَبْدِ وَ مَنْ أَبْغَضَنَا كَانَ نُطْفَةً الشَّيْطَانِ.^{٣٧٣}

ابو بصیر می‌گوید: امام صادق ع به من فرمود:

«زمانی که یکی از شما ازدواج می‌کند چگونه عمل می‌کند؟» گفتم:

«نمی‌دانم!» حضرت فرمود:

«زمانی که یکی از شما قصد آن (ازدواج) را می‌کند باید دو رکعت نماز بخواند و باید خداوند عزوجل را حمد نماید و بعد بگوید:

"خدایا من می‌خواهم ازدواج کنم پس برایم از زنان کسی را مقدر نما که عقیق‌ترین دامن (و فرج) را داشته باشد و بخاطر من، خودش را و مالم را حفظ کند و وسیع‌ترین رزق را داشته باشد و بزرگترین برکت را و برای مقدر نما

^{٣٦٨} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ٦٧

^{٣٦٩} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ٦٧

^{٣٧٠} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٤، ص: ١٨٠

^{٣٧١} بقره ١٨٧: أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ

^{٣٧٢} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٠١

^{٣٧٣} وسائل الشيعة، ج ٢٠، ص: ١٣٥

فرزندی که پاک (و طیب) باشد! او را جانشین صالحی برای من در زندگیم و بعد از مرگم قرار دهی^{۳۷۴} و وقتی که (زن) بر او وارد شد، دست بر بالای پیشانی او بگذارد و بگوید:

"پروردگارا طبق کتابت با او ازدواج نمودم و او را به عنوان امانتی از تو گرفتم و با کلمات تو فرجش را بر خود حلال ساختم، پس اگر از او چیزی برای من در رحمتش مقدر کردی او را مسلمان و سالم قرار ده و برای شیطان در او شراکت و نصیبی قرار نده!" عرض کردم:

«چگونه شیطان در او شریک می شود؟» فرمود:

«اگر نام خداوند را ذکر کند، شیطان از او دور می شود و اگر (آمیزش را) انجام دهد و نام خدا را نبرد آلتش را داخل می کند و عمل (آمیزش) از هر دوی آنها خواهد و نطفه یکی است.»^{۳۷۵}

در روایت دیگری در ادامه ابوبصیر سؤال می کند:

«چگونه این مطلب فهمیده می شود؟» حضرت فرمود:

«از طریق محبت و دشمنی با ما (اهل بیت)! پس اگر کسی ما را دوست دارد، از نطفه آن بنده خدا است و اگر از ما متنفر و منزجر است، از نطفه شیطان است.»^{۳۷۶}

عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ قَالَ قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ مَنْ لَمْ يُبَالِ مَا قَالَ وَ مَا قِيلَ فِيهِ فَهُوَ شَرِكُ شَيْطَانٍ وَ مَنْ لَمْ يُبَالِ أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ مُسِيئاً فَهُوَ شَرِكُ شَيْطَانٍ وَ مَنْ اغْتَابَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ مِنْ غَيْرِ تَرَةٍ (أى: ظلم) بَيْنَهُمَا فَهُوَ شَرِكُ شَيْطَانٍ وَ مَنْ شَعَفَ بِمَحَبَّةِ الْحَرَامِ وَ شَهْوَةِ الزَّانَا فَهُوَ شَرِكُ شَيْطَانٍ.^{۳۷۷}
امام صادق ع فرمود:

«هر کس از سخنی که می گوید و یا سخنی که در باره او گفته می شود، باکی نداشته باشد، او شرک شیطان است و کسی که باکی ندارد از اینکه مردم او را در حال گناه ببینند، او شرک شیطان است، و کسی که بی سبب غیبت برادرش را بکند، او شرک شیطان است و هر کس به دوست داشتن حرام و شهوت و زنا مایل باشد او شرک شیطان است.»^{۳۷۸}

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع جَالِساً فَذَكَرَ شَرِكَ الشَّيْطَانِ فَعَظَّمَهُ حَتَّى أَفْرَعَنِي قُلْتُ جَعَلْتُ فِدَاكَ فَمَا الْمَخْرَجُ مِنْ ذَلِكَ فَقَالَ إِذَا أَرَدْتَ الْجَمَاعَ فَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ اللَّهُمَّ إِنْ قَضَيْتَ مِنِّي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ خَلِيفَةً فَلَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ شَرِكاً وَ لَا نَصِيباً وَ لَا حِطّاً وَ اجْعَلْهُ مُؤْمِناً مُخْلِصاً مَصْفًى مِنَ الشَّيْطَانِ وَ رِجْزِهِ جَلَّ تَنَاوُكَ.^{۳۷۹}

عبد الله بن کثیر می گوید: نزد امام صادق (علیه السلام) نشسته بودم، حضرت از شریک شدن شیطان یاد کرده و آن را بسیار عظیم جلوه داد، تا حدی که مرا آشفته کرد. گفتم:

«فدایت شوم راه خروج از این (شراکت شیطان) چیست؟» فرمود:

«وقتی که می خواهی جماع کنی، بگو:

"به نام خداوند بخشنده بخشایشگری که غیر از او الهی نیست. آفریننده و ابداع گر آسمانها و زمین است. ای خدای من! اگر در این شب از من جانیشینی را نصیبم کردی، برای شیطان در او شراکت، نصیب و بهره ای قرار نده و او (آن فرزند) را مؤمن، مخلص و پاک از شیطان و اعمال (عذاب آور) او قرار بده. همانا ثنای تو عظیم و با شکوه است."^{۳۸۰}

۳۸۱

^{۳۷۴} اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَتَزَوَّجَ فَقَدِّرْ لِي مِنَ النِّسَاءِ أَعْفَهْنَ فَرْجاً وَ أَحْفَظْهُنَّ لِي فِي نَفْسِهَا وَ مَالِي وَ أَوْسَعَهُنَّ رِزْقاً وَ

أَعْظَمَهُنَّ بَرَكََةً وَ قَدِّرْ لِي وَلِذَا طَيِّباً تَجْعَلُهُ خَلِيفاً صَالِحاً فِي حَيَاتِي وَ بَعْدَ مَوْتِي

^{۳۷۵} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۱

^{۳۷۶} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۳۵

^{۳۷۷} الخصال، ج ۱، ص: ۲۱۶

^{۳۷۸} الخصال، ج ۱، ص: ۲۱۶

^{۳۷۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۳

^{۳۸۰} اللَّهُمَّ إِنْ قَضَيْتَ مِنِّي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ خَلِيفَةً فَلَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ شَرِكاً وَ لَا نَصِيباً وَ لَا حِطّاً وَ اجْعَلْهُ مُؤْمِناً مُخْلِصاً مَصْفًى مِنَ الشَّيْطَانِ وَ رِجْزِهِ جَلَّ تَنَاوُكَ.

^{۳۸۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۳

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ إِذَا أَرَدْتَ الْجَمَاعَ فَقُلِ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وُلْدًا وَاجْعَلْهُ تَقِيًّا زَكِيًّا لَيْسَ فِي خَلْقِهِ زِيَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ إِلَى خَيْرٍ.^{٣٨٢}

امام باقر ع فرمود:

«هرگاه خواستی جماع کنی، بگو:

"خداوندا فرزندی را روزی من کن و او را پرهیزکار، پاکیزه و بدون هیچ زیاده و نقصی در خلقتش قرار بده و عاقبت او را، خیر گردان."^{٣٨٣}

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ اسْرَاءُ / ٦٤: وَ شَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَ الْأَوْلَادِ (الإسراء: ٦٤) أَنَّهُ جَلَسَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ع وَ يَزِيدُ بْنُ مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ يَأْكُلَانِ الرُّطْبَ فَقَالَ يَزِيدُ يَا حَسَنُ إِنِّي مُنذُ كُنْتُ أَبْغِضُكَ قَالَ الْحَسَنُ اغْلَمْ يَا يَزِيدُ إِنَّ إِبْلِيسَ شَارَكَ أَبَاكَ فِي جَمَاعِهِ فَاحْتَلَطَ الْمَاءُ أَنْ فَأَوْرَثَكَ ذَلِكَ عِدَاوَتِي لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ وَ شَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَ الْأَوْلَادِ وَ شَارَكَ الشَّيْطَانُ حَرْبًا عِنْدَ جَمَاعِهِ فَوُلِدَ لَهُ صَخْرٌ فَلِذَلِكَ كَانَ يُبْغِضُ جَدِّي رَسُولَ اللَّهِ.^{٣٨٥}

از ابن عباس درباره کلام خداوند در آیه شریفه «و با آنها در اموال و فرزندانشان شریک شو!»^{٣٨٤} نقل شده که گفت: روزی امام حسن ع و یزید بن معاویه بن ابی سفیان نشستند و خوردند و رطب می خوردند. یزید گفت:

«حسن! من از وقتی که هستی پیدا کردم از تو متنفرم!» امام فرمود:

«ای یزید! بدان که ابلیس در آمیزش پدرت با او مشارکت کرده و دو آب مخلوط گشتند و این (کار)، دشمنی با من را برای تو به ارث گذاشت؛ زیرا خداوند متعال می فرماید: "و با آنها در اموال و فرزندانشان شریک شو!" و شیطان با حرب (جد یزید) در هنگام جماعش مشارکت کرده و برای او "صخر" متولد شد و به همین خاطر او از جدم رسول الله متنفر بود.»^{٣٨٧}

دیگر مستحبات

آداب شب زفاف

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: زُفُّوا عَرَائِسَكُمْ لَيْلًا وَ اطْعِمُوا ضُحَى.^{٣٨٨}

امام صادق ع فرمود:

«عروس هایتان را شبانه به زفاف ببرید و به هنگام ظهر ولیمه دهید.»^{٣٨٩}

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَاءِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ فِي التَّزْوِيجِ قَالَ إِنَّ مِنَ السُّنَّةِ التَّزْوِيجَ بِاللَّيْلِ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَ النِّسَاءَ إِنَّمَا هُنَّ سَكَنٌ.^{٣٩٠}

ابن وشاء می گوید: شنیدم امام رضا ع درباره ازدواج سخن می فرمود:

«ازدواج کردن در شب، از سنت است، زیرا خداوند شب را مایه سکونت و آرامش قرار داد و زنها، به درستی که همانها مایه آرامش اند.»^{٣٩١}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ يَا عَلِيُّ إِذَا دَخَلْتَ الْعُرُوسَ بَيْتَكَ فَاحْلَعْ حَقَّهَا حَتَّى تَجْلِسَ وَ اغْسِلْ رِجْلَيْهَا وَ صَبِّ الْمَاءِ مِنْ بَابِ دَارِكَ إِلَى أَقْصَى دَارِكَ فَإِنَّكَ إِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ أَخْرَجَ اللَّهُ مِنْ دَارِكَ سَبْعِينَ لَوْنًا مِنَ الْفَقْرِ وَ أَنْزَلَ عَلَيْكَ سَبْعِينَ رَحْمَةً تَرَفُّرُ عَلَى رَأْسِ الْعُرُوسِ وَ يَجْعَلُ الْبَرَكَةَ فِي كُلِّ زَاوِيَةٍ مِنَ الْبَيْتِ وَ يَأْمَنُ الْعُرُوسَ مِنَ الْجُنُونِ وَ الْجُدَامِ وَ الْبَرَصِ.^{٣٩٢}

^{٣٨٢} ملاذ الأخبار فی فهم تهذیب الأخبار، ج ١٢، ص: ٣٤٩

^{٣٨٣} اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وُلْدًا وَ اجْعَلْهُ تَقِيًّا زَكِيًّا لَيْسَ فِي خَلْقِهِ زِيَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ إِلَى خَيْرٍ.

^{٣٨٤} ملاذ الأخبار فی فهم تهذیب الأخبار، ج ١٢، ص: ٣٤٩

^{٣٨٥} مناقب آل ابی طالب علیهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ٤، ص: ٢٢

^{٣٨٦} اسراء / ٦٤: وَ شَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَ الْأَوْلَادِ

^{٣٨٧} مناقب آل ابی طالب علیهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ٤، ص: ٢٢

^{٣٨٨} تهذیب الأحكام (تحقیق خرسان)، ج ٧، ص: ٤١٨

^{٣٨٩} تهذیب الأحكام (تحقیق خرسان)، ج ٧، ص: ٤١٨

^{٣٩٠} تهذیب الأحكام (تحقیق خرسان)، ج ٧، ص: ٤١٨

^{٣٩١} تهذیب الأحكام (تحقیق خرسان)، ج ٧، ص: ٤١٨

^{٣٩٢} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ١٠٣

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! وقتی که عرس داخل خانه تو شد پس کفش هایش را در آور تا بنشیند و پاهایش را بشو و آب را از درب خانه تا دور ترین نقطه آن بپاش همانا وقتی تو چنین کنی خداوند از خانه ات هفتاد رنگ از فقر را بیرون می‌کند و بر تو هفتاد رحمت نازل می‌کند که بر سر عروس می‌گردد و برکت را در هر گوشه ای از خانه قرار می‌دهد و ایمن می‌شود عروس از دیوانگی و خوره و پیسی.»^{۳۹۳}

مِنْ كِتَابِ النِّجَاةِ الْمَرْوِيِّ عَنِ الْأَيْمَةِ عِ إِذَا قَرَّبَ الزَّفَافُ يُسْتَحَبُّ أَنْ تَأْمُرَهَا أَنْ تُصَلِّيَ رَكَعَتَيْنِ اسْتِحْبَابًا وَ تَكُونَ عَلَى وُضوءٍ إِذَا أُذْخِلَتْ عَلَيْكَ وَ تُصَلِّيَ أَنْتَ أَيْضًا مِثْلَ ذَلِكَ وَ تَحْمَدُ اللَّهَ وَ تُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ وَ إِلَيْهِ وَ تَقُولُ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي إِيَّاهَا وَ وُدَّهَا وَ رِضَاهَا وَ أَرْضِيئِي بِهَا وَ اجْمَعْ بَيْنَنَا بِأَحْسَنِ اجْتِمَاعٍ وَ أَيْسَرِ اثْتِلَافٍ فَإِنَّكَ تُحِبُّ الْحَلَالَ وَ تَكْرَهُ الْحَرَامَ وَ تَقُولُ إِذَا أَرَدْتَ الْمُبَاشَرَةَ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وُلْدًا وَ اجْعَلْهُ تَقِيًّا ذَكِيًّا لَيْسَ فِي خَلْقِهِ زِيَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ إِلَى خَيْرٍ وَ تُسَمِّيَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ عِنْدَ الْجِمَاعِ^{۳۹۴}

از کتاب النجاه که از ائمه علیهم السلام روایت شده است نقل شده:

زمانی که (وقت) زفاف نزدیک شد مستحب است که به همسرت امر کنی تا دو رکعت نماز مستحبی به جای آورد و هنگامی که او را بر تو وارد می‌کنند با وضو باشد، تو نیز مانند او نماز می‌خوانی و حمد و ستایش خدا را به جای می‌آوری و بر پیامبر و آل او صلوات می‌فرستی و می‌گویی:

«خداوند! انس و محبت و رضایت او را روزی من بگردان و من را از او راضی بفرما و رابطه بینمان را به بهترین نحو و راحت‌ترین شکل، جمع گردان، همانا تو حلال را دوست داری و از حرام بیزاری!»^{۳۹۵} و وقتی خواستی با او مباشرت کنی می‌گویی:

«خداوند! فرزندی را روزی من بگردان و او را پرهیزگار و با ذکاوت و بدون هیچ زیاده و نقصی در خلقتش قرار بده و عاقبتش را به خیر گردان!»^{۳۹۶} و هنگام آمیزش نام خداوند عز و جل را می‌بری.^{۳۹۷}

وضو

عَنِ النَّبِيِّ ص يَا عَلِيُّ إِذَا حَمَلَتْ امْرَأَتُكَ فَلَا تُجَامِعِ امْرَأَتَكَ إِلَّا بِوُضوءٍ فَإِنَّهُ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ ذَلِكَ وَ قَضَى الْوَلَدُ يَكُونُ أَعْمَى الْقَلْبِ بِخَيْلِ الْيَدِ.^{۳۹۸}

رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! وقتی که همسرت حامله شد پس با او آمیزش نکن مگر با وضو! زیرا اگر چنین نکنی و فرزند به دنیا بیاید، کور دل و بخیل خواهد شد.»^{۳۹۹}

مخفیانه

عَنِ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ (المائدة: ۶) فَقَالَ هُوَ الْجِمَاعُ وَ لَكِنَّ اللَّهَ سَتِيرٌ يُحِبُّ السُّتْرَ فَلَمْ يُسَمِّ كَمَا تُسَمُّونَ.^{۴۰۰}

حلبی می‌گوید:

«از امام صادق ع درباره فرموده خداوند عزوجل:

"یا لمس کنید زنان را"^{۴۰۱} پرسیدم.» حضرت فرمود:

^{۳۹۳} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۹۴} مکارم الأخلاق، ص: ۲۰۸

^{۳۹۵} اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي إِيَّاهَا وَ رِضَاهَا وَ أَرْضِيئِي بِهَا وَ اجْمَعْ بَيْنَنَا بِأَحْسَنِ اجْتِمَاعٍ وَ أَيْسَرِ اثْتِلَافٍ فَإِنَّكَ تُحِبُّ الْحَلَالَ وَ تَكْرَهُ الْحَرَامَ

^{۳۹۶} اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وُلْدًا وَ اجْعَلْهُ تَقِيًّا ذَكِيًّا لَيْسَ فِي خَلْقِهِ زِيَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ إِلَى خَيْرٍ

^{۳۹۷} مکارم الأخلاق، ص: ۲۰۸

^{۳۹۸} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۳۹۹} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۳

^{۴۰۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۵

^{۴۰۱} مائده / ۶: أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ

«این جماع است و لکن خداوند پوشیده است و پوشیده بودن را دوست دارد لذا آنطور که شما (از مسائل جنسی بی پرده نام می برید و سخن می گوید) نام نبرده (و سخن نفرموده) است.»^{۴۰۲}
عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ جَعْفَرِ الْجَعْفَرِيِّ عَنِ الرَّضَا عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيٍّ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص تَعَلَّمُوا مِنَ الْغُرَابِ خِصَالًا ثَلَاثًا اسْتِنَارَةٌ بِالسَّفَادِ (أى: نزو الذكر على الأنثى) وَ بُكُورَةٌ فِي طَلَبِ الرِّزْقِ وَ حَذَرَةٌ.^{۴۰۳}
رسول خدا ص فرمود:

«از کلاغ سه عادت بیاموزید پنهان بودنش بهنگام جفت شدن و سحر خیزیش در طلب روزی و بیدار و هشیار بودنش.»^{۴۰۴}

عَنْ مَسْعُودَةَ بِنِ صَدَقَةَ قَالَ: قَالَ جَعْفَرٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ عَيْسَى بْنُ مَرْيَمَ إِذَا قَعَدَ أَحَدُكُمْ فِي مَنْزِلِهِ فَلْيُرِخْ عَلَيْهِ سِتْرَهُ، فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قَسَمَ الْحَيَاءَ كَمَا قَسَمَ الرِّزْقَ.^{۴۰۵}
امام صادق ع فرمود: عیسی بن مریم فرمود:

«زمانی که یکی از شما در منزلش می نشیند، پس باید پرده را ببیند زیرا خداوند متعال شرم را آنگونه که رزق را تقسیم نموده است، تقسیم کرده است.»^{۴۰۶}
رسول خدا ص فرمود:

«قسم به آنکه جانم به دست او است اگر مردی زنی را در برگیرد (و آمیزش کند) در حالیکه در اتاق کودکی بیدار هست که آن دو را می بیند و کلام آنها را می شنود و نفس زدن آنها را می فهمد، تا ابد رستگار نخواهد شد. اگر پسر بچه باشد، مردی زنا کار و اگر دختر بچه باشد زنی زناکار خواهد شد. و امام سجاده ع هر زمان اراده می کردند که با همسر خود همبستر شوند، درب را غفل نموده، پرده ها را می انداختند و خدمتکاران را بیرون می کردند.»^{۴۰۷}

فِي رِوَايَةِ السَّكُونِيِّ أَنَّ عَلِيًّا ع مَرَّ عَلَى بَهِيمَةَ وَ فَحَلَّ يَسْفُدُهَا عَلَى ظَهْرِ الطَّرِيقِ فَأَعْرَضَ عَنْهُ بِوَجْهِهِ فَقِيلَ لَهُ لِمَ فَعَلْتَ ذَلِكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ إِنَّهُ لَا يَنْبَغِي أَنْ تَصْنَعُوا مَا يَصْنَعُونَ وَ هُوَ مِنَ الْمُنْكَرِ إِلَّا أَنْ تُؤَاوَهُ حَيْثُ لَا يَرَاهُ رَجُلٌ وَ لَا أَمْرَأَةٌ.^{۴۰۸}

امام امیر المؤمنین ع از کنار چهارپایی گذشت که نری در وسط راه، به جفت گیری با او مشغول بود، حضرت رویش را برگرداند به ایشان عرض شد:

«برای چه این چنین کردی یا امیرالمؤمنین؟» فرمود:

«سزاوار نیست که آنها آن عملشان که عمل منکری است اینگونه انجام دهند بلکه شایسته است که آن کار را مخفی نموده به گونه ای که هیچ مرد و زنی آن را نبیند.»^{۴۰۹}

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ جَعْفَرِ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ ع يَقُولُ إِذَا أَتَى أَحَدُكُمْ أَهْلُهُ فَلْيَكُنْ قَبْلَ ذَلِكَ مُلَاطَفَةً فَإِنَّهُ أُبْرُ لِقَلْبِهَا وَ أَسَلُ لِسَخِيمَتِهَا فَإِذَا أَفْضَى إِلَى حَاجَتِهِ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ ثَلَاثًا فَإِنْ قَدَرَ أَنْ يَقْرَأَ أَى آيَةٍ حَضَرَتْهُ مِنَ الْقُرْآنِ فَعَلْ وَ إِلَّا قَدْ كَفَّتْهُ التَّسْمِيَةُ.^{۴۱۰}

امام رضا علیه السلام فرمود:

«زمانی که یکی از شما نزد همسرش می آید قبل از آن (که آمیزش کند) مهربانی کند زیرا این قلب همسر را نیکوتر (و آماده تر) می سازد و کدورتش را (و ناخوشایندیش) تسلی خواهد داد و زمانی که مشغول خواسته اش شد سه بار

^{۴۰۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۵

^{۴۰۳} الخصال، ج ۱، ص: ۹۹

^{۴۰۴} الخصال، ج ۱، ص: ۹۹

^{۴۰۵} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ۴۶

^{۴۰۶} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ۴۶

^{۴۰۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۰

^{۴۰۸} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۳

^{۴۰۹} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۳

^{۴۱۰} تفسير العياشي، ج ۱، ص: ۲۱

بگوید: بسم الله پس اگر توانست هر آیه ای که از قرآن در حفظ داشت بخواند و اگر نه که همان بسم الله او را کفایت می کند.»^{۴۱۱}

همراهی زن و مرد

عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ (البقرة: ۲۳۳) قَالَ كَانَتْ الْمَرَاضِعُ تَدْفَعُ إِخْدَاهُنَّ الرَّجُلَ إِذَا أَرَادَ الرَّجُلُ الْجَمَاعَ فَتَقُولُ لَا أَدْعُكَ إِنِّي أَخَافُ أَنْ أَحْبَلَ فَأَقْتُلَ وَوَلَدِي هَذَا الَّذِي أَرْضِعُهُ وَكَانَ الرَّجُلُ تَدْعُوهُ امْرَأَتُهُ فَيَقُولُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ أَجَامِعَكَ فَأَقْتُلَ وَوَلَدِي فَيَدْعُهَا وَلَا يُجَامِعُهَا فَهَيَّي اللَّهُ عَنْ ذَلِكَ أَنْ يُضَارَّ الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ وَالْمَرْأَةُ الرَّجُلَ.^{۴۱۲}

ابو الصباح کنانی می گوید از امام صادق ع در رابطه این کلام خدا که می فرماید:

«مادر به خاطر فرزندش زیان نمی بیند، و پدر (نیز) به سبب فرزندش ضرر نمی ببیند.»^{۴۱۳} سؤال کردم؛ حضرت فرمود:

«(در گذشته) در میان زنان شیرده، زنی پیدا می شد که، شوهرش را که قصد آمیزش با او را داشت از خود دور می کرد، و به او می گفت:

"تو را رهایت نمی کنم (که هر کاری خواستی انجام دهی) چون می ترسم با این کار حامله شده و باعث مرگ این فرزند می که به او شیر می دهم شوم" و هم چنین مردی پیدا می شد که همسرش او را به سوی خود خوانده ولی آن مرد در پاسخ می گفت:

"می ترسم با تو همبستر شده و باعث مرگ فرزندم شوم" لذا خداوند از این کار که مرد به نحوی به زن ضرر رسانده و یا اینکه زن به مرد ضرر برساند نهی کرده است.»^{۴۱۴}

همراهی مرد

سَأَلَ صَفْوَانَ بْنَ يَحْيَى أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَاعَ عَنِ الرَّجُلِ تَكُونُ عِنْدَهُ الْمَرْأَةُ الشَّابَّةَ فَيُمْسِكُ عَنْهَا الْأَشْهُرَ وَالسَّنَةَ لَا يَفْرَبُهَا لَيْسَ بِرِيدٍ الْأَضْرَارَ بِهَا يَكُونُ لَهُمْ مُصِيبَةٌ يَكُونُ فِي ذَلِكَ آثِمًا قَالَ إِذَا تَرَكَهَا أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ كَانَ آثِمًا بَعْدَ ذَلِكَ إِلَّا أَنْ يَكُونَ بِإِذْنِهَا.^{۴۱۵}

صفوان بن یحیی از امام رضا ع در رابطه با مردی پرسید که زن جوانی دارد ولی چند ماه و شاید یک سال، از نزدیک شدن به او و همبستری با وی خود داری می کند، البته با این کار خود قصد ضرر زدن و آسیب رساندن به آن زن را هم ندارد بلکه به این خاطر است که دچار مصیبتی شده اند، آیا این مرد به خاطر این کارش گناه کار است؟ حضرت فرمود:

«اگر از آن زن، بیشتر از چهار ماه کناره گیری کند گناه کار است مگر اینکه با اذن و رضایت همسرش باشد.»^{۴۱۶}

عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ عَلِيِّ ع قَالَ عَذَابُ الْقَبْرِ يَكُونُ مِنَ النَّمِيمَةِ وَالْبَوْلِ وَغَزَبِ الرَّجُلِ عَنْ أَهْلِهِ.^{۴۱۷}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«عذاب قبر به خاطر سخن چینی، (پرهیز نکردن از) بول، و کناره گیری مرد از همسرش می باشد.»^{۴۱۸}

قَالَ الصَّادِقُ ع هُلِكَ بِدِي الْمَرْوَةِ أَنْ يَبِيَّتَ الرَّجُلُ عَنْ مَنْزِلِهِ بِالْمِصْرِ الَّذِي فِيهِ أَهْلُهُ.^{۴۱۹}

امام صادق ع فرمود:

^{۴۱۱} عَنْ سُلَيْمَانَ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ ع يَقُولُ

^{۴۱۲} تهذيب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۸

^{۴۱۳} بقره / ۲۳۳: لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ

^{۴۱۴} تهذيب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص: ۴۱۸

^{۴۱۵} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۵

^{۴۱۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۰۵

^{۴۱۷} علل الشرائع، ج ۱، ص: ۳۰۹

^{۴۱۸} علل الشرائع، ج ۱، ص: ۳۰۹

^{۴۱۹} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۵۵

«هلاک انسان جوانمرد در این است که در شهری که همسر و خانواده اش در آن هستند، شب را در منزلی غیر دیگر صبح کند.»^{۴۲۰}

همراهی زن

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ خَيْرُ نِسَائِكُمُ الْعَفِيفَةُ الْعَلِيمَةُ الْغَلِيمَةُ فِي فَرْجِهَا الْعَلِيمَةُ عَلَى زَوْجِهَا.^{۴۲۱}

رسول خدا ص فرمود:

«بهترین زنان شما، زنان پاکدامن با شهوت هستند، زنانی که نسبت به فرج خود پاکدامن و با عفت‌اند و نسبت به شوهر خود با شهوت‌اند.»^{۴۲۲}

قَالَ النَّبِيُّ ص لَّا يَجُلُّ لِامْرَأَةٍ أَنْ تَنَامَ حَتَّى تَعْرِضَ نَفْسَهَا عَلَى زَوْجِهَا تَخْلَعُ ثِيَابَهَا وَتَدْخُلَ مَعَهُ فِي لِحَافِهِ فَتَلْزِقَ جِلْدَهَا بِجِلْدِهِ فَإِذَا فَعَلَتْ ذَلِكَ فَقَدْ عَرَضَتْ نَفْسَهَا.^{۴۲۳}

رسول خدا ص فرمود:

«برای زن جایز نیست بخوابد تا وقتی که خودش را بر شوهرش عرضه کند، (به این صورت که) لباس خود را در آورد و همراه او وارد لحاف شود سپس پوست خود را به پوست او بچسباند. اگر چنین کند خودش را عرضه کرده (و وظیفه اش را به جا آورده است).»^{۴۲۴}

قَالَ الصَّادِقُ ع إِنَّ امْرَأَةً أَتَتْ رَسُولَ اللَّهِ لِبَعْضِ الْحَاجَةِ فَقَالَ لَهَا لَعَلَّكَ مِنَ الْمُسَوِّفَاتِ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا الْمُسَوِّفَاتُ فَقَالَ الْمَرْأَةُ يَدْعُوهَا زَوْجُهَا لِبَعْضِ الْحَاجَةِ فَلَا تَزَالُ تَسْوِّفُهُ حَتَّى تَنْقُضِي حَاجَةَ زَوْجِهَا فَيَنَامَ فَيَلِكُ لَّا تَزَالُ الْمَلَائِكَةُ تَلْعَنُهَا حَتَّى يَسْتَيْقِظَ زَوْجُهَا.^{۴۲۵}

امام صادق ع فرمود:

زنی به خاطر بعضی مشکلات خود نزد رسول خدا ص آمد حضرت به او فرمود:

گویا تو از به تاخیر اندازندگانی؟» آن زن گفت:

«ای رسول خدا! منظور از به تاخیر اندازندگان چیست؟» حضرت فرمود:

«زنی که شوهرش او را به خاطر نیازی که دارد به سوی خود می خواند و آن زن کار او را به تاخیر می اندازد تا اینکه زمان بر آورده کردن نیایش می گذرد و مرد به خواب می رود، پس ملائکه آن زن را تا زمانی که شوهرش بیدار شود، پیوسته لعن می کنند.»^{۴۲۶}

قَالَ الْكَاطِمُ ع قَالَتْ خَوْلَةُ لِرَسُولِ اللَّهِ إِنِّي أَتَعَطَّرُ لِرَوْحِي كَأَنِّي عَرُوسٌ أَرْفُ إِلَيْهِ فَآتِيهِ فِي لِحَافِهِ فَيُوَلِّي عَنِّي ثُمَّ آتِيهِ مِنْ قِبَلِ وَجْهِهِ فَيُوَلِّي عَنِّي فَأَرَاهُ قَدْ أَبْغَضَنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَاذَا تَأْمُرُنِي قَالَ اتَّقِي اللَّهَ وَ أَطِيعِي زَوْجَكَ قَالَتْ فَمَا حَقِّي عَلَيْهِ قَالَ حَقُّكَ عَلَيْهِ أَنْ يُطْعِمَكَ مِمَّا يَأْكُلُ وَ يَكْسُوكَ مِمَّا يَلْبَسُ وَ لَا يَلْطِمُ وَ لَا يَصِيحُ فِي وَجْهِكَ قَالَتْ فَمَا حَقُّهُ عَلَيَّ قَالَ حَقُّهُ عَلَيْكَ أَنْ لَا تَخْرُجِي مِنْ بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ وَ لَا تَصُومِي تَطَوُّعًا إِلَّا بِإِذْنِهِ وَ لَا تَتَصَدَّقِي مِنْ بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ وَ إِنْ دَعَاكَ عَلَى ظَهْرٍ قَتَبِ تَجِيبِيهِ.^{۴۲۷}

امام کاظم ع فرمود:

خوله^{۴۲۸} به رسول خدا گفت:

^{۴۲۰} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۵۵۵

^{۴۲۱} النوادر (للاوندی)، ص: ۱۳

^{۴۲۲} النوادر (للاوندی)، ص: ۱۳

^{۴۲۳} مکارم الأخلاق، ص: ۲۳۸

^{۴۲۴} مکارم الأخلاق، ص: ۲۳۸

^{۴۲۵} مکارم الأخلاق، ص: ۲۱۷

^{۴۲۶} مکارم الأخلاق، ص: ۲۱۷

^{۴۲۷} مکارم الأخلاق، ص: ۲۱۷

^{۴۲۸} خوله جمعی از یاران زن پیامبر بودند که از میان آنها می توان این ها را برشمرد: خوله بنت الأسود با کنیه ام حرملة الخزاعية. و خوله بنت ثامر

الأنصارية. و خوله بنت ثعلبة. و خوله بنت حكيم الأنصارية. و خوله بنت حكيم ابن أمية السلمية همسر عثمان بن مظعون. و خوله بنت اليمان العبسية خواهر حذيفة بن اليمان. و خوله بنت عمرو. و خوله بنت قيس بن فهد التجارية همسر حمزة بن عبد المطلب. و خوله بنت مالك بن بشر الزرقية. و خوله

«من خودم را برای شوهرم معطر می کنم به نحوی که انگار عروسی هستم که به زفاف با او می روم؛ اما وقتی وارد لحاف او می شوم او از من روی بر می گرداند. سپس از روبرو به سوی او می روم باز هم از من روی بر می گرداند. در نتیجه او را ناراحت و خشمگین نسبت به خودم می بینم. ای رسول خدا! (با این اوصاف) به من چه دستوری می دهید؟» حضرت فرمود:

«از خدا بترس و از همسرت اطاعت کن!» خوله گفت:

«پس حق من بر گردن او چیست؟» حضرت فرمود:

«حق تو برگردن او این است که به تو از آنچه که خود می خورد غذا دهد و از آنچه که خود می پوشد تو را بپوشاند، بر صورتت صدمه نزده و به روی تو فریاد نکشد.» خوله گفت:

«پس حق او بر من چیست؟» حضرت فرمود:

«اینکه بدون اجازه او از خانه اش خارج نشوی و روزه مستحبی نگیری، مگر آنکه به تو اجازه دهد و و اگر تو را روی محمل شتر به سوی خود بخواند، خواسته اش را اجابت کنی!»^{۴۲۹}

عَنْ عَمْرِو بْنِ جُبَيْرِ الْعَزْرَمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: جَاءَتْ امْرَأَةً إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ص فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا حَقُّ الزَّوْجِ عَلَى الْمَرْأَةِ قَالَ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ (أى: أكثر من تذكر) فَقَالَتْ فَخَبَّرَنِي عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ فَقَالَ لَيْسَ لَهَا أَنْ تَصُومَ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْْنِي تَطَوُّعًا وَ لَا تَخْرُجَ مِنْ بَيْتِهَا إِلَّا بِإِذْنِهِ وَ عَلَيْهَا أَنْ تَطَيَّبَ بِأَطْيَبِ طَيِّبِهَا وَ تَلْبَسَ أَحْسَنَ ثِيَابِهَا وَ تَزَيَّنَ بِأَحْسَنِ زِينَتِهَا وَ تَعْرِضَ نَفْسَهَا عَلَيْهِ غُدْوَةً وَ عَشِيَّةً وَ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ حَقُّهُ عَلَيْهَا.^{۴۳۰}

امام صادق ع فرمود:

زنی نزد پیامبر آمده و گفت:

«یا رسول خدا! حق شوهر بر گردن زن چیست؟» حضرت فرمود:

«بیشتر از آن است (که تو تصور می کنی!)» زن گفت:

«پس مرا بر بخشی از آن با خبر کن!» حضرت فرمود:

«حق ندارد روزه بگیرد مگر با اجازه شوهرش - منظور حضرت روزه مستحبی است - و (حق ندارد) از خانه اش خارج شود مگر با اجازه او. بر او لازم است که خود را با بهترین و خوشبوترین عطرهايش، معطر کند و بهترین لباس - هایش را بپوشد و خود را به بهترین زینت هایش مزین کند و خودش را صبح و شب به او عرضه نماید. (البته) حقوق شوهر بر زن، بیشتر از این هاست!»^{۴۳۱}

عَنْ أَبِي بصِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لِلنِّسَاءِ لَا تَطَوَّلْنَ صَلَاتِكُنَّ لِتَمْنَعَنَّ أَرْوَاجَكُنَّ.^{۴۳۲}

رسول خدا ص به زنها فرمود:

«نمازهایتان را طولانی نکنید که مانع شوهرانتان شوید.»^{۴۳۳}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ أ لَّا أَخْبَرَكُمْ بِشَرِّ نِسَائِكُمْ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَخْبَرْنَا قَالَ مِنْ شَرِّ نِسَائِكُمُ الدَّيْلِيلَةُ فِي أَهْلِهَا الْعَزِيْزَةُ مَعَ بَعْلِهَا الْعَقِيْمِ الْحَقُوْدِ الَّتِي لَا تَتَوَرَّعُ عَنِ قَبِيْحِ الْمُسْتَبْرَحَةِ إِذَا غَابَ عَنْهَا زَوْجُهَا الْحَصَانُ مَعَهُ إِذَا حَضَرَ الَّتِي لَا تَسْمَعُ قَوْلَهُ وَ لَا تَطِيْعُ أَمْرَهُ فَإِذَا خَلَا بِهَا تَمَنَعَتْ تَمْنَعُ الصَّعْبَةِ عِنْدَ رُكُوبِهَا وَ لَا تَقْبَلُ لَهُ عُذْرًا وَ لَا تَغْفِرُ لَهُ ذَنْبًا.^{۴۳۴}

رسول خدا ص فرمود:

«آیا شما را از شرورترین زنانتان با خبر کنم؟» گفتند:

«بله ای رسول خدا! ما را مطلع کن!» حضرت فرمود:

بنت المنذر بن زيد. و خولة بنت الهديل بن هبيرة التغلبية يا الثعلبية. و خولة خادمة رسول الله (صلى الله عليه وآله). و خولة بنت الصامت و ... شاید منظور از

خوله که در اینجا آمده خوله بنت عاصم همسر هلال بن امیه باشد که با او لعان کرده و حضرت آنها را از هم جدا کرد.

^{۴۲۹} مکارم الأخلاق، ص: ۲۱۷

^{۴۳۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۸

^{۴۳۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۸

^{۴۳۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۸

^{۴۳۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۸

^{۴۳۴} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۹۱

«از بدترین زنان شما، زنی است که در میان اطرافیان و اهل خود ذلیل و خوار است و در برخورد با شوهرش با عزت و اقتدار؛ زنی که نازا و کینه توز است؛ از انجام کارهای زشت و ناپسند پرهیز نمی کند؛ وقتی شوهرش غایب است خود را آرایش کرده ولی در حضورش از آراستن خود پرهیز می کند. از او حرف شنوی ندارد و از فرامینش اطاعت نمی کند، وقتی که با او خلوت می کند مانند شتری چموش که از سواری دادن ممانعت می کند، امتناع می ورزد. از شوهرش هیچ عذری را نمی پذیرد و هیچ اشتباهی را نمی بخشد.»^{۴۳۵}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: خَيْرُ نِسَائِكُمُ الَّتِي إِذَا خَلَتْ مَعَ زَوْجِهَا خَلَعَتْ لَهُ دِرْعَ الْحَيَاءِ وَ إِذَا لَبِسَتْ لَبِسَتْ مَعَهُ دِرْعَ الْحَيَاءِ.^{۴۳۶}

امام صادق ع فرمود:

«بهترین زنان شما کسی است که وقتی با شوهرش خلوت می کند برای او لباس حیا را بر کند، و وقتی که می پوشد زره حیا را هم با آن بپوشد.»^{۴۳۷}

آرایش برای همسر

قَالَ الصَّادِقُ ع لَا يَنْبَغِي لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَعْطَلَ نَفْسَهَا وَ لَوْ أَنْ تُعَلَّقَ فِي عُنُقِهَا قِلَادَةٌ وَ لَا يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تَدَعَ يَدَهَا مِنَ الْخِضَابِ وَ لَوْ أَنْ تَمْسَحَهَا بِالْحِنَاءِ مَسْحًا وَ إِنْ كَانَتْ مُسِنَّةً.^{۴۳۸}

امام صادق ع فرمود:

«شایسته نیست که زن آرایش را برای خودش تعطیل کند و لو به اینکه آویزی بر گردن خود قرار دهد و شایسته نیست که دستانش را بدون خضاب رها کند و لو به اینکه اندکی به آنها حنا بکشد. (و در این خصوص فرقی میان زنان نیست) حتی اگر مسن و پیر باشد.»^{۴۳۹}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ لِلرِّجَالِ قُصُوا أَظْفِيرَكُمْ وَ لِلنِّسَاءِ اِتْرُكْنَ فَإِنَّهُ أَرْيَنُ لَكُنْ.^{۴۴۰}

امام صادق ع به مردان فرمودند:

«ناخن هایتان را کوتاه کنید: و به زنان فرمودند:

«ناخن های خود را رها کنید (تا بلند شوند) همانا این برای شما زینت بخش تر است.»^{۴۴۱}

عَنْ السَّكُونِيِّ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَتْرُكُ عَانَتَهُ فَوْقَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَ لَا يَجِلُّ لِمَرْأَةٍ تُوْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تَدَعَ ذَلِكَ مِنْهَا فَوْقَ عِشْرِينَ يَوْمًا.^{۴۴۲}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد نباید عانه اش را بیش از چهل روز رها کرده (و آن را اصلاح ننماید) و برای زنی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد حلال نیست که آن را بیش از بیست روز به حال خود رها کند.»^{۴۴۳}

عَنْ أَبِيهِ ع قَالَ رَخَّصَ رَسُولُ اللَّهِ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَخْضِبَ رَأْسَهَا بِالسَّوَادِ قَالَ وَ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ النَّسَاءَ بِالْخِضَابِ ذَاتَ الْبُعْلِ وَ غَيْرَ ذَاتِ الْبُعْلِ أَمَّا ذَاتُ الْبُعْلِ فَتَتَزَيْنُ لِرُؤُوسِهَا وَ أَمَّا غَيْرُ ذَاتِ الْبُعْلِ فَلَا تُشْبِهُ يَدَهَا يَدَ الرَّجَالِ.^{۴۴۴}

رسول خدا ص به زنان برای خضاب کردن مویشان به رنگ سیاه اجازه دادند و دستور دادند که:

«زنان چه شوهر دار و چه بی شوهر خضاب کنند اما آنکه دارای شوهر است با خضاب کردن خودش را برای شوهرش آراسته است و آن که شوهر ندارد با این کار دستش شبیه دست مردان نخواهد بود.»^{۴۴۵}

^{۴۳۵} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۹۱

^{۴۳۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۴

^{۴۳۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۲۴

^{۴۳۸} من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص: ۱۲۳

^{۴۳۹} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۶۶

^{۴۴۰} مكارم الأخلاق، ص: ۶۵

^{۴۴۱} مكارم الأخلاق، ص: ۶۵

^{۴۴۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۵۰۶

^{۴۴۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۶، ص: ۵۰۶

^{۴۴۴} مكارم الأخلاق، ص: ۸۲

^{۴۴۵} مكارم الأخلاق، ص: ۸۲

عَنْ غِيَاثِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ ع قَالَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ص عَقُولُ النَّسَاءِ فِي جَمَالِهِنَّ وَجَمَالَ الرَّجَالِ فِي عَقُولِهِمْ.^{٤٤٦}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«عقل های زنان در زیبایی و جمالشان است و زیبایی مردان در عقل هایشان.»^{٤٤٧}

خوردن به

عَنْ الصَّادِقِ ع أَنَّهُ نَظَرَ إِلَى غُلَامٍ جَمِيلٍ فَقَالَ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ أَبُو هَذَا أَكَلَ سَفْرَجَلًا لَيْلَةَ الْجَمَاعِ.^{٤٤٨}

نقل شده که امام صادق ع پسر بچه زیبایی را دیدند و فرمودند:

«سزاوار است که پدر این، در شب جماع به خورده باشد.»^{٤٤٩}

عَنْهُ (الإمام الصادق ع) قَالَ كَلُوا السَّفْرَجَلَ وَ تَهَادَوْهُ بَيْنَكُمْ فَإِنَّهُ يَجْلُو الْبَصَرَ وَ يَنْبِت الْمَوَدَّةَ فِي الْقَلْبِ وَ أَطْعَمُوهُ حَبَالًا كُمْ فَإِنَّهُ يُحَسِّنُ أَوْلَادَكُمْ وَ فِي رِوَايَةٍ يُحَسِّنُ أَخْلَاقَ أَوْلَادِكُمْ.^{٤٥٠}

«به بخورید و به یکدیگر هدیه دهید، زیرا به بینی را جلا می بخشد و مودت را در قلب می رویند، همچنین آن را به زنان حامله تان بخورانید زیرا فرزندانتان را زیبا می کند و در روایتی آمده اخلاق فرزندانتان را نیکو می گرداند.»^{٤٥١}

انحراف جنسی

عَنْ حَمْزَةَ بْنِ حُمْرَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ ص أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ لَهُ أَوْصِنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ نَعَمْ أَوْصِيكَ بِحِفْظِ مَا بَيْنَ رِجْلَيْكَ.^{٤٥٢}

امام صادق ع فرمود:

بادیه نشینی نزد رسول خدا ص آمد و گفت:

«ای رسول خدا! به من توصیه ای کن!» حضرت فرمود:

«آنچه میان دو پایت قرار دارد را حفظ کن!»^{٤٥٣}

انواع انحرافات جنسی

قیادت (جاکشی)

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: سُئِلَ عَنِ الْقَرَامِلِ الَّتِي تَصْنَعُهَا النَّسَاءُ فِي رُءُوسِهِنَّ يَصِلْنَ بِشُعُورِهِنَّ فَقَالَ لَا بَأْسَ عَلَى الْمَرْأَةِ بِمَا تَزَيَّنَتْ بِهِ لِزَوْجِهَا قَالَ فَقُلْتُ بَلَّغْنَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ لَعَنَ الْوَأَصِلَةَ وَ الْمُؤَصُولَةَ فَقَالَ لَيْسَ هُنَاكَ إِلَّا لَعْنُ رَسُولِ اللَّهِ ص - الْوَأَصِلَةَ وَ الْمُؤَصُولَةَ الَّتِي تَزْنِي فِي شَبَابِهَا فَلَمَّا كَبُرَتْ قَادَتِ النَّسَاءَ إِلَى الرَّجَالِ فَتِلْكَ الْوَأَصِلَةُ وَ الْمُؤَصُولَةُ.^{٤٥٤}

سعد اسکاف می گوید: از امام باقر (علیه السلام) درباره موهای (مصنوعی) که زنان روی سرشان قرار داده و آن را به موهای

خود وصل می کنند، سؤال شد؛ فرمود:

«چیزی را که زن جهت آرایش برای شوهرش استفاده می کند اشکالی ندارد.» گفتم:

«به ما اینگونه رسیده که رسول خدا ص وصل کننده و وصل شونده را لعن کرده است!» فرمود:

^{٤٤٦} معانی الأخبار، النص، ص: ٢٣٤

^{٤٤٧} معانی الأخبار، النص، ص: ٢٣٤

^{٤٤٨} مکارم الأخلاق، ص: ١٧٢

^{٤٤٩} مکارم الأخلاق، ص: ١٧٢

^{٤٥٠} مکارم الأخلاق، ص: ١٧١

^{٤٥١} مکارم الأخلاق، ص: ١٧١

^{٤٥٢} الزهد، النص، ص: ٨

^{٤٥٣} الزهد، النص، ص: ٨

^{٤٥٤} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ١١٩

«این ربطی به آن ندارد همانا پیامبر وصل کننده و وصل شونده‌ای را لعن کرده که در جوانی خود زنا می‌کرده و وقتی سنش زیاد شد برای زنا، زنان را به مردان می‌رساند. وصل کننده و وصل شونده‌ای که پیامبر لعن کرده چنین زنی است.»^{۴۵۵}

استحباب واسطه در ازدواج

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ عَمِلَ فِي تَزْوِيجِ حَلَالٍ حَتَّى يَجْمَعَ اللَّهُ بَيْنَهُمَا زَوْجَهُ اللَّهُ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ وَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ خَطْوَةٍ خَطَاهَا وَ كَلِمَةٍ تَكَلَّمَ بِهَا عِبَادَةَ سَنَةٍ.^{۴۵۶}
رسول خدا ص فرمود:

«کسی که برای فراهم شدن ازدواج حلال (میان دو نفر) اقدام کند (و کار او منجر شود) که خدا آن دو را باهم جمع کند، خداوند آن شخص را به ازدواج حور العین در می‌آورد و برای او به خاطر هر قدمی که (در این راه) بر می‌دارد و هر کلمه‌ای که (برای تحقق این امر) به زبان می‌آورد، (ثواب) عبادت یک سال خواهد بود.»^{۴۵۷}
کِتَابُ الْغَايَاتِ (ص: ۸۶)، عَنْ عَلِيٍّ ع قَالَ: أَفْضَلُ الشَّفَاعَاتِ أَنْ يَشْفَعَ بَيْنَ اثْنَيْنِ فِي نِكَاحٍ حَتَّى يَجْمَعَ شَمْلَهُمَا.^{۴۵۸}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:
«بهترین شفاعت کردن، شفاعتی است که برای ازدواج دو نفر باشد تا اینکه آن دو را به یکدیگر برساند.»^{۴۵۹}

دیوثی

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَا يُرَكِّبُهُمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (البقرة: ۱۷۴) الشَّيْخُ الزَّانِي وَ الدِّيُوثُ وَ الْمَرْأَةُ تُوطِئُ فِرَاشَ زَوْجِهَا.^{۴۶۰}
امام صادق ع فرمود:

«سه نفر هستند که خداوند در روز قیامت با آنها سخن نمی‌گوید و آنها را (از گناهان) پاک نمی‌گرداند و عذاب دردناکی برای آنها خواهد بود^{۴۶۱}: پیر مرد زنا کار، دیوث (کسی که واسطه مردان برای زنا با همسرش باشد و نیز مرد بی‌غیرت) و زنی که در بستر همسرش زنا می‌کند.»^{۴۶۲}
عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاحِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: حُرِّمَتِ الْجَنَّةُ عَلَى الدِّيُوثِ.^{۴۶۳}
امام صادق ع فرمود:

«بهشت، بر دیوث حرام است.»^{۴۶۴}

قال النبي ص أَيُّمَا رَجُلٍ رَضِيَ بَتْرَيْنِ امْرَأَتِهِ وَ تَخَرَّجَ مِنْ بَابِ دَارِهَا فَهُوَ دِيُوثٌ وَ لَا يَأْتُمُ مَنْ يُسَمِّيهِ دِيُوثًا وَ الْمَرْأَةُ إِذَا خَرَجَتْ مِنْ بَابِ دَارِهَا مُتَزَيِّنَةً مُتَعَطِّرَةً وَ الزَّوْجُ بِذَاكَ رَاضٍ بِنَيْ لِرَّوْجِهَا بِكُلِّ قَدَمٍ بَيْتٍ فِي النَّارِ فَقَصَرُوا أَجْنِحَةَ نِسَائِكُمْ وَ لَا تُطَوَّلُوهَا فَإِنَّ فِي تَطْوِيلِ أَجْنِحَتِهَا نِدَامَةً وَ جَزَاؤُهَا النَّارُ وَ فِي قَصْرِ أَجْنِحَتِهَا رِضًا وَ سُرُورٌ وَ دُخُولُ الْجَنَّةِ بِغَيْرِ حِسَابٍ اخْتَفَلُوا وَصِيَّتِي فِي أَمْرِ نِسَائِكُمْ حَتَّى تَنْجُوا مِنْ شِدَّةِ الْجِسَابِ وَ مَنْ لَمْ يَحْفَظْ وَصِيَّتِي فَمَا أَسْوَأَ حَالَهُ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ تَعَالَى.^{۴۶۵}

^{۴۵۵} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۱۱۹

^{۴۵۶} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۲

^{۴۵۷} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۲

^{۴۵۸} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۱۰۰، ص: ۲۲۲

^{۴۵۹} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۱۰۰، ص: ۲۲۲ به نقل از کتاب غایات ص: ۸۶

^{۴۶۰} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۲۳۶

^{۴۶۱} بقره / ۱۷۴: لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَا يُرَكِّبُهُمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

^{۴۶۲} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۲۳۶

^{۴۶۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۷

^{۴۶۴} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۷

^{۴۶۵} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۵۸

رسول خدا ص فرمود:

«هر مردی که راضی شود که همسرش خود آرایش ند و از درب منزلش بیرون رود، او دیوث است و گناه نکرده است کسی که او را دیوث بنامد و زنی که زینت کرده عطر زده از درب منزلش خارج شود و شوهرش به این راضی باشد، برای همسرش هر قدمی که او می دارد، خانه ای است در آتش لذا بالهای زنانان را کوتاه کنید و آن را بلند نکنید زیرا در بلند نمودن بالهای آنان پشیمانی است و جزایش آتش است و در کوتاه نمودن بال آنها خوشنودی و سرور و داخل شدن در بهشت بدون حساب است. سفارشم را در کار زنانان پاسداری کنید تا از سختی عذاب نجات یابید. و هر کس سفارش من را حفظ نکند پس بد بحالش در محضرت خداوند متعال.»^{۴۶۶}

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ جَرِيرٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ إِنَّ شَيْطَانًا يُقَالُ لَهُ الْقَفَنْدَرُ إِذَا ضُرِبَ فِي مَنْزِلِ الرَّجُلِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا بِالْبُرْبُطِ وَ دَخَلَ عَلَيْهِ الرَّجَالُ وَضَعَ ذَلِكَ الشَّيْطَانُ كُلَّ عَضْوٍ مِنْهُ عَلَى مِثْلِهِ مِنْ صَاحِبِ الْبَيْتِ ثُمَّ نَفَخَ فِيهِ نَفْحَةً فَلَا يَغَارُ بَعْدَ هَذَا حَتَّى تُؤْتَى نِسَاؤُهُ فَلَا يَغَارُ.^{۴۶۷}

امام صادق ع فرمود:

«شیطانی است بنام قَفَنْدَر؛ وقتی در منزل مردی چهل صبح (روز) بَرِبُط (عود سازی شبیه تار) زده شود و مردان را به منزل راه دهد آن شیطان همه اعضای بدنش را درست مثل صاحب خانه، (بر آن بریبط) قرار می دهد و سپس در آن (بریبط) می دمدمد بعد از آن دیگر (آن مرد) غیرت نخواهد داشت تا جایی که به (بستر) زنانش (مردان) می آیند و غیرت بخرج نمی دهد»^{۴۶۸}

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْقَدَّاحِ، عَنْ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى عَلِيٍّ ع فَقَالَ جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ إِنِّي لَأُحِبُّكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ قَالَ وَ كَانَ فِيهِ لَبِنٌ قَالَ فَأَتَيْتَنِي عَلَيْهِ عِدَّةً فَقَالَ لَهُ كَذَبْتَ مَا يُحِبُّنَا مُحَنَّتٌ وَ لَا دِيُوثٌ وَ لَا وَلَدٌ زَنَا وَ لَا مَنْ حَمَلَتْ بِهِ أُمُّهُ فِي حَيْضِهَا قَالَ فَذَهَبَ الرَّجُلُ فَلَمَّا كَانَ يَوْمَ صَفِينِ قُتِلَ مَعَ مَعَاوِيَةَ.^{۴۶۹}

امام صادق ع فرمود:

مردی خدمت علی ع آمد و با صدایی که کمی نرمی (و عشوه زنانه در آن بود) به حضرت گفت:

«من شما اهل بیت پیامبر را دوست دارم.» حضرت فرمود:

«دروغ می گویی، ما را نه مخنثی دوست می دارد و نه دیوثی و نه ولد الزنایی و نه کسی که در حیض نطفه اش بسته شده است.» آن مرد رفت و وقتی که جنگ صفین بر پا شد در لشکر معاویه کشته شد.^{۴۷۰}

زنا

قَالَ عَلِيُّ ع قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَا مِنْ ذَنْبٍ أَكْبَرَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ بَعْدَ الشُّرْكِ بِاللَّهِ تَعَالَى مِنْ نُطْفَةِ حَرَامٍ وَضَعَهَا فِي رَحِمِ امْرَأَةٍ لَا تَحِلُّ لَهُ.^{۴۷۱}

رسول خدا ص فرمود:

«بعد از شرک به خداوند متعال هیچ گناهی نزد خدا بزرگتر از نطفه حرامی نیست که کسی آن را در رحم زنی که براو حلال نیست، قرارش دهد.»^{۴۷۲}

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مُدْمِنُ السَّرِقَةِ وَ الزَّانِئِ وَ الشَّرَابِ كَعَابِدِ وَثْنٍ.^{۴۷۳}

امام صادق ع فرمود:

«کسی که بر زنا و سرقت مداومت می ورزد مانند پرستش کننده بت است.»^{۴۷۴}

^{۴۶۶} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۵۸

^{۴۶۷} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۶

^{۴۶۸} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۶

^{۴۶۹} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ۲۵

^{۴۷۰} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ۲۵

^{۴۷۱} النوادر (لراوندی)، ص: ۳۶

^{۴۷۲} النوادر (لراوندی)، ص: ۳۶

^{۴۷۳} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۴۴

^{۴۷۴} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۴۴

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَنْ يَعْمَلَ ابْنُ آدَمَ عَمَلًا أَكْبَرَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ رَجُلٍ قَتَلَ نَبِيًّا أَوْ هَدَمَ الْكَعْبَةَ الَّتِي جَعَلَهَا اللَّهُ قِبْلَةً لِعِبَادِهِ أَوْ أَفْرَغَ مَاءَهُ فِي امْرَأَةٍ حَرَامًا.^{٤٧٥}
رسول خدا ص فرمود:

«فرزند آدم عملی انجام نداده که نزد خدا عظیم تر از عمل کسی باشد که پیامبری را کشته یا کعبه را که خدا قبله بنده‌هایش قرار داده خراب کرده و یا آبش را به حرام در زنی رها کرده باشد.»^{٤٧٦}
عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ ع قَالَ: قَالَ يَعْقُوبُ لِابْنِهِ يُوسُفَ ع يَا بُنَيَّ لَا تَزْنِ فَإِنَّ الطَّيْرَ لَوْ زَنَى لَتَنَاقَرَ رِيشُهُ.^{٤٧٧}
حضرت یعقوب ع به فرزندش یوسف ع فرمود:

«فرزندم زنا نکن! همانا پرنده اگر زنا کند پرهايش می ریزد.»^{٤٧٨}
عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبَّابٍ عَنِ الْحَلْبِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَا تَكُونُ سَجِيَّتُهُ الْكُذِبَ وَالْبُخْلَ وَالْفُجُورَ وَ لَكِنَّ رَبِّمَا أَلَمَ بِشَيْءٍ مِنْ هَذَا لَا يَدُومُ عَلَيْهِ فَفَقِيلَ لَهُ أ فَيَزْنِي قَالَ نَعَمْ هُوَ مُفْتَنٌ تَوَابٌ وَ لَكِنَّ لَا يُؤَلِّدُ لَهُ ابْنَ مِنْ تِلْكَ النَّطْفَةِ.^{٤٧٩}

حلبی گوید: شنیدم از امام صادق (ع) میفرمود:
«براستی که مؤمن با دروغ و بخل و ناپاکی خو نگیرد و لکن گاهی بیکی از اینها آلوده شود نه همیشه» بآن حضرت عرض شد:

«آیا مؤمن زنا هم میکند؟» فرمود:
«بلی باین کار مبتلا میگردد و توبه میکند ولی او را فرزندی از چنین نطفه متولد نمیشود.»^{٤٨٠}

تعریف زنا

عَنْ عَمَّارِ بْنِ مُوسَى عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي الرَّجُلِ يَنْكِحُ بَهِيمَةً أَوْ يَدُلُّكَ فَقَالَ كُلُّ مَا أَنْزَلَ بِهِ الرَّجُلُ مَاءَهُ مِنْ هَذَا وَ شَبَّهَهُ فَهُوَ زَانًا.^{٤٨١}

از امام صادق ع درباره مردی که به چهارپایی تجاوز کرده یا خودش را می‌مالد (استمناء می‌کند) نقل شده که فرمود:
«هر آنچه که مرد بوسیله آن، آب خود را بیاورد از طریق این عمل باشد یا امثال آن، همه زنا هستند.»^{٤٨٢}
قَالَ النَّبِيُّ ص لِكُلِّ غَضُوٍّ مِنْ ابْنِ آدَمَ حَظٌّ مِنَ الزَّانَاءِ الْعَيْنُ زَنَاةُ النَّظَرِ وَ اللِّسَانُ زَنَاةُ الْكَلَامِ وَ الْأَذْنَانِ زَنَاةُ السَّمْعِ وَ الْيَدَانِ زَنَاةُ الْبَطْشِ وَ الرَّجُلَانِ زَنَاةُ الْمَشْيِ وَ الْفَرْجُ يَصْدَقُ ذَلِكَ كُلُّهُ وَ يَكْذِبُهُ.^{٤٨٣}
رسول خدا ص فرمود:

«هر عضوی از بنی آدم بهره و حظی از زنا دارد! چشم، زنايش نگاه کردن است؛ زبان زنايش سخن گفتن (در مسائل جنسی) است و گوش ها زنايش شنیدن (مسائل جنسی) است؛ دست ها زنايشان به سختی گرفتن است (و با فردی را در آغوش فشردن است) پاها زنايشان قدم برداشتن (و جلوه گری نمودن) است و فرج (و قوه شهوت) این ها را تصدیق می‌کند و تکذیب می‌کند. (نیروی شهوت هر انسانی می‌تواند تشخیص دهد که آیا یکی از اعضایش در حال لذت جنسی بردن است یا نه!)»^{٤٨٤}

عَنِ الصَّادِقِ أَوْ الْبَاقِرِ ع قَالَ مَا مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَ هُوَ يُصِيبُ حَظًّا مِنَ الزَّانَاءِ فَرِزْنِي الْعَيْنَيْنِ النَّظْرُ وَ زَنَى الْفَمِ الْقَبْلُ [الْقِبْلَةُ] وَ زَنَى الْيَدَيْنِ اللَّمْسُ صَدَقَ الْفَرْجُ ذَلِكَ أَمْ كَذَّبَ.^{٤٨٥}

^{٤٧٥} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ٢٠

^{٤٧٦} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ٢٠

^{٤٧٧} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ٢٠

^{٤٧٨} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ٢٠

^{٤٧٩} الخصال، ج ١، ص: ١٢٩

^{٤٨٠} الخصال، ج ١، ص: ١٢٩

^{٤٨١} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤١

^{٤٨٢} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤١

^{٤٨٣} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ١٤٥

^{٤٨٤} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ١٤٥

^{٤٨٥} مشكاة الأنوار فی غرر الأخبار، النص، ص: ١٥٨

امام صادق یا امام باقر علیهما السلام فرمودند:

«احدی نیست که حظی از زنا نبرده باشد زناى دو چشم نگاه است و زناى دهان بوسیدن است و زناى دو دست لمس کردن است تفاوتی (در صدق این زنا) نمی کند که فرج هم این زنا را تصدیق کند یا تکذیب کند.»^{۴۸۶}
قَالَ عَلِيُّ مَبَاشَرَةَ الْمَرْأَةِ ابْتِنَتَهَا إِذَا بَلَغَتْ سِتَّ سِنِينَ شُعْبَةً مِنَ الزَّانَا.^{۴۸۷}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«مباشرت و لمس کردن زن با دخترش وقتی که به شش سال رسید شعبه‌ای از زنا است.»^{۴۸۸}
قال الصادق (عليه السلام): الْقُبْلَةُ إِحْدَى الشَّهَوَاتَيْنِ.^{۴۸۹}
امام صادق ع فرمود:

«بوسیدن یکی از دو شهوت است.»^{۴۹۰}

عن کتاب قصة الحولاء (ص ۱۴۴) عَنْ رَسُولِ اللَّهِ أَنَّهُ قَالَ: أَيُّ رَجُلٍ مِنْكُمْ وَضَعَ يَدَهُ عَلَى شَعْرِ امْرَأَةٍ مُسْلِمَةٍ سَمَرَ كَفَّهُ بِمَسَامِيرٍ مِنْ نَارٍ.^{۴۹۱}
رسول خدا ص فرمود:

«هر مردی از شما که دستش را روی موی زن مسلمانی قرار دهد کف دستش با میخ‌هایی از آتش جهنم میخ کوب می‌شود.»^{۴۹۲}

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ قَالَ: الْمَرْأَةُ إِذَا طَاوَعَتِ الرَّجُلَ فَالْتَزَمَهَا حَرَامًا أَوْ قَبَّلَهَا أَوْ بَاشَرَهَا حَرَامًا أَوْ فَكَّهَهَا وَ أَصَابَ مِنْهَا فَاحِشَةً فَعَلَيْهَا مِنَ الْوِزْرِ مَا عَلَى الرَّجُلِ فَإِنْ غَلَبَهَا عَلَى نَفْسِهَا كَانَ عَلَى الرَّجُلِ وَزْرُهَا.^{۴۹۳}
رسول خدا ص فرمود:

«وقتی که زن با مردی همراهی کند و آن مرد از او به حرامی برسد، او را ببوسد و به حرام بدنش را لمس کند یا اینکه با او شوخی کند و یا با او فحشایی را مرتکب شود، هر گناهی که بر گردن مرد است برای او نیز خواهد بود و اگر مرد (به زور) بر آن زن غلبه پیدا کند (و گناهی مرتکب شود) هم بار گناه خود و هم بار گناه آن زن بر دوش او خواهد بود.»^{۴۹۴}

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: طَه / ۵۰: أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ثُمَّ هَدَى (طه: ۵۰) قَالَ: لَيْسَ شَيْءٌ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ إِلَّا وَهُوَ يُعْرِفُ مِنْ شَكْلِهِ، الذَّكْرُ مِنَ الْأُنْثَى قُلْتُ: مَا يَعْنِي ثُمَّ هَدَى؟ قَالَ: هَدَاهُ لِلنِّكَاحِ وَالسَّفَاحِ مِنْ شَكْلِهِ.^{۴۹۵}
محمد بن مسلم می‌گوید:

«از امام صادق ع درباره این آیه شریفه:

"خلقت هر چیز را به او عطار کرده، سپس هدایت نمود"^{۴۹۶} پرسیدم» فرمود:

«هیچ چیزی از مخلوقات خدا نیست مگر اینکه از امثال خودش نر را از ماده باز شناخته می‌شود» گفتیم:
«منظور از "سپس هدایت نمود" چیست؟» فرمود:
«برای (تشخیص) نکاح و زنا در همنوعانش هدایتش نمود.»^{۴۹۷}

^{۴۸۶} مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، النص، ص: ۱۵۸

^{۴۸۷} من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص: ۴۳۶

^{۴۸۸} من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص: ۴۳۶

^{۴۸۹} الکافی ۴ - ۱۰۴ - ۳.

^{۴۹۰} الکافی ۴ - ۱۰۴ - ۳.

^{۴۹۱} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۵۰

^{۴۹۲} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۵۰

^{۴۹۳} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۳

^{۴۹۴} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۳

^{۴۹۵} الکافی، ۵ / ۵۶۷

^{۴۹۶} طه / ۵۰: أُعْطِيَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ثُمَّ هَدَى

^{۴۹۷} الکافی، ۵ / ۵۶۷

عذاب زنا

قال الله عزوجل: لا تَقْرَبُوا الزَّنى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَ سَاءَ سَبِيلًا (الإسراء: ۳۲).
خداوند در آیه ۳۲ سوره اسراء می فرماید:

«به زنا نزدیک نشوید که همیشه کاری زشت بوده و بد راهی است.»^{۴۹۸}
عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع فِي قَوْلِهِ تَعَالَى وَ لَا تَقْرَبُوا الزَّنى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً يَقُولُ مَعْصِيَةً وَ مَقْتًا فَإِنَّ اللَّهَ يَمُقَّتُهُ وَ يُبْعِضُهُ قَالَ وَ سَاءَ سَبِيلًا هُوَ أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا وَ الزَّنا مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ.^{۴۹۹}

امام باقر ع درباره این کلام خداوند متعال: «به زنا نزدیک نشوید که همیشه کاری زشت بوده» فرمود:
«کاری زشت بوده» یعنی معصیت بوده است و مورد نفرت، چرا که خداوند نسبت به آن نفرت و خشم دارد و فرمود: «بد راهی است» یعنی از نظر عذاب در سخت ترین وضعیت نسبت به مردم است و زنا از بزرگترین گناهان کبیره است.»^{۵۰۰}

قال الله عزوجل: وَ عِبَادُ الرَّحْمَنِ ... لَا يَزْنُونَ وَ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ يَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا إِيَّا مَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (الفرقان: ۶۸ - ۷۰).
فی تفسیر القمی: أَثَامًا وَادٍ مِنْ أَوْدِيَةِ جَهَنَّمَ مِنْ صَفْرِ مُذَابٍ قَدَامَهَا حُدَّةٌ فِي جَهَنَّمَ يَكُونُ فِيهِ مَنْ عَبَدَ غَيْرَ اللَّهِ وَ مَنْ قَتَلَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ وَ يَكُونُ فِيهِ الزَّنا.^{۵۰۱}

در تفسیر قمی ذیل این آیات فوق آمده است:

«اِثَام» دره‌ای از دره‌های جهنم است که از مس مذاب پدید آمده و در جلوی آن حفره‌ای بزرگ در جهنم است که در آن کسی که غیر خدا را عبادت کرده و قاتل کسی که خدا (خونش را) حرام کرده است قرار می گیرند و هم چنین زنا کاران در آن هستند و در آنجا برای آنها عذاب دوچندان می شود.»^{۵۰۲}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ زَنَى بِامْرَأَةٍ مُسْلِمَةٍ أَوْ يَهُودِيَّةٍ أَوْ نَصْرَانِيَّةٍ أَوْ مَجُوسِيَّةٍ حُرَّةٍ أَوْ أَمَةٍ ثُمَّ لَمْ يَتُبْ وَ مَاتَ مُصَدِّقًا بِهَا [مُصْرًا عَلَيْهِ] فَتَحَّ اللَّهُ فِي قَبْرِهِ ثَلَاثُمِائَةَ بَابٍ - [تَخْرُجُ] مِنْهُ حَيَاتٌ وَ عَقَارِبٌ وَ تُعْبَانُ النَّارُ فَهُوَ يَحْتَرِقُ إِلَيَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَإِذَا بُعِثَ مِنْ قَبْرِهِ تَأَذَّى النَّاسُ مِنْ نَتْنِ رِيحِهِ فَيُعْرِفُ بِذَلِكَ وَ بِمَا كَانَ يَعْمَلُ فِي الدُّنْيَا حَتَّى يُؤْمَرَ بِهِ إِلَى النَّارِ.^{۵۰۳}
رسول خدا ص فرمود:

«کسی که با زنی مسلمان یا یهودی یا مسیحی و یا مجوسی زنا کند چه آن زن برده باشد و یا اینکه آزاده باشد و پس از زنا توبه نکرده و در حالیکه این عمل خود را تصدیق می کند و بر آن اصرار دارد، بمیرد؛ خداوند در قبرش سبب درد می گشاید که از آنها مارها و عقرب‌ها و اژدهاهای آتشین خارج می شود و او تا روز قیامت خواهد سوخت و زمانی که از قبر برانگیخته شود مردم را با بوی بدش می آزارد و به این صورت و با آن عملی که در دنیا انجام می داده شناخته می شود (و به این صورت خواهد ماند) تا وقتی که فرمان به آتش رفتنش صادر شود.»^{۵۰۴}
عَنْ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص ثَلَاثَةٌ لَا يَكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَ لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَا يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ شَيْخٌ زَانٍ وَ مَلِكٌ جَبَّارٌ وَ مَقِيلٌ مُخْتَلِ.^{۵۰۵}
رسول خدا ص فرمود:

«روز قیامت خدا با سه کس سخن نگوید و بآنها توجه نفرماید و پاک و بی‌آلایشان نسازد و برای آنها عذابی دردناکست»^{۵۰۶}: پیر زناکار و سلطان جبار و فقیر خودخواه.»^{۵۰۷}

^{۴۹۸} اسراء / ۳۲: لا تَقْرَبُوا الزَّنى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَ سَاءَ سَبِيلًا

^{۴۹۹} تفسیر القمی ۳۸۱.

^{۵۰۰} تفسیر القمی ۳۸۱.

^{۵۰۱} تفسیر القمی ۴۶۸.

^{۵۰۲} تفسیر القمی ۴۶۸.

^{۵۰۳} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۴۵

^{۵۰۴} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۴۵

^{۵۰۵} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۳۱۱

^{۵۰۶} آل عمران / ۷۷: لا يَكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَ لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَا يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

^{۵۰۷} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۳۱۱

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ فُرَاتٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص فِي كَلَامٍ لَهُ إِنَّا كُمْ وَ عَفُوقَ الْوَالِدَيْنِ فَإِنَّ رِيحَ الْجَنَّةِ تُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ أَلْفِ عَامٍ وَ لَا يَجِدُهَا عَاقٌ وَ لَا قَاطِعٌ رَحِمٍ وَ لَا شَيْخٌ زَانٍ وَ لَا جَارٌ إِزَارِهِ حَيْلَاءٌ إِنَّمَا الْكِبْرِيَاءُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.^{٥٠٨}
رسول خدا (ص) فرمود:

«پیرهیزید از آزدن پدر و مادر، زیرا بوی بهشت از مسافت هزار سال شنیده شود، ولی عاق والدین و قطع کننده رحم و پیرمرد زناکار و آنکه جامه‌اش را از روی تکبر و بزرگ منشی (بلند کند که) بر زمین کشد آن را نشوند، و جز این نیست که کبریاء و بزرگی از آن پروردگار جهانیانست.»

عَنْ عَجَلَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ص قَالَ: ثَلَاثَةٌ يُدْخِلُهُمُ اللَّهُ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ وَ ثَلَاثَةٌ يُدْخِلُهُمُ اللَّهُ النَّارَ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَأَمَّا الَّذِينَ يُدْخِلُهُمُ اللَّهُ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَأَمَامٌ عَادِلٌ وَ تَاجِرٌ صَدُوقٌ وَ شَيْخٌ أَفْنَى عُمُرِهِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَمَّا الثَّلَاثَةُ الَّذِينَ يُدْخِلُهُمُ اللَّهُ النَّارَ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَأَمَامٌ جَائِرٌ وَ تَاجِرٌ كَذُوبٌ وَ شَيْخٌ زَانٍ.^{٥٠٩}
امام صادق علیه السلام فرمود:

«سه طائفه را خداوند بدون حساب به بهشت میبرد و سه طائفه را بدون حساب بدوزخ آن سه که بدون حساب به بهشت‌شان میبرد یکی پیشوای عادل است و دیگر بازرگان راستگو سوم شخص سالمندی که عمر خود را در فرمانبرداری حق سپری کرده باشد و آن سه که بدون حساب بدوزخشان میبرد یکی پیشوای ستمکار است و دیگر بازرگان دروغگو و دیگر پیرمرد زناکار.»^{٥١٠}

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ أَبِي الْهَلَالِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع أ لَا أُخْبِرُكُمْ بِكَبِيرِ الزَّانَا قَالُوا بَلَى قَالَ هِيَ امْرَأَةٌ تُوَطِّئُ فِرَاشَ زَوْجِهَا فَتَأْتِي بِوَلَدٍ مِنْ غَيْرِهِ فَتُزِمُهُ زَوْجِهَا فَتِلْكَ الَّتِي لَا يُكَلِّمُهَا اللَّهُ وَ لَا يَنْظُرُ إِلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَا يُزَكِّيْهَا وَ لَهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ.^{٥١٢}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«آیا شما را از بزرگترین زنا با خبر سازم؟» پس فرمود:

«آن زنی که در بستر همسرش زنا می‌کند و فرزندی از غیر او می‌آورد و شوهرش را ملزم به نگهداری از آن می‌کند. این زن همان کسی است که خداوند در روز قیامت با او سخن نمی‌گوید، به او نظر نمی‌کند و پاکش نمی‌سازد و برایش عذابی دردناک است!»^{٥١٢}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ يُؤْتِي بِالزَّانِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَكُونَ فَوْقَ أَهْلِ النَّارِ فَيَقْطُرُ قَطْرَةً مِنْ فَرْجِهِ فَيَأْذِي [فَيَتَأَذَى] بِهَا أَهْلَ جَهَنَّمَ مِنْ نَتْنِهَا فَيَقُولُ أَهْلُ جَهَنَّمَ لِلْخُرَّانِ مَا هَذِهِ الرَّائِحَةُ الْمُنتِنَةُ الَّتِي قَدْ أَذْتَنَا [أَذْتَنَا] فَيَقَالُ هَذِهِ رَائِحَةُ زَانٍ وَ يُؤْتِي بِامْرَأَةٍ زَانِيَةٍ فَيَقْطُرُ قَطْرَةً مِنْ فَرْجِهَا فَيَتَأَذَى بِهَا أَهْلُ النَّارِ مِنْ نَتْنِهَا.^{٥١٣}
رسول خدا ص فرمود:

«زنا کننده را روز قیامت می‌آورند به گونه‌ای که بالای سر اهل جهنم باشد سپس قطره‌ای از عورت او می‌چکد و اهل جهنم از بوی بد آن اذیت می‌شوند. آنها به نگهبانان جهنم می‌گویند: "این بوی بدی که آزارمان می‌دهد چیست؟" می‌گویند:

"این بوی شخص زنا کار است" و زن زنا کار را هم می‌آورند و از فرج او قطره‌ای می‌چکد که به خاطر آن اهل جهنم از بوی بدش اذیت می‌شوند."^{٥١٤}

قَالَ زَيْدُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَهَبَ اللَّهُ رِيحاً مُنْتِنَةً يَتَأَذَى بِهَا أَهْلُ الْجَمْعِ حَتَّى إِذَا هَمَّتْ أَنْ تُمَسِكَ بِأَنْفَاسِ النَّاسِ نَادَاهُمْ مُنَادٍ هَلْ تَذُرُونَ مَا هَذِهِ الرِّيحُ الَّتِي قَدْ أَذَتْكُمْ فَيَقُولُونَ لَا وَ قَدْ أَذْتَنَا وَ بَلَّغَتْ مِنَّا كُلَّ

^{٥٠٨} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٢، ص: ٣٤٩

^{٥٠٩} الخصال، ج ١، ص: ٨٠

^{٥١٠} الخصال، ج ١، ص: ٨٠

^{٥١١} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤٣

^{٥١٢} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤٣

^{٥١٣} النوادر (لراوندی)، ص: ٣٦

^{٥١٤} النوادر (لراوندی)، ص: ٣٦

الْمَبْلُغِ قَالَ فَيُقَالُ هَذِهِ رِيحُ فُرُوجِ الزُّنَاةِ الَّذِينَ لَقُوا اللَّهَ بِالزُّنَاةِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَالْعَنُوهُمْ لَعْنَهُمُ اللَّهُ قَالَ فَلَا يَبْقَى فِي الْمَوْقِفِ أَحَدٌ إِلَّا قَالَ اللَّهُمَّ الْعَنِ الزُّنَاةَ.^{٥١٥}
 امام امير المؤمنين ع فرمود:

«وقتی که روز قیامت شود خداوند بادی را به وزش در می آورد که بوی بدی دارد و اهل آن جمع، از آن بوی بد اذیت می شوند و وقتی که این رایحه بد می خواهد نفس های مردم را بگیرد، منادی ندا می زند:

"آیا می دانید این باد بدبویی که اذیتتان کرد، چیست؟" می گویند:

"نه! نمی دانیم فقط به شدت آزارمان داد و در این آزار به نهایت حدّ ممکن رسید." ندا می رسد:

"این بوی بد فرج زنا کارانی است که خداوند را با گناه زنا ملاقات کرده و توبه نکردند، آنها را لعنت کنید که خداوند آنها را لعنت کرده است." سپس در آن هنگام احدی نمی ماند مگر اینکه گفته باشد:
 "خداوندا زناکاران را لعنت کن!"^{٥١٦}

عَنْ عَلِيِّ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ - رَجُلًا أَقْرَ نُطْفَتَهُ فِي رَحِمٍ يَحْرُمُ عَلَيْهِ.^{٥١٧}
 امام صادق ع فرمود:

«در روز قیامت، سخت ترین عذاب برای مردی است که نطفه اش را در رحمی که برای او حرام بوده قرار داده است.»^{٥١٨}

آثار زنا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَا تَزْنُوا فَيَذْهَبُ اللَّهُ لَذَّةَ نِسَائِكُمْ مِنْ أَجْوَابِكُمْ.^{٥١٩}
 رسول خدا ص فرمود:

«زنا نکنید که خداوند لذت بردن از زنانتان را از درونتان می برد.»^{٥٢٠}

فِي رِوَايَةٍ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: أَوْحَى اللَّهُ إِلَى مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ لَا تَزِنْ فَأَحْجَبَ عَنْكَ نُورَ وَجْهِهِ وَ تَغْلَقَ أَبْوَابَ السَّمَاوَاتِ دُونَ دُعَائِكَ.^{٥٢١}

امام باقر ع فرمود:

خداوند به حضرت موسی ع وحی نمود:

«زنا نکن که نور وجه من از تو در حجاب می ماند و درب های آسمان به روی دعای تو بسته می گردند.»^{٥٢٢}
 عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَعْيَنَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ ع يَقُولُ إِذَا زَنَى الرَّجُلُ أَدْخَلَ الشَّيْطَانُ ذِكْرَهُ فَعَمِلًا جَمِيعًا وَ كَانَتْ النُّطْفَةُ مِنْهُمَا وَ خَلِقَ مِنْهُمَا وَ خَلِقَ مِنْهَا الْوَلَدَ وَ يَكُونُ شَرِيكَ الشَّيْطَانِ.^{٥٢٣}

امام باقر ع فرمود:

«وقتی مردی زنا کند شیطان نیز آلت خود را داخل می کند در نتیجه آن دو با هم عمل زنا را انجام می دهند در حالیکه نطفه یکی است؛ از آن نطفه فرزند به دنیا می آید و او شریک شیطان خواهد بود.»^{٥٢٤}

نمی گرداند و عذاب دردناکی برای او خواهد بود.»^{٥٢٥}

رَوَى عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ كَثِيرٍ عَنِ الصَّادِقِ ع أَنَّهُ قَالَ: إِذَا فَشَا الزَّانِي ظَهَرَتِ الزَّلَازِلُ.^{٥٢٦}

^{٥١٥} المحاسن، ج ١، ص: ١٠٧

^{٥١٦} المحاسن، ج ١، ص: ١٠٧

^{٥١٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤١

^{٥١٨} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤١

^{٥١٩} مكارم الأخلاق، ص: ٢٣٨

^{٥٢٠} مكارم الأخلاق، ص: ٢٣٨

^{٥٢١} المحاسن، ج ١، ص: ١٠٧

^{٥٢٢} المحاسن، ج ١، ص: ١٠٧

^{٥٢٣} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٢٦٣

^{٥٢٤} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٢٦٣

^{٥٢٥} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤٣

امام صادق علیه السلام فرمود:

«هر وقت زنا در میان مردم ظاهر و فراوان شود در پی آن زلزله بسیار شود.»^{۵۲۷}
عَنْ أَبِي حَمْرَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِذَا ظَهَرَ الزَّانَا مِنْ بَعْدِي كَثُرَ مَوْتُ
الْفَجَاءَةِ.^{۵۲۸}

رسول خدا ص فرمود:

«زمانی که بعد از من زنا آشکار شود، مرگ‌های ناگهانی ظاهر می‌گردد.»^{۵۲۹}
عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ أَنَّ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا ع كَتَبَ إِلَيْهِ فِيمَا كَتَبَ مِنْ جَوَابِ مَسَائِلِهِ حَرَّمَ الزَّانَا لِمَا فِيهِ
مِنَ الْفُسَادِ مِنَ قَتْلِ النَّفْسِ وَ ذَهَابِ الْأَنْسَابِ وَ تَرْكِ التَّرْبِيَةِ لِلْأَطْفَالِ وَ فُسَادِ الْمَوَارِيثِ وَ مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ مِنْ وَجُودِ
الْفُسَادِ.^{۵۳۰}

امام رضا ع فرمود:

«(خداوند) زنا را حرام کرده است به خاطر فسادهایی که در آن وجود دارد از جمله: قتل انسان‌ها، از بین رفتن
نسبت‌ها، ترک پرورش کودکان، به هم خوردن میراث‌ها و جنبه‌های فساد آمیز دیگری مشابه این‌ها.»^{۵۳۱}
قَالَ النَّبِيُّ ص أَرْبَعٌ لَا تَدْخُلُ بَيْتًا وَاحِدَةً مِنْهُنَّ إِلَّا حَرْبٌ وَ لَمْ يُعْمَرْ بِالْبُرْكََةِ الْخِيَانَةُ وَ السَّرِقَةُ وَ شَرْبُ الْخَمْرِ وَ الرَّبَا.^{۵۳۲}

رسول خدا ص فرمود:

«چهار چیز است که وارد خانه‌ای نمی‌شود، مگر آنکه آن خانه خراب گشته و با برکت آباد نمی‌گردد، خیانت، دزدی،
شرب خمر و زنا.»^{۵۳۳}

رَوَى عَمْرُو بْنُ أَبِي الْمُقْدَامِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: كَانَ فِيمَا أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ ع يَا مُوسَى
بْنِ عِمْرَانَ مَنِ زَنَى زُنَى بِهِ وَ لَوْ فِي الْعَقَبِ مِنْ بَعْدِهِ يَا مُوسَى بِنِ عِمْرَانَ عَفَّ تَعَفَّ أَهْلَكَ يَا مُوسَى بِنِ عِمْرَانَ إِنْ أَرَدْتَ
أَنْ يَكْثُرَ خَيْرُ أَهْلِ بَيْتِكَ فَإِيَّاكَ وَ الزَّانَا يَا مُوسَى بِنِ عِمْرَانَ كَمَا تَدِينُ تَدَانِ.^{۵۳۴}

امام باقر ع فرمود:

«از آنچه خداوند به حضرت موسی ع وحی نمود این بود:

"کسی که زنا کند با (ناموس) او زنا شود و لو در نسل بعد از او! ای موسی! عقیف باش خانواده‌ات عقیف خواهند بود،
ای موسی بن عمران! اگر می‌خواهی خیر خانواده‌ات زیاد شود از زنا بپرهیز. ای موسی بن عمران! آنچه انجام می‌دهی
مثل آن را با تو انجام می‌دهند."»^{۵۳۵}

عَنْ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص تَزَوَّجُوا إِلَى آلِ فُلَانٍ فَإِنَّهُمْ عَفَّوْا فَعَفَّتْ نِسَاؤُهُمْ وَ لَا تَزَوَّجُوا
إِلَى آلِ فُلَانٍ فَإِنَّهُمْ بَعَّوْا فَبَعَّتْ نِسَاؤُهُمْ وَ قَالَ مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَةِ أَنَا اللَّهُ قَاتِلُ الْفَاتِلِينَ وَ مُفْقِرُ الزَّانِينَ أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَزْنُوا
فَتَزْنِي نِسَاؤُكُمْ كَمَا تَدِينُ تَدَانِ.^{۵۳۶}

رسول خدا ص فرمود:

«با آل فلان ازدواج کنید چون آنها خود عقیف بودند در نتیجه زنانشان نیز عقیف اند و با آل فلان ازدواج نکنید زیرا
آنها بعی (زنا) کردند و در نتیجه زنانشان نیز این چنین بودند» همچنین فرمود:

^{۵۲۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص: ۵۲۴

^{۵۲۷} من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص: ۵۲۴

^{۵۲۸} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۸۴

^{۵۲۹} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۸۴

^{۵۳۰} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۴۷۹

^{۵۳۱} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۴۷۹

^{۵۳۲} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ۴۰۴

^{۵۳۳} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ۴۰۴

^{۵۳۴} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۲۱

^{۵۳۵} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۲۱

^{۵۳۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۴

«در تورات نوشته شده:

«همانا خداوند قاتلان را می‌کشد و زنا کنندگان را فقیر می‌گرداند، زنا نکنید که (اگر زنا کنید) زنان شما زنا می‌کنند. هر چه را که انجام دهی با تو انجام می‌دهند.»^{۵۳۷}

عَنْ مُفَضَّلِ الْجَعْفِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع مَا أَقْبَحَ بِالرَّجُلِ مِنْ أَنْ يُرَى بِالْمَكَانِ الْمَعُورِ فَيُدْخَلَ ذَلِكَ عَلَيْنَا وَ عَلَى صَالِحِي أَصْحَابِنَا يَا مُفَضَّلُ أ تَدْرِي لِمَ قِيلَ مَنْ يَزْنُ يَوْمًا يَزْنُ بِهِ قُلْتُ لَا جُعِلَتْ فِدَاكَ قَالَ إِنَّهَا كَانَتْ بَغِيًّا فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ يَكْثُرُ الْإِخْتِلَافَ إِلَيْهَا فَلَمَّا كَانَ فِي آخِرِ مَا أَتَاهَا أُجْرَى اللَّهُ عَلَى لِسَانِهَا أَمَا إِنَّكَ سَتَرْجِعُ إِلَى أَهْلِكَ فَتَجِدُ مَعَهَا رَجُلًا قَالَ فَخَرَجَ وَ هُوَ حَبِيْبُ النَّفْسِ فَدَخَلَ مَنْزِلَهُ غَيْرَ الْخَالِ الَّتِي كَانَ يَدْخُلُ بِهَا قَبْلَ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَ كَانَ يَدْخُلُ بِإِذْنِ فَدَخَلَ يَوْمَئِذٍ بِغَيْرِ إِذْنٍ فَوَجَدَ عَلَى فِرَاشِهِ رَجُلًا فَارْتَفَعَا إِلَى مُوسَى ع فَنَزَلَ جِبْرَائِيلُ ع عَلَى مُوسَى ع فَقَالَ يَا مُوسَى مَنْ يَزْنُ يَوْمًا يَزْنُ بِهِ فَتَنْظُرُ إِلَيْهِمَا فَقَالَ عَفَوْا تَعَفَّوْا نِسَاؤَكُمْ.^{۵۳۸}

مفضل جعفی می‌گوید: امام صادق ع به من فرمود:

«زشت است برای مرد که در مکانی با زشتی و عیب آشکار باشد پس این عیب (به خاطر انتساب آن فرد به ما) بر ما و بر اصحاب صالح ما وارد می‌شود (ما را هم نزد مخالفین ما معیوب جلوه می‌دهد). ای مفضل! آیا می‌دانی چرا گفته شده است: "هر کس روزی زنا کند با (همسر) او زنا می‌شود"؟» گفتم:

«فدایت بشوم! نه!» فرمود:

«حقیقت این است که زنی زناکار در بنی اسرائیل بود و مردی زیاد نزد او رفت و آمد می‌کرد. در آخرین باری که نزد او رفت، آخر شب، خداوند بر زبان آن زن این سخن را جاری ساخت که:

"آگاه باش بزودی نزد خانواده ات بر می‌گردی پس آنجا مردی را خواهی یافت!" پس آن مرد (از منزل زن هرزه) خارج شد. او باطنی خبیث داشت. به منزلش با وضعیتی متفاوت از قبل از آن روز داخل شد. او همیشه برای ورود به منزلش اجازه می‌گرفت (ولی آن روز) داخل شد بدون اجازه پس بر بسترش مردی را یافت. آندو (برای قضاوت) نزد موسی ع آمدند. جبرئیل بر موسی نازل شد و فرمود:

"ای موسی هرکس روزی زنا کند، با او زنا می‌شود" پس حضرت به آندو نگاه کرد و فرمود:

"عفیف باشید که زنانتان عفیف می‌گردند."^{۵۳۹}

قال الرضا ع وَ اعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ جَلَّ وَ عَزَّ حَرَّمَ الزَّانَا لِمَا فِيهِ مِنْ بُطْلَانِ الْأَنْسَابِ الَّتِي هِيَ مِنْ أَصُولِ هَذَا الْعَالَمِ وَ تَعْطِيلِ الْمَاءِ.^{۵۴۰}

امام رضا ع فرمود:

«بدان که خداوند عزوجل زنا را حرام کرده است به دلیل از بین رفتن نسبت‌های خویشاوندی که در (اثر) زنا وجود دارد نسبت‌هایی که از بنیان‌های این عالم است و به خاطر تعطیل شدن آب (و منی که ایجاد نسبت خویشاوندی می‌کند ولی در زنا این امر تحقق نمی‌یابد)»^{۵۴۱}

قال الرضا ع أَنَّ الزَّانَا يَسْوَدُّ الْوَجْهَ وَ يُوْرثُ الْفَقْرَ وَ يَبْتَرُ الْعُمْرَ وَ يَقْطَعُ الرِّزْقَ وَ يَذْهَبُ بِالْبَهَاءِ وَ يَقْرُبُ السَّخَطَ وَ صَاحِبُهُ مَخْذُولٌ مَشْتُوْمٌ.^{۵۴۲}

امام رضا ع فرمود:

«زنا چهره را سیاه می‌گرداند و فقر را به جای می‌گذارد، عمر را بی‌ثمر می‌کند، روزی را قطع کرده خوبی و نیکویی را می‌برد، نارضایتی و خشم (خدا) را به فرد نزدیک می‌کند و صاحب این عمل تنها و شوم است.»^{۵۴۳}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ يَا مَعْشَرَ الْمُسْلِمِينَ إِنَّا كُمْ وَ الزَّانَا فَإِنَّ فِيهِ سِتَّ خِصَالٍ ثَلَاثٌ فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثٌ فِي الْآخِرَةِ فَأَمَّا الَّتِي فِي الدُّنْيَا فَإِنَّهُ يَذْهَبُ بِالْبَهَاءِ وَ يُوْرثُ الْفَقْرَ وَ يَنْقُصُ الْعُمْرَ وَ أَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ فَإِنَّهُ يُوجِبُ سَخَطَ الرَّبِّ وَ سُوءَ الْحِسَابِ وَ الْخُلُودَ فِي النَّارِ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ سَوَّلَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَ فِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ.^{۵۴۴}

^{۵۳۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۴

^{۵۳۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۳

^{۵۳۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۳

^{۵۴۰} الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۲۷۵

^{۵۴۱} الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۲۷۵

^{۵۴۲} الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۲۷۵

^{۵۴۳} الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۲۷۵

رسول خدا ص فرمود:

«ای جماعت مسلمین! از زنا بر حذر باشید همانا در آن شش خصوصیت است؛ سه تای آن در دنیا و سه تای دیگر در آخرت. اما آنچه که در دنیاست اینکه خوبی و نیکی را می برد، فقر را به ارث می گذارد و عمر را کوتاه می کند، و اما آنچه که در آخرت است اینکه موجب نارضایتی پروردگار، سخت شدن حسابرسی روز قیامت و حضور همیشگی در جهنم می شود. سپس (این آیه را تلاوت) فرمود: «نَفْسُ أَنهَا (اعمال زشتشان) را برای آنها زینت داده، همانا خداوند بر آنان غضب کرده و آنها بندگان که تا ابد در عذاب خواهند بود.»^{۵۴۵}

قَالَ الْإِمَامُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع مَا زَنَى غَيْرَ قَطٍ.^{۵۴۶}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«هیچگاه غیرتمند زنا نکرده است.»^{۵۴۷}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَا يَجْتَمِعُ الزَّانِي وَالْخَيْرُ فِي بَيْتٍ.^{۵۴۸}

رسول خدا ص فرمود:

«زنا و خیر در یک خانه جمع نمی شوند.»^{۵۴۹}

عَنْ صَبَّاحِ بْنِ سَبَّابَةَ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَقِيلَ لَهُ يَزْنِي الزَّانِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ قَالَ لَا إِذَا كَانَ عَلَى بَطْنِهَا سَلْبَ الْإِيمَانِ مِنْهُ وَإِذَا أَقَامَ رَدًّا عَلَيْهِ قَالَ فَإِنَّهُ أَرَادَ أَنْ يَعُودَ قَالَ مَا أَكْثَرَ مَنْ يَهُمُّ أَنْ يَعُودَ ثُمَّ لَا يَعُودُ.^{۵۵۰}

صباح بن سبابه می گوید نزد امام صادق ع بودم که به ایشان گفته شد:

«آیا زنا کار وقتی زنا می کند، (در آن حال) مؤمن است؟» فرمود:

«نه! زمانی که روی شکم او خوابیده است ایمان از او گرفته می شود و زمانی که بلند می شود به او برمی گردد.» (سؤال کننده) گفت:

«اگر بخواهد دو باره به این کار برگردد (چطور؟)» فرمود:

«چه بسیار است کسی که قصد بازگشت دارد ولی بر نمی گردد.»^{۵۵۱}

عَنْ ابْنِ بَكِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ ع فِي قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ ص إِذَا زَنَى الرَّجُلُ فَارْفَقَهُ رُوحُ الْإِيمَانِ قَالَ هُوَ قَوْلُهُ وَ أَيْدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ (المجادلة: ۲۲) ذَاكَ الَّذِي يُفَارِقُهُ.^{۵۵۲}

ابن بکیر می گوید:

«در باره این کلام رسول خدا ص که فرمود:

"وقتی مرد زنا می کند روح ایمان از او جدا می شود" با امام باقر ع سخن می گفتم» حضرت فرمود:

«همان کلام خدا است (که می فرماید):

"و آنها را با روحی از جانب خود تایید نمود"^{۵۵۳}. این همان چیزی است که از او جدا می شود.»^{۵۵۴}

رُويَ لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَسُئِلَ عَنْ مَعْنَى ذَلِكَ فَقَالَ يُفَارِقُهُ رُوحُ الْإِيمَانِ فِي تِلْكَ الْحَالِ فَلَا يَرْجِعُ إِلَيْهِ حَتَّى يَتُوبَ.^{۵۵۵}

^{۵۴۴} الخصال، ج ۱، ص: ۳۲۰

^{۵۴۵} الخصال، ج ۱، ص: ۳۲۰

^{۵۴۶} نهج البلاغة؛ الحكمة: ۳۰۵

^{۵۴۷} نهج البلاغة: حکمت: ۳۰۵

^{۵۴۸} النوادر (للاوندی)، ص: ۲۴

^{۵۴۹} النوادر (للاوندی)، ص: ۲۴

^{۵۵۰} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۶۲

^{۵۵۱} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۶۲

^{۵۵۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۲۸۰

^{۵۵۳} مجادله / ۲۲: وَ أَيْدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ

^{۵۵۴} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۲۸۰

روایت شده: زنا کار وقتی زنا می‌کند، درحالی که مؤمن است زنا نمی‌کند. پس درباره معنای این سخن سؤال شد فرمود: روح ایمان در آن حال، از او خارج می‌شود و به او بر نمی‌گردد تا وقتی که توبه کند.^{۵۵۶}

عَنْ أَبِي حَمْرَةَ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَجَاءَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا أَبَا مُحَمَّدٍ إِنِّي مُبْتَلَىٰ بِالنِّسَاءِ فَأُصَوْمُ يَوْمًا وَ أَرْزِي يَوْمًا فَيَكُونُ ذَا كَفَّارَةٍ لِّذَا؟ فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَنْ يُطَاعَ فَلَا يُعْصَىٰ فَلَا تَزْنِ وَلَا تَصُمْ فَاجْتَنِبْهُ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَيْهِ فَأَخَذَهُ بِيَدِهِ فَقَالَ: يَا أَبَا زَنَةَ (كنية الفرد)، تَعْمَلُ عَمَلٌ أَهْلِ النَّارِ وَ تَرْجُو أَنْ تَدْخُلَ الْجَنَّةَ.^{۵۵۷}

ابو حمزه می‌گوید: نزد امام سجاد ع بودم که مردی نزد ایشان آمد و گفت: «ای ابو محمد! من کسی هستم که به زنها مبتلا شدم روزی را روزه می‌گیرم و روزی را زنا می‌کنم آیا می‌شود که روزه، کفاره آن باشد؟» امام فرمود:

«هیچ چیز نزد خدا محبوب‌تر از این نیست که اطاعت شود و در نتیجه معصیت او صورت نگیرد، پس زنا نکن و روزه هم نگیر!» بعد امام او را به سمت خود کشید و دستش را گرفت و فرمود:

«ای بوزینه! عمل اهل جهنم را انجام می‌دهی و به ورود به بهشت امید داری؟!»^{۵۵۸}

لواط

قال الله عزوجل: وَ لُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَ تَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَ أَنْتُمْ تُبْصِرُونَ. أ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ (النمل: ۵۴ و ۵۵).

خداوند در آیات ۵۴ و ۵۵ سوره نمل می‌فرماید:

«و به یاد آور لوط را وقتی که به قوم خود گفت: «آیا در حالی که می‌بینید و می‌دانید، مرتکب عمل ناشایست (لواط) می‌شوید؟ آیا شما از روی شهوت به سراغ مردان می‌روید نه زنان؟ بلکه شما قومی هستید که نادانی می‌ورزید.»^{۵۵۹}

قال الله عزوجل: وَ لُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَ تَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ (الأعراف: ۸۰ و ۸۱).

خداوند در آیات ۸۰ و ۸۱ سوره اعراف می‌فرماید:

«و لوط را (فرستادیم) هنگامی که به قوم خود گفت: «آیا آن کار زشت (لواط) را مرتکب می‌شوید، که هیچ کس از جهانیان در آن بر شما پیشی نگرفته است شما از روی شهوت به سراغ مردان می‌روید، نه زنان! شما گروه اسرافکار (و منحرفی) هستید.»^{۵۶۰}

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ: مَا بُهَمَّتِ الْبِهَائِمُ عَنْهُ فَلَمْ تُبْهَمْ عَنْ أَرْبَعَةٍ، مَعْرِفَتُهَا بِالرَّبِّ تَبَارَكَ وَ تَعَالَىٰ وَ مَعْرِفَتُهَا بِالْمَوْتِ وَ مَعْرِفَتُهَا بِالْأَنْتَىٰ مِنَ الذَّكْرِ وَ مَعْرِفَتُهَا بِالْمَرْعَىٰ الْخَصِيبِ.^{۵۶۱}

امام سجاد ع فرمود:

«هر چه که بر بهائم (چهارپایان) پوشیده و نامعلوم باشد، چهار چیز برای آنها مبهم و پوشیده نیست؛ شناختن پروردگار تبارک و تعالی، فهمیدن مرگ، شناختن مونث از مذکر، و تشخیص چراگاه پرحاصل و سرسبز.»^{۵۶۲}

الطُّطْبُ الرَّؤُودِيُّ فِي لُبِّ اللَّيَابِ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّ أَحْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَىٰ أُمَّتِي عَمَلُ قَوْمٍ لُوطٍ فَلْتَرْتَقِبْ أُمَّتِي الْعَذَابَ إِذَا تَكَافَى الرِّجَالُ بِالرِّجَالِ وَ النِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ.^{۵۶۳}

^{۵۵۵} الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۲۷۵

^{۵۵۶} الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص: ۲۷۵

^{۵۵۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۱

^{۵۵۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۱

^{۵۵۹} وَ لُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَ تَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَ أَنْتُمْ تُبْصِرُونَ. أ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

^{۵۶۰} وَ لُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَ تَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

^{۵۶۱} الكافي، ۵ / ۵۶۷

^{۵۶۲} الكافي، ۵ / ۵۶۷

رسول خدا ص فرمود:

«بیشترین چیزی که خوف آن را بر امتم دارم عمل قوم لوط است پس امت من باید منتظر عذاب باشد، وقتی که مردها با مردان جفت می‌شوند و زنان با زنان.»^{۵۶۴}

آبنه (مفعول بودن)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى الْخَزَّازِ عَمَّنْ أَخْبَرَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَغْفَى شَيْعَتَنَا مِنْ سِتِّ خِصَالٍ مِنَ الْجُنُونِ وَالْجَذَامِ وَالْبَرَصِ وَالْأُبْنَةِ وَأَنْ يُوَلَّدَ لَهُ مِنْ زَنَا وَأَنْ يُسْأَلَ النَّاسَ بِكَفِّهِ.^{۵۶۵}
امام صادق ع فرمود:

«خداوند شیعه ما را از شش چیز در سلامت نگه داشته است: از جنون و جذام و پیسی و آبنه (و مفعول) بودن و اینکه فرزندی از زنا برایش به دنیا بیاورد و اینکه با کف دست خود از مردم درخواست کند (تکدی‌گری نماید).»
عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ غَيْرِ وَاحِدٍ مِنْ أَصْحَابِهِ يَرْفَعُهُ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: قِيلَ لَهُ يَكُونُ الْمُؤْمِنُ مُبْتَلَى قَالَ نَعَمْ وَ لَكِنْ يَغْلُو وَ لَا يُغْلَى.^{۵۶۶}
به امام باقر ع گفته شد:

«آیا مؤمن (به لواط) گرفتار می‌شود؟» فرمود:

«بله! ولی بالا قرار می‌گیرد و کسی بالای او نمی‌آید.»^{۵۶۷}

فِي رَوَايَةٍ غِيَاثِ بْنِ إِبرَاهِيمَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ أَبِيهِ ع عَنْ عَلِيٍّ ع مَنْ أَمَكَنَ مِنْ نَفْسِهِ طَائِعًا يُلْعَبُ بِهِ أَلْقَى اللَّهُ عَلَيْهِ شَهْوَةَ النِّسَاءِ.^{۵۶۸}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«کسی که با رغبت به دیگری اجازه دهد که مورد بازی (و مالش) قرار گیرد، خداوند شهوت زنان را بر او می‌افکند.»^{۵۶۹}

عَنْ عَمْرٍو عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ أَقْسَمَ اللَّهُ عَلَيَّ نَفْسِهِ أَنْ لَا يَقْعُدَ عَلَيَّ نَمَارِقَ الْجَنَّةِ - مَنْ يُؤْتِي فِي دُبُرِهِ فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَلَانَ عَاقِلٌ لَبِيبٌ يَدْعُو النَّاسَ إِلَى نَفْسِهِ قَدْ ائْتَاهُ اللَّهُ بِذَلِكَ قَالَ فَيَفْعَلُ ذَلِكَ فِي مَسْجِدِ الْجَامِعِ قُلْتُ لَا قَالَ فَيَفْعَلُهُ عَلَيَّ بَابِ دَارِهِ قُلْتُ لَا قَالَ فَأَيْنَ يَفْعَلُهُ قُلْتُ إِذَا خَلَا قَالَ فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَبْتَلِهِ هَذَا مُتَلَدِّدًا وَ لَا يَقْعُدَ عَلَيَّ نَمَارِقَ الْجَنَّةِ.^{۵۷۰}

امام باقر ع فرمود:

«خداوند به ذات خود قسم خورده است کسی که در دبرش وطی شود بر بساط‌های بهشت نشیند. به امام صادق ع گفتم:

"فلانی عاقل و خردمند است ولی مردم را به سوی خویش می‌خواند، خداوند او را به این بلا گرفتار کرده است!"
فرمود:

"آیا این کار را در مسجد جامع انجام می‌دهد؟" گفتم:

"نه!" فرمود:

"آیا این عمل را جلوی درب منزلش انجام می‌دهد؟" گفتم:

"نه!" فرمود:

"پس این عمل را کجا انجام می‌دهد؟" گفتم:

"وقتی که خلوت می‌کند." فرمود:

^{۵۶۳} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۳۴۷

^{۵۶۴} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۳۴۷

^{۵۶۵} الخصال، ج ۱، ص: ۳۳۶

^{۵۶۶} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۳

^{۵۶۷} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۳

^{۵۶۸} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۳

^{۵۶۹} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۳

^{۵۷۰} کافی (ط - الاسلامیه) ج ۵، ص: ۵۵۰

"پس خداوند او را مبتلا نکرده (وگرنه در همه جا چنین می کرد) او به دنبال لذت بردن است و بر بساط های بهشت نمی نشیند."^{۵۷۱}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ أَلَحَّ فِي وَطِي الرَّجَالِ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَدْعُوَ الرَّجَالَ إِلَى نَفْسِهِ.^{۵۷۲}

رسول خدا فرمود:

«کسی که در نزدیکی با مردان اصرار بورزد و به شدت در طلب آن باشد، نمیرد مگر آنکه مردان را به (نزدیکی با) خویش فرا خواند.»^{۵۷۳}

عَنِ الصَّادِقِ ع قَالَ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ شَهْوَةَ الْمُؤْمِنِ فِي صَلْبِهِ وَ جَعَلَ شَهْوَةَ الْكَافِرِ فِي دُبْرِهِ.^{۵۷۴}

امام صادق ع فرمود:

«خداوند متعال شهوت مؤمن را در صلب او قرار داد و شهوت کافر را در دبر او قرار داد.»^{۵۷۵}

عذاب لواط

قال الله عزوجل: وَ أَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ (النمل: ۵۸).

خداوند در آیه ۵۸ سوره نمل در باره عذاب قوم لوط می فرماید:

«سپس بارانی (از سنگ) بر سر آنها بارانیدیم (و همگی زیر آن مدفون شدند) و چه بد است باران اندازندگان!^{۵۷۶}»
عَنْ يُونُسَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ حُرْمَةُ الدُّبْرِ أَكْبَرُ مِنْ حُرْمَةِ الْفَرْجِ إِنَّ اللَّهَ أَهْلَكَ أُمَّةً بِحُرْمَةِ الدُّبْرِ وَ لَمْ يَهْلِكْ أَحَدًا بِحُرْمَةِ الْفَرْجِ.^{۵۷۷}

امام صادق ع فرمود:

«حرمت دُبر (مقعد مرد) بیشتر از حرمت فرج است. خداوند به خاطر حرام بودن دبر، امتی را هلاک کرد ولی احدی را به خاطر حرمت فرج از بین نبرد.»^{۵۷۸}

قال الأمام الرضا ع أتق الزنا و اللواط و هو أشد من الزنا و الزنا أشد منه و هما يورثان صاحبهما اثنتين و سبعين ذاء في الدنيا و في الآخرة.^{۵۷۹}

امام رضا ع فرمود:

«از زنا و لواط بپرهیز و این (لواط داری غذایی) سخت تر از زنا است و زنا سخت تر از آن (لواط) است و آندو موجب هفتاد دو درد در دنیا و آخرت می باشند.»^{۵۸۰}

عَنْ أَبِي بَكْرٍ الْخَضْرَمِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَن جَامَعَ غُلَامًا جَاءَ جُنْبًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنْقِيهِ مَاءُ الدُّنْيَا وَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ لَعَنَهُ وَ أَعَدَّ لَهُ جَهَنَّمَ وَ سَاءَتْ مَصِيرًا ثُمَّ قَالَ إِنَّ الدَّكَرَ لَيْرْكَبُ الدَّكَرِ فَيَهْتَزُ الْعَرْشُ لِذَلِكَ وَ إِنَّ الرَّجُلَ لَيُؤْتَى فِي حَقْبِهِ فَيَحْبِسُهُ اللَّهُ عَلَى جِسْرِ جَهَنَّمَ حَتَّى يَفْرَغَ مِنْ حِسَابِ الْخَلَائِقِ ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى جَهَنَّمَ فَيَعْدَبُ بِطَبَقَاتِهَا طَبَقَةً طَبَقَةً حَتَّى يُرَدَّ إِلَى أَسْفَلِهَا وَ لَا يَخْرُجُ مِنْهَا.^{۵۸۱}

رسول خدا ص فرمود:

«اگر کسی با پسری جماع کند، در روز قیامت با حالت جنابت می آید و آب دنیا او را از این جنابت پاک نمی گرداند؛ خداوند بر او غضب کرده و او را لعن می نماید و جهنم را برای او آماده می کند و چه بد سرانجامی است! سپس فرمود آلت بر آلت سوار می گردد و در نتیجه آن عرش به لرزه می افتد، همانا مردی روی باسنش می آیند و خداوند (در روز قیامت) او را بر روی پل جهنم حبس می کند تا وقتی که از حساب همه خلایق فارغ گردد سپس امر می شود که او را

^{۵۷۱} کافی (ط - الاسلامیه) ج ۵، ص: ۵۵۰

^{۵۷۲} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۴۶

^{۵۷۳} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۴۶

^{۵۷۴} مکارم الاخلاق ص: ۲۳۸

^{۵۷۵} مکارم الاخلاق ص: ۲۳۸

^{۵۷۶} وَ أَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ

^{۵۷۷} کافی (ط - الإسلامیه)، ج ۵، ص: ۵۴۳

^{۵۷۸} کافی (ط - الإسلامیه)، ج ۵، ص: ۵۴۳

^{۵۷۹}

^{۵۸۰}

^{۵۸۱} کافی (ط - الإسلامیه)، ج ۵، ص: ۵۴۴

به جهنم بیاندارند او در هر طبقه طبقه جهنم عذاب می‌شود تا اینکه به پایین‌ترین طبقه می‌رسد و از آن خارج نمی‌گردد.^{۵۸۲}

الْقُطْبُ الرَّاَوْنَدِيُّ فِي لُبِّ اللَّبَابِ، عَنْ عَلِيٍّ ع أَنَّهُ قَالَ: إِذَا قَضَى الذَّكْرُ مِنَ الذَّكْرِ شَهْوَتَهُ صَلَبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي مِصْلَبٍ رَفِيعٍ يَعْرِفُهُ أَهْلُ النَّارِ بِذَلِكَ الْعَمَلِ.^{۵۸۳}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«وقتی مردی با مرد دیگری شهوت خود را برطرف کند در روز قیامت بر چوبه بلندی به صلیب کشیده می‌شود و اهل جهنم او را با آن عمل (یعنی لواط) خواهند شناخت.»^{۵۸۴}
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص الْقُرُونُ أَرْبَعَةٌ أَنَا فِي أَفْضَلِهَا ثُمَّ الثَّانِي ثُمَّ الثَّلَاثُ فَإِذَا كَانَ اكْتِفَاءُ الرَّجَالِ بِالرِّجَالِ وَ النَّسَاءِ بِالنِّسَاءِ قَبِضَ اللَّهُ كِتَابَهُ مِنْ صُدُورِ بَنِي آدَمَ فَبَعَثَ اللَّهُ رِيحًا سَوْدَاءَ ثُمَّ لَا يَبْقَى أَحَدٌ هُوَ لِلَّهِ تَعَالَى إِلَّا قَبِضَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ.^{۵۸۵}
رسول خدا ص فرمود:

«دورانها چهار تا است و من در برترین آن هستم پسپس (دوران دوم) و بعد سوم پس زمانی که (در رفع نیازهای جنسی) مردان به مردان و زنان به زنان بسنده کنند، خداوند کتابش را از سینه‌های بنی آدم می‌گیرد سپس باد سیاهی را بر خواهد انگیخت و پس از آن احدی باقی نمی‌ماند که تحت ولایت خدا باشد مگر آنکه خداوند او را قبض (روح) می‌کند»^{۵۸۶}

عَنِ الصَّادِقِ ع أَنَّهُ قَالَ: الْقَائِمُ مِنَّا مَنْصُورٌ بِالرُّعْبِ إِلَيَّ أَنْ قَالَ قَبِيلَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَتَى يَخْرُجُ قَائِمُكُمْ قَالَ إِذَا تَشَبَّهَ الرَّجَالُ بِالنِّسَاءِ وَ النَّسَاءُ بِالرِّجَالِ وَ اكْتَفَى الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ وَ النَّسَاءُ بِالنِّسَاءِ.^{۵۸۷}
امام صادق ع فرمود:

«قائم ما (آل محمد ص) بوسیله رعب و وحشت یاری می‌شود.» در ادامه کلام به ایشان گفته شد:

«یابن رسول الله! قائم شما کی (برای قیام) خارج می‌شود؟» فرمود:

«زمانی که مردان به زنان و زنان به مردان شبیه شوند، و زمانی که مردان (در نیاز جنسی) به مردان و زنان به زنان اکتفاء کنند.»

علت تحریم لواط

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَيْنَانَ أَنَّ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَاعَ كَتَبَ إِلَيْهِ فِيمَا كَتَبَ مِنْ جَوَابِ مَسَائِلِهِ عِلَّةَ تَحْرِيمِ الذُّكْرَانِ لِلذُّكْرَانِ وَ الْإِنَاثِ لِلْإِنَاثِ لِمَا رُكِبَ فِي الْإِنَاثِ وَ مَا طَبِعَ عَلَيْهِ الذُّكْرَانُ وَ لِمَا فِي إِيْتْيَانِ الذُّكْرَانِ الذُّكْرَانَ وَ الْإِنَاثِ الْإِنَاثَ مِنْ انْقِطَاعِ النَّسْلِ وَ فَسَادِ التَّدْبِيرِ وَ خَرَابِ الدُّنْيَا.^{۵۸۸}

امام رضا ع در جواب برخی از سؤالات محمد بن سنان در نامه‌ای به او نوشتند:

«علت حرام قرار دادن مردها بر مردها و زنها بر زنها به خاطر ترکیب آفرینشی است که در زنها قرار داده شده و طبیعتی که در مردان (برای میل به زنان) قرار داده شده است و به خاطر اینکه در هم جنس بازی مردها با مردها و زنها با زنها، قطع شدن نسل، از بین رفتن تدابیری که برای (نظام آفرینش) در نظر گرفته شده و خراب شدن دنیا، وجود دارد.»^{۵۸۹}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي حَدِيثٍ أَنَّ زَنْدِيقًا^{۵۹۰} قَالَ لَهُ لِمَ حَرَّمَ اللَّهُ الرِّزَا قَالَ لِمَا فِيهِ مِنَ الْفَسَادِ وَ ذَهَابِ الْمَوَارِيثِ وَ انْقِطَاعِ الْأَنْسَابِ لَا تَعْلَمُ الْمَرْأَةُ فِي الرِّزَا مِنْ أَحْبَلِهَا وَ لَا الْمَوْلُودُ يَعْلَمُ مِنْ أَبَوَيْهِ وَ لَا أَرْحَامَ مَوْصُولَهُ وَ لَا قَرَابَةَ مَعْرُوفَةَ قَالَ فَلِمَ حَرَّمَ

^{۵۸۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۴

^{۵۸۳} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۳۴۷

^{۵۸۴} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۳۴۷

^{۵۸۵} النوادر (لراوندی)، ص: ۱۶

^{۵۸۶} النوادر (لراوندی)، ص: ۱۶

^{۵۸۷} کمال الدین و تمام النعمة، ج ۱، ص: ۳۳۱

^{۵۸۸} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۴۷

^{۵۸۹} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۴۷

^{۵۹۰} الزنديق: فارسی معرب، كأن أصله عنده زنده، أي: يقول بدوام بقاء الدهر. (تهذيب اللغة، ج ۹، ص: ۲۹۸)

اللَّهُ اللّٰوِاطَ قَالَ مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ لَوْ كَانَ إِتْيَانُ الْعُلَامِ حَلَالًا لَأَسْتَعْنَى الرَّجَالُ عَنِ النِّسَاءِ وَ كَانَ فِيهِ قَطْعُ النَّسْلِ وَ تَعْطِيلُ الْفُرُوجِ وَ كَانَ فِي إِجَارَةِ ذَلِكَ فَسَادًا كَثِيرًا.^{٥٩١}
 زندیقی^{٥٩٢} به امام صادق ع گفت:

«چرا خداوند زنا را حرام کرده است؟» فرمود:

«به خاطر فسادى که در آن وجود دارد و از بین رفتن میراثها (چون نسب ها از بین می‌رود) و قطع شدن نسب‌هایی که در اثر زنا به وجود می‌آید. در زنا، زن نمی‌داند که چه کسی او را باردار کرده است و فرزند به دنیا آمده، نمی‌داند که چه کسی پدر اوست، نه رحم وصل شده‌ای می‌ماند و نه قرابت و خویشاوندی شناخته شده‌ای. (زندیق) گفت: برای چه خدا لواط را حرام کرده است؟ فرمود به خاطر اینکه اگر آمیختن با پسر بچه‌ها حلال بود مردان خود را از زنان بی‌نیاز می‌دیدند و قطع شدن نسل‌ها و معطل ماندن فرج‌ها از پیامدهای آن است و در جایز کردن آن مفاسد بسیاری است.»^{٥٩٣}

مقدمات لواط

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ص - عَنِ الْمَكَاعِمَةِ وَ الْمَكَاعِمَةُ فَالْمَكَاعِمَةُ أَنْ يَلْتَمِسَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ وَ الْمَكَاعِمَةُ أَنْ يُضَاجِعَهُ وَ لَا يَكُونُ بَيْنَهُمَا ثَوْبٌ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ.^{٥٩٤}

رسول خدا ص از «مکامعه» و «مکامعه» نهی فرمود. مکامعه این است که مرد، دهان بر دهان مرد بگذارد و مکامعه این است که با او در یک بستر خوابیده و بی آنکه ضرورتی باشد، بینشان لباسی نباشد.^{٥٩٥}
 عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ هِلَالٍ قَالَ: سَأَلَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع فَقَالَ الرَّجُلُ يَنَامُ مَعَ الرَّجُلِ فِي لِحَافٍ وَاحِدٍ قَالَ ذُو مَخْرَمٍ قَالَ لَا قَالَ مِنْ ضَرُورَةٍ قَالَ لَا قَالَ يُضْرَبَانِ ثَلَاثِينَ سَوْطًا ثَلَاثِينَ سَوْطًا.^{٥٩٦}

مردی از امام صادق ع سؤال کرد که:

«مردی با مرد دیگر در یک لحاف می‌خوابند (حکمش چیست؟)» حضرت فرمود:

«آیا خویشاوند هستند؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«آیا از روی ضرورت و ناچاری چنین می‌کنند؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«به هر کدام از آنها سه ضربه شلاق زده می‌شود.»^{٥٩٧}

عَنْ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع إِذَا كَانَ الرَّجُلُ كَلَامَهُ النِّسَاءِ وَ يُمْكِنُ مِنْ نَفْسِهِ فَيُنْكَحُ كَمَا تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ فَارْجُمُوهُ^{٥٩٨} وَ لَا تَسْتَحْيُوهُ (و لا تستبقوه).^{٥٩٩}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

^{٥٩١} الإحتجاج على أهل اللجاج (للطبرسي)، ج ٢، ص: ٣٤٧

^{٥٩٢} زندیق کلمه فارسی است که عربی شده است. در اصل به معنی «زنده» است و به کسی گفته می‌شود که معتقد به زنده و جاودان بودن دهر و روزگار است. (تهذیب اللغة، ج ٩، ص: ٢٩٨) لذا ترجمه زندیق، دهری می‌شود کسی که معتقد به نیست جهان خالقى دارد بلکه می‌گوید جهان از اول بوده است و تا آخر هم خواهد بود بنابراین به قیامت نیز معتقد نمی‌باشد.

^{٥٩٣} الإحتجاج على أهل اللجاج (للطبرسي)، ج ٢، ص: ٣٤٧

^{٥٩٤} معانى الأخبار، النص، ص: ٣٠٠

^{٥٩٥} معانى الأخبار، النص، ص: ٣٠٠

^{٥٩٦} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ٢٣

^{٥٩٧} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ٢٣

^{٥٩٨} أريد بالرجم الشتم و الطرد و لم يرد به الرجم الذى هو الحد. (الوافى، ج ١٥، ص: ٢٢٧)

^{٥٩٩} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٧، ص: ٢٦٨

«وقتی که مردی سخن گفتنش مانند سخن گفتن زنان باشد و خودش را تمکین کرده و در معرض قرار می‌دهد و همان طور که با زن آمیزش می‌شود با او آمیزش شود، او را سنگش بزیند (طردش کنید...)» و باقیش نگذارید! (نگذارید برای آنچه انجام می‌دهد، احساس امنیت کند!)^{۶۰۱}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَيْسَ الْقُبْلَةُ عَلَى الْفَمِ إِلَّا لِلزَّوْجَةِ أَوْ الْوَالِدِ الصَّغِيرِ.^{۶۰۲}

امام صادق ع فرمود:

«بوسه بر لب جز برای همسر و فرزند کوچک (جایز) نیست.»^{۶۰۳}

قوم لوط

عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ ع كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ص يَتَعَوَّذُ مِنَ الْبُخْلِ فَقَالَ نَعَمْ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ فِي كُلِّ صَبَاحٍ وَ مَسَاءٍ وَ نَحْنُ نَتَعَوَّذُ بِاللَّهِ مِنَ الْبُخْلِ يَقُولُ اللَّهُ وَ مَنْ يُوقِ شَحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (الحشر: ۹) وَ سَأَخْبِرُكَ عَنْ عَاقِبَةِ الْبُخْلِ إِنْ قَوْمٌ لُوطٌ كَانُوا أَهْلَ قَرْيَةٍ أَشْحَاءَ عَلَى الطَّعَامِ فَأَعْقَبَهُمُ الْبُخْلُ دَاءً لَا دَوَاءَ لَهُ فِي قُرُوجِهِمْ فَقُلْتُ وَ مَا أَعْقَبَهُمْ فَقَالَ إِنْ قَرْيَةٌ قَوْمٌ لُوطٌ كَانَتْ عَلَى طَرِيقِ السِّيَّارَةِ إِلَى الشَّامِ وَ مِصْرَ فَكَانَتِ السِّيَّارَةُ تَنْزِلُ بِهِمْ فَيُضَيِّفُونَهُمْ فَلَمَّا كَثُرَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ ضَاقُوا بِذَلِكَ دَرْعًا بُخْلًا وَ لَوْمًا فَدَعَاَهُمُ الْبُخْلُ إِلَى أَنْ كَانُوا إِذَا نَزَلَ بِهِمُ الضَّيْفُ فَضَحُّوهُ مِنْ غَيْرِ شَهْوَةٍ بِهِمْ إِلَى ذَلِكَ وَ إِنَّمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ بِالضَّيْفِ حَتَّى يَنْكُلَ النَّازِلُ عَنْهُمْ فَشَاعَ أَمْرُهُمْ فِي الْقَرْيَةِ وَ حَذَرَهُمُ النَّازِلَةُ فَأَوْرَثَهُمُ الْبُخْلُ بَلَاءً لَا يَسْتَطِيعُونَ دَفْعَهُ عَنْ أَنْفُسِهِمْ مِنْ غَيْرِ شَهْوَةٍ لَهُمْ إِلَى ذَلِكَ حَتَّى صَارُوا يَطْلُبُونَهُ مِنَ الرِّجَالِ فِي الْبِلَادِ وَ يُعْطُونَهُمْ عَلَيْهِ الْجُعْلَ ثُمَّ قَالَ فَأَيُّ دَاءٍ أَدَايَ مِنَ الْبُخْلِ وَ لَا أَضُرُّ عَاقِبَةَ وَ لَا أَفْحَشُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى قَالَ أَبُو بصيرٍ فَقُلْتُ لَهُ جُعِلَتْ فِدَاكَ فَهَلْ كَانَ أَهْلُ قَرْيَةٍ لُوطٍ كَلَّهُمْ هَكَذَا يَعْمَلُونَ فَقَالَ نَعَمْ إِلَّا أَهْلَ بَيْتٍ مِنْهُمْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَمَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ تَعَالَى فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (الذاريات: ۳۵ و ۳۶) ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ ع إِنْ لُوطًا لَبِثَ فِي قَوْمِهِ ثَلَاثِينَ سَنَةً يَدْعُوهُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَ يُحَذِّرُهُمْ عَذَابَهُ وَ كَانُوا قَوْمًا لَا يَتَنَظَّفُونَ مِنَ الْغَائِطِ وَ لَا يَنْظَهُرُونَ مِنَ الْجَنَابَةِ وَ كَانَ لُوطٌ ابْنُ خَالَتِهِ إِبْرَاهِيمَ وَ كَانَتْ امْرَأَةُ إِبْرَاهِيمَ سَارَةَ أَحْتِ لُوطٍ وَ كَانَ لُوطٌ وَ إِبْرَاهِيمُ نَبِيَّيْنِ مُرْسَلَيْنِ مُنْذَرَيْنِ وَ كَانَ لُوطٌ رَجُلًا سَخِيًّا كَرِيمًا يَقْرَى الضَّيْفَ إِذَا نَزَلَ بِهِ وَ يُحَذِّرُهُمْ قَوْمَهُ قَالَ فَلَمَّا رَأَى قَوْمٌ لُوطٌ ذَلِكَ مِنْهُ قَالُوا لَهُ إِنَّا نَنْهَاكَ عَنِ الْعَالَمِينَ لَا تَقْرَى [تَقْرَى] ضَيْفًا يَنْزِلُ بِكَ إِنْ فَعَلْتَ فَضَحْنَا ضَيْفَكَ الَّذِي يَنْزِلُ بِكَ وَ أَحْزَيْنَاكَ فَكَانَ لُوطٌ إِذَا نَزَلَ بِهِ الضَّيْفُ كَتَمَ أَمْرَهُ مَخَافَةَ أَنْ يَفْضَحَهُ قَوْمُهُ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ لِلُوطِ عَشِيرَةٌ قَالَ وَ لَمْ يَزَلْ لُوطٌ وَ إِبْرَاهِيمُ يَتَوَقَّعَانِ نَزُولَ الْعَذَابِ عَلَى قَوْمِهِمْ فَكَانَتِ لِإِبْرَاهِيمَ وَ لِلُوطِ مَنَزَلَةٌ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى شَرِيفَةٌ وَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَانَ إِذَا أَرَادَ عَذَابَ قَوْمٍ لُوطٍ أَدْرَكَتَهُ مَوَدَّةُ إِبْرَاهِيمَ وَ خَلَّتْهُ وَ مَحَبَّةُ لُوطٍ فَيُؤَخِّرُهُمْ فَيُؤَخِّرُ عَذَابَهُمْ فَلَمَّا اسْتَدَّ أَسْفُ اللَّهِ عَلَى قَوْمٍ لُوطٍ ...^{۶۰۴}

ابو بصیر می‌گوید: به امام باقر ع عرض کردم:

«یا رسول خدا ص از بخل به خداوند پناه می‌جست؟» فرمود:

«آری در هر صبح و شام ما نیز از بخل به خدای متعال پناه می‌بریم، خداوند می‌فرماید:

"هر کس بخل نفسانی خود را نگه دارد، ایشان رستگارانند"^{۶۰۵} و من هر آینه تو را از عاقبت بخل باخبر می‌سازم، همانا قوم لوط مردمی بودند که بسیار نسبت به غذا بخیل بودند و امساک می‌نمودند و در نتیجه این کم خوردن بیماری در آنها پیدایش پیدا شد.» گفتم:

«پس از آن چه شد؟» فرمود:

«آبادی قوم لوط در راه عبور کاروانها بود و آنها در شهر این قوم فرود می‌آمدند و قوم لوط از آنها پذیرائی می‌کردند، اما وقتی تعداد این مسافران زیاد شد، از پذیرایی آنها به تنگ آمدند، دچار بخل و پستی شدند و این بخل آنها را وادار کرد که هر کس که مهمان آنها می‌شد، بدون اینکه شهوتهی نسبت به او داشته باشند او را مورد لواط قرار می‌دادند و مفتضح می‌نمودند، تا اینکه در اثر این عمل از تعداد مهمانانی که بر آنها وارد می‌شدند، کاسته شد و امر پلید ایشان

^{۶۰۰} الوافی، ج ۱۵، ص: ۲۲۷

^{۶۰۱} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۷، ص: ۲۶۸

^{۶۰۲} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۶

^{۶۰۳} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۶

^{۶۰۴} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۴۸

^{۶۰۵} حشر / ۹: وَ مَنْ يُوقِ شَحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

در روستاهای دیگر شایع شد و همه در باره عمل پلید آنها صحبت می‌کردند، پس بخل آنها را به بلائی دچار کرد که قادر به دفع آن از خویش نبودند و پس از آن مرتب مرتکب این عمل می‌شدند.» گفتیم:

«فدایت شوم آیا همه قوم لوط آلوده به این عادت زشت بودند؟» فرمود:

«بله به جز یک خانه که اهل آن مسلمان بودند، مگر نشنیده‌ای قول خدای متعال را که فرمود:

"پس هر که از مؤمنان در آن [شهرها] بود بیرون بردیم. یافتیم در میان آنجا به جز یک خانواده مسلمان^{۶۰۶} و هر آینه لوط در میان آن قوم سی سال بسر برد و آنها را به جانب خدای عز و جل دعوت کرد اما آنها خود را از آلودگی و نجاست غائط پاکیزه نمی‌کردند و از جنابت غسل نمی‌نمودند و لوط مردی سخاوتمند و بزرگوار بود و از مهمانان و مسافران پذیرایی می‌نمود و آنها را از قوم خود و عمل زشتشان بر حذر می‌داشت. وقتی قوم او چنین دیدند، گفتند: «ما تو را از پذیرایی مهمانان نهی می‌کنیم و اگر این عمل را انجام دهی تو را در برابر مهمانانت مفتضح و رسوا می‌کنیم!» آن وقت لوط از بیم این مطلب دیگر مهمانان را نپذیرفت، چون عشیره و خویشاوندانی نداشت که پشتیبان او باشند.

و از آن پس لوط و ابراهیم علیهما السلام در انتظار نزول عذاب بر آنها بسر می‌بردند اما هر وقت خداوند اراده عذاب ایشان را می‌نمودند در اثر محبت و مودت و رقت قلبی که ابراهیم نسبت به لوط داشت، عذاب آنها به تأخیر می‌افتاد، اما زمانی که اعمال قبیح قوم لوط افزوده شود و غضب الهی شدت کرد ...»^{۶۰۷}

قال علي بن إبراهيم في كلام طويل إن إبراهيم ع لَمَّا رَمَى بِنَارٍ نَمْرُودَ وَ جُعِلَتْ عَلَيْهِ بَرْدًا وَ سَلَامًا خَرَجَ مِنْ بِلَادِ نَمْرُودَ إِلَى الْبَادِيَةِ فَنَزَلَ عَلَى مَمَرٍ الطَّرِيقِ إِلَى الْيَمَنِ وَ الشَّامِ فَكَانَ يَمُرُّ بِهِ النَّاسُ فَيَدْعُوهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ قَدْ كَانَ شَاعَ خَبْرُهُ فِي الدُّنْيَا - أَنْ الْمَلِكَ الْفَاهِ فِي النَّارِ فَلَمْ يَحْتَرِقْ - وَ كَانُوا يَقُولُونَ لَهُ لَا تَخَالَفْ دِينَ الْمَلِكِ فَإِنَّهُ يَقْتُلُ مَنْ خَالَفَهُ، وَ كَانَ إِبْرَاهِيمُ كُلُّ مَنْ يَمُرُّ بِهِ يُضِيفُهُ - وَ كَانَ عَلَى سَبْعَةِ فَرَسَخٍ مِنْهُ بِلَادٌ غَامِرَةٌ - كَثِيرَةُ الشَّجَرِ وَ النَّبَاتِ وَ الْخَيْرِ - وَ كَانَ الطَّرِيقُ عَلَيْهَا، فَكَانَ كُلُّ مَنْ يَمُرُّ بِتِلْكَ الْبِلَادِ - يَتَنَاوَلُ مِنْ ثِمَارِهِمْ وَ زُرُوعِهِمْ - فَجَزَعُوا مِنْ ذَلِكَ - فَجَاءَهُمْ إِبْلِيسُ فِي صُورَةِ شَيْخٍ - فَقَالَ لَهُمْ أَذَلَّكُمْ عَلَى مَا إِنْ فَعَلْتُمُوهُ لَمْ يَمُرُّ بِكُمْ أَحَدٌ، فَقَالُوا مَا هُوَ قَالَ مَنْ مَرَّ بِكُمْ فَانْكَحُوهُ فِي دُبُرِهِ - فَاسْتَلْبِوهُ ثِيَابَهُ - ثُمَّ تَصَوَّرَ لَهُمْ إِبْلِيسُ فِي صُورَةِ أَمْرَدٍ حَسَنِ الْوَجْهِ جَمِيلِ الثِّيَابِ - فَجَاءَهُمْ فَوْتَبُوا عَلَيْهِ - فَجَزَعُوا بِهِ كَمَا أَمَرَهُمْ فَاسْتَتَابُوهُ - فَكَانُوا يَفْعَلُونَهُ بِالرِّجَالِ - فَاسْتَعْنَى الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ وَ النِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ، فَشَكَا النَّاسُ ذَلِكَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ ع فَجَعَتِ اللَّهُ إِلَيْهِمْ لُوطًا يُحَدِّثُهُمْ وَ يَنْدِرُهُمْ - فَلَمَّا نَظَرُوا إِلَى لُوطٍ قَالُوا مَنْ أَنْتَ قَالَ أَنَا ابْنُ خَالَ إِبْرَاهِيمَ الَّذِي الْفَاهُ الْمَلِكُ فِي النَّارِ فَلَمْ يَحْتَرِقْ - وَ جَعَلَهَا اللَّهُ بَرْدًا وَ سَلَامًا وَ هُوَ بِالْقُرْبِ مِنْكُمْ - فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ لَا تَفْعَلُوا هَذَا - فَإِنَّ اللَّهَ يُهْلِكُكُمْ - فَلَمْ يَجْسُرُوا عَلَيْهِ وَ خَافُوهُ وَ كَفُّوا عَنْهُ - وَ كَانَ لُوطٌ كُلَّمَا مَرَّ بِهِ رَجُلٌ يَرِيدُونَهُ بِسُوءٍ - حَلَّصَهُ مِنْ أَيْدِيهِمْ - وَ تَزَوَّجَ لُوطٌ فِيهِمْ وَ وُلِدَ لَهُ بَنَاتٌ، فَلَمَّا طَالَ ذَلِكَ عَلَى لُوطٍ وَ لَمْ يَقْبَلُوا مِنْهُ قَالُوا لَهُ «لَيْتَ لَمْ تَنْتَهَ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ (الشعراء: ١٦٧)» أَي لَنَرْجِمَنَّكَ وَ لَنُخْرِجَنَّكَ فِدَاعًا عَلَيْهِمْ لُوطٌ فَبَيْنَمَا إِبْرَاهِيمُ ع قَاعِدٌ فِي مَوْضِعِهِ الَّذِي كَانَ فِيهِ - وَ قَدْ كَانَ أَصَافٌ قَوْمًا وَ خَرَجُوا - وَ لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ شَيْءٌ - فَنَظَرَ إِلَى أَرْبَعَةِ نَفَرٍ قَدْ وَقَفُوا عَلَيْهِ لَا يَشْبَهُونَ النَّاسَ - فَقَالُوا سَلَامًا فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ سَلَامٌ، فَجَاءَ إِبْرَاهِيمَ إِلَى سَارَةَ فَقَالَ لَهَا قَدْ جَاءَ أَصَابٌ لَا يَشْبَهُونَ النَّاسَ - قَالَ مَا عِنْدَنَا إِلَّا هَذَا الْعِجْلُ - فَذَبَحَهُ وَ شَوَاهُ وَ حَمَلَهُ إِلَيْهِمْ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ «هود / ٦٩ - ٧٠: وَ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلْنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ - فَمَا لَيْتَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيدٍ - فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكَرَهُمْ - وَ أَوْحَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً (هود: ٦٩ - ٧٠)» وَ جَاءَتْ سَارَةُ فِي جَمَاعَةٍ مَعَهَا - فَقَالَتْ لَهُمْ مَا لَكُمْ تَمْتَنِعُونَ مِنْ طَعَامِ خَلِيلِ اللَّهِ فَقَالُوا لِإِبْرَاهِيمَ لَا تَخَفْ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ (هود: ٧٠) فَفَزِعَتْ سَارَةُ، وَ ضَحِكَتْ أَي حَاضَتْ - وَ قَدْ كَانَ ارْتَفَعَ حَيْضُهَا مُنْذُ دَهْرٍ طَوِيلٍ فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَبَشَرْنَا بِإِسْحَاقَ وَ مِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ (هود: ٧١) فَوَضَعَتْ يَدَهَا عَلَى وَجْهِهَا فَقَالَتْ يَا وَيْلَتَى أَلِدُ وَ أَنَا عَجُوزٌ وَ هَذَا بَعْلِي شَيْخًا (هود: ٧٢) إِنْ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ فَقَالَ لَهَا جَبْرَائِيلُ أ تَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتِ اللَّهُ وَ بَرَكَاتُهُ - عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ - فَلَمَّا ذَهَبَ عَنِ إِبْرَاهِيمَ الرُّوحُ وَ جَاءَتْهُ الْبَشْرَى (هود: ٧٣ - ٧٤) بِإِسْحَاقَ أَقْبَلَ يُجَادِلُ كَمَا حَكَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ إِنْ إِبْرَاهِيمَ لَخَلِيمٌ أَوَاهُ مُنِيبٌ فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ لِجَبْرَائِيلَ بِمَاذَا أُرْسِلْتَ - قَالَ بِهِلَاكِ قَوْمِ لُوطٍ فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ «إِنَّ فِيهَا لُوطًا» قَالَ جَبْرَائِيلُ «نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَ أَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ (العنكبوت: ٣٢)» قَالَ إِبْرَاهِيمُ يَا جَبْرَائِيلُ إِنْ كَانَ فِي الْمَدِينَةِ مِائَةٌ رَجُلٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يَهْلِكُهُمُ اللَّهُ قَالَ لَا - قَالَ فَإِنْ كَانَ فِيهِمْ خَمْسُونَ قَالَ لَا - قَالَ فَإِنْ كَانَ فِيهِمْ عَشْرَةٌ رَجَالٍ قَالَ لَا - قَالَ فَإِنْ كَانَ وَاحِدٌ قَالَ لَا - وَ هُوَ قَوْلُهُ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ (الذاريات: ٣٦) فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ يَا جَبْرَائِيلُ رَاجِعْ رَبِّكَ فِيهِمْ - فَأَوْحَى اللَّهُ كَلِمَةَ الْبَصْرِ

^{٦٠٦} ذاريات / ٣٥ و ٣٦: فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

^{٦٠٧} علل الشرائع، ج ٢، ص: ٥٤٨

يا ابراهيمِ اعرض عن هذا- اِنَّهٗ قَدْ جَاءَ اَمْرٌ رَبِّكَ (هود: ٧٦)- وَ اِنَّهُمْ اَتَيْتَهُمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْدٍ فَخَرَجُوْا مِنْ عِنْدِ اِبْرٰهِيْمَ ع فَوْقُوْا عَلٰى لُوْطٍ فِىْ ذٰلِكَ الْوَقْتِ- وَ هُوَ يَسْتَقِيْ زُرْعَةً فَقَالَ لَهُمْ لُوْطٌ مَنْ اَنْتُمْ- قَالُوْا نَحْنُ اَبْنَاءُ السَّبِيْلِ اُضْفِنَا اللَّيْلَةَ، فَقَالَ لَهُمْ يَا قَوْمِ اِنَّ اَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ قَوْمٌ سَوْءٌ- لَعَنَهُمُ اللّٰهُ وَ اَهْلَكَهُمْ- يَنْكِحُوْنَ الرِّجَالَ وَ يَأْخُذُوْنَ الْاَمْوَالَ فَقَالُوْا فَقَدْ اَبْطَأْنَا فَاُضْفِنَا- فَجَاءَ لُوْطٌ اِلَى اَهْلِهِ وَ كَانَتْ مِنْهُمْ- فَقَالَ لَهَا اِنَّهٗ قَدْ اَتَانِيْ اُضْيَافٌ فِىْ هَذِهِ اللَّيْلَةِ- فَاكْتُمِيْ عَلَيْهِمْ- حَتَّىْ اَغْفُوْ عَنكَ جَمِيْعٌ مَا كَانَ مِنْكَ اِلَى هَذَا الْوَقْتِ- قَالَتْ اَفْعَلْ وَ كَانَتْ الْعَلَامَةُ بَيْنَهَا وَ بَيْنَ قَوْمِهَا- اِذَا كَانَ عِنْدَ لُوْطٍ اُضْيَافٌ بِالنَّهَارِ- تُدَخِّنُ فَوْقَ السَّطْحِ- وَ اِذَا كَانَ بِاللَّيْلِ تُوقِدُ النَّارَ، فَلَمَّا دَخَلَ جَبْرِئِيْلٌ وَ الْمَلٰٓئِكَةُ مَعَهُ بَيْتَ لُوْطٍ ع وَثَبَتْ امْرَاَتُهُ عَلٰى السَّطْحِ- فَاَوْقَدَتْ نَارًا- فَعَلِمَ اَهْلُ الْقَرْيَةِ وَ اَقْبَلُوْا اِلَيْهِ مِنْ كُلِّ نَاحِيَةٍ كَمَا حَكَى اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ هُوْد / ٧٨: وَ جَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُوْنَ اِلَيْهِ (هود: ٧٨) اِىْ يُسْرِعُوْنَ وَ يَعْذُوْنَ- فَلَمَّا صَارُوْا اِلَى بَابِ الْبَيْتِ قَالُوْا حَجْرٌ / ٧٠: يَا لُوْطُ اَوْ لَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ (الحجر: ٧٠) فَقَالَ لَهُمْ كَمَا حَكَى اللّٰهُ هٰؤُلَاءِ بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ- فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ لَا تَخْزُوْنَ فِىْ ضَيْفِيْ- اَ لَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ (هود: ٧٨).

وَ حَدَّثَنِيْ اَبِيْ عَنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو رَحِمَهُ اللّٰهُ فِىْ قَوْلِ لُوْطٍ ع «هٰؤُلَاءِ بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ» قَالَ غَنِيْ بِهِ اَرْوٰجُهُمْ- وَ ذٰلِكَ اَنَّ النَّبِيَّ اَبُو النَّبِيِّ اَبُو اُمَّتِهِ، فَدَعَاَهُمْ اِلَى الْحَلَالِ وَ لَمْ يَكُنْ يَدْعُوَهُمْ اِلَى الْحَرَامِ، فَقَالَ اَرْوٰجُكُمْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا لَنَا فِىْ بَنَاتِكُمْ مِنْ حَقٍّ- وَ اِنَّكَ لَتَتَّلَمُّ مَا نُرِيْدُ (هود: ٧٩) فَقَالَ لُوْطٌ لَمَّا يَبْسُ لَوْ اَنْ لِيْ بِكُمْ قُوَّةٌ اَوْ اَوْى اِلَى رُكْنٍ شَدِيْدٍ (هود: ٨٠).

اَخْبَرَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ مَهْزِيْبَارٍ عَنْ اَبِيهِ عَنِ ابْنِ اَبِي عُمَيْرٍ عَنْ بَعْضِ اَصْحَابِهِ عَنِ اَبِي عَبْدِ اللّٰهِ ع قَالَ مَا بَعَثَ اللّٰهُ نَبِيًّا بَعْدَ لُوْطٍ اِلَّا فِىْ عِزٍّ مِنْ قَوْمِهِ.

فَقَالَ جَبْرِئِيْلٌ لَوْ عَلِمَ مَا لَهٗ مِنَ الْقُوَّةِ، فَقَالَ مَنْ اَنْتُمْ فَقَالَ جَبْرِئِيْلٌ اَنَا جَبْرِئِيْلٌ، فَقَالَ لُوْطٌ بِمَا ذَا اَمِرْتُمْ قَالَ يَهْلِكُكُمْ فَسَأَلَهُ السَّاعَةَ قَالَ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ اَ لَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ (هود: ٨١) فَكَسَرُوْا الْبَابَ وَ دَخَلُوْا الْبَيْتَ فَضْرَبَ جَبْرِئِيْلٌ بِجَنَاحِهِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ فَطَمَسَهَا وَ هُوَ قَوْلُ اللّٰهِ عَزَّ وَ جَلَّ «وَ لَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا اَعْيُنَهُمْ- فَذُوقُوا عَذَابِيْ وَ نَذِرٌ (القمَر: ٣٧)» فَلَمَّا رَاوَا ذٰلِكَ عَلِمُوْا اَنَّهُمْ قَدْ اَتَاهُمُ الْعَذَابُ- فَقَالَ جَبْرِئِيْلٌ يَا لُوْطُ فَاَسْرِ بِاهْلِكَ بِقَطْعِ مِنَ اللَّيْلِ وَ اَخْرُجْ مِنْ بَيْنِهِمْ اَنْتَ وَ وُلْدُكَ وَ لَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتُكَ- اِنَّهٗ مُصِيبُهَا مَا اَصَابَهُمْ (هود: ٨١) وَ كَانَ فِىْ قَوْمِ لُوْطٍ رَجُلٌ عَالِمٌ- فَقَالَ لَهُمْ يَا قَوْمِ- قَدْ جَاءَكُمْ الْعَذَابُ الَّذِيْ كَانَ يَعِدُكُمْ لُوْطٌ فَاخْرُسُوْهُ وَ لَا تَدْعُوْهُ يَخْرُجْ مِنْ بَيْنِكُمْ- فَاِنَّهٗ مَا دَامَ فِىْكُمْ لَا يَأْتِيْكُمْ الْعَذَابُ، فَاجْتَمَعُوْا حَوْلَ دَارِهِ يَخْرُسُوْنَهٗ- فَقَالَ جَبْرِئِيْلٌ يَا لُوْطُ اَخْرُجْ مِنْ بَيْنِهِمْ- فَقَالَ كَيْفَ اَخْرُجُ وَ قَدْ اجْتَمَعُوْا حَوْلَ دَارِيْ، فَوَضَعَ بَيْنَ يَدَيْهِ عَمُوْدًا مِنْ نُوْرٍ- فَقَالَ لَهٗ اَتَّبِعْ هَذَا الْعَمُوْدَ وَ لَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ فَخَرَجُوْا مِنَ الْقَرْيَةِ مِنْ تَحْتِ الْاَرْضِ فَالْتَفَتَتْ امْرَاَتُهُ- فَاَرْسَلَتْ اللّٰهُ عَلَيْهَا صَخْرَةً فَفَقَتَلَتْهَا، فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ صَارَتْ الْمَلٰٓئِكَةُ الْاَرْبَعَةَ- كُلُّ وَاحِدٍ فِىْ طَرَفٍ مِنْ قَرْيَتِهِمْ- فَقَلَعُوْهَا مِنْ سَبْعِ اَرْضِيْنَ اِلَى تَحْوِمِ الْاَرْضِ ثُمَّ رَفَعُوْهَا فِى الْهَوَاءِ- حَتَّىْ سَمِعَ اَهْلُ السَّمَاءِ نَبَاحَ الْكِلَابِ وَ صَرَآخَ الدِّيَكَةِ- ثُمَّ قَلَبُوْهَا عَلَيْهِمْ وَ اَمْطَرَهُمُ اللّٰهُ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مُنْضُوْدٍ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ- وَ مَا هِيَ مِنَ الظَّٰلِمِيْنَ بِبَعِيْدٍ (هود: ٨٢ وَ ٨٣).

على بن ابراهيم در تفسير قمی می فرماید:

ابراهيم وقتی که به طرف آتش نمرود پرتاب شد و آتش بر او سرد و ايمن گشت از سرزمين نمرود خارج شد و به جانب بيابان رفت تا به کنار راه يمن و شام رسيد و در آنجا فرود آمد و مردمی را که از آن راه می گذشتند به اسلام و ايمن دعوت نمود و ماجرای افکنده شدن او در آتش و نسوختن او در همه بلاد شایع شده بود و لذا مردم به سخن او گوش فرا می دادند و او همه مسافرانی را که از کنار منزلش عبور می کردند اطعام می کرد و گرامی می داشت.

در فاصله هفت فرسخی او سرزمینی آباد و پر درخت بود که هر کس از آن سرزمين عبور می کرد از خرماي درختان و کشت و زرع آنها تناول می کرد، آنها از شدت بخل بی تاب شدند و در نتیجه همين بخل، شیطان به صورت پير مردی به نزد آنها آمد و به ایشان گفت:

«آيا می خواهيد به شما روشی یاد بدهم که ديگر کسی از مسافرين در ديار شما منزل نکند و از ارزاق شما بهره برداری ننماید؟» گفتند:

«چه روشی؟» گفت:

«هر کس به نزدتان آمد او را برهنه کنید و با او لواط نمائيد» سپس ابليس به صورت مردی بی مو و خوش صورت خود را به آنها عرضه کرد تا با او لواط کنند و آنها از اين عمل لذت بردند و از آن پس مردانشان با مردان و زنانشان با زنان دفع شهوت نمودند.

مسافران و مردمی که از کنار بلاد آنها عبور می‌کردند از این بابت به نزد ابراهیم ع شکایت بردند، پس خداوند لوط ع را در میان آنها برانگیخت که آنها را تخذیر کند و منع نماید. لوط به آنها فرمود:

«من پسر خاله ابراهیم ع هستم، همان کس که خداوند یکتا آتش را بر او سرد و ایمن گردانید و او در نزدیکی شما بسر می‌برد، پس از خدا پروا داشته باشید و مرتکب این اعمال نشوید، چون خداوند شما را به عذاب خود هلاک می‌کند» و هر زمان که مردی از کنار آنها می‌گذشت و آنها قصد سوئی در باره او می‌نمودند، لوط او را از چنگ آنها نجات می‌داد. لوط در میان این قوم ازدواج کرد و صاحب دخترانی شد. اما اعمال خدا پسندانه لوط مورد پسند آنها نبود و دعوتش را نمی‌پذیرفتند و می‌گفتند:

«اگر دست از این اعمال و سخنانت بر نداری تو را سنگسار می‌کنیم!»^{۶۰۹} پس لوط آنها را نفرین نمود، در همان ایام ابراهیم که مشغول پذیرایی از مسافران و دعوت آنان به دین الهی بود، متوجه چهار مهمان تازه وارد و خوش رو و بزرگوار گردید که شباهتی به سایر مردم نداشتند. آنها به او سلام کردند و ابراهیم جواب سلامشان را داد، آنگاه به نزد ساره رفت و گفت:

«مهمانانی عزیز به نزد من آمده‌اند که شباهتی به سایر مردم ندارند، بهترین خوراک را بر ایشان مهیا ساز!» ساره گفت:

«جز این گوساله چیزی نداریم!» پس ابراهیم گوساله را ذبح و بریان نمود و آن را به نزد ایشان برد. و این فرموده خداوند متعال است:

«و به راستی، فرستادگان ما برای ابراهیم مژده آوردند، سلام گفتند، پاسخ داد: «سلام». و دیری نپایید که گوساله‌ای بریان آورد. و چون دید دستهایشان به غذا دراز نمی‌شود، آنان را ناشناس یافت و از ایشان ترسی بر دل گرفت.^{۶۱۰}» (چون غذا نخوردن مهمان نزد صاحب خانه نشانه عداوت و دشمنی با اوست) لذا ساره با گروهی نزد آنها آمد و گفت: «چه شده که از طعام ابراهیم خلیل الرحمن نمی‌خورید؟» گفتند:

«ترس! ما ملائکه پروردگار هستیم که به سوی قوم لوط فرستاده شده‌ایم!»^{۶۱۱} پس ساره ترسید و ضحک نمود یعنی حیض شد در حالی که به دوران یائسگی رسیده بود و سالها بود که حیض نمی‌دید، آن ملائکه در این وقت به ساره بشارت تولد اسحاق و از ورای او بشارت یعقوب را دادند و ساره از شدت تعجب و خوشحالی دست بر صورت می‌زد و می‌گفت:

«وای بر من! آیا من پیر زن با این شوهر پیرم صاحب فرزند می‌شوم؟!^{۶۱۲}» جبرئیل به او فرمود:

«آیا از کار خدا تعجب می‌کنی؟ رحمت خدا و برکات او بر شما خاندان باد. بی‌گمان، او ستوده‌ای بزرگوار است.^{۶۱۳}» سرانجام وقتی وحشت ابراهیم ع و همسرش برطرف شد، ابراهیم به نزد ملائکه رفت و با آنان در باره عذاب قوم لوط مجادله و گفتگو نمود زیرا ابراهیم، بردبار و نرمدل و بازگشت‌کننده (به سوی خدا) بود.^{۶۱۴} و پرسید:

«ای جبرئیل برای چه مأموریتی ارسال شده‌ای؟» پاسخ داد:

«برای هلاکت قوم لوط!» ابراهیم گفت:

«همانا لوط در میان ایشان است!» جبرئیل از جانب خداوند پاسخ داد:

«ما بهتر می‌دانیم که چه کسی در آنجاست، هر آینه لوط و خانواده‌اش را نجات خواهیم داد، به جز همسرش!»^{۶۱۵} ابراهیم گفت:

«ای جبرئیل اگر در آن قوم صد مرد مؤمن باشد، آنها را هلاک می‌سازی؟» گفت:

«خیر!» عرضه داشت:

^{۶۰۹} شعراء: ۱۶۷: لَئِن لَّمْ تَنْتَهَ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ

^{۶۱۰} هود / ۶۹ - ۷۰: وَ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ - فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ - فَلَمَّا

رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً

^{۶۱۱} هود / ۷۰: قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ

^{۶۱۲} هود / ۷۲: يَا وَيْلَتَى أَأُلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَ هَذَا بَعْلِي شَيْخًا

^{۶۱۳} هود / ۷۳: قَالُوا أَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

^{۶۱۴} هود / ۷۴ و ۷۵: فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَ جَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ، إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ

^{۶۱۵} عنكبوت / ۳۲: قَالَ إِنْ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهُ وَ أَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

«اگر پنجاه نفر مؤمن باشد چطور؟» گفت:

«خیر!» عرض کرد:

«اگر ده نفر مؤمن باشند؟» گفت:

«خیر!» عرض نمود:

«اگر یک نفر مؤمن باشد؟» جبرئیل گفت:

«خیر حتی اگر یک نفر مؤمن هم در میان آنها باشد، آنها را هلاک نمی‌کنیم، اما در آنجا جز یک خانواده مسلمان نیافتیم!»^{۶۱۶} پس ابراهیم گفت:

«ای جبرئیل بسوی پروردگارت باز گرد و از او در باره آنها پرسش کن!» در این وقت به ابراهیم وحی شد که: «ای ابراهیم، از این مطلب در گذر، همانا امر پروردگارت صادر شده و هر آینه عذاب آنها رَدّ نشدنی است»^{۶۱۷}. سپس آنها از نزد ابراهیم خارج شدند و به نزد لوط رفتند، در حالی که او مشغول آبیاری کشتزار خود بود، لوط به ایشان گفت:

«شما کیستید؟» گفتند:

«ما مسافر هستیم، امشب ما را مهمان خود نما!» لوط گفت:

«ای مسافران اهل این شهر مردمان بدی هستند که خدا آنها را لعنت کرده و هلاک کند، آنها با مردان لواط کرده و اموالشان را می‌ستانند!» گفتند:

«ما خسته شده‌ایم، فقط امشب ما را مهمان خود کن!» پس لوط به نزد همسرش آمد (که هم مرام قوم او بود) و به او گفت:

«همانا در این شب مهمانانی به نزد ما می‌آیند، امر آنها را از این قوم پنهان کن تا از همه اعمال زشتی که تا به حال انجام داده‌ای درگذرم و تو را عفو کنم!» او گفت:

«چنین می‌کنم» اما علامت بین او و قومش این بود که هر وقت لوط مهمان داشت، روی پشت بام هیزم بر می‌افروخت و با دود به آنها علامت می‌داد. در آن روز نیز وقتی که جبرئیل و ملائکه همراهش وارد خانه لوط شدند، همسر لوط به آنها با دود علامت داد و اهل قریه دانستند که لوط مهمان دارد و از هر طرف با حرص و شتاب به جانب خانه او هجوم آوردند^{۶۱۸} و خطاب به لوط گفتند:

«آیا ما تو را از جهانیان (از هر گونه پذیرفتن مهمان) نهی نکردیم»^{۶۱۹} لوط آنگونه که خداوند حکایت نموده است فرمود:

«ای قوم من، اینان دختران منند. آنان برای شما پاکیزه‌ترند. پس از خدا بترسید و مرا در کار مهمانانم رسوا مکنید. آیا در میان شما آدمی رشد یافته‌ای پیدا نمی‌شود؟»^{۶۲۰} منظور لوط همسران خودشان بود زیرا پیامبر پدر امتش می‌باشد لذا آنها را حلال دعوت نمود نه این که آنها را به حرام (و ارتباط نامشروع با دختران خود) خوانده باشد پس (در واقع به آنها) فرمود:

همسران شما برای شما پاکیزه‌تر هستند» آنها در پاسخ گفتند:

«تو می‌دانی که برای ما در دختران تو حقی نیست، و می‌دانی که به چه مقصودی به اینجا آمده‌ایم!»^{۶۲۱} وقتی که لوط از هدایت آنها مأیوس شد با ناراحتی گفت:

«ای کاش من در برابر شما قدرتی داشتم یا به یک تکیه‌گاهی محکم پناه می‌بردم!»^{۶۲۲} و خداوند بعد از لوط هیچ پیامبری را بر نیانگیخت جز اینکه او در میان قومش عزتمند بود.

در این موقع جبرئیل گفت:

^{۶۱۶} ذاریات / ۳۶: فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

^{۶۱۷} هود / ۷۶: يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا - إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرٌ رَبِّكَ

^{۶۱۸} هود / ۷۸: وَ جَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ

^{۶۱۹} حجر / ۷۰: يَا لُوطُ أَوْ لِمَ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ

^{۶۲۰} هود / ۷۸: هُوَ لَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ - فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي - أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ

^{۶۲۱} هود / ۷۹: قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكِ مِنْ حَقٍّ - وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا تُرِيدُ

^{۶۲۲} هود / ۸۰: لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوَى إِلَيَّ رُكْنٌ شَدِيدٌ

«بدان که تو دارای قوت و قدرتی!» لوط گفت:

«شما که هستید؟» جبرئیل گفت:

«من جبرئیل هستم و مأموریتم هلاکت این قوم است!» لوط گفت:

«همین الان عذاب خواهند شد؟» جبرئیل گفت:

«خیر! موعد آنها صبح است، آیا صبح نزدیک نیست؟»^{۶۲۳} لوط گفت:

«آنها در را شکسته‌اند و وارد خانه شده‌اند!» پس جبرئیل با بال خود بر صورت آنها زد و آنها را کور کرد در همین رابطه خدای متعال می‌فرماید:

«آنها قصد عمل سوء با مهمانان لوط داشتند، پس چشمانشان را کور کردیم، بچشید عذاب و انذار مرا»^{۶۲۴} قوم لوط وقتی چنین دیدند، دانستند که عذاب بر سرشان نازل خواهد شد، در این وقت جبرئیل به لوط گفت:

«تو خانواده‌ات را شبانه از قریه بیرون ببر، به جز همسرت که او باید در میان قومش بماند و عذاب شود و مواظب باشید که آنها متوجه حرکت شما نشوند»^{۶۲۵} از طرف دیگر مرد عالمی در میان قوم لوط بود که با مشاهده این وضع به آنها گفت:

«ای قوم هر آینه عذاب بر شما نازل خواهد شد، اما تا وقتی لوط در میان شماست، عذابی به شما نمی‌رسد، پس مراقب او باشید که از میان شما خارج نشود.» در نتیجه مردم دور خانه لوط جمع شدند که نگذارند او بیرون رود، وقتی جبرئیل به لوط امر کرد که از قریه خارج شود، لوط گفت:

«چگونه بیرون بروم، مگر مردم را پیرامون خانه‌ام نمی‌بینی؟» آن وقت جبرئیل استوانه‌ای از نور میان دو دستش ایجاد کرد و به لوط گفت:

«این ستون نور را تعقیب کن!» لوط آن عمود نورانی را دنبال کرد و از زیر زمین از خانه خارج شدند، اما همسر لوط متوجه شد و می‌خواست او را دنبال کند، لیکن خداوند سنگی را بر سرش نازل کرد که او را به قتل رساند، وقتی که صبح دمید هر یک از ملائکه در یکی از چهار طرف قریه ایستادند و آن قریه را از ریشه برکنده و به آسمان بردند، تا آنجا که اهل آسمان صدای سگها و خروسهای آنها را شنیدند و بعد ناگهان قریه را بر اهل آن واژگون نمودند و خداوند بر آنها فرو فرستاد سنگ‌پاره‌هایی از (نوع) سنگ گلهای لایه لایه. (سنگهایی) که نزد پروردگارت نشان زده بود. و (خرابه‌های) آن از ستمگران چندان دور نیست^{۶۲۶} ۱۱۶۲۶ ۶۲۷

عَنْ عَمْرٍو عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ: كَانَ قَوْمٌ لُوطٍ أَفْضَلُ قَوْمٍ خَلَقَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى فَطَلَبَهُمْ إِبْلِيسُ الطَّلَبَ الشَّدِيدَ وَ كَانَ مِنْ قَصِيَّتِهِمْ وَ خَبَرَهُمْ أَنَّهُمْ إِذَا خَرَجُوا إِلَى الْعَمَلِ خَرَجُوا بِأَجْمَعِهِمْ وَ تَبَقِيَ النِّسَاءُ خَلْفَهُمْ فَأَتَى إِبْلِيسُ مَتَاعَهُمْ وَ كَانُوا إِذَا رَجَعُوا خَرَبَ إِبْلِيسُ مَا يَعْمَلُونَ - فَقَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ تَعَالَوْا نَرِصُدْ هَذَا الَّذِي يُخَرِّبُ مَتَاعَنَا فَرِصْدُوهُ فَإِذَا هُوَ غَلَامٌ أَحْسَنُ مَا يَكُونُ مِنَ الْعِلْمَانِ فَقَالُوا لَهُ أَنْتَ الَّذِي تُخَرِّبُ مَتَاعَنَا فَقَالَ نَعَمْ مَرَّةً بَعْدَ مَرَّةٍ فَاجْتَمَعَ رَأْيُهُمْ عَلَى أَنْ يَقْتُلُوهُ فَبَيَّتُوهُ عِنْدَ رَجُلٍ فَلَمَّا كَانَ اللَّيْلُ صَاحَ فَقَالَ مَا لَكَ فَقَالَ كَانَ أَبِي يُنَوِّمُنِي عَلَى بَطْنِهِ فَقَالَ تَعَالِ فَنَمَّ عَلَى بَطْنِي فَلَمَّ يَزَلُ يَدُلُّكَ الرَّجُلُ حَتَّى عَلِمَهُ أَنْ يَعْمَلَ بِنَفْسِهِ فَأَوَّلًا عَمِلَهُ إِبْلِيسُ وَ الثَّانِيَةَ عَمِلَهُ هُوَ ثُمَّ أَنْسَلَ فَفَرَّ مِنْهُمْ فَأَصْبَحُوا فَجَعَلَ الرَّجُلُ يُخْبِرُ بِمَا فَعَلَ الْعِلْمَانُ وَ يُعْجِبُهُمْ مِنْهُ شَيْئًا لَا يَعْرِفُونَهُ فَوَضَعُوا أَيْدِيَهُمْ فِيهِ حَتَّى اكْتَفَى الرَّجَالُ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ ثُمَّ جَعَلُوا يَرِصُدُونَ مَرَّ الطَّرِيقِ فَيَفْعَلُونَ بِهِمْ حَتَّى تَرَكَ مَدِينَتَهُمُ النَّاسَ - ثُمَّ تَرَكَوا نِسَاءَهُمْ فَأَقْبَلُوا عَلَى الْعِلْمَانِ - فَلَمَّا رَأَى إِبْلِيسُ أَنَّهُ قَدْ أَحْكَمَ أَمْرَهُ فِي الرَّجَالِ دَارَ إِلَى النِّسَاءِ فَصَيَّرَ نَفْسَهُ امْرَأَةً ثُمَّ قَالَ إِنَّ رَجَالَكُمْ يَفْعَلُونَ بِبَعْضِهِمْ بِبَعْضٍ قُلْنَا نَعَمْ قَدْ رَأَيْنَا ذَلِكَ وَ عَلَى ذَلِكَ يَعْطُهُمْ لُوطٌ وَ يُوصِيهِمْ حَتَّى اسْتَحَفَّ بِهِ ثُمَّ اسْتَكْفَتِ النِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ.^{۶۲۸}

امام باقر ع فرمود:

۶۲۳ هود / ۸۱: مَوَعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ

۶۲۴ قمر / ۳۷: وَ لَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ - فَذَوَّقُوا عَذَابِي وَ نَذِرُ

۶۲۵ هود / ۸۱: وَ لَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ - إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ

۶۲۶ هود / ۸۲ و ۸۳: حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ - وَ مَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بَبَعِيدٍ

۶۲۷ تفسیر القمی، ج ۱، ص: ۳۳۳

۶۲۸ ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۶۴

قوم لوط قبل از آلوده شدن به عمل لواط از بهترین اقوام و افضل مخلوقات خداوند عزّ و جلّ بودند، پس ابلیس شدیداً طالب گمراه کردن آنها شد و از برتری و نیکی ایشان همین بس که وقتی برای کار خارج می‌شدند، همگی با هم بیرون می‌رفتند و زنان آنها در خانه جانشین ایشان باقی می‌ماندند، در نتیجه ابلیس از تعبّد و بندگی ایشان دچار حسادت می‌شد و وقتی که از کار بر می‌گشتند، آنچه را که ساخته بودند خراب می‌کرد، پس با یک دیگر گفتند: «ما باید در کمین بنشینیم و ببینیم چه کسی متاع ما را خراب و فاسد می‌کند» به کمین نشستند و دیدند پسر جوان بسیار زیبایی آمد و متاع آنها را خراب کرد، از او پرسیدند:

«تو هستی که کار ما را از بین می‌بری؟» گفت:

«بله!» آنها با هم اجتماع کردند، تصمیم بر قتل او گرفتند، اما برای اینکه بدون محاکمه او را نکشند، تصمیم گرفتند او را در آن شب نزد مردی زندانی کنند تا صبح به کار محاکمه او رسیدگی شود، وقتی که شب شد، آن پسر شروع به ناله و فریاد کرد، مرد زندانبان پرسید:

«چه شده، چرا فریاد می‌زنی؟» گفت:

«من عادت داشتم که روی شکم پدرم می‌خوابیدم و تنها خوابم نمی‌برد!» آن مرد گفت:

«بیا روی شکم من بخواب!» وقتی ابلیس (که خود را بصورت آن جوان در آورده بود) روی شکم آن مرد خوابید، شروع کرد به تماس دادن بدن خود با او و در نهایت به او تعلیم داد که چگونه استمناء کند و خودش را ارضاء نماید، در مرحله دوّم به او تعلیم داد که چگونه عمل لواط را انجام دهد و خود را در اختیار او قرار داد، وقتی صبح شد ابلیس فرار کرد، و آن مرد زندانبان به سایر قوم گفت که چه عملی با آن جوان انجام داده و آنها از این عمل غیر متعارف تعجب کردند و به آن مبادرت کردند و کم کم به انجام آن معتاد شدند، تا جایی که مردان به یک دیگر اکتفاء کردند، در مرحله بعدی در راه مسافران کمین کردند و با آنها مرتکب لواط شدند تا آنجا که مردم از ترس، از کنار شهر آنها عبور نمی‌کردند، وقتی که مردان به یک دیگر روی آوردند و زنان را ترک نمودند، ابلیس به سراغ زنان رفت و خود را بصورت زن زیبایی در آورد و در مجلسی که زنان جمع بودند، به آنها گفت:

«مردان شما با یک دیگر دفع شهوت می‌کنند؟» گفتند:

«آری! به همین دلیل هم لوط آنها را نصیحت می‌کند و از این عمل منع می‌نماید!» آن وقت ابلیس خود را برهنه کرد و به آنها تعلیم داد که با یک دیگر مساحقه نمایند و خود را از مردان بی‌نیاز نمایند، به این ترتیب زنان هم به یک دیگر مشغول شده و بیکدگیر (در دفع شهوت) اکتفا کردند.^{۶۲۹}

مساحقه

عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: دَخَلْتُ عَلَيْهِ نِسْوَةً فَسَأَلْتُهُ امْرَأَةً عَنِ السَّحْقِ فَقَالَ حَدَّثَهَا حَدُّ الزَّانِي فَقَالَتِ الْمَرْأَةُ مَا ذَكَرَ اللَّهُ ذَلِكَ فِي الْقُرْآنِ قَالَ بَلَى قَالَتْ وَ أَيْنَ هُوَ قَالَ هُمْ أَصْحَابُ الرَّسِّ (الفرقان: ۳۸؛ ق: ۱۲).^{۶۳۰}

زنانی خدمت امام صادق ع رسیدند و زنی از مساحقه از ایشان پرسید. حضرت فرمود:

«حدش، حد زناکار است!» زن گفت:

«آیا در قرآن یادی از آن شده است؟» حضرت فرمود:

«بله!» زن پرسید:

«کجاست آن؟» حضرت فرمود:

«آنان اصحاب رسّ هستند!»^{۶۳۱}»^{۶۳۲}

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ جَرِيرٍ قَالَ: سَأَلْتَنِي امْرَأَةً أَنْ أُسْتَأْذِنَ لَهَا عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَأَذِنَ لَهَا فَقَالَتْ أَخْبِرْنِي عَنِ اللّوَاتِي مَعَ اللّوَاتِي مَا حَدَّثَنَ فِيهِ قَالَ حَدُّ الزَّانَا إِنَّهُ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَتَى بِهِنَّ قَدْ أَلْبَسْنَ مَقَطَعَاتٍ مِنَ النَّارِ وَ قَمِيعَنَ بِمَقَامِعٍ مِنَ

^{۶۲۹} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۶۴

^{۶۳۰} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۴

^{۶۳۱} آیه ۳۸ فرقان و ۱۲ ق.

^{۶۳۲} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۴

نَارَ وَ سُرُولِنَ مِنَ النَّارِ وَ أَدْخَلَ فِي أَجْوَابِهِنَّ إِلَى رُءُوسِهِنَّ أَعْمِدَةً مِنْ نَارٍ وَ قَذَفَ بِهِنَّ فِي النَّارِ أُبْتِهَا الْمَرْأَةُ إِنْ أَوْلَ مَنْ عَمِلَ هَذَا قَوْمٌ لَوْطٍ فَاسْتَعْنَى الرَّجَالُ بِالرَّجَالِ فَبَقِيَ النِّسَاءُ بِغَيْرِ رَجَالٍ فَفَعَلْنَ كَمَا فَعَلَ رَجَالُهُنَّ.^{۶۳۳}

اسحاق بن جریر می گوید زنی از من تقاضا کرد که برای وارد شدن نزد امام صادق ع از ایشان اجازه بگیرم حضرت به او اجازه داد و او گفت:

«مرا از (حکم) آن زانی که با زنان هسستند با خبر کن که حد آنها به خاطر این عمل (هم جنس بازی) چیست؟» فرمود:

«حد زنا؛ همانا زمانی که روز قیامت شود آنها را می آورند در حالیکه پاره‌هایی از آتش را بر تن پوشیده‌اند و عمده‌هایی آتشین بر سر آنها کوبیده می‌شود، شلواری‌هایی از آتش می‌پوشند و در شکم‌هایشان تا سرشان ستون‌هایی از آتش فرو می‌کنند و آنها را در جهنم پرت می‌کنند. ای زن! همانا اولین کسی که این عمل را انجام داد قوم لوط بود که مردها بوسیله مردها خود را بی‌نیاز ساختند، در نتیجه زنان بدون مردان باقی ماندند و آنها هم همان عمل مردهایشان را انجام دادند.»^{۶۳۴}

وطی حیوان

عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ ع فِي الرَّجُلِ يَأْتِي الْبَهِيمَةَ فَقَالُوا جَمِيعاً إِنْ كَانَتْ الْبَهِيمَةُ لِلْفَاعِلِ ذُبِحَتْ فَإِذَا مَاتَتْ أُحْرِقَتْ بِالنَّارِ وَ لَمْ يُنْتَفَعْ بِهَا وَ ضُرِبَ هُوَ خَمْسَةً وَ عَشْرِينَ سَوْطاً رُبْعَ حَدِّ الزَّانِي وَ إِنْ لَمْ تَكُنِ الْبَهِيمَةُ لَهُ قُوِّمَتْ فَأُخِذَ ثَمَنُهَا مِنْهُ وَ دُفِعَ إِلَى صَاحِبِهَا وَ ذُبِحَتْ وَ أُحْرِقَتْ بِالنَّارِ وَ لَمْ يُنْتَفَعْ بِهَا وَ ضُرِبَ خَمْسَةً وَ عَشْرِينَ سَوْطاً فَقُلْتُ وَ مَا ذَنْبُ الْبَهِيمَةِ فَقَالَ لَا ذَنْبَ لَهَا وَ لَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ فَعَلَ هَذَا وَ أَمَرَ بِهِ لِكَيْلَا يَجْتَرِي النَّاسُ بِالْبَهَائِمِ وَ يَنْقَطِعَ النَّسْلُ.^{۶۳۵}

اسحاق بن عمار می گوید: امام صادق ع درباره مردی که به چهارپایان تجاوز می‌کند فرمود:

«اگر آن حیوان برای فاعل باشد ذبح می‌شود و بعد از مرگ سوزانده شده و هیچ کس از آن استفاده نمی‌کند و به آن مرد بیست و پنج ضربه شلاق که یک چهارم حد زنا کار است زده می‌شود و اگر آن حیوان برای او نباشد قیمت گذاری شده و بهای حیوان، از او گرفته و به مالک حیوان داده می‌شود و خود حیوان ذبح می‌گردد و سوزانده می‌شود و کسی از آن استفاده نمی‌کند. آن شخص را هم بیست و پنج ضربه شلاق می‌زنند.» گفتم:

«گناه آن حیوان چیست (که کشته و سوزانده می‌شود؟)» فرمود:

«او گناهی ندارد لکن رسول خدا ص این چنین عمل کرده و دستور داده که این گونه عمل شود تا مردم نسبت به (وطی) بهایم و حیوانات جرأت پیدا نکنند و نسل انسان قطع نشود.»^{۶۳۶}

عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ الْمُخْتَارِ بِإِسْنَادِهِ يَرْفَعُهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ كَمِيَ أَعْمَى عَنْ وَلَايَةِ أَهْلِ بَيْتِي مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ عَبَدَ الدِّينَارَ وَ الدَّرْهَمَ مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ نَكَحَ بَهِيمَةً.^{۶۳۷}

رسول خدا ص فرمود:

«ملعون است، ملعون است کسی که نسبت به ولایت اهل بیت من، کور باشد، ملعون است، ملعون است کسی که بنده درهم و دینار باشد، ملعون است، ملعون است کسی که به حیوان تجاوز کند.»^{۶۳۸}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي حَدِيثٍ أَنْ زَنْدِيقاً قَالَ لَهُ لِمَ حَرَّمَ اللَّهُ إِيْتَانِ الْبَهَائِمِ قَالَ كَرِهَ أَنْ يُضَيِّعَ الرَّجُلُ مَاءَهُ وَ يَأْتِيَ غَيْرَ شَكْلِهِ وَ لَوْ أَبَاحَ اللَّهُ ذَلِكَ لَرَبِطَ كُلُّ رَجُلٍ أَتَاناً يَرْكَبُ ظَهْرَهَا وَ يَغْشَى فَرْجَهَا وَ كَانَ يَكُونُ فِي ذَلِكَ فَسَادٌ كَثِيرٌ فَأَبَاحَ اللَّهُ ظُهُورَهَا وَ حَرَّمَ عَلَيْهِمْ فُرُوجَهَا وَ خَلَقَ لِلرَّجَالِ النِّسَاءَ لِيَأْتُوا وَ يَسْكُنُوا إِلَيْهِنَّ وَ يَكُنْ مَوْضِعَ شَهْوَاتِهِمْ وَ أُمَّهَاتِ أَوْلَادِهِمْ.^{۶۳۹}

زندیقی از امام صادق ع پرسید:

«چرا خداوند تجاوز به حیوانات و چهارپایان را حرام کرد؟» فرمود:

^{۶۳۳} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۳

^{۶۳۴} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۳

^{۶۳۵} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۷، ص: ۲۰۴

^{۶۳۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۷، ص: ۲۰۴

^{۶۳۷} الخصال، ج ۱، ص: ۱۲۹

^{۶۳۸} الخصال، ج ۱، ص: ۱۲۹

^{۶۳۹} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۳۵۰

«خداوند بیزار است از اینکه که مرد آب خود را تباه کند و با غیر هم نوع در آمیزد. و اگر خدا این کار را مباح می‌کرد، هر مردی با ماده خری ارتباط پیدا می‌کرد، هم بر پشت او می‌نشست و هم به فرجش دخول می‌کرد، در مباح کردن آن فسادهای بسیاری است، به همین خاطر خداوند کمر آن را مباح کرد (تا سواری کنند) و فرج آن را حرام نمود و برای مردان زنان را خلق کرد تا با آنها انس گرفته و آرامش پیداکنند و محل شهوت آنها و مادران فرزندان باشند.»^{۶۴۰}

عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ ص رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَحْمِلُ أَكْبَرًا مَا يَحْمِلُ الرَّجُلُ فَهَلْ يَصْلُحُ لِي أَنْ آتِيَ بَعْضَ مَا لِي مِنَ الْبَهَائِمِ نَاقَةً أَوْ حِمَارَةً فَإِنَّ النِّسَاءَ لَا يَقْوِينَ عَلَيَّ مَا عِنْدِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمْ يَخْلُقْكَ حَتَّى يَخْلُقْ لَكَ مَا يَحْتَمِلُكَ مِنْ شَكْلِكَ فَأَنْصَرَفَ الرَّجُلُ وَ لَمْ يَلْبَثْ أَنْ عَادَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ فَقَالَ لَهُ مِثْلَ مَقَالَتِهِ فِي أَوَّلِ مَرَّةٍ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ فَأَيْنَ أَنْتَ مِنَ السُّودَاءِ الْعَنْطَنِطَةِ قَالَ فَأَنْصَرَفَ الرَّجُلُ فَلَمْ يَلْبَثْ أَنْ عَادَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ حَقًّا إِنِّي طَلَبْتُ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ فَوَقَعْتُ عَلَى شَكْلِي مِمَّا يَحْتَمِلُنِي وَ قَدْ أَفْنَعْنِي ذَلِكَ.^{۶۴۱}

امام صادق ع فرمود:

مردی نزد رسول خدا ص آمد و گفت:

«ای رسول خدا! من با خود بزرگترین چیزی که مردان با خود دارند را دارم آیا برای من مناسب است که سراغ بعضی از چهارپایانم، ماده شتر یا ماده الاغی بروم؟ زیرا زنان توان تحمل آنچه که پیش من است را ندارند!» رسول خدا ص فرمود:

«خداوند تا کسی مثل تو که تحمل تو را داشته باشد خلق نکرده، تو را خلق نمود.» مرد منصرف شد و برگشت. مدتی نگذشت که دوباره نزد پیامبر آمد و دوباره همان کلامی که بار اول گفته بود تکرار کرد. حضرت به او فرمود: «تو با زنان سیاه پوست گردن فراز و راست قامت چطور می‌توانی؟» مرد بازگشت و مدتی نگذشت که دوباره برگشت و گفت: «ای رسول خدا! گواهی می‌دهم که حقیقتاً تو رسول خدایی! من در جستجوی آنچه که به من امر کردی برآمدم و بر همانند خودم که تحمل من را داشته باشد قرار گرفتم و به درستی که او مرا قانع کرد.»^{۶۴۲}

استمناء

قال الله عزوجل: لا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ (الأنعام: ۱۵۱). راجع: الأعراف: ۳۳، الشوری: ۳۶ و ۳۷، النجم: ۳۱ و ۳۲

خداوند در آیه ۱۵۱ سوره انعام می‌فرماید:

«نزدیک کارهای زشت نروید، چه آشکار باشد چه پنهان.»^{۶۴۳} و نیز مراجعه کنید به: اعراف: ۳۳، شوری: ۳۶ و ۳۷، نجم: ۳۱ و ۳۲.

عَنْ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْخَضَخَصَةِ^{۶۴۴} فَقَالَ هِيَ مِنَ الْفَوَاحِشِ وَ نِكَاحِ الْأُمَّةِ خَيْرٌ مِنْهُ.^{۶۴۵}

راوی می‌گوید: از امام صادق ع درباره استمناء سؤال نمودم. حضرت فرمود:

«این عمل از کارهای زشت است و ازدواج با کنیز بهتر از این کار است.»^{۶۴۶}

عَنْ عَمَّارِ بْنِ مُوسَى عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي الرَّجُلِ يَنْكِحُ بَهِيمَةً أَوْ يَذَلُّكَ فَقَالَ كُلُّ مَا أَنْزَلَ بِهِ الرَّجُلُ مَاءَهُ مِنْ هَذَا وَ شَبِيهِهِ فَهُوَ زَنًا.^{۶۴۷}

^{۶۴۰} وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۳۵۰

^{۶۴۱} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۶

^{۶۴۲} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۶

^{۶۴۳} لا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ

^{۶۴۴} الْخَضَخَصَةُ: صوت الماء القليل في الإناء إذا حركته. و الْخَضَخَصَةُ الْمَنْهَى عنها في الحديث، و هو أن يُوَشِي الرجلُ

ذَكَرَهُ حَتَّى يَمْنَى أَوْ يَمْدَى. (جمهرة اللغة، ج ۱، ص: ۱۹۰)

^{۶۴۵} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۰

^{۶۴۶} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۰

از امام صادق ع درباره مردی که به چهارپایی تجاوز کرده یا خودش را می‌مالد (استمناء می‌کند) نقل شده که فرمود: «هر آنچه که مرد بوسیله آن، آب خود را بیاورد از طریق این عمل باشد یا امثال آن، همه زنا هستند.»^{۶۴۸}
 عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع أَتَى بِرَجُلٍ عَبَثَ بِذَكَرِهِ فَضْرَبَ يَدَهُ حَتَّى اخْمَرَتْ ثُمَّ رَوَّجَهُ مِنْ بَيْتِ الْمَالِ.^{۶۴۹}
 امام صادق ع فرمود:

مردی نزد امام امیرالمؤمنین آورده شد که با آلت خود بازی می‌کرد، حضرت بر دست او زدند، آن قدر که سرخ شد و بعد از مال بیت المال او را به ازدواج در آوردند.^{۶۵۰}
 عَنْ أَبِي بصِيرٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ - وَ لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ - وَ لَا يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (البقرة: ۱۷۴) النَّاتِفُ شَيْبَةَ وَ النَّاكِحُ نَفْسَهُ وَ الْمُنْكَوحُ فِي ذُبْرِهِ.^{۶۵۱}
 امام صادق ع فرمود:

«سه نفر اند که خداوند در روز قیامت با آنها سخن نمی‌گوید، به آنها نظر نمی‌کند آنها را پاک نمی‌گرداند و عذاب دردناکی برای آنها خواهد بود^{۶۵۲}؛ کسی که ریش سفیدش را بکند، کسی که با خودش آمیزش کرده (و استمناء نماید)، کسی که از پشت با او نزدیکی شود.»^{۶۵۳}

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَيْسَى فِي نَوَادِرِهِ (ص: ۶۲) عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ الصَّادِقُ ع عَنِ الْخَصْخَصَةِ فَقَالَ إِنَّهُمْ عَظِيمٌ قَدْ نَهَى اللَّهُ عَنْهُ فِي كِتَابِهِ - وَ فَاعَلَهُ كَنَاحٍ نَفْسِهِ وَ لَوْ عَلِمْتَ بِمَا يَفْعَلُهُ مَا أَكَلْتَ مَعَهُ فَقَالَ السَّائِلُ فَبَيَّنَ لِي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فِيهِ فَقَالَ قَوْلُ اللَّهِ مُؤْمِنُونَ / ۷: فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأَوْلَيْكَ هُمُ الْعَادُونَ (المؤمنون: ۷) وَ هُوَ مِمَّا وَرَاءَ ذَلِكَ فَقَالَ الرَّجُلُ أَيُّمَا أَكْبَرَ الزَّنَا أَوْ هِيَ فَقَالَ هُوَ ذَنْبٌ عَظِيمٌ قَدْ قَالَ الْقَائِلُ بَعْضُ الذَّنْبِ أَهْوَنُ مِنْ بَعْضِ وَ الدُّنُوبُ كُلُّهَا عَظِيمٌ عِنْدَ اللَّهِ لِأَنَّهَا مَعَاصِي وَ أَنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مِنَ الْعِبَادِ الْعَصِيَانَ وَ قَدْ نَهَانَا اللَّهُ عَنْ ذَلِكَ لِأَنَّهَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ وَ قَدْ قَالَ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ (يس: ۶۰) إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ (فاطر: ۶).^{۶۵۴}

از امام صادق ع درباره استمناء سؤال شد، حضرت فرمود:

«گناهی بزرگ است و خداوند در کتاب خود از آن نهی نموده است. کسی که چنین عملی را انجام دهد مثل این است که با خود آمیزش کرده باشد، و اگر کسی را که این عمل را انجام می‌دهد می‌شناختم، با او غذا نمی‌خوردم»
 شخص سؤال کننده گفت:

«ای پسر رسول خدا! برایم از کتاب خدا، نهی که نسبت به این عمل شده را بیان کن!» فرمود:

«این کلام خداوند که:

"پس اگر کسی ورای آن (همسر یا کنیز) را طلب کند، پس ایشان همان تجاوزگران (از حدود الهی) اند"^{۶۵۵} و این عمل چیزی ورای آن است» آن شخص پرسید:
 «کدام یک بزرگتر است زنا یا استمناء؟» فرمود:
 «گناه بزرگی است» سپس رو به گوینده کرد و فرمود:

«بعضی از گناهان سبک‌تر از برخی دیگر است ولی همه گناهان نزد خدا، بزرگ و عظیم اند، زیرا همه گناهان معصیت‌اند و خداوند از بندگانش عصیان کردن را دوست ندارد. خداوند، ما را از آن نهی کرده زیرا عمل شیطان است (سپس این آیه را تلاوت فرمود):

^{۶۴۷} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۱

^{۶۴۸} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۴۱

^{۶۴۹} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۷، ص: ۲۶۵

^{۶۵۰} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۷، ص: ۲۶۵

^{۶۵۱} الخصال، ج ۱، ص: ۱۰۶

^{۶۵۲} بقره / ۱۷۴: لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ - وَ لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ - وَ لَا يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

^{۶۵۳} الخصال، ج ۱، ص: ۱۰۶

^{۶۵۴} وسائل الشيعة، ج ۲۸، ص: ۳۶۴

^{۶۵۵} مؤمنون / ۷: فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأَوْلَيْكَ هُمُ الْعَادُونَ

"همانا شیطان برای شما دشمن است^{۶۵۶} پس شما هم او را دشمن بشمارید، به درستی که او حزب خود را دعوت می‌کند تا از یاران آتش سوزان (جهنم) باشند.^{۶۵۷}"^{۶۵۸}
 قَالَ النَّبِيُّ ص: نَاكِحُ الْكُفِّ مَلْعُونٌ.^{۶۵۹}
 رسول خدا ص فرمود:
 «آمیزش کننده‌ی با کف دست، ملعون است.»^{۶۶۰}

تشبیه به جنس مخالف

عَنْ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ الْحَضْرَمِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص لَعَنَ اللَّهُ وَ أَمْنَتِ الْمَلَائِكَةُ عَلَى رَجُلٍ تَأَنَّثَ وَ امْرَأَةٍ تَذَكَّرَتْ.^{۶۶۱}
 رسول خدا ص فرمود:
 «خدایان متعال لعن کرده و ملائکه آمین گفته‌اند برای مردی که خود را شبیه زنان کرده و برای زنی که خود را شبیه مردان نموده است.»^{۶۶۲}
 عَنْ أَبِي خَدِيجَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَا يَدَّهِنُ الرَّجُلُ كُلَّ يَوْمٍ يُرَى الرَّجُلُ شَعِثًا لَا يُرَى مُتَزَلِّقًا كَأَنَّهُ امْرَأَةٌ.^{۶۶۳}
 امام صادق ع فرمود:
 «مرد هر روز به موی خود روغن نزنند زیرا چهره مرد (معمولاً) با غبار دیده می‌شود و چهره‌اش براق و درخشنده، گویی که زن باشد، دیده نمی‌شود.»^{۶۶۴}
 عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع هَؤُلَاءِ الْمُخَنَّثُونَ مُبْتَلُونَ بِهَذَا الْبَلَاءِ فَيَكُونُ الْمُؤْمِنُ مُبْتَلَى وَ النَّاسُ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ لَا يُبْتَلَى بِهِ أَحَدٌ لِلَّهِ فِيهِ حَاجَةٌ قَالَ نَعَمْ قَدْ يَكُونُ مُبْتَلَى بِهِ فَلَا تَكَلَّمُوهُمْ فَإِنَّهُمْ يَجِدُونَ لِكَلَامِكُمْ رَاحَةً قُلْتُ جُعِلَتْ فِدَاكَ فَإِنَّهُمْ لَيُسَوُّوا يَصْبِرُونَ قَالَ هُمْ يَصْبِرُونَ وَ لَكِنْ يَطْلُبُونَ بِذَلِكَ اللَّذَّةَ.^{۶۶۵}
 اسحاق بن عمار می‌گوید به امام صادق ع گفتم:
 «این مخنث‌ها (کسانی که تمایلات جنس مخالف را دارند) به این بلا گرفته شده‌اند، مؤمن هم به این قضیه دچار می‌شود ولی مردم گمان می‌کنند که کسی که خدا حاجتی به او داشته باشد (برایش نقش مؤثری و مثبتی در جهان خلقت برای در نظر گرفته باشد) به چنین مشکلی دچار نمی‌شود» حضرت فرمود:
 «بله گاهی مؤمن هم مبتلا می‌شود، لذا شما با آنها سخن نگوئید چرا که آنها در سخن گفتن و کلام شما آسایشی برای خودشان احساس می‌کنند.» گفتم:
 «فدایت شوم، آیا آنها این گونه نیستند که بتوانند (در برابر این مشکل) صبر کنند؟» فرمود:
 «آنها صبر می‌کنند ولی با آن (صحبت کردن با شما) به دنبال لذت هستند.»^{۶۶۶}
 قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَام) اذْهَبُوا غِبًّا وَ اكْتَحِلُوا وَ تَرَأَوْا.^{۶۶۷}
 امام صادق ع (در خطاب به مردان) فرمود:
 «یک روز در میان به خود روغن بزیند و سرمه را طاق بکشید (یک چشم را سورمه بکشید و چشم بعدی را بگذارید برای دفعه بعد! تا شبیه زنان نشوید)»^{۶۶۸}

^{۶۵۶} یس / ۶۰: لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ

^{۶۵۷} فاطر / ۶: إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ

^{۶۵۸} وسائل الشیعة، ج ۲۸، ص: ۳۶۴

^{۶۵۹} عوالی اللئالی العزیزیه فی الأحادیث الدینیة، ج ۱، ص: ۲۶۰

^{۶۶۰} عوالی اللئالی العزیزیه فی الأحادیث الدینیة، ج ۱، ص: ۲۶۰

^{۶۶۱} الأصول الستة عشر (ط - دار الحدیث)، ص: ۱۴۴

^{۶۶۲} الأصول الستة عشر (ط - دار الحدیث)، ص: ۱۴۴

^{۶۶۳} الکافی (ط - الإسلامیة)، ج ۶، ص: ۵۲۰

^{۶۶۴} الکافی (ط - الإسلامیة)، ج ۶، ص: ۵۲۰

^{۶۶۵} الکافی (ط - الإسلامیة)، ج ۵، ص: ۵۵۱

^{۶۶۶} الکافی (ط - الإسلامیة)، ج ۵، ص: ۵۵۱

^{۶۶۷} مکارم الأخلاق، ص: ۴۸

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ أَوْ أَبِي الْحَسَنِ ع سئِلَ عَنِ الرَّجُلِ يَجُرُّ ثَوْبَهُ قَالَ إِنِّي لَأُكْرَهُ أَنْ يَتَشَبَهَ بِالنِّسَاءِ.^{٦٦٩}
 از امام صادق ع یا امام کاظم ع درباره مردی که لباسش را روی زمین می کشد (چیزی که آن زمان برای زنان مد بود) سؤال شد: حضرت فرمود:

«من بيزارم از اینکه (مردی) شبیه زنان بشود.»^{٦٧٠}
 عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ أَبِيهِ ع قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ يَزُجُّ الرَّجُلَ يَتَشَبَهُ بِالنِّسَاءِ وَ يَنْهَى الْمَرْأَةَ أَنْ تَتَشَبَهَ بِالرِّجَالِ فِي لِبَاسِهَا.^{٦٧١}

رسول خدا ص مرد را از شبیه شدن به زنان نهی می کرد و زن را از اینکه در لباسش شبیه مردان شود نهی می نمود.^{٦٧٢}

تقوای جنسی

ترک تخیل، سخن و قصد گناه

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي حَدِيثٍ قَالَ: إِنَّ عَيْسَى ع قَالَ لِلْحَوَارِيِّينَ - إِنَّ مُوسَى أَمَرَكُمْ أَنْ لَا تَخْلِفُوا بِاللَّهِ كَاذِبِينَ وَ أَنَا أَمَرُكُمْ أَنْ لَا تَخْلِفُوا بِاللَّهِ كَاذِبِينَ وَ لَا صَادِقِينَ قَالُوا زِدْنَا قَالَ إِنَّ مُوسَى أَمَرَكُمْ أَنْ لَا تَزْنُوا وَ أَنَا أَمَرُكُمْ أَنْ لَا تُحَدِّثُوا أَنْفُسَكُمْ بِالزَّانَا فَضَلَّ عَنْ أَنْ تَزْنُوا فَإِنْ مَنْ حَدَّثَ نَفْسَهُ بِالزَّانَا كَانَ كَمَنْ أَوْقَدَ فِي بَيْتٍ مَزْوَقٍ فَأَفْسَدَ التَّرَاوِيقَ الدَّخَانَ وَ إِنْ لَمْ يَخْتَرِقِ الْبَيْتَ.^{٦٧٣}

حضرت عیسی ع به حواریون خود فرمود:

«موسی ع به شما امر کرد که در حالی که دروغ می گوئید به خدا قسم نخورید و من به شما امر می کنم که به خدا قسم نخورید نه درحالی که دروغ می گوئید و نه در حالی که راست می گوئید.» (حواریون) گفتند:
 «بیشتر برایمان بگو!» فرمود:

«موسی ع به شما امر کرد که زنا نکنید و من به شما امر می کنم که حتی با خودتان درباره زنا سخن نگوئید چه رسد که بخواهید عمل زنا را انجام دهید؛ همانا کسی که با خود درباره زنا سخن می گوید (و به آن فکر می کند) مانند کسی است که در یک اتاق مزین شده به زیورات آتشی روشن کند و دود (برخاسته از آتش) تزئینات داخل اتاق را خراب کند، هر چند اتاق به آتش کشیده نشود.»^{٦٧٤}

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ زِيَادٍ الْعَطَّارِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع ثَلَاثَةٌ فِي حِرْزِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَى أَنْ يَفْرُغَ اللَّهُ مِنَ الْحِسَابِ رَجُلٌ لَمْ يَهُمْ بِزَنَا قَطُّ وَ رَجُلٌ لَمْ يَشَبْ مَالَهُ بِرَبًّا قَطُّ وَ رَجُلٌ لَمْ يَسْعَ فِيهِمَا قَطُّ.^{٦٧٥}
 امام صادق ع فرمود:

«(در روز قیامت) سه نفر در حرز خداوند عز و جل هستند تا اینکه خداوند از حسابرسی (اعمال بندگان) فارغ شود؛ کسی که هرگز به زنا اهتمام نداشته است، مردی که هرگز مالش را با ربا مخلوط نکرده است و مردی که هرگز در هیچ کدام از اینها حتی تلاشی هم نکرده است.»

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ: كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ وُلِدَ مِنْ حَلَالٍ وَ هُوَ يُحِبُّ الزَّانَا وَ كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يَعْرِفُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَ هُوَ مُجْتَرِيٌّ عَلَى مَعَاصِي اللَّهِ كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ.^{٦٧٦}
 امام امیر المؤمنین ع فرمود:

^{٦٦٨} مکارم الأخلاق، ص: ٤٨

^{٦٦٩} مکارم الأخلاق، ص: ١١٨

^{٦٧٠} مکارم الأخلاق، ص: ١١٨

^{٦٧١} مکارم الأخلاق، ص: ١١٨

^{٦٧٢} مکارم الأخلاق، ص: ١١٨

^{٦٧٣} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤٢

^{٦٧٤} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٤٢

^{٦٧٥} الخصال، ج ١، ص: ١٠١

^{٦٧٦} أمالی الصدوق ١٢٦

«دروغ می گوید کسی که فکر می کند از حلال متولد شده است در حالیکه او زنا را دوست دارد و دروغ می گوید کسی که فکر می کند خداوند عز و جل را می شناسد و حال آنکه هر روز و شب نسبت به نافرمانی از خدا گستاخ است.»^{۶۷۷}
 عَنْ سَيِّفِ بْنِ عَمِيرَةَ قَالَ قَالَ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ع مَنْ شَغَفَ بِمَحَبَّةِ الْحَرَامِ وَ شَهَوَةَ الزَّانَا فَهُوَ شَرِكُ شَيْطَانٍ ثُمَّ قَالَ إِنْ لَوْلَا الزَّانَا عَلَامَاتٍ أَحَدُهَا بُغْضُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَ ثَانِيهَا أَنَّهُ يَجِنُّ إِلَى الْحَرَامِ الَّذِي خُلِقَ مِنْهُ.^{۶۷۸}
 امام صادق ع فرمود:

«اگر کسی به دوست داشتن حرام و شهوت زنا ولع دارد، پس شریک شیطان است سپس فرمود: برای زنازاده علاماتی وجود دارد؛ یکی از آنها دشمنی و کینه نسبت به ما اهل بیت است و دومی این است که او به حرامی که از آن خلق شده اشتیاق دارد.»^{۶۷۹}

ورع (پیشگیری گناه)

عَنْ عُمَرَ بْنِ حَنْظَلَةَ ن أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع إِنَّمَا الْأُمُورُ ثَلَاثَةٌ أَمْرٌ بَيْنَ رُشْدِهِ فَمَتَّبِعْ وَ أَمْرٌ بَيْنَ غَيْهِ فَمُجْتَنَبٌ وَ أَمْرٌ مُشْكِلٌ يَرُدُّ حُكْمَهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صِ حَلَالٌ بَيْنَ وَ حَرَامٌ بَيْنَ وَ شُبُهَاتٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَمَنْ تَرَكَ الشُّبُهَاتِ نَجَا مِنَ الْمُحَرَّمَاتِ وَ مَنْ أَخَذَ بِالشُّبُهَاتِ ارْتَكَبَ الْمُحَرَّمَاتِ وَ هَلَكَ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُ.^{۶۸۰}
 امام صادق ع فرمود:

«کارها سه دسته هستند: امری است که صحتش روشن است پس باید پیروی شود، و امری است که ضلالت و گمراهی آشکار است که باید ترک شود و امری است که مشکل است (و واضح و روشن نیست) که باید آن را بخدا واگذاشت. رسول خدا ص فرمود:

"حلال، واضح است و حرام واضح و اما شبهات ما بین این دو، پس هر کس شبهات را ترک کند از محرمات نجات یابد، و هر کس که به امور شبهه ناک دست آلود خواهد شد و از راهی که خود نداند هلاک خواهد گشت."^{۶۸۱}

قال الإمام أمير المؤمنين ع الْوَرَعُ الْوُقُوفُ عِنْدَ الشُّبُهَةِ.^{۶۸۲}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«ورع، توقف نزد شبهه است»^{۶۸۳}

قال الإمام أمير المؤمنين ع الْوَرَعُ أَسَاسُ التَّقْوَى.^{۶۸۴}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

ورع (و ترک شبهات) اساس تقواست.^{۶۸۵}

قال النبی ص يَا أَبَا ذَرٍّ مَا مِنْ شَابٍّ يَدَعُ لَذَّةَ الدُّنْيَا وَ لَهْوَهَا وَ أَهْرَمَ شَبَابَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ اثْنَيْنِ وَ سَبْعِينَ صَدِيقًا^{۶۸۶} يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَيُّهَا الشَّابُّ الْمُتَبَدِّلُ شَبَابَهُ لِي التَّارِكُ شَهَوَاتِهِ أَنْتَ عِنْدِي كَبَعْضِ مَلَائِكَتِي.^{۶۸۷}
 رسول خدا ص فرمود:

^{۶۷۷} أمالی الصدوق ۱۲۶

^{۶۷۸} الخصال، ج ۱، ص: ۲۱۶

^{۶۷۹} الخصال، ج ۱، ص: ۲۱۶

^{۶۸۰} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۹

^{۶۸۱} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۹

^{۶۸۲} تصنيف غرر الحكم و درر الكلم، ص: ۲۶۸

^{۶۸۳} تصنيف غرر الحكم و درر الكلم، ص: ۲۶۸

^{۶۸۴} تصنيف غرر الحكم و درر الكلم، ص: ۲۶۸

^{۶۸۵} تصنيف غرر الحكم و درر الكلم، ص: ۲۶۸

^{۶۸۶} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ۱۹۸

^{۶۸۷} مجموعة ورام، ج ۱، ص: ۳۷

«ای ابوذرا! هیچ جوانی نیست که لذت دنیا و لهو آن را ترک نمی‌کند و با جوانی خود به استقبال طاعت خدا نمی‌رود مگر آنکه خداوند به او اجر هفتاد صدیق را عطا می‌کند^{۶۸۸} و خداوند می‌فرماید: ای جوانی که جوانیش را بذل من کرده و شهوت‌هایش را کنار گذاشته، تو نزد من مانند بعضی از ملائکه‌ام هستی.^{۶۸۹}»

ازدواج

ازدواج و کنترل شهوت

خداوند در دو آیه ذیل ازدواج را موجب آرامش از نیازهای جنسی و لباسی برای محافظت از عفت و پاکدامنی و آبرو معرفی می‌کند:

قال الله عزوجل: وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (روم: ۲۱).

خداوند در آیه ۲۱ روم می‌فرماید:

و از نشانه‌های او اینکه همسرانی از جنس خودتان برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید، و در میانتان مودت و رحمت قرار داد در این نشانه‌هایی است برای گروهی که تفکر می‌کنند.^{۶۹۰}

قال الله عزوجل: أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَ أَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ (البقرة: ۱۸۷).

خداوند در آیه ۱۸۷ سوره بقره می‌فرماید:

در شبهای روزه، همخوابگی با زنانان بر شما حلال گردیده است. آنان برای شما لباسی هستند و شما برای آنان لباسی هستید.^{۶۹۱}

لباس آبروی انسان است. لباس زشتیهای انسان را می‌پوشاند و انسان توسط ازدواج تقوایی پیدا می‌کند که بهترین لباس برای حفظ آبرو و عفت است:

قال الله عزوجل: يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوَاتِكُمْ وَ رِيشًا وَ لِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ. يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمُ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَ قَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ (الأعراف: ۲۶ و ۲۷).

خداوند در آیات ۲۶ و ۲۷ سوره اعراف می‌فرماید:

ای فرزندان آدم! لباسی برای شما فرستادیم که اندام شما را می‌پوشاند و مایه زینت شماس است اما لباس پرهیزگاری بهتر است! اینها (همه) از آیات خداست، تا متذکر (نعمتهای او) شوند!

ای فرزندان آدم! شیطان شما را نفریبد، آن گونه که پدر و مادر شما را از بهشت بیرون کرد، و لباسشان را از نشان بیرون ساخت تا عورتشان را به آنها نشان دهد! چه اینکه او و همکارانش شما را می‌بینند از جایی که شما آنها را نمی‌بینید (اما بدانید) ما شیاطین را اولیای کسانی قرار دادیم که ایمان نمی‌آورند!^{۶۹۲}

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَيْمُونِ الْفَدَّاحِ، عَنْ جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: «جَاءَ رَجُلٌ إِلَى أَبِي فَقَالَ لَهُ: هَلْ لَكَ زَوْجَةٌ؟ قَالَ: لَا. قَالَ: لَا أَحِبُّ أَنْ لِي الدُّنْيَا وَ مَا فِيهَا، وَ أَنِّي أَبِيتُ لَيْلَةً لَيْسَ لِي زَوْجَةٌ.»^{۶۹۳}

امام صادق ع فرمود:

مردی به سوی پدرم آمد و (پدرم) به او گفت:

^{۶۸۸} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ۱۹۸

^{۶۸۹} مجموعة ورام، ج ۱، ص: ۳۷

^{۶۹۰} وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

^{۶۹۱} أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَ أَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ

^{۶۹۲} يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوَاتِكُمْ وَ رِيشًا وَ لِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ

يَذَّكَّرُونَ. يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمُ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَ قَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

^{۶۹۳} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ۲۰

«آیا همسری داری؟» گفت:

«نه!» حضرت فرمود:

«دوست ندارم که دنیا و هر آنچه در آن است برای من باشد و من شبی را بدون این که همسری داشته باشم سپری کنم.»^{۶۹۴}

قَالَ النَّبِيُّ ص مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ طَاهِرًا مُطَهَّرًا فَلْيَلْقَهُ بِرَوْحَةٍ صَالِحَةٍ.^{۶۹۵}
رسول خدا ص فرمود:

«اگر کسی را ملاقات با خداوند درحالت پاکی و طهارت، مسرور می کند پس خداوند را با همسری صالح ملاقات کند.»^{۶۹۶}

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع تَزَوَّجُوا فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ كَثِيرًا مَا كَانَ يَقُولُ مَنْ كَانَ يُحِبُّ أَنْ يَتَّبِعَ سُنَّتِي فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّ مِنْ سُنَّتِي التَّزْوِيجَ.^{۶۹۷}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«ازدواج کنید همانا رسول خدا بسیار می گفت: کسی که دوست دارد از سنت من تبعیت کند ازدواج کند همانا ازدواج از سنت من است.»^{۶۹۸}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ عَلَى فِطْرَتِي فَلْيَسْتَنْ بِسُنَّتِي وَإِنَّ مِنْ سُنَّتِي النِّكَاحَ.^{۶۹۹}
رسول خدا ص فرمود:

«کسی که دوست دارد بر فطرت من باشد پس به سنت و روش من اقتدا کند، و همانا از سنت من ازدواج کردن است.»^{۷۰۰}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَنْ تَرَكَ التَّزْوِيجَ مَخَافَةَ الْعَيْلَةِ فَقَدْ أَسَاءَ ظَنَّهُ بِاللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ - إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ (النور: ۳۲).^{۷۰۱}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که ازدواج کردن را از ترس فقر (در اثر عائله مندی) ترک کند، حقا گمان خود را به خداوند عزوجل بد کرده است. همانا خداوند می فرماید:

"اگر (کسانی که ازدواج می کنند) فقیر باشند خداوند از فضل خود، آنها را بی نیاز می کند."^{۷۰۲} «^{۷۰۳}
عَنِ الرَّضَاءِ قَالَ: إِنَّ امْرَأَةً سَأَلَتْ أَبَا جَعْفَرٍ ع فَقَالَتْ أَصْلَحَكَ اللَّهُ إِنَِّّي مُتَّبِلَةٌ فَقَالَ لَهَا وَ مَا التَّبْتُلُ عِنْدَكَ قَالَتْ لَا أُرِيدُ التَّزْوِيجَ أَبَدًا قَالَ وَ لِمَ قَالَتْ أَلْتَمِسُ فِي ذَلِكَ الْفَضْلَ فَقَالَ أَنْصَرِفِي فَلَوْ كَانَ فِي ذَلِكَ فَضْلٌ لَكَانَتْ فَاطِمَةَ ع أَحَقَّ بِهِ مِنْكَ إِنَّهُ لَيْسَ أَحَدٌ يَسْبِقُهَا إِلَى الْفَضْلِ.^{۷۰۴}
امام رضا ع فرمود:

زنی از امام باقر ع سؤال کرد و گفت:

«خداوند تو را صالح گرداند من زنی "مُتَّبِلَةٌ" هستم!» حضرت به او گفت:

«تبتل نزد تو چیست؟» گفت:

«نمی خواهم تا ابد ازدواج کنم!» حضرت فرمود:

«و برای چه؟» گفت:

^{۶۹۴} قرب الإسناد (ط - الحديثة)، متن، ص: ۲۰

^{۶۹۵} مکارم الأخلاق، ص: ۱۹۷

^{۶۹۶} مکارم الأخلاق، ص: ۱۹۷

^{۶۹۷} الخصال، ج ۲، ص: ۶۱۴

^{۶۹۸} الخصال، ج ۲، ص: ۶۱۴

^{۶۹۹} النوادر (للاوندی)، ص: ۳۵

^{۷۰۰} النوادر (للاوندی)، ص: ۳۵

^{۷۰۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۱

^{۷۰۲} نور / ۳۲: إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

^{۷۰۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۳۳۱

^{۷۰۴} الأمالی (للطوسي)، النص، ص: ۳۷۰

«در این کار به دنبال فضیلت هستیم!» حضرت گفت:
«برو که اگر در آن فضیلتی بود فاطمه س از تو به آن سزاوار تر بود حقیقت این است که احدی او را در فضیلت
پیشی نگرفته است.»^{۷۰۵}

عَنِ النَّبِيِّ قَالَ مَنْ كَانَ مُوسِرًا وَلَمْ يَنْكِحْ فَلَيْسَ مِنِّي.^{۷۰۶}
رسول خدا ص فرمود:

«کسی که توانا باشد و ازدواج نکند، از من نیست.»^{۷۰۷}
قَالَ ع لِرَجُلٍ اسْمُهُ عَكَافٌ أ لَكَ زَوْجَةٌ قَالَ لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أ لَكَ جَارِيَةٌ قَالَ لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أ فَأَنْتَ مُوسِرٌ قَالَ
نَعَمْ قَالَ تَزَوَّجَ وَ إِيَّا فَأَنْتَ مِنَ الْمُدْنِيِّينَ. فِي رِوَايَةٍ تَزَوَّجَ وَ إِيَّا فَأَنْتَ مِنَ رَهْبَانِ النَّصَارَى. فِي رِوَايَةٍ تَزَوَّجَ وَ إِيَّا فَأَنْتَ مِنَ
إِخْوَانِ الشَّيَاطِينِ.^{۷۰۸}

رسول خدا ص فرمود:

به مردی که نامش عکفاف بود فرمود:

«آیا همسری داری؟» گفت:

«نه! ای رسول خدا!» فرمود:

«آیا کنیزی داری؟» گفت:

«نه!» فرمود:

«نه! ای رسول خدا!» فرمود:

«آیا تو توانا هستی؟» گفت:

«بله!» فرمود:

«ازدواج کن و اگر نه از گناه کارانی!» در روایتی آمده است که فرمود:

«ازدواج کن! و اگر نه از راهبان مسیحی خواهی بود» و در روایت دیگری آمده است:
«ازدواج کن! و اگر نه از برادران شیطانی»^{۷۰۹}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص خِيَارُ أُمَّتِي الْمُتَاهِلُونَ وَ شِرَارُ أُمَّتِي الْعُزَابُ.^{۷۱۰}
رسول خدا ص فرمود:

«بهترین‌های امت من متاهلان هستند و بدترین‌های امت من عزب‌ها هستند.»^{۷۱۱}

رَوَى أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص قَالَ: أَكْثَرُ أَهْلِ النَّارِ الْعُزَابُ.^{۷۱۲}

رسول خدا ص فرمود:

«اکثر اهل جهنم عزب‌ها هستند.»^{۷۱۳}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ مَا مِنْ شَابٍّ تَزَوَّجَ فِي حَدَاثَةِ سِنِّهِ إِلَّا عَجَّ شَيْطَانُهُ يَا وَيْلَهُ يَا وَيْلَهُ عَصَمَ مِنِّي ثُلْثِي دِينِهِ فَلَيْتَقِ اللَّهَ الْعَبْدُ
فِي الثَّلَاثِ الْبَاقِي.^{۷۱۴}

رسول خدا ص فرمود:

«جوانی نیست که در جوانی ازدواج کرده باشد مگر اینکه شیطان او ناله می‌زند:

"وای! وای! که دو سوم دینش را از من پوشاند و حفظ کرد" پس لازم است که بنده در یک سوم باقی مانده از خدا
بپرهیزد.»^{۷۱۵}

^{۷۰۵} الأمالی (للطوسی)، النص، ص: ۳۷۰

^{۷۰۶} مکارم الأخلاق، ص: ۱۹۸

^{۷۰۷} مکارم الأخلاق، ص: ۱۹۸

^{۷۰۸} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۱

^{۷۰۹} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۱

^{۷۱۰} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۲

^{۷۱۱} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۰۲

^{۷۱۲} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۴

^{۷۱۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۴

^{۷۱۴} النوادر (لراوندی)، ص: ۱۲

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ تَزَوَّجَ أُحْرَزَ نِصْفَ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي. ^{٧١٦}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که ازدواج کند نصف دینش را در حرز قرار داده است پس باید در نصف دیگر از خدا بپرهیزد.» ^{٧١٧}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ أُعْطِيَ نِصْفَ الْعِبَادَةِ. ^{٧١٨}

رسول خدا ص فرمود:

«هر کس ازدواج کند نصف عبادت به او داده شده است.» ^{٧١٩}

قَالَ النَّبِيُّ ص لِرَكْعَتَانِ يُصَلِّيهِمَا مُتَزَوِّجٌ أَفْضَلُ مِنْ رَجُلٍ غَزَبَ يَوْمَ لَيْلِهِ وَ يَصُومُ نَهَارَهُ. ^{٧٢٠}

رسول خدا ص فرمود:

«همانا دو رکعتی که انسان متاهل می‌خواند از فرد عزبی که شب را به (عبادت) می‌ایستاد و روز را روزه می‌گیرد، با فضیلت‌تر است.» ^{٧٢١}

أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ أَكْثَرُ الْخَيْرِ فِي النِّسَاءِ. ^{٧٢٢}

امام صادق ع فرمود:

«بیشترین خیر در زنان است.» ^{٧٢٣}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ لَا تَطْمَثَ ابْنَتُهُ فِي بَيْتِهِ. ^{٧٢٤}

امام صادق ع فرمود:

«از سعادت مرد این است که دخترش در خانه او، حیض نشود.» ^{٧٢٥}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَتْرِكْ شَيْئاً مِمَّا يُحْتَاجُ إِلَيْهِ إِلَّا عَلَّمَهُ نَبِيَّهُ فَكَانَ مِنْ تَعْلِيمِهِ إِيَّاهُ أَنَّهُ صَعِدَ الْمُنْبَرِ ذَاتَ يَوْمٍ فَحَمِدَ اللَّهَ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ جِبْرِيْلَ أَتَانِي عَنِ اللَّطِيفِ الْخَبِيرِ فَقَالَ إِنَّ الْأَبْكَارَ بِمَنْزِلَةِ الشَّمْرِ عَلَى الشَّجَرِ إِذَا أُدْرِكَ ثَمَرُهُ فَلَمْ يُجْتَنَى أَفْسَدَتْهُ الشَّمْسُ وَ نَثَرَتْهُ الرِّيَّاحُ وَ كَذَلِكَ الْأَبْكَارُ إِذَا أُدْرِكْنَ مَا يُدْرِكُ النِّسَاءُ فَلَيْسَ لَهُنَّ دَوَاءٌ إِلَّا الْبُعُولَةُ وَ إِلَّا لَمْ يُؤْمَنْ عَلَيْهِنَّ الْفَسَادُ لِأَنَّهُنَّ بَشَرٌ قَالَ فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَنْ نَزَّوَجٌ فَقَالَ الْأَكْفَاءُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مِنَ الْأَكْفَاءِ فَقَالَ الْمُؤْمِنُونَ بَعْضُهُمْ أَكْفَاءُ بَعْضِ الْمُؤْمِنُونَ بَعْضُهُمْ أَكْفَاءُ بَعْضٍ. ^{٧٢٦}

قال الإمام الرضا ع في ذيل هذا الحديث: ثُمَّ لَمْ يَنْزِلْ حَتَّى زَوَّجَ ضَبَاعَةَ الْمُقْدَادِ بْنِ الْأَسْوَدِ الْكِنْدِيِّ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي زَوَّجْتُ ابْنَةَ عَمِّي الْمُقْدَادَ لِيَتَّضِعَ النِّكَاحُ. ^{٧٢٧}

امام صادق ع فرمود:

«خداوند از اموری که مورد احتیاج (مردم) است، چیزی را باقی نگذاشت مگر آنکه آن را به پیامبرش یاد داد؛ از آن چیزهایی که به او یاد داد این بود که: روزی پیامبر بر بالای منبر رفت و حمد و ثنای خداوند را به جا آورد و سپس فرمود:

«ای مردم! جبرئیل از سوی خداوند دقیق و آگاه نزد من آمد و گفت:

زنان باکره به منزله میوه روی درخت اند؛ وقتی درخت میوه‌دار شد اگر چیده نشود خورشید آن را فاسد می‌کند و بادها آن را (به این سو و آن سو) می‌افکنند. هم چنین اند زنان باکره وقتی آنچه را که زنان درک می‌کنند، آنها نیز

^{٧١٥} النوادر (للراوندي)، ص: ١٢

^{٧١٦} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٣

^{٧١٧} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٣

^{٧١٨} روضة الواعظين و بصيرة المتعظين (ط - القديمة)، ج ٢، ص: ٣٧٥

^{٧١٩} روضة الواعظين و بصيرة المتعظين (ط - القديمة)، ج ٢، ص: ٣٧٥

^{٧٢٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٤

^{٧٢١} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٤

^{٧٢٢} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٥

^{٧٢٣} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٣٨٥

^{٧٢٤} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٦

^{٧٢٥} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٦

^{٧٢٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٧

^{٧٢٧} علل الشرائع، ج ٢، ص: ٥٧٨

درک کنند درمانی غیر از شوهر ندارند و در غیر این صورت از فساد در امان نمی‌مانند زیرا آنها هم بشرند." «مردی بلند شد و گفت:

«ای رسول خدا! با چه کسی به ازدواج در آیند؟» فرمود:

«با هم کفوهای خود!» گفت:

«ای رسول خدا! هم کفو کیست؟» حضرت (دوبار) فرمود:

«مؤمنان برخی هم کفو برخی دیگرند! مؤمنان برخی هم کفو برخی دیگرند!»

امام رضا ع در ادامه این حدیث می‌فرمایند:

حضرتش از منبر پایین نیامدند تا این که ضباعه را به ازدواج مقداد بن اسود کندی در آوردند، سپس فرمودند: «ای مردم، من دختر عموی خود را به ازدواج مقداد در آوردم تا (سنت) نکاح (اشراف با اشراف) (شکسته شود و) پست گردد.»^{۷۲۸}

عَنِ النَّبِيِّ قَالَ مِنْ حَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ ثَلَاثَةٌ يُحَسِّنُ اسْمَهُ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَةَ وَيُزَوِّجُهُ إِذَا بَلَغَ.^{۷۲۹}

رسول خدا ص فرمود:

«سه چیز از حقوق فرزند بر پدر است: نام نیکو برایش بگذارد، نوشتن به او یاد دهد و وقتی به بلوغ رسید او را به ازدواج درآورد.»

انتخاب همسر

قَالَ النَّبِيُّ ص إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَتَزَوَّجَ فَلْيَسْأَلْ عَنْ شَعْرِهَا كَمَا يَسْأَلُ عَنْ وَجْهِهَا فَإِنَّ الشَّعْرَ أَحَدُ الْجَمَالَيْنِ.^{۷۳۰}

رسول خدا ص فرمود:

«وقتی یکی از شما خواست ازدواج کند همان طور که از چهره او می‌پرسد از موی او نیز سؤال کند چرا که موی یکی از دو زیبایی است.»^{۷۳۱}

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَتَزَوَّجَ امْرَأَةً بَعَثَ إِلَيْهَا مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْهَا وَقَالَ سَمِّي لِيْتَهَا فَإِنْ طَابَ لِيْتَهَا طَابَ عَرْفُهَا وَإِنْ دَرِمَ كَعْبُهَا عَظُمَ كَعْبُهَا.^{۷۳۲}

رسول خدا ص فرمود:

«وقتی می‌خواست با زنی ازدواج کند شخصی را نزد او می‌فرستاد تا او را ببیند و به او می‌گفت: کنار گردنش را ببوی اگر آنجا نیکو باشد، رایحه او خوب خواهد بود و اگر مچ پای او پر گوشت باشد، فرج او نیز بزرگ خواهد بود.»^{۷۳۳}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ تَزَوَّجُوا الْأَبْكَارَ فَإِنَّهُنَّ أَغْدَبُ أَفْوَاهًا وَأَرْثَقُ أَرْحَامًا وَأَسْرَعُ تَعَلُّمًا وَأَثْبَتُ لِلْمَوَدَّةِ.^{۷۳۴}

رسول خدا ص فرمود:

«با زنان باکره ازدواج کنید که دهان‌های آنها گواراتر است؛ رحم‌های آنها جمع‌تر و یادگیری آنها سریع‌تر است و در ابراز محبت ثبات بیشتری دارند.»^{۷۳۵}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بِقِصَارِ الْجَرِمِ فَإِنَّهُ أَقْوَى لَكُمْ فِيمَا تُرِيدُونَ.^{۷۳۶}

رسول خدا ص فرمود:

«بر شما باد (زنان) کوچک جسته! چرا که در آنچه شما می‌خواهید قوی‌ترند.»^{۷۳۷}

^{۷۲۸} علل الشرائع، ج ۲، ص: ۵۷۸

^{۷۲۹} مکارم الأخلاق، ص: ۲۲۰

^{۷۳۰} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۸

^{۷۳۱} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۸

^{۷۳۲} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۸

^{۷۳۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۳۸۸

^{۷۳۴} النوادر (للاوندی)، ص: ۱۲

^{۷۳۵} النوادر (للاوندی)، ص: ۱۲

^{۷۳۶} الجعفریات (الأشعثیات)، ص: ۱۰۷

^{۷۳۷} الجعفریات (الأشعثیات)، ص: ۱۰۷

عَنْ مَالِكِ بْنِ أَشْيَمٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع تَزَوَّجُوا عَيْنَاءَ سَمْرَاءَ عَجْزَاءَ مَرْبُوعَةً فَإِنْ كَرِهْتَهَا فَعَلَى الصَّدَاقِ.^{٧٣٨}
 امام امير المؤمنين ع فرمود:

«با زن چشم درشت ، گندمگون، درشت باسن و با قامت معتدل (نه کوتاه و نه بلند) ازدواج کنید اگر از او خوشتر نیامد، من مهریه او را به عهده می گیرم.»^{٧٣٩}

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع أَنَّهُ قَالَ: مَنْ أَرَادَ النِّكَاحَ فَلْيَتَزَوَّجْ امْرَأَةً قَرِيبَةً مِنَ الْأَرْضِ بَعِيدَةً مَا بَيْنَ الْمُنْكَبَيْنِ سَمْرَاءَ اللَّوْنِ فَإِنَّ لَمْ يَحْظَ بِهَا فَعَلَى مَهْرُهَا.^{٧٤٠}

امام امير المؤمنين ع فرمود:

«کسی که می خواهد ازدواج کند، زنی را از بلاد نزدیک انتخاب کند که بین شانه هایش فاصله باشد، گندمگون باشد. اگر چنین زنی را دوست نداشته (و خود را خوشبخت نمی بیند) مهر او را به عده می گیرم.»^{٧٤١}

ازدواج مجدد

عَنْ الْبَاقِرِ ع قَالَ غَيْرَةُ النَّسَاءِ الْحَسَدُ وَالْحَسَدُ هُوَ أَصْلُ الْكُفْرِ إِنَّ النَّسَاءَ إِذَا غَرْنَ غَضِبْنَ وَإِذَا غَضِبْنَ كَفَرْنَ إِلَّا الْمُسْلِمَاتُ مِنْهُنَّ.^{٧٤٢}

امام باقر ع فرمود:

«غیرت زنان حسادت است و حسادت همان اصل و ریشه کفر است. به درستی که وقتی زن ها غیرت می ورزند، خشمگین می شوند و وقتی خشمگین شوند کفر می ورزند البته غیر از زنان مسلمان.»^{٧٤٣}

عَنْ جَابِرِ عَنِ أَبِي جَعْفَرِ ع قَالَ قَالَ لِي إِنْ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمْ يَجْعَلِ الْغَيْرَةَ لِلنِّسَاءِ وَ إِنَّمَا جَعَلَ الْغَيْرَةَ لِلرِّجَالِ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ أَحَلَّ لِلرِّجَالِ أَرْبَعَ حَرَائِرَ وَ مَا مَلَكَتْ يَمِينُهُ وَ لَمْ يَجْعَلِ لِلْمَرْأَةِ إِلَّا زَوْجَهَا وَحَدَّهُ فَإِنْ بَغَتْ مَعَ زَوْجِهَا غَيْرَهُ كَانَتْ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ زَانِيَةً وَ إِنَّمَا تَغَارُ الْمُنْكَرَاتُ مِنْهُنَّ فَأَمَّا الْمُؤْمِنَاتُ فَلَا.^{٧٤٤}

جابر می گوید: امام باقر ع به من فرمود:

«خداوند تبارک و تعالی غیرت را برای زنان قرار نداد و فقط آن را برای مردها قرار داد زیرا خداوند برای مردان (ازدواج با) چهار زن حر و کنیز را حلال کرد و برای زن غیر شوهرش را حلال نمود. پس اگر زن زیاده خواهی کرده و بیشتر از همسرش را طلب کند نزد خدا زنا کار خواهد بود. تنها زنان اهل منکر هستند که غیرت می ورزند اما زنان مؤمن این گونه نیستند.»^{٧٤٥}

عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ رَفَعَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ نَزَعَ الشَّهْوَةَ مِنْ نِسَاءِ بَنِي هَاشِمٍ وَ جَعَلَهَا فِي رِجَالِهِمْ وَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِشِيعَتِهِمْ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ نَزَعَ الشَّهْوَةَ مِنْ رِجَالِ بَنِي أُمَيَّةَ وَ جَعَلَهَا فِي نِسَائِهِمْ وَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِشِيعَتِهِمْ.^{٧٤٦}

امام صادق ع فرمود:

«خداوند عزوجل شهوت را از زنان بنی هاشم کند و آن را در مردانشان قرار داد و این چنین نیز با شیعیانشان نمود و خداوند عزوجل شهوت را از مردان بنی امیه کند و آن را در زنانشان قرار داد و این چنین نیز با شیعیانشان نمود.»^{٧٤٧}

^{٧٣٨} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٥

^{٧٣٩} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٣٣٥

^{٧٤٠} مكارم الأخلاق ٢٠١.

^{٧٤١} مكارم الأخلاق ٢٠١.

^{٧٤٢} مكارم الأخلاق، ص: ٢٣٩

^{٧٤٣} مكارم الأخلاق، ص: ٢٣٩

^{٧٤٤} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٤٤

^{٧٤٥} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٤٤

^{٧٤٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٤

^{٧٤٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٤

ازدواج موقت

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ شَمُّونَ قَالَ: كَتَبَ أَبُو الْحَسَنِ ع إِلَى بَعْضِ مَوَالِيهِ لَا تَلْحَوْا فِي الْمُتَعَةِ إِنَّمَا عَلَيْكُمْ إِقَامَةُ السَّنَةِ وَ لَا تَشْتَعِلُوا بِهَا عَنْ فُرُشِكُمْ وَ حَلَائِكُمْ فَيَكْفُرْنَ وَ يَدْعِينَ عَلَى الْأَمْرِينَ لَكُمْ بِذَلِكَ وَ يَلْعَنُونَ.^{٧٤٨}
امام هادی ع به برخی از موالیان و شیعیان خود نوشتند:

«در ازدواج موقت اصرار نکنید! آنچه بر شما لازم است بر پاداشتن سنت است (که با یک بار متعه نمودن این سنت را اجیاء نموده اید) و با ازدواج موقت از بسترها و همسران (دائمتان) بازداشته می شوید که در این صورت کافر می شوند و نسبت به کسانی که به شما برای این کار دستور دادند شاکمی می گردند و ما را لعن می کنند.»^{٧٤٩}

عَنْ بَشْرِ بْنِ حَمْرَةَ عَنْ رَجُلٍ مِنْ قُرَيْشٍ قَالَ: بَعَثْتُ إِلَى ابْنَةِ عَمَّةٍ لِي لَهَا مَالٌ كَثِيرٌ قَدْ عَرَفْتُ كَثْرَةَ مَنْ يَخْطُبُنِي مِنَ الرِّجَالِ وَ لَمْ أَرَوْجْهُمْ نَفْسِي وَ مَا بَعَثْتُ إِلَيْكَ رَغْبَةً فِي الرِّجَالِ غَيْرَ أَنَّهُ بَلَّغَنِي أَنَّ الْمُتَعَةَ أَحْلَاهَا اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَ سَنَّهَا رَسُولُ اللَّهِ فِي سُنَّتِهِ فَحَرَّمَهَا عُمَرُ فَأَحْبَبْتُ أَنْ أَطِيعَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ أَغْصِيَ عُمَرَ فَتَزَوَّجَنِي مُتَعَةً فَقُلْتُ لَهَا حَتَّى أُدْخَلَ عَلَيَّ أَبِي جَعْفَرٍ ع فَاسْتَشِيرَهُ فَدَخَلْتُ عَلَيْهِ فَاسْتَشَرْتُهُ فَقَالَ أَفْعَلْ.^{٧٥٠}

مردی از قریش می گوید: دختر عمه ام که مال فراوانی داشت (پیغامی) به سوی من فرستاد:

«می دانی که در میان مردان خواستگاران فراوانی دارم ولی من خودم را به ازدواج با آنها در نیاوردم و (این پیغام) فرستادن من هم به خاطر میل به مردان نیست غیر از اینکه به من رسیده است: خداوند در کتاب خود متعه را حلال نموده و پیامبر هم آن را از سنت خود قرار داده است و عمر آن را حرام نموده است. به همین خاطر دوست دارم که از خدا و رسول اطاعت کنم و از عمر نافرمانی کنم پس مرا به صورت متعه به ازدواج در آور!» به او گفتم:

«مهلت بده تا نزد امام باقر ع بروم و از ایشان مشورت بگیرم!» پس من نزد حضرت وارد شدم و نسبت به این مسئله از ایشان مشورت خواستم و حضرت فرمود:

«این کار را انجام بده!»^{٧٥١}

عَنْ الْفَضْلِ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ فِي الْمُتَعَةِ وَ نَحْوِهَا أَمَا يَسْتَحِي أَحَدَكُمْ أَنْ يَرَى فِي مَوْضِعِ الْعَوْرَةِ فَيَدْخُلَ بِذَلِكَ عَلَى صَالِحِ إِخْوَانِهِ وَ أَصْحَابِهِ.^{٧٥٢}

امام صادق ع فرمود:

«درباره ازدواج موقت و امثال آن فرمود آیا یکی از شما شرم نمی کند در جایی که بودن در آن از نظر مردم عیب و عار است دیده شود و بعد این عیب بر برادران صالح و یارانش وارد شود (و مردم این عیب را به آنها نیز نسبت دهند؟)»^{٧٥٣}

عَنْ الْفَضْلِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع يَقُولُ بَلَغَ عُمَرَ أَنَّ أَهْلَ الْعِرَاقِ يَزْعُمُونَ أَنَّ عُمَرَ حَرَّمَ الْمُتَعَةَ فَأُرْسِلَ فَلَانًا سَمَاءُ فَقَالَ أَخْبِرْهُمْ أَنِّي لَمْ أَحْرَمْهَا وَ لَيْسَ لِعُمَرَ أَنْ يُحْرِمَ مَا أَحَلَّ اللَّهُ وَ لَكِنَّ عُمَرَ قَدْ نَهَى عَنْهَا.^{٧٥٤}

امام صادق ع فرمود:

«به عمر خبر رسید که اهل عراق گمان می کنند که عمر متعه (ازدواج موقت) را حرام کرده است به همین خاطر شخصی را مشخص کرده و او را (به سوی آنان) فرستاد و گفت:

''آنها را مطلع ساز که من آن را حرام نکردم و اصلا عمر حق حرام کردن چیزی را که خدا حلال کرده است ندارد لکن عمر از آن نهی کرده است!''^{٧٥٥}

^{٧٤٨} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ١٠٠، ص: ٣١٠

^{٧٤٩} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ١٠٠، ص: ٣١٠

^{٧٥٠} رسالة المتعة، ص: ٩

^{٧٥١} رسالة المتعة، ص: ٩

^{٧٥٢} رسالة المتعة، ص: ١٤

^{٧٥٣} رسالة المتعة، ص: ١٤

^{٧٥٤} النوادر (للأشعري)، ص: ٨٩

^{٧٥٥} النوادر (للأشعري)، ص: ٨٩

عدم آرایش برای غیر همسر

اگر زن برای مردانی غیر شوهر خود آرایش کند، طبیعی است که این کار را برای جذب غیر شوهر خود انجام می دهد و دیگر در پی جذب شوهر خود کمتر بر می آید و شوهرش نیز دیگر همسر خود را تنها از آن خود نمی بیند و او هم تلاش می کند تا روابط جنسی خود را به خارج از محیط منزل بکشد.

اسلام برای جلوگیری از سرد شدن روابط جنسی همسران، توصیه های متعددی دارد که یکی از مهمترین این توصیه ها پرهیز زنان از جذاب شدن نزد دیگر مردان است.

قال الله عزوجل: وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ لِيُضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَ لَا يَضْرِبْنَ بَأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَ تَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (النور: ٣١)

خداوند در آیه ٣١ سوره نور می فرماید:

«و زینت خود را آشکار نگردانند مگر آنچه را که نمایان است. و باید روسری خود را بر گریبان خویش بیفکنند، و زیورهایشان را جز برای شوهرانشان یا پدرانشان یا پدران شوهرانشان یا پسرانشان یا پسران شوهرانشان یا برادرانشان یا پسران برادرانشان یا پسران خواهرانشان یا زنان (هم دین) خود یا کنیزانشان یا افراد سفیه که تمایلی به زن ندارند یا کودکانی که بر عورت های زنان واقف نشده اند، آشکار نکنند و پاهای خود را نکوبند تا آنچه از زینتشان نهفته می دارند معلوم گردد. ای مؤمنان، همگی به درگاه خدا توبه کنید، باشد که رستگار شوید.»^{٧٥٦}

عَنِ السَّكُونِيِّ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ مَا زِينَةُ الْمَرْأَةِ لِلْأَعْمَى قَالَ الطِّيبُ وَ الْخِضَابُ فَإِنَّهُ مِنْ طِيبِ النَّسَمَةِ.^{٧٥٧}

امام صادق ع فرمود:

«از رسول خدا ص پرسیده شد:

"چه چیزی از زن برای مرد نابینا زینت است؟" حضرت فرمود:

"عطر و خضاب، چرا که خضاب از رایحه های خوش است."^{٧٥٨}

عَنِ السَّكُونِيِّ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع نَهَى عَنِ الْقِنَازِعِ وَ الْقُصَصِ وَ نَقَشِ الْخِضَابِ عَلَى الرَّاحَةِ وَ قَالَ إِنَّمَا هَلَكَتْ نِسَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ قَبْلِ الْقُصَصِ وَ نَقَشِ الْخِضَابِ.^{٧٥٩}

امام صادق ع فرمود:

«امیر المؤمنین نهی کردند (برای زنان) از رها کردن مو در اطراف سر و یا بستن و جمع کردن آن در بالای پیشانی و هم چنین از کشیدن نقش و تصویر بوسیله خضاب روی دست نهی کردند و فرمودند:

"زنان بنی اسرائیل از ناحیه موهای بسته شده و نقش خضاب، هلاک شدند."^{٧٦٠}

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي عَمْرٍو الْجَلَّابِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع أَيُّمَا امْرَأَةٍ بَاتَتْ وَ زَوْجُهَا عَلَيْهَا سَاخِطٌ فِي حَقِّ لَمْ يُتَقَبَّلْ مِنْهَا صَلَاةٌ حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا وَ أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ لِغَيْرِ زَوْجِهَا لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ مِنْهَا صَلَاةً حَتَّى تَغْتَسِلَ مِنْ طِيبِهَا كَغَسَلِهَا مِنْ جَنَابَتِهَا.^{٧٦١}

امام صادق ع فرمود:

٧٥٦ وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ لِيُضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَ لَا يَضْرِبْنَ بَأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَ تَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

^{٧٥٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٤

^{٧٥٨} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٤

^{٧٥٩} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥١٩

^{٧٦٠} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥١٩

^{٧٦١} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٠٧

«هر زنی که شب را بگذارند درحالی که همسرش از او نسبت به حقی که دارد ناراضی باشد، هیچ نمازی از او قبول نمی‌شود تا اینکه شوهرش از او راضی شود و هر زنی که برای غیر شوهرش عطر بزند هیچ نمازی از او قبول نمی‌شود تا وقتی که از آن بوی خوش غسل کند همان طور که برای جنابت غسل می‌کند.»^{۷۶۲}
 قَالَ النَّبِيُّ ص أَيُّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ وَ خَرَجَتْ لِيُوجَدَ رِيْحُهَا فِيهِ زَانِيَةً وَ كُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ.^{۷۶۳}
 رسول خدا ص فرمود:

«هر زنی که خود را معطر کند و (از خانه) خارج شود تا بویش احساس شود، زنا کار است و هر چشمی که او را ببیند زنا کار است.»^{۷۶۴}

قال النبي ص لَا يَجِلُّ لِامْرَأَةٍ أَنْ تُظْهِرَ مِعْصَمَهَا وَ قَدَمَهَا لِرَجُلٍ غَيْرِ بَعْلِهَا وَ إِذَا فَعَلَتْ ذَلِكَ لَمْ تَزَلْ فِي لَعْنَةِ اللَّهِ وَ سَخَطِهِ وَ غَضَبِ اللَّهِ عَلَيْهَا وَ لَعْنَتِهَا مَلَائِكَةُ اللَّهِ وَ أَعَدَّ لَهَا عَذَابًا أَلِيمًا. ... يَا حَوْلَاءُ مَنْ كَانَتْ مِنْكُمْ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ لَا تَجْعَلْ زِينَتَهَا لِغَيْرِ زَوْجِهَا وَ لَا تَبْدِي خِمَارَهَا وَ مِعْصَمَهَا وَ أَيُّمَا امْرَأَةٍ جَعَلَتْ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ لِغَيْرِ زَوْجِهَا فَقَدْ أَفْسَدَتْ دِينَهَا وَ أَسْخَطَتْ رَبَّهَا عَلَيْهَا.^{۷۶۵}

رسول خدا ص فرمود:

«برای زن حلال نیست که النگو و خلخالش را برای مردی غیر شوهرش آشکار سازد و وقتی این کار را کرد پیسوته در لعنت و خشم خداوند خواهد بود و غضب خداوند و لعنت فرشتگان خداوند بر اوست و خداوند برایش عذاب دردناکی آماده نموده است. هر کس از شما ایمان به خداوند و روز قیامت دارد زینتش را برای همسرش قرار ندهد و روسری و النگویش را آشکار نسازد و هر زنی چیزی از آن را برای غیر شوهرش آشکار سازد قطعاً دینش را فاسد نموده است و پروردگار خودش را بر خودش خشمگین نموده است.»^{۷۶۶}
 عن النبي ص يَا حَوْلَاءُ لَا تَطَيَّبِي وَ زَوْجِكَ غَائِبًا.^{۷۶۷}

رسول خدا ص به زنی بنام حولاء که عطر فروش بود و عطر اهل بیت علیهم السلام را تأمین می نمود فرمود:
 «ای حولاء! وقتی شوهرت غائب است عطر مزین!»^{۷۶۸}

غیرت

غیرت مرد و قبول این غیرت از طرف زن، باعث حفظ روابط زناشویی می شود و در نتیجه طرفین بخوبی می توانند رابطه جنسی خود را حفظ و حتی آن را ارتقاء دهند و به این وسیله خود را از فشارهای جنسی خلاص نمایند.
 عَنْ غِيَاثٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ عَلِيُّ ع إِنَّ اللَّهَ يَغَارُ لِلْمُؤْمِنِ فَلْيَغِرْ وَ مَنْ لَا يَغَارُ فَإِنَّهُ مَنكُوسُ الْقَلْبِ.^{۷۶۹}
 امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«خداوند برای مومن غیرت می ورزد پس او نیز باید غیرت داشته باشد و کسی که غیرت نمی ورزد واژگون قلب است.»^{۷۷۰}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ أَيُّمَا رَجُلٍ أَطَّلَعَ فِي دَارِ قَوْمٍ لِيَنْظُرَ إِلَى عَوْرَاتِهِمْ فَرَمَوْهُ فَفَقَّئُوا عَيْنَهُ أَوْ جَرَّحُوهُ فَلَا دِيَةَ لَهُ.^{۷۷۱}
 امام صادق ع فرمود:

«هر مردی که مشرف به خانه گروهی شود برای این که به عورتها (به زنان) آنان نگاه کند، و بعد او را سنگ بزنند و چشم کور شود یا جراحی بردارد، دیه ای برایش نیست.»^{۷۷۲}

^{۷۶۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۰۷

^{۷۶۳} مجموعه ورام، ج ۱، ص: ۲۸

^{۷۶۴} مجموعه ورام، ج ۱، ص: ۲۸

^{۷۶۵} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۴۲

^{۷۶۶} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۴۲

^{۷۶۷} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۴۴

^{۷۶۸} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۴۴

^{۷۶۹} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۵

^{۷۷۰} المحاسن، ج ۱، ص: ۱۱۵

^{۷۷۱} مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، النص، ص: ۲۳۷

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَ اتَى النَّبِيَّ ص بِأَسَارَى فَأَمَرَ بِقَتْلِهِمْ وَ خَلَا رَجُلًا مِنْ بَيْنِهِمْ فَقَالَ الرَّجُلُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَيْفَ أَطَلَقْتَ عَنِّي مِنْ بَيْنِهِمْ فَقَالَ أَخْبَرَنِي جَبْرئِيلُ عَنِ اللَّهِ جَلَّ جَلَّالُهُ أَنَّ فِيكَ خَمْسَ خِصَالٍ يُحِبُّهَا اللَّهُ وَ رَسُولُهُ الْغَيْرَةُ الشَّدِيدَةُ عَلَى حَرَمِكَ وَ السَّخَاءُ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ صِدْقُ اللَّسَانِ وَ الشَّجَاعَةُ فَلَمَّا سَمِعَهَا الرَّجُلُ أَسْلَمَ وَ أَحْسَنَ إِسْلَامَهُ وَ قَاتَلَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ قِتَالًا شَدِيدًا حَتَّى اسْتُشْهِدَ.^{٧٧٣}

امام باقر ع فرمود:

«چند اسیر نزد رسول خدا ص آوردند، حضرت دستور داد همه را کشتند جز یک نفر، آن مرد گفت:

«ای رسول خدا! چرا مرا از بین آنها رها کردی؟» حضرت فرمود:

«جبرئیل آمد و گفت:

"در تو پنج خصلت هست که خداوند آنها را دوست می‌دارد: غیرت شدید در باره خانواده، سخاوت، حسن خلق، راست گوئی و شجاعت!"» هنگامی که آن مرد این صفات را شنید مسلمان شد و اسلامش را نیکو نمود و همراه رسول خدا مبارزه سختی نمود تا این که به شهادت رسید.^{٧٧٤}

من رسالة الإمام أمير المؤمنين ع الى الإمام الحسن ع أَكْفَفُ عَلِيَّهِنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ بِحَجَبِكَ إِيَّاهُنَّ فَإِنَّ شِدَّةَ الْحِجَابِ خَيْرٌ لَكَ وَ لَهُنَّ ... وَ إِيَّاكَ وَ التَّغَايُرَ فِي غَيْرِ مَوْضِعٍ غَيْرَةٍ فَإِنَّ ذَلِكَ يَدْعُو الصَّحِيحَةَ مِنْهُنَّ إِلَى السَّقَمِ وَ لَكِنَّ أَحْكِمَ أَمْرَهُنَّ فَإِنَّ رَأْيَتَ ذَنْبًا فَعَاجِلَ النَّكِيرِ عَلَى الْكَبِيرِ وَ الصَّغِيرِ وَ إِيَّاكَ أَنْ تُعَاقِبَ فَتُعْظِمَ الذَّنْبَ وَ تُهَوِّنَ الْعُتْبَ.^{٧٧٥}

امام امیرالمؤمنین ع در نامه خود به امام حسن ع فرمود:

با جلوگیری آنان (از معاشرت اجانب) دیدگانشان را (از نامحرم) بپوشان که سختگیری در حجاب برای تو و آنها بهتر است؛ بیرون شدنشان (از خانه) بدتر از «راه دادن افراد نامطمئن (بخانه) نیست، اگر توانی چنان کن که (مردی) غیر از تو نشناسند ... مبادا غیرت بیجا نشان دهی که زن درست را هم به نادرستی کشد، محکم کاری کن (تا از آنها مطمئن باشی) اگر گناهی دیدی زودتر اعتراض کن چه کوچک باشد یا بزرگ، و کیفر مکن تا گناه را بزرگ و سرزنش را کوچک (و بی‌ارج) کنی (تا ممکن است در جلوگیری از سرزنش و اعتراض و پرخاش استفاده کرد نه کیفر و مجازات، و گر نه در هر خطا و اشتباهی باید به عقوبت پرداخت و دیگر ملامت و نکوهش سود نخواهد داد).

«بر حذر باش از اینکه در غیر جای خود، غیرت بورزی زیرا این کار زنان سالم را به بیماری می‌کشانند ولی کارشان را محکم بگیر و اگر عیبی دیدی در انکار بر کوچک و بزرگ شتاب کن غیرت بی‌جا نداشته باش، به این صورت که بی‌گناه را مورد عتاب و نکوهش قرار دهی که در این صورت گناه عظیمی مرتکب شدی و عتاب تو بی‌ارزش خواهد شد.»^{٧٧٦}

تکریم زن

تکریم همسر و آزار نرساندن به او، به زن کمک خواعهد نمود تا او بتواند بهتر به وظائف زناشویی خود عمل کند و خود و مردش را بی‌نیاز از حرام نماید.

پرهیز از تنبیه زنان

عَنْ أَبِي مَرْيَمَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ أ يَضْرِبُ أَحَدَكُمْ الْمَرْأَةَ ثُمَّ يَظَلُّ مُعَانِقَهَا.^{٧٧٧}

رسول خدا ص فرمود:

«آیا (درمیان شما) کسی زنش را می‌زند و سپس با او هم آغوش می‌شود؟!»^{٧٧٨}

عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ إِنَّمَا الْمَرْأَةُ لِعَبَةٍ مَنِ اتَّخَذَهَا فَلَا يُضَيِّعُهَا.^{٧٧٩}

^{٧٧٢} مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، النص، ص: ٢٣٧

^{٧٧٣} مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، النص، ص: ٢٣٧

^{٧٧٤} مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، النص، ص: ٢٣٧

^{٧٧٥} تحف العقول، النص، ص: ٨٦

^{٧٧٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٣٧

^{٧٧٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٠٩

^{٧٧٨} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٠٩

رسول خدا ص فرمود:

«همانا زن وسیله سرگرمی (و اوقات خوش شوهرش) است! پس کسی که او را می‌گیرد، ضایعش نکند.»^{۷۸۰}
عَنْ النَّبِيِّ أَنَّهُ قَالَ: إِنِّي أَتَعَجَّبُ مِمَّنْ يَضْرِبُ امْرَأَتَهُ وَهُوَ بِالضَّرْبِ أَوْلَىٰ مِنْهَا لَا تَضْرِبُوا نِسَاءَكُمْ بِالْخَشَبِ فَإِنَّ فِيهِ الْقِصَاصَ وَ لَكِنَّ اضْرِبُوهُنَّ بِالْجُوعِ وَ الْعُرَىٰ حَتَّىٰ تَرْتَبِحُوا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.^{۷۸۱}

رسول خدا ص فرمود:

«من تعجب می‌کنم از کسی که زنش را می‌زند و حال آنکه خود آن مرد به زدن سزاوار تر است! زنانتان را با چوب نزنید زیرا که قصاص دارد لکن آنها را با گرسنگی و بی‌لباسی بزنید (و تادیب کنید) تا در دنیا و آخرت سود ببرید.»^{۷۸۲}

فِي حَدِيثِ الْحَوْلَاءِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ أَنَّهُ قَالَ: أَيُّ رَجُلٍ لَطَمَ امْرَأَتَهُ لَطْمَةً أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَالِكًا خَازِنَ النَّيِّرَانِ فَيُلْطِمُهُ عَلَىٰ خُرٍّ وَجْهَهُ سَبْعِينَ لَطْمَةً فِي نَارِ جَهَنَّمَ.^{۷۸۳}

رسول خدا ص فرمود:

«هر مردی که لطمه‌ای به همسرش بزند خداوند عزوجل به مالک، خزانه دار جهنم امر می‌کند و او با حرارت چهره‌اش هفتاد لطمه در آتش جهنم بر او وارد می‌کند.»^{۷۸۴}

عَنْ النَّبِيِّ قَالَ: أَيَّمَا رَجُلٍ ضَرَبَ امْرَأَتَهُ فَوْقَ ثَلَاثِ أَقَامَةٍ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ رُءُوسِ الْخَلَائِقِ فَيَفْضَحُهُ فُضِيحَةً يَنْظُرُ إِلَيْهِ الْأَوْلُونَ وَ الْآخِرُونَ.^{۷۸۵}

رسول خدا ص فرمود:

«هر مردی که بیش از سه بار همسرش را بزند خداوند روز قیامت او را بالای سر خلائق آورده و او را رسوا می‌کند، رسوا کردنی که اولین و آخرین خلائق به او می‌نگرند.»^{۷۸۶}

مهربانی با زنان

رَوَى عَمَّا رِ السَّابِطِيُّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَكْثَرُ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْمُسْتَضْعَفِينَ النِّسَاءُ عَلِمَ اللَّهُ ضَعْفَهُنَّ فَرَحِمَهُنَّ.^{۷۸۷}

امام صادق ع فرمود:

«بیشتر اهل بهشت از مستضعفین هستند، زنان، ضعیف بودنشان را خدا می‌داند؛ به همین خاطر به آنها رحم می‌کند.»^{۷۸۸}

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ أَوْصَانِي جَبْرَائِيلُ بِالْمَرْأَةِ حَتَّىٰ ظَنَنْتُ أَنَّهُ لَا يَنْبَغِي طَلَاقُهَا إِلَّا مِنْ فَاحِشَةٍ مُّبَيَّنَةٍ.^{۷۸۹}

رسول خدا ص فرمود:

«جبرئیل (آنقدر) نسبت به زن، به من توصیه کرد که گمان کردم نمی‌توان او را طلاق داد مگر از روی (ارتکاب) یک فحشای آشکار.»^{۷۹۰}

^{۷۷۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۰

^{۷۸۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۰

^{۷۸۱} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۵۸

^{۷۸۲} جامع الأخبار (لشعیری)، ص: ۱۵۸

^{۷۸۳} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۵۰

^{۷۸۴} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، ص: ۲۵۰

^{۷۸۵} عوالی اللئالی العزیزية فی الأحادیث الدینیة، ج ۱، ص: ۲۵۴

^{۷۸۶} عوالی اللئالی العزیزية فی الأحادیث الدینیة، ج ۱، ص: ۲۵۴

^{۷۸۷} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۶۸

^{۷۸۸} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۶۸

^{۷۸۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۲

^{۷۹۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۲

الْمَوْلَى سَعِيدٌ الْمَزْبُدِيُّ فِي تَحْفَةِ الْأَخْوَانِ (ص: ٦٧)، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ ع قَالَ: إِنَّ النِّسَاءَ عِنْدَ الرَّجَالِ لَا يَمْلِكْنَ لِأَنْفُسِهِنَّ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَإِنَّ أَمَانَةَ اللَّهِ عِنْدَكُمْ فَ لَا تُضَارَوْهِنَّ (الطلاق: ٦) وَ لَا تَعْضَلُوهُنَّ (النساء: ١٩).^{٧٩١}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«زنان نزد مردان مالک نفع و ضرر خویش نیستند و آنان امانت الهی نزد شما نیستند لذا به آنها ضرری وارد نکنید^{٧٩٢} و آنها را تحت فشار قرار ندهید.^{٧٩٣}»

تنظیم شوهر برای همسر

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ جَهْمٍ قَالَ قُلْتُ لِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى ع خَصَبْتَ قَالَ نَعَمْ بِالْحَيَاءِ وَ الْكَيْفِ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ فِي ذَلِكَ لَأَجْرًا إِنَّهَا تُحِبُّ أَنْ تَرَى مِنْكَ مِثْلَ الَّذِي تُحِبُّ أَنْ تَرَى مِنْهَا يَعْنِي الْمَرْأَةَ فِي التَّهَيُّبَةِ وَ لَقَدْ خَرَجَنَ نِسَاءً مِنَ الْعَفَافِ إِلَى الْفُجُورِ مَا أُخْرِجَهُنَّ إِلَّا قَلِيلَةً تَهَيُّبُ أَرْوَاجِهِنَّ.^{٧٩٤}

حسن بن جهم می گوید به امام رضا ع گفتم:

«آیا خضاب کردی؟» فرمود:

«بله با حنا و کتَم.^{٧٩٥} آیا نمی دانی که در آن پاداش و اجر قرار دارد؟ همانا همسرت دوست دارد از تو چیزی را ببیند که تو دوست داری از او ببینی! -مقصود ایشان مانند زن در آراسته شدن است- همانا (برخی از) زنان، از عفاف به سوی پرده دری رفته اند و چیزی آنها را از پاکدامنی خارج نکرد مگر کم بودن آراستگی شوهرانشان.^{٧٩٦}»

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى ع قَالَ أَخْبَرَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ ع أَنَّ نِسَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ خَرَجْنَ مِنَ الْعَفَافِ إِلَى الْفُجُورِ مَا أُخْرِجَهُنَّ إِلَّا قَلِيلَةً تَهَيُّبَةُ أَرْوَاجِهِنَّ وَ قَالَ إِنَّهَا تَشْتَهِي مِنْكَ مِثْلَ الَّذِي تَشْتَهِي مِنْهَا.^{٧٩٧}

از امام رضا ع فرمود:

«پدرم از پدرش و از آباء خود به من خبر داد که زنان بنی اسرائیل از پاکدامنی به سوی پرده دری خارج شدند و چیزی آنها را از پاکدامنی خارج نکرد مگر کم بودن آراستگی شوهرانشان.» و فرمود:

«همسرت در تو به مثل همان چیزی میل دارد که تو نسبت به او تمایل داری.»^{٧٩٨}

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ الزِّيَّاتِ قَالَ كَانَ يَجْلِسُ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْبَصْرَةِ فَلَمَّ أُرِلَ بِهِ حَتَّى دَخَلَ فِي هَذَا الْأَمْرِ قَالَ وَ كُنْتُ أَصِفُ لَهُ أَبَا جَعْفَرٍ ع فَخَرَجْنَا إِلَى مَكَّةَ فَلَمَّا قَضَيْنَا النُّسُكَ أَخَذَنَا إِلَى الْمَدِينَةِ فَاسْتَأْذَنَّا عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ ع فَأَذِنَ لَنَا فَدَخَلْنَا عَلَيْهِ فِي بَيْتٍ مُنْجَدٍ وَ عَلَيْهِ مَلْحَفَةٌ وَرْدِيَّةٌ وَ قَدْ اخْتَضَبَ وَ اِكْتَحَلَ وَ حَفَّ لِحْيَتَهُ فَجَعَلَ صَاحِبِي يَنْظُرُ إِلَيْهِ وَ يَنْظُرُ إِلَى الْبَيْتِ وَ يَعْزُضُ عَمَاهُ بِقَلْبِهِ فَلَمَّا قُمْنَا قَالَ يَا حَسَنُ إِذَا كَانَ الْعَدُوُّ إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَعُدُّ أَنْتَ وَ صَاحِبُكَ إِلَى فَلَئِمَّا كَانَ مِنَ الْعَدُوِّ قُلْتُ لِصَاحِبِي أَذْهَبُ بِنَا إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ ع فَقَالَ أَذْهَبُ وَ دَعْنِي قُلْتُ سُبْحَانَ اللَّهِ أَلَيْسَ قَدْ قَالَ عُدُّ أَنْتَ وَ صَاحِبُكَ قَالَ أَذْهَبُ أَنْتَ وَ دَعْنِي فَوَّ اللَّهُ مَا زِلْتُ بِهِ حَتَّى مَضَيْتُ بِهِ فَدَخَلْنَا عَلَيْهِ فَإِذَا هُوَ فِي بَيْتٍ لَيْسَ فِيهِ إِلَّا حَصِي قَبْرَزٌ وَ عَلَيْهِ قَمِيصٌ غَلِيظٌ وَ هُوَ شَعَثٌ فَمَالَ عَلَيْنَا فَقَالَ دَخَلْتُمْ عَلَيَّ أَمْسِ فِي الْبَيْتِ الَّذِي رَأَيْتُمْ وَ هُوَ بَيْتُ الْمَرْأَةِ وَ لَيْسَ هُوَ بَيْتِي وَ كَانَ أَمْسِ يَوْمَهَا فَتَزَيَّنْتُ لَهَا وَ كَانَ عَلِيٌّ أَنْ أُتْرَيْنَ لَهَا كَمَا تَزَيَّنْتُ لِي وَ هَذَا بَيْتِي فَلَا يَعْزُضُ فِي قَلْبِكَ يَا أَحَا الْبَصْرَةَ فَقَالَ جُعِلَتْ فِدَاكَ قَدْ كَانَ عَرَضَ فَأَمَّا الْآنَ فَقَدْ أَذْهَبَهُ اللَّهُ.^{٧٩٩}

از حسن بن زیات نقل شد که می گفت:

با مردی از اهل بصره نشست داشته (و بحث های عقیدتی مطرح می کرده است) و این نشست پیوسته بوده تا اینکه آن مرد هم داخل این امر (یعنی تشیع) شد (حسن) گفت:

^{٧٩١} مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ١٤، ص: ٢٥١

^{٧٩٢} طلاق / ٦: لا تُضَارَوْهِنَّ

^{٧٩٣} نساء / ١٩: وَ لَا تَعْضَلُوهُنَّ

^{٧٩٤} مکارم الأخلاق، ص: ٨١

^{٧٩٥} نوعی گیاه است با رنگ قرمز که آن را با حنا مخلوط کرده و رنگ مو می ساختند.

^{٧٩٦} مکارم الأخلاق، ص: ٨١

^{٧٩٧} مکارم الأخلاق، ص: ٨١

^{٧٩٨} مکارم الأخلاق، ص: ٨١

^{٧٩٩} مکارم الأخلاق، ص: ٨٠

«من امام باقر ع را برای او توصیف می‌کردم (و از احوال ایشان می‌گفتم) سپس به مکه رفتیم و وقتی مناسک را به جا آوردیم، راه مدینه را در پیش گرفتیم (در آنجا) از امام باقر ع اجازه ملاقات خواستیم و حضرت به ما اذن ورود داد. ما نزد ایشان در اتاقی مزین وارد شدیم در حالیکه حضرت لباس (یا ملحفه‌ای) به رنگ گل سرخ به روی خود داشت و موهای خود را خضاب کرده و به چشمان خود سرمه کشیده و ریش خود را کوتاه کرده بود. او که همراهم بود شروع کرد به نگاه کردن به حضرت و اتاق و کوری (سابقش) را به قلبش عرضه می‌کرد (و در دلش شبهه وارد شد) وقتی که برخاستیم حضرت فرمود:

"ای حسن! ان شاء الله فردا که شد تو و همراهت نزد من برگردید." فردای آن روز که فرا رسید به همراهم گفتم: "برویم نزد ابو جعفر!" گفت:

"برو و من را رها کن!" گفتم:

"سبحان الله! مگر نفرمود که فردا تو با همراهت برگردی؟! جواب داد:

"تو برو و مرا رها کن!" به خدا قسم مدام پیگیر او بودم تا اینکه او را نزد حضرت آوردم و نزد ایشان وارد شدیم و (به طرز غافلگیر کننده‌ای) ایشان در اتاقی که هیچ چیز جز سنگریزه در آن نبود حضور داشت؛ ایشان بر تن پیراهنی ضخیم داشت و غبار آلود بود. حضرت به سوی ما روی آورده و فرمود:

"دیروز نزد من در آن خانه‌ای که دیدید، وارد شدید و آن اتاق، اتاق همسرم بود و اتاق من نبود دیروز هم روز او بود و من برای او خود را آراسته بودم، بر من لازم بود که خود را برای او آراسته کنم، همان‌طور که او خود را برای من آراسته می‌کند. اما اینجا اتاق من است. پس ای برادر اهل بصره در قلب خود چیزی را راه نده!" او گفت:

"فدایت شوم، راه پیدا کرد اما الان خداوند آن را برد!"^{۸۰۰}
عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع قَالَ تَهَيَّئَةُ الرَّجُلِ لِلْمَرْأَةِ مِمَّا تَزِيدُ فِي عِفَّتِهَا.^{۸۰۱}

امام کاظم ع فرمود:

«آمادگی و آراسته شدن مرد برای زن از چیزهایی است که بر پاکدامنی زن می‌افزاید.»^{۸۰۲}

ارتباط لمسی با کودکان

عَنْ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: سَأَلَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ عَنِ الصَّبِيِّ يَحْجُمُ الْمَرْأَةَ قَالَ إِذَا كَانَ يُحْسِنُ يَصِفُ فَلَا.^{۸۰۳}

از امام امیر المؤمنین ع درباره پسر بچه سؤال شد که زن را با دستش لمس می‌کند. حضرت فرمود:

«زمانی که بخوبی توصیف می‌کند (و فرق زن و مرد را می‌فهمد)، نه!»^{۸۰۴}

قَالَ عَلِيُّ مَبَاشَرَةَ الْمَرْأَةِ ابْنَتَهَا إِذَا بَلَغَتْ سِتَّ سِنِينَ شُعْبَةً مِنَ الزَّانَا.^{۸۰۵}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«مباشرت و لمس کردن زن با دخترش وقتی که به شش سال رسیده‌ای از زنا است.»^{۸۰۶}

سَأَلَ أَحْمَدُ بْنُ النَّعْمَانِ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع فَقَالَ لَهُ عِنْدِي جُورِيَّةٌ لَيْسَ بَيْنِي وَ بَيْنَهَا رَحِمٌ وَ لَهَا سِتُّ سِنِينَ قَالَ لَا تَضَعُهَا فِي حَجْرِكَ.^{۸۰۷}

احمد بن نعمان از امام صادق ع سؤال کرد و گفت:

«نزد من دخترکی است که بین من و او خویشاوندی نیست و او شش سال دارد!» حضرت فرمود:

«اورا در دامن خود قرار نده!»^{۸۰۸}

^{۸۰۰} مکارم الأخلاق، ص: ۸۰

^{۸۰۱} مکارم الأخلاق، ص: ۹۷

^{۸۰۲} مکارم الأخلاق، ص: ۹۷

^{۸۰۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۴

^{۸۰۴} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۴

^{۸۰۵} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۳۶

^{۸۰۶} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۳۶

^{۸۰۷} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۳۶

^{۸۰۸} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۳۶

عَنِ الرَّضَاعِ قَالَ: يُؤَخِّدُ الْعُلَامَ بِالصَّلَاةِ وَ هُوَ ابْنُ سَبْعِ سِنِينَ وَ لَا تَعْطَى الْمَرْأَةُ شَعْرَهَا مِنْهُ حَتَّى يَحْتَلِمَ.^{٨٠٩}
امام رضا ع فرمود:

«پسر بچه در حالی که به هفت سال رسیده نسبت به نماز وادار می‌شود ولی زن مویش را تا زمانی که او به احتلام نرسیده از او نمی‌پوشاند.»^{٨١٠}

عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ص فَرَّقُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ فِي الْمَضَاجِعِ إِذَا بَلَغُوا سَبْعَ سِنِينَ.^{٨١١}
رسول خدا ص فرمود:

«بین فرزندانان را در بسترها وقتی به هفت سال رسیدند، جدایی بیاوردید!»
وَ رَوَى أَنَّهُ (الإمام الرضا ع) يُفَرِّقُ بَيْنَ الصَّبِيَّانِ فِي الْمَضَاجِعِ لِسِتِّ سِنِينَ.^{٨١٢}

روایت شده که حضرت رضا ع با رسیدن به شش سال، بین کودکان در محل خواب فاصله می‌انداخت.^{٨١٣}
قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع إِذَا بَلَغَتِ الْجَارِيَةُ سِتَّ سِنِينَ فَلَا يُقْبَلُهَا الْعُلَامُ وَ الْعُلَامُ لَا يُقْبَلُ الْمَرْأَةَ إِذَا جَارَ سَبْعَ سِنِينَ.^{٨١٤}
امام صادق ع فرمود:

«وقتی که دختر بچه به شش سال رسیده پسر بچه او را نمی‌بوسد و پسر بچه وقتی که (سنش) از هفت سال گذشت زن را نمی‌بوسد.»^{٨١٥}

عَنْ هَارُونَ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ بَعْضِ رِجَالِهِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَاعِ ع أَنَّ بَعْضَ بَنِي هَاشِمٍ دَعَاهُ مَعَ جَمَاعَةٍ مِنْ أَهْلِهِ فَأَتَى بِصَبِيَّةٍ لَهُ فَأَدْنَاهَا أَهْلَ الْمَجْلِسِ جَمِيعاً إِلَيْهِمْ فَلَمَّا دَنَتْ مِنْهُ سَأَلَ عَنْ سِنِّيهَا فَقِيلَ خَمْسٌ فَتَحَاها عَنْهُ.^{٨١٦}

یکی از بنی هاشم امام رضا ع را با عده‌ای از خانواده شان دعوت کرد، سپس میزبان دختر بچه‌اش را آورد و اهل مجلس همگی او را به خود نزدیک کردند اما وقتی که نزدیک حضرت شد، ایشان از سن او پرسیدند. گفته شد پنج سال و حضرت او را از خود دور کردند.^{٨١٧}

كَانَ أَبُو الْحَسَنِ الْمَاضِي ع عِنْدَ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ - وَالِی مَكَّةَ وَ هُوَ زَوْجُ فَاطِمَةَ بِنْتِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع - وَ كَانَتْ لِمُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بِنْتٌ يُلَبِّسُهَا الثِّيَابَ وَ تَجِيءُ إِلَى الرَّجُلِ فَيَأْخُذُهَا وَ يَضُمَّهَا إِلَيْهِ فَلَمَّا تَنَاهَتْ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ ع أَمْسَكَهَا بِيَدَيْهِ مَمْدُودَتَيْنِ وَ قَالَ إِذَا أَتَتْ عَلَى الْجَارِيَةِ سِتُّ سِنِينَ لَمْ يَجْزُ أَنْ يُقْبَلَهَا رَجُلٌ لَيْسَتْ هِيَ بِمَحْرَمٍ لَهُ وَ لَا يَضُمَّهَا إِلَيْهِ.^{٨١٨}

امام کاظم ع نزد محمد بن ابراهیم والی مکه و شوهر فاطمه دختر امام صادق ع بود و محمد بن ابراهیم دختری (از زنی دیگر) داشت که لباس بر تن او می‌کردند و نزد مرد (مهمان) می‌آمد، او نیز او را گرفته و در آغوش خود می‌گرفت. زمانی که دختر به امام کاظم ع رسید او را با دستان باز شده نگه داشت و فرمود:

«وقتی که بر دختر بچه شش سال گذشت جایز نیست مردی که محرم او نیست او را ببوسد و به خود بچسباند.»^{٨١٩}
قَالَ الصَّادِقُ ع بِنْسِ الْبَيْتِ بَيْتِ الْحَمَامِ يَهَيْتُكَ السُّتْرَ وَ يُبْدِي الْعَوْرَةَ وَ نِعْمَ الْبَيْتُ بَيْتُ الْحَمَامِ يُذَكِّرُ حَرَّ جَهَنَّمَ وَ مِنَ الْأَدَبِ أَنْ لَا يَدْخُلَ الرَّجُلُ وَ لَدَهُ مَعَهُ الْحَمَامُ فَيَنْظُرَ إِلَى عَوْرَتِهِ.^{٨٢٠}
امام صادق ع فرمود:

^{٨٠٩} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٣٦

^{٨١٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٣٦

^{٨١١} مكارم الأخلاق، ص: ٢٢٣

^{٨١٢} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٣٦

^{٨١٣} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٣٦

^{٨١٤} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٣٧

^{٨١٥} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٣٧

^{٨١٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٣٣

^{٨١٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٣٣

^{٨١٨} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ٧، ص: ٤٦١

^{٨١٩} تهذيب الأحكام (تحقيق خراسان)، ج ٧، ص: ٤٦١

^{٨٢٠} مكارم الأخلاق، ص: ٥٣

«بد خانه‌ای است حمام! ستر و پوشش را هتک می‌کند و عورت را آشکار می‌کند و خوب خانه‌ای است حمام! حرارت جهنم را به یاد می‌آورد. و از ادب حمام این است که مرد فرزندش را با خودش به حمام نیاورد. (که اگر چنین کند) او به عورتش نگاه می‌کند.»^{۸۲۱}

اسب سواری برای زنان

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ أَنْ يُرَكَبَ سَرَجٌ بِفَرْجٍ.^{۸۲۲}
رسول خدا ص فرمود:

«نهی کردند از اینکه زنی روی زین سوار شود.»^{۸۲۳}

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع لَا تَحْمِلُوا الْفُرُوجَ عَلَى السَّرُوجِ فَتَهَيِّجُوهُنَّ لِلْفُجُورِ.^{۸۲۴}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«فرجها (زنها) را به روی زین‌ها سوار نکنید که آنها را برای فجور (و گناهان) تحریک می‌کند.»^{۸۲۵}

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع فِي الرَّجُلِ يَتَزَوَّجُ الْمَرْأَةَ عَلَى أَنَّهَا بَكَرٌ فَيَجِدُهَا تَيْبًا أَوْ يَجُوزُ لَهُ أَنْ يُقِيمَ عَلَيْهَا قَالَ فَقَالَ تَفْتَقُ الْبَكْرُ مِنَ الْمَرْكَبِ وَ مِنَ النَّزْوَةِ.^{۸۲۶}

از امام رضا ع درباره این مسئله که مرد با زن ازدواج می‌کند بنا بر اینکه باکره باشد ولی او را غیر باکره می‌یابد آیا می‌تواند بر علیه او اقامه دعوا کند! فرمود:

«بکارت از سوار شدن بر مرکب و پریدن (ممکن است) ازاله می‌شود.»^{۸۲۷}

اختلاط زنان با مردان

قال الله عزوجل: فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ (القصص: ۲۵).
خداوند در آیه ۲۵ سوره قصص می‌فرماید:

ناگهان یکی از آن دو (زن) به سراغ او آمد در حالی که با نهایت حیا گام برمی‌داشت، گفت: «پدرم از تو دعوت می‌کند تا مزد آب دادن (به گوسفندان) را که برای ما انجام دادی به تو بپردازد.»^{۸۲۸}

قَالَ عَلِيُّ ع اسْتَأْذَنَ أَعْمَى عَلَى فَاطِمَةَ فَحَجَبَتْهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ لِمَ حَجَبْتِهِ وَ هُوَ لَا يَرَاكَ فَقَالَتْ ع إِنْ لَمْ يَكُنْ يَرَانِي فَأَنَا أَرَاهُ وَ هُوَ يَشْمُ الرِّيحَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ بَضْعَةٌ مِنِّي.^{۸۲۹}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«مرد نابینایی برای آمدن نزد فاطمه اجازه گرفت و حضرت خود را از او پوشاند، رسول خدا ص به ایشان فرمود:

«برای چه خود را از او پوشاندی در حالی که او تو را نمی‌بیند؟» حضرت پاسخ داد:

«اگر او مرا نمی‌بیند ولی من او را می‌بینم و او بو را احساس می‌کند.» رسول خدا فرمود:

«شهادت می‌دهم که تو پاره تن منی.»^{۸۳۰}

عَنْ غِيَاثِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع يَا أَهْلَ الْعِرَاقِ نُبِّئْتُ أَنَّ نِسَاءَكُمْ يَدَافِعْنَ الرَّجَالَ فِي الطَّرِيقِ أَوْ مَا تَسْتَحْيُونَ.^{۸۳۱}

^{۸۲۱} مکارم الأخلاق، ص: ۵۳

^{۸۲۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۶

^{۸۲۳} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۷۸

^{۸۲۴} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۶

^{۸۲۵} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۶

^{۸۲۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۴۱۳

^{۸۲۷} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۴۱۳

^{۸۲۸} فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ

^{۸۲۹} النوادر (للاوندی)، ص: ۱۳

^{۸۳۰} النوادر (للاوندی)، ص: ۱۳

^{۸۳۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۶

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«ای اهل عراق با خبر شدم که زنان را مردان در مسیر (های رفت و آمد) بر خورد می کنند! آیا شرم نمی کنید؟»^{۸۳۲}
أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ: أَمَا تَسْتَحْيُونَ وَ لَا تَعَارُونَ نِسَاؤَكُمْ يُخْرَجْنَ إِلَى الْأَسْوَاقِ وَ يُزَاحِمْنَ الْعُلُوجَ.^{۸۳۳}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«آیا حیا نمی کنید و غیرت نمی ورزید؟ زنان شما به بازارها می روند و در برابر مردان تنومند قرار می گیرند!»^{۸۳۴}
عَنِ الْوَلِيدِ بْنِ صَبِيحٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَيْسَ لِلنِّسَاءِ مِنْ سَرَوَاتِ الطَّرِيقِ شَيْءٌ وَ لَكِنَّهَا تَمْشِي فِي جَانِبِ الْحَائِطِ وَ الطَّرِيقِ.^{۸۳۵}

رسول خدا ص فرمود:

«زنان حق (عبور) از قسمت های آشکار مسیر را ندارند بلکه در کنار دیوار و جاده حرکت می کنند.»^{۸۳۶}
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ص: أَنَّهُ نَهَى النِّسَاءَ أَنْ يَسْلُكْنَ وَسَطَ الطَّرِيقِ وَ قَالَ لَيْسَ لِلنِّسَاءِ فِي وَسَطِ الطَّرِيقِ نَصِيبٌ.^{۸۳۷}

رسول خدا ص زنان را نهی کردند از اینکه از وسط جاده عبور کنند و فرمودند:

«در وسط راه نصیبی برای زنان نیست.»^{۸۳۸}

عَنْ مِهْرَمٍ، قَالَ: كُنَّا نَزُولًا بِالْمَدِينَةِ، وَ كَانَتْ جَارِيَةً لِصَاحِبِ الدَّارِ تُعْجِبُنِي، وَ إِنِّي أَتَيْتُ الْبَابَ فَاسْتَفْتَحْتُ، فَفَتَحَتْ الْجَارِيَةُ، فَعَمَزَتْ يَدَيْهَا (أَوْ تَدْيِهَا)^{۸۳۹} فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْعَدَدِ دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَقَالَ: يَا مِهْرَمُ، أَيْنَ كَانَ أَقْصَى أَثْرِكَ الْيَوْمَ؟ فَقُلْتُ: مَا بَرِحْتُ الْمَسْجِدَ. فَقَالَ: أَوْ مَا تَعْلَمُ أَنْ أَمْرًا لَا يُنَالُ إِلَّا بِالْوَرَعِ!^{۸۴۰}

مهزم اسدی می گوید: ما در مدینه بودیم و صاحب خانه کنیزی داشت که از او خوشم آمده بود؛ من نزد در آمدم و خواستار گشودن در شدم. پس کنیز درب را گشود و من دست های (یا سینه های^{۸۴۱}) او را فشردم. صبح که شد نزد امام صادق ع وارد شدم؛ حضرت فرمود:

«آخرین کار امروزت چیست؟» گفتم:

«پیوسته در مسجد بودم!» فرمود:

«آیا نمی دانی که این امر ما (شیعه بودن) تمام نخواهد بود مگر با ورع و پرهیزگاری؟!»^{۸۴۲}
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ أَرْبَعٌ يُمِئْنَ الْقَلْبَ الذَّنْبُ عَلَى الذَّنْبِ وَ كَثْرَةُ مَنَاقِشَةِ النِّسَاءِ يَعْنِي مُحَادَثَتَهُنَّ وَ مُمَارَاةَ الْأَحْمَقِ يَقُولُ وَ تَقُولُ وَ لَا (يَقُولُ) إِلَى خَيْرٍ أَبَدًا وَ مُجَالَسَةَ الْمَوْتَى قِيلَ وَ مَا الْمَوْتَى قَالَ كُلُّ عَنِيٍّ مُتْرَفٍ.^{۸۴۳}

رسول خدا ص فرمود:

«چهار چیز است که قلب را می میراند: گناه روی گناه (بدون توبه کردن)، کثرت مناقشه با زنان یعنی هم صحبتی با آنها، مراء و جدل کردن با احمق (به این صورت که): او می گوید و تو می گویی و هرگز به خیر بر نمی گردد، هم نشینی با مردگان! گفته شد مردگان چه کسانی اند؟ فرمود: هر ثروتمند فرو رفته در نعمت.»^{۸۴۴}

قَالَ جَعْفَرُ الصَّادِقُ ع عَنْ أُمِّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا إِنَّ فَاطِمَةَ ع دَخَلَ عَلَيْهَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ بِهِ كَاتِبَةٌ شَدِيدَةٌ فَقَالَتْ فَاطِمَةُ يَا عَلِيُّ مَا هَذِهِ الْكَاتِبَةُ فَقَالَ عَلِيُّ سَأَلْنَا رَسُولَ اللَّهِ عَنِ الْمَرَأَةِ مَا هِيَ فَلْنَا عَوْرَةَ (أَي: مِمَّا يَجِبُ سِتْرَهُ) فَقَالَ فَمَتَى

^{۸۳۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۶

^{۸۳۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۶

^{۸۳۴} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۶

^{۸۳۵} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۸

^{۸۳۶} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۸

^{۸۳۷} دعائم الإسلام ج ۲ ۲۱۵

^{۸۳۸} دعائم الإسلام ج ۲ ۲۱۵

^{۸۳۹} إعلام الوری بأعلام الهدی (ط - القديمة)، النص، ص: ۲۷۵

^{۸۴۰} مناقب آل أبي طالب عليهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ۴، ص: ۲۲۶

^{۸۴۱} ۸۴۱

^{۸۴۲} مناقب آل أبي طالب عليهم السلام (لابن شهر آشوب)، ج ۴، ص: ۲۲۶

^{۸۴۳} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۹۷

^{۸۴۴} وسائل الشيعة، ج ۲۰، ص: ۱۹۷

تَكُونُ أَذْنِي مِنْ رَبِّهَا فَلَمْ نَدْرِ فَقَالَتْ فَاطِمَةُ لِعَلِّيَّ عِ ارْجِعْ إِلَيْهِ فَأَعْلِمُهُ أَنَّ أَذْنِي مَا تَكُونُ مِنْ رَبِّهَا أَنْ تَلْزَمَ قَعْرَ بَيْتِهَا فَانْطَلَقَ فَأَخْبَرَ رَسُولَ اللَّهِ بِمَا قَالَتْ فَاطِمَةُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ إِنَّ فَاطِمَةَ بَضْعَةٌ مِنِّي.^{٨٤٥}
 امام صادق ع از مادرشان نقل می‌کند: روزی علی بن ابی طالب ع بر فاطمه س داخل شد در حالیکه اندوه بسیار داشت. فاطمه س فرمود:

«یا علی! این اندوه از چیست؟» علی ع فرمود:

«رسول خدا درباره زن از ما پرسید که او چیست؟» گفتیم:

«عورت است! (چیزی است که آشکار شدنش زشت است)» فرمود:

«چه زمانی به پروردگارش نزدیک‌تر است؟» و ما ندانستیم. فاطمه س به ایشان فرمود:

«به سوی او برگرد و او را مطلع ساز که همانا نزدیک‌ترین حالت زن به پروردگارش این است که پیوسته در عمق خانه‌اش باشد.» علی ع رفت و رسول خدا ص را از آنچه فاطمه س فرموده بود، باخبر ساخت. رسول خدا ص فرمود:
 «همانا فاطمه پاره تن من است.»^{٨٤٦}

عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِذَا جَلَسَتِ الْمَرْأَةُ مَجْلِسًا فَقَامَتْ عَنْهُ فَلَا يَجْلِسُ فِي مَجْلِسِهَا رَجُلٌ حَتَّى يَبْرُدَ.^{٨٤٧}

رسول خدا ص فرمود:

«زمانی که زنی در مجلسی می‌نشیند و بعد بلند می‌شود، مردی جای او ننشیند تا وقتی که آنجا سرد شود.»^{٨٤٨}

اجازه برای ورود بر زنان

قال الله عزوجل: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيْسَتْ أَذْنُكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَ الَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَ حِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَ مِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَ لَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (النور: ٥٨).
 خداوند در آیه ٥٨ سوره نور می‌فرماید:

«ای کسانی که ایمان آورده‌اید، باید غلام و کنیزهای شما و کسانی از شما که به بلوغ نرسیده‌اند سه بار از شما کسب اجازه کنند: پیش از نماز بامداد، و هنگامی که جامه‌های خود را در نیمروز بیرون می‌آورید، و پس از نماز شامگاهان. (این)، سه هنگام برهنگی شماست، نه بر شما و نه بر آنان گناهی نیست که غیر از این (سه هنگام) دور یکدیگر بچرخید. خداوند این گونه آیات را برای شما بیان می‌کند، و خدا دانای حکیم است.»^{٨٤٩}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيْسَتْ أَذْنُكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَ الَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ (النور: ٥٨) قِيلَ مَنْ هُمْ قَالَ هُمُ الْمَمْلُوكُونَ مِنَ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ وَ الصَّبِيَّانِ الَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا يَسْتَأْذِنُونَ عَلَيْكُمْ عِنْدَ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ الْعَوْرَاتِ مِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ وَ هِيَ الْعَتَمَةُ وَ حِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَ يَدْخُلُ مَمْلُوكُكُمْ وَ غِلْمَانُكُمْ مِنْ بَعْدِ هَذِهِ الثَّلَاثِ عَوْرَاتٍ بَعِيرٍ إِذِنْ إِنْ شَاءُوا.^{٨٥٠}

از امام صادق ع درباره آیه قسمت نخست فوق سؤال شد که اینها چه کسانی هستند؟ فرمود:

«آنها زنان و مردان برده هستند و کودکانی که به بلوغ نرسیدند آنها در این سه وقت (خلوت و) برهنگی از شما (برای ورود) اجازه می‌گیرند: بعد از نماز عشاء که ثلث اول شب می‌باشد؛ و هنگامی که لباس‌هایتان را در وقت ظهر بیرون می‌آورید و قبل از نماز صبح. مملوک‌های شما و کودکانتان اگر خواستند، بعد از این سه وقت می‌توانند بر شما وارد شوند.»

^{٨٤٥} النوادر (للاوندی)، ص: ١٤

^{٨٤٦} النوادر (للاوندی)، ص: ١٤

^{٨٤٧} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٤

^{٨٤٨} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٦٤

^{٨٤٩} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيْسَتْ أَذْنُكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَ الَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَ حِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَ مِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَ لَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

^{٨٥٠} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٣٠

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ص أَنْ يَدْخُلَ دَاخِلَ عَلَى النِّسَاءِ إِلَّا بِإِذْنِ أَوْلِيَائِهِنَّ.^{٨٥١}
امام صادق ع فرمود:

«رسول خدا ص از اینکه کسی بدون اذن ولیّ زنان بر آنها وارد شوند، نهی کرده است.»^{٨٥٢}
عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فِي حَدِيثٍ قَالَ: وَ يَسْتَأْذِنُ الرَّجُلُ عَلَى ابْنَتِهِ وَ أُخْتِهِ إِذَا كَانَتَا مُتَزَوِّجَتَيْنِ.^{٨٥٣}
امام صادق ع فرمود:

«مرد برای ورود بر دختر و خواهر خود اجازه می‌گیرد (البته) زمانی که آن دو ازدواج کرده باشند.»^{٨٥٤}
عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع فِي حَدِيثٍ قَالَ: وَ مَنْ بَلَغَ الْخُلْمَ مِنْكُمْ فَلَا يَلِجُ عَلَى أُمِّهِ وَ لَا عَلَى أُخْتِهِ وَ لَا عَلَى ابْنَتِهِ وَ لَا عَلَى مَنْ سِوَى ذَلِكَ إِلَّا بِإِذْنِ.^{٨٥٥}
امام باقر ع فرمود:

«کسی از شما که به بلوغ می‌رسد بر مادر، خواهر و دخترش و بر غیر اینها، بدون اجازه وارد نشود.»^{٨٥٦}

خلوت با زن نامحرم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: فِيمَا أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ الْبَيْعَةَ عَلَى النِّسَاءِ أَنْ لَا يَخْتَبِينَ وَ لَا يَقْعُدْنَ مَعَ الرَّجَالِ فِي الْخَلَاءِ.^{٨٥٧}
امام صادق ع فرمود:

«از چیزهایی که پیامبر از زنان عهد و بیعت گرفت این بود که با مردان در خلوت جمع نشده و ننشینند.»^{٨٥٨}
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ قَالَ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَبْتَ فِي مَوْضِعٍ يَسْمَعُ نَفْسَ امْرَأَةٍ لَيْسَتْ لَهُ بِمَحْرَمٍ.^{٨٥٩}
رسول خدا ص فرمود:

«کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، در جایی که نفس زن نامحرمی را می‌شنوند، شب را سپری نکند.»^{٨٦٠}
عَنْ عَلِيِّ ع قَالَ: ثَلَاثَةٌ مَنْ حَفِظَهُنَّ كَانَ مَعْصُومًا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ مِنْ كُلِّ بَلِيَّةٍ مَنْ لَمْ يَخُلْ بِامْرَأَةٍ لَا يَمْلِكُ مِنْهَا شَيْئًا وَ لَمْ يَدْخُلْ عَلَى سُلْطَانٍ وَ لَمْ يَعْنِ صَاحِبَ بَدْعَةٍ بَدَعْتِهِ.^{٨٦١}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«سه چیز است که اگر کسی نسبت به آنها مراقبت کند از شیطان رانده شده و از هر بلایی مصون خواهد بود: کسی که خلوت نکند با زنی که نسبت به او هیچ حقی ندارد، کسی که بر سلطان وارد نشود و کسی که بدعت گذار را در بدعتش یاری نکند.»^{٨٦٢}

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع قَالَ: لَمَّا دَعَا نُوحٌ رَبَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى قَوْمِهِ أَتَاهُ إِبْلِيسُ فَقَالَ يَا نُوحُ إِنَّ لَكَ عِنْدِي يَدًا أُرِيدُ أَنْ أَكْفَأَكَ عَلَيْهَا إِلَى أَنْ قَالَ أَذْكَرُنِي فِي ثَلَاثِ مَوَاطِنَ فَإِنِّي أَقْرَبُ مَا أَكُونُ إِلَى الْعَبْدِ إِذَا كَانَ فِي إِحْدَاهُنَّ أَذْكَرُنِي إِذَا غَضِبْتَ وَ أَذْكَرُنِي إِذَا حَكَمْتَ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَ أَذْكَرُنِي إِذَا كُنْتُ مَعَ امْرَأَةٍ خَالِيًا وَ لَيْسَ مَعَكُمْ أَحَدٌ.^{٨٦٣}
امام باقر ع فرمود:

^{٨٥١} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٢٨

^{٨٥٢} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٢٨

^{٨٥٣} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٢٨

^{٨٥٤} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٢٨

^{٨٥٥} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٣٠

^{٨٥٦} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥٣٠

^{٨٥٧} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥١٩

^{٨٥٨} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ٥، ص: ٥١٩

^{٨٥٩} الأمالي (للطوسي)، النص، ص: ٦٨٨

^{٨٦٠} الأمالي (للطوسي)، النص، ص: ٦٨٨

^{٨٦١} الجعفریات (الأشعثيات)، ص: ٩٦

^{٨٦٢} الجعفریات (الأشعثيات)، ص: ٩٦

^{٨٦٣} الخصال، ج ١، ص: ١٣٢

«زمانی که نوح برای عذاب قومش، پرودگارش را خواند؛ ابلیس نزد او آمد و گفت: "ای نوح! همانا برای تو نزد من دستی (و حقی) است که می‌خواهم آن را جبران کنم..." تا اینکه گفت: "مرا در سه موضع به یاد آور که اگر بنده در یکی از آن‌ها باشد من در نزدیک‌ترین حالت به او هستم. مرا به یاد آور زمانی که خشم کردی و مرا به یاد آور زمانی که بین دو نفر قضاوت کردی و مرا به یاد آور زمانی که با زنی تنها شدی و کسی با شما نبود."»^{۸۶۴}

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ أَنَّهُ قَالَ: لَا يَخْلُونَ رَجُلًا بِامْرَأَةٍ فَإِنَّ تَالِثَهُمَا شَيْطَانٌ.^{۸۶۵}

رسول خدا ص فرمود:

«هرگز نباید مردی با زنی خلوت کند چرا که نفر سوم آنها شیطان است.»^{۸۶۶}

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: بَيْنَمَا مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ ع جَالِسٌ إِذْ أَقْبَلَ إِلَيْهِ إِبْلِيسُ إِلَى أَنْ قَالَ ثُمَّ قَالَ [لَهُ] أَوْصِيكَ بِثَلَاثِ خِصَالٍ يَا مُوسَى لَا تَخْلُ بِامْرَأَةٍ وَ لَا تَخْلُ بِكَ فَإِنَّهُ لَا يَخْلُو رَجُلًا بِامْرَأَةٍ وَ لَا تَخْلُو بِهِ إِلَّا كُنْتَ صَاحِبَهُ مِنْ دُونِ أَصْحَابِي الْخَبَرِ.^{۸۶۷}

رسول خدا ص فرمود:

«ابلیس به حضرت موسی ع گفت:

"ای موسی! به تو سه چیز را توصیه می‌کنم با هیچ زنی خلوت نکن و هیچ زنی با تو خلوت نکند، چرا که هیچ مردی با زنی خلوت نمی‌کند و زنی با او خلوت نمی‌کند مگر اینکه من خودم همنشین او باشم نه یاورانم!"^{۸۶۸}

شوخی با نامحرم

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ قَالَ: مَنْ فَآكَ امْرَأَةً لَا يَمْلِكُهَا حَيْسَ بِكُلِّ كَلِمَةٍ كَلَّمَهَا فِي الدُّنْيَا أَلْفَ عَامٍ فِي النَّارِ.^{۸۶۹}

رسول خدا ص فرمود:

«هر کس با زنی که در ملک (و نکاح) او نیست شوخی کند، بواسطه هر کلمه‌ای که با او سخن گفته است، هزار سال در آتش می‌ماند.»^{۸۷۰}

عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: كُنْتُ أَقْرَى امْرَأَةً كُنْتُ أَعْلَمُهَا الْقُرْآنَ، قَالَ، فَمَا زَحَتْهَا بِشَيْءٍ، قَالَ، فَقَدِمْتُ عَلَى أَبِي جَعْفَرٍ ع، قَالَ، فَقَالَ لِي: يَا أَبَا بَصِيرٍ أَيُّ شَيْءٍ قُلْتَ لِلْمَرْأَةِ قَالَ قُلْتُ بِيَدِي هَكَذَا، وَ غَطَيْتُ وَجْهَهُ، قَالَ، فَقَالَ لِي لَا تَعُودَنَّ إِلَيْهَا.^{۸۷۱}

ابی بصیر می‌گوید: من برای زنی (قرآن) قرائت می‌کردم و به او قرآن می‌آموختم (یک بار) با او در چیزی مزاح کردم؛ سپس نزد امام باقر ع که وارد شدم ایشان به من فرمود:

«به آن زن چه گفتی؟» ابوبصیر که قصه را برای حسین بن مختار نقل می‌کرد، در حالی که صورتش را پوشاند گفت:

«با دستم اینطوری، پاسخ ایشان را دادم» بعد حضرت فرمود:^{۸۷۲}

«به سوی آن (شوخی) برنگرد! (و دریگر آن را تکرار نکن!)»^{۸۷۳}

توصیف اندام نامحرم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَا يَنْبَغِي لِلْمَرْأَةِ أَنْ تُنْكَشِفَ بَيْنَ يَدَيِ الْيَهُودِيَّةِ وَ النَّصْرَانِيَّةِ فَإِنَّهُنَّ يَصِفْنَ ذَلِكَ لِأَزْوَاجِهِنَّ.^{۸۷۳}

^{۸۶۴} الخصال، ج ۱، ص: ۱۳۲

^{۸۶۵} تفسیر ابی الفتوح الرازی ج ۱ ص ۵۲۰.

^{۸۶۶} تفسیر ابی الفتوح الرازی ج ۱ ص ۵۲۰.

^{۸۶۷} الأمالی (للمفید)، النص، ص: ۱۵۷

^{۸۶۸} الأمالی (للمفید)، النص، ص: ۱۵۷

^{۸۶۹} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۳

^{۸۷۰} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۳

^{۸۷۱} رجال الکشی - إختيار معرفة الرجال، النص، ص: ۱۷۳

^{۸۷۲} رجال الکشی - إختيار معرفة الرجال، النص، ص: ۱۷۳

^{۸۷۳} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۹

امام صادق ع فرمود:

«برای زن شایسته نیست که در مقابل زن یهودی و مسیحی خود را نمایان کند زیرا آنها آن را برای شوهرانشان توصیف می‌کنند.»^{۸۷۴}

عَنْ النَّبِيِّ قَالَ: وَمَنْ وَصَفَ امْرَأَةً لِرَجُلٍ فَأَفْتَتَنَ بِهَا الرَّجُلَ وَ أَصَابَ مِنْهَا فَاحِشَةً لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا مَغْضُوبًا عَلَيْهِ وَ مَنْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ غَضِبَ عَلَيْهِ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَ الْأَرْضُونَ السَّبْعُ وَ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْوِزْرِ مِثْلُ الَّذِي أَصَابَهَا قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنْ تَابَ وَ أَصْلَحَ قَالَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِ.^{۸۷۵}

پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله): کسی که زنی را برای مردی توصیف کند و در نتیجه، آن مرد به این وسیله دچار فتنه شود و از ناحیه آن زن به فحشایی برسد، از دنیا نمی‌رود مگر اینکه مورد غضب خدا باشد. و کسی که خدا بر او غضب کند، آسمان‌های هفت‌گانه و زمین‌های هفت‌گانه بر او غضب می‌کنند و بر او بار گناهی مانند آنچه که آن مرد دچار شد خواهد بود. به ایشان گفته شد: ای رسول خدا! اگر توبه کرده و اصلاح کند (چطور)؟ فرمود: خداوند توبه اش را می‌پذیرد»^{۸۷۶}

رعایت حجاب

قال الله عزوجل: يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ وَ بَنَاتِكُمْ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (الأحزاب: ۵۹).

خداوند در آیه ۵۹ سوره احزاب می‌فرماید:

«ای پیامبر! به زنان و دخترانت و به زنان مؤمنان بگو: جلابب‌های^{۸۷۷} خود را بر خود فروتر گیرند. این برای آنکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند نزدیکتر است، و خدا آمرزنده مهربان است.»^{۸۷۸}

قال الله عزوجل: وَ الْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَ أَنْ يَسْتَعْفِنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (النور: ۶۰).

خداوند در آیه ۶۰ سوره نور می‌فرماید:

«و زنان از کار افتاده‌ای که امید به ازدواج ندارند، گناهی بر آنان نیست که لباسهای (رویین) خود را بر زمین بگذارند، بشرط اینکه در برابر مردم خود آرایی نکنند و اگر خود را بپوشانند برای آنان بهتر است و خداوند شنوا و داناست.»^{۸۷۹}

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ كُنْتُ قَاعِدًا فِي الْبَقِيعِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ص فِي يَوْمِ دَجْنِ (أَي: الغيم) وَ مَطَرٍ إِذْ مَرَّتْ امْرَأَةٌ عَلَيَّ حِمَارٍ فَهَوَتْ يَدَ الْحِمَارِ فِي وَهْدَةٍ (أَي: ما انخفض من الأرض) فَسَقَطَتِ الْمَرْأَةُ فَأَعْرَضَ النَّبِيُّ ص بِوَجْهِهِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهَا مُتَسَرَّوْلَةٌ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُتَسَرَّوْلَاتِ ثَلَاثًا يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّخَذُوا السَّرَاوِيلَاتِ فَإِنَّهَا مِنْ أَسْتَرِ ثِيَابِكُمْ وَ حَصَّنُوا بِهَا نِسَاءَكُمْ إِذَا خَرَجْنَ.^{۸۸۰}

امام امیر المؤمنین ع تعریف می‌کند:

«من با رسول خدا ص در روزی ابری و بارانی در بقیع نشسته بودم که زنی سوار بر الاغی عبور نمود. دست الاغ داخل چاله ای شد و زن از روی آن پایین افتاد و پیامبر صورت خود را برگرداند. (اصحاب به حضرت) گفتند:

«ای رسول خدا! او شلوار پوشیده است!» حضرت سه بار فرمود:

«خدایا پیامر زنانی را شلوار پوشیده اند!» (و بعد فرمود):

^{۸۷۴} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۱۹

^{۸۷۵} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۶

^{۸۷۶} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۶

^{۸۷۷} پوششهای بلندی که زنان بر سر خود گذاشته و سر و سینه آنها را می‌پوشاند

^{۸۷۸} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ وَ بَنَاتِكُمْ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ

وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

^{۸۷۹} وَ الْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَ أَنْ

يَسْتَعْفِنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

^{۸۸۰} مجموعه ورام، ج ۲، ص: ۷۸

«ای مردم شلوار داشته باشید زیرا این شلوار از پوشیده ترین لباسهای شماس است و به آن زنان خود را وقتی (از منزل) خارج می شوند، محافظت کنید!»^{۸۸۱}

فی حدیث ابی هریره عن النبی ص قال: صِنْفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا بَعْدُ، قَوْمٌ مَعَهُمْ سَيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَ نِسَاءٌ كَاسِيَاتٍ عَارِيَاتٍ مَائِلَاتٍ مُمِيلَاتٍ، رُؤُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَ لَا يَخْرُجْنَ رِيحُهَا، وَ إِنَّ رِيحَهَا لَتُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَ كَذَا؛ وَ هُنَّ اللَّاتِي يَمْلَنَ خِيَلَاءَ وَ يُصْبِينَ قُلُوبَ الرَّجَالِ.^{۸۸۲}
رسول خدا ص فرمود:

«دو گروه از اهل آتش هستند که آنها را هنوز ندیدم (بعدا خواهند آمد): گروهی که با آنها تازیانه ای مثل دم گاو که به آن مردم را می زند و (گروه دوم) زنانی که در عین پوشیدگی برهنه اند (چون لباسهایشان نازک و تنگ است). میل کننده و میل آورنده هستند (میل به سوی گناه دارند و دیگران را هم مایل به گناه می کنند). سرهایشان مثل کوهان شتر بُخت (شتر خراسانی) مائل است. (یعنی موهای سرشان را طوری بافته و روی سر خود می گذارند که سرهایشان شبیه کوهان شتر می شود) و آنان همانها هستند که مایل راه می روند (با طنازی قدم بر می دارند) و با نخوت و قلبهای مردان را دچار (شهوت) می کنند.»^{۸۸۳}

عن النبی ص یا عَلِيُّ مَنْ أَطَاعَ امْرَأَتَهُ أَكَبَّهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيَّ وَ جَهَّ فِي النَّارِ فَقَالَ عَلِيُّ ع وَ مَا تِلْكَ الطَّاعَةُ قَالَ يَا ذَنْ لَهَا فِي الذَّهَابِ إِلَى الْحَمَامَاتِ وَ الْعُرْسَاتِ وَ النَّائِحَاتِ وَ لُبْسِ الثِّيَابِ الرَّقَاقِ.^{۸۸۴}
رسول خدا ص فرمود:

«یا علی! کسی که از زن خود اطاعت کند، خدا او را برو در آتش می افکند» امام سؤال نمود:

«مقصود از این اطاعت چیست؟» حضرت فرمود:

«مقصود اینست که او را در رفتن بحمامها (بی که زنان در آنجا عورت خود را نمی پوشانند) و عروسیها (ی مختلط و همراه با گناه) و عزاها (بی که زنان صروت خود را می خراشند و یا درباره کسی که مرده است اوصاف دروغی را به عنوان مدح می گویند) و پوشیدن لباسهای نازک آزاد گذارد.»^{۸۸۵}

قال الإمام أمير المؤمنين ع عَلَيْكُمْ بِالصَّفِيقِ مِنَ الثِّيَابِ فَإِنَّهُ مَنْ رَقَّ ثَوْبُهُ رَقَّ دِينُهُ.^{۸۸۶}

«بر شما باد که لباسهای ضخیم بپوشید که هر کس لباس نازک بپوشد، دینش هم نازک و ناتوان خواهد شد.»^{۸۸۷}
وصية له (الإمام أمير المؤمنين) ع للحسن ع اكْفُفْ عَلَيْهِنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ بِحِجَابِكَ إِتَاهُنَّ فَإِنَّ شِدَّةَ الْحِجَابِ أَبْقَى عَلَيْهِنَّ.^{۸۸۸}

امام امیر المؤمنین ع در ضمن نامه ای به امام حسن ع فرمود:

«با پوششی که بر آنان قرار می دهی دیده آنان را از دیدن مردمان باز دار، زیرا سختی حجاب آنان را پاک تر نگاه می دارد.»^{۸۸۹}

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ لَا يَصْلُحُ لِلْمَرْأَةِ الْمُسْلِمَةِ أَنْ تَلْبَسَ مِنَ الْخُمْرِ وَ الدَّرُوعِ الثِّيَّ لَ تُوَارِي شَيْئًا.^{۸۹۰}
امام صادق ع فرمود:

«برای زن مسلمان شایسته نیست که مقنعه و پیراهنی بپوشد که چیزی را نمی پوشاند.»^{۸۹۱}

^{۸۸۱} مجموعه ورام، ج ۲، ص: ۷۸

^{۸۸۲} تاج العروس من جواهر القاموس، ج ۱۵، ص: ۷۰۸

^{۸۸۳} تاج العروس من جواهر القاموس، ج ۱۵، ص: ۷۰۸

^{۸۸۴} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۳۶۲

^{۸۸۵} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۳۶۲

^{۸۸۶} الخصال، ج ۲، ص: ۶۲۳

^{۸۸۷} الخصال، ج ۲، ص: ۶۲۳

^{۸۸۸} نهج البلاغة؛ الرسالة: ۳۱

^{۸۸۹} نهج البلاغة؛ نامه: ۳۱

^{۸۹۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۳۹۶

^{۸۹۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۳۹۶

حفظ نگاه

قال الله عزوجل: قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أُبْصَارِهِمْ وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَرْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ، وَ قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضْنَ مِنْ أُبْصَرِهِنَّ وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ (النور: ۳۰ و ۳۱).
خداوند در آیه ۳۰ و ۳۱ سوره نور می فرماید:

«به مؤمنان بگو دیده‌های خود را فرو انداخته و فرج‌های خود را حفظ کنند این برای آنها پاک‌تر است همانا خدا به آنچه انجام می‌دهند آگاه است. و به زنان مؤمن بگو دیده‌های خود را فرو نهند و فرج‌های خود را حفظ کنند.»^{۸۹۲}
عَنْ سَعْدِ الْإِسْكَافِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ قَالَ: اسْتَقْبَلَ شَابٌّ مِنَ الْأَنْصَارِ امْرَأَةً بِالْمَدِينَةِ وَ كَانَ النَّسَاءُ يَتَفَنَّعْنَ خَلْفَ أذَانِهِنَّ فَنَظَرَ إِلَيْهَا وَ هِيَ مُقْبِلَةٌ فَلَمَّا جازَتْ نَظَرَ إِلَيْهَا وَ دَخَلَ فِي رُقَاقٍ قَدْ سَمَاهُ بِنَبِيِّ قُلَانٍ فَجَعَلَ يَنْظُرُ خَلْفَهَا وَ اغْتَرَضَ وَجْهَهُ عَظْمٌ فِي الْحَائِطِ أَوْ رُجَاجَةٌ فَشَقَّ وَجْهَهُ فَلَمَّا مَضَتْ الْمَرْأَةُ نَظَرَ فَإِذَا الدَّمَاءُ تَسِيلُ عَلَى صَدْرِهِ وَ ثَوْبُهُ فَقَالَ وَ اللَّهُ لَا تَبِينَ رَسُولُ اللَّهِ صِي وَ لَأَخْبِرَنَّهُ قَالَ فَأَتَاهُ فَلَمَّا رَأَاهُ رَسُولُ اللَّهِ ص قَالَ لَهُ مَا هَذَا فَأَخْبَرَهُ فَهَبَطَ جَبْرئِيلُ ع بِهِدِهِ الْآيَةَ - قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أُبْصَارِهِمْ وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَرْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (النور: ۳۰).^{۸۹۳}
امام باقر ع فرمود:

در مدینه جوانی از انصار با زنی روبرو شد - و آن زمان، زنان مقنعه را از پشت گوش می‌بستند - جوان به آن زن در حالی که از روبرو می‌آمد نگاه انداخت، وقتی که زن (از کنار او) عبور کرد باز هم به او نگاه کرد، جوان وارد کوچه‌ای شد که نامش را بنی فلان گذاشته بودند و همچنان پشت زن را نگاه می‌کرد که استخوانی یا شیشه‌ای در دیوار با صورتش برخورد کرد و صورتش را شکافت. وقتی که زن رفت، خون بر لباس و سینه اش سرازیر بود! (با خود) گفت:

«به خدا سوگند نزد رسول خدا می‌آیم و او را با خبر می‌سازم!» پس نزد حضرت آمد. وقتی رسول خدا او را دید فرمود:

«این چه حالیست؟» جوان به حضرت (از آنچه که برایش پیش آمد) خبر داد. بعد از آن جبرئیل با آیه فوق نازل شد.^{۸۹۴}

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ أَبِي نَصْرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَا ص عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا أ هِيَ الَّتِي تَزْوُجُ بِهَا قَالَ نَعَمْ وَ لَمَّا قَالَتْ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنْ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ قَالَ أَبُوهَا كَيْفَ عَلِمْتَ ذَلِكَ قَالَتْ لَمَّا أَتَيْتُهُ بِرَسَالَتِكَ فَأَقْبَلَ مَعِيَ قَالَ كُونِي خَلْفِي وَ دَلِّينِي عَلَى الطَّرِيقِ (فَإِنَّا قَوْمٌ لَا نَنْظُرُ إِلَى آدْبَارِ النَّسَاءِ) فَكُنْتُ خَلْفَهُ أَرْشِدُهُ كَرَاهَةً أَنْ يَرَى مِنِّي شَيْئاً.^{۸۹۵}

امام رضا ع در مورد کلام خداوند (در نقل گفت و گوی حضرت شعیب ع و دخترش) که می‌فرماید:
«ای پدر! او را اجیر کن زیرا بهترین کسی که اجیر کردی، توانمند و امانت دار است.»^{۸۹۷} فرمود:
«شعیب به دخترش گفت:

"دختر کم او را از کجا شناختی؟" دختر گفت:

"وقتی پیام تو را به او دادم همراه من آمد و گفت:

پشت سرم باش و من را بر مسیر راهنمایی کن! (ما قومی هستیم که به پشت زنان نگاه نمی‌کنیم)^{۸۹۸} و من پشت سر او بودم و او را راهنمایی می‌کرد. او خوشش نمی‌آمد که از من چیز (تحریک کننده‌ای) ببیند!"^{۸۹۹}

۸۹۲ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أُبْصَارِهِمْ وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَرْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ، وَ قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضْنَ مِنْ أُبْصَرِهِنَّ وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

۸۹۳ الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۲۱

۸۹۴ الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۲۱

۸۹۵ وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۱۹۹

۸۹۶ قصص الأنبياء عليهم السلام (للراوندي)، ص: ۱۵۲

۸۹۷ قصص / ۲۶: یا أَبْتَ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنْ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ

۸۹۸ وسائل الشیعة، ج ۲۰، ص: ۱۹۹

۸۹۹ قصص الأنبياء عليهم السلام (للراوندي)، ص: ۱۵۲

قَالَ النَّبِيُّ ص اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَلَى امْرَأَةٍ ذَاتِ بَعْلِ مَلَأَتْ عَيْنَهَا مِنْ غَيْرِ زَوْجِهَا أَوْ غَيْرِ ذِي مَحْرَمٍ مِنْهَا فَإِنَّهَا إِنْ فَعَلَتْ ذَلِكَ أَحْبَطَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّ عَمَلٍ عَمِلَتْهُ فَإِنْ أَوْطَأَتْ فِرَاشَهُ غَيْرَهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُحْرِقَهَا بِالنَّارِ بَعْدَ أَنْ يُعَذِّبَهَا فِي قَبْرِهَا.^{٩٠٠}

رسول خدا ص فرمود:

«غضب خدا نسبت به زن شوهرداری که چشمش را از غیر شوهرش و یا از غیر محارمش پر کند شدید و سخت است. پس اگر او چنین کند خداوند عزوجل هر عمل (خوبی) را که انجام داده تباہ می‌سازد و اگر پای غیر شوهرش را بر بستر وی باز کند، حق است بر خدا که او را با آتش بسوزاند بعد از آنکه در قبر عذابش نمود.»^{٩٠١}

عَنْهُ (الإمام أمير المؤمنين) ع قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص فِي الْحَدِيثِ الَّذِي قَالَتْهُ فَاطِمَةُ س خَيْرُ النِّسَاءِ أَنْ لَا يَرَيْنَ الرَّجَالَ وَ لَا يَرَاهُنَّ الرَّجَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص إِنَّهَا مِنِّي.^{٩٠٢}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«روزی فاطمه س به رسول خدا ص عرض کرد:

«برای زنان بهتر است که نه مردان را ببینند و نه مردان آنها را ببینند.» پس رسول خدا ص فرمود:

«فاطمه از من است!»^{٩٠٣}

عَنْ عُقْبَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ النَّظْرُ سَهْمٌ مِنْ سِهَامِ إِبْلِيسَ مَسْمُومٌ وَ كَمْ مِنْ نَظْرَةٍ أَوْرَثَتْ حَسْرَةً طَوِيلَةً.^{٩٠٤} مَنْ تَرَكَهَا لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا لِغَيْرِهِ أَعْقَبَهُ اللَّهُ أَمْنًا وَ إِيْمَانًا يَجِدُ طَعْمَهُ.^{٩٠٥}

امام صادق ع فرمود:

«نگاه (حرام) تیری است از تیرهای ابلیس، مسموم است و چه بسیار نگاهی که حسرتی طولانی را به ارث گذاشته است.»^{٩٠٦} کسی که آن را برای خدا -نه برای غیر او- ترک کند، خداوند آرامش و ایمانی را در پی او می‌فرستد که (خود او) طعمش را احساس می‌کند.»^{٩٠٧}

عَنِ الْكَاهِلِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع النَّظْرَةُ بَعْدَ النَّظْرَةِ تَزْرَعُ فِي الْقَلْبِ الشَّهْوَةَ وَ كَفَى بِهَا لِصَاحِبِهَا فِتْنَةً.^{٩٠٨}

امام صادق ع فرمود:

«نگاه بعد از نگاه (اول)، در قلب شهوت را می‌کارد و همان برای فتنه انگیزی در صاحبش کافی است.»^{٩٠٩}

قال (الصادق) ع أَوْلُ نَظْرَةٍ لَكَ وَ الثَّانِيَةُ عَلَيْكَ وَ لَا لَكَ وَ الثَّلَاثَةُ فِيهَا الْهَلَاكُ.^{٩١٠}

امام صادق ع فرمود:

«اولین نگاه برای تو است و نگاه دوم بر علیه توست نه به نفع تو و نگاه سوم در آن هلاکت است.»^{٩١١}

قَالَ الصَّادِقُ ع مَنْ نَظَرَ إِلَى امْرَأَةٍ فَرَفَعَ بَصَرَهُ إِلَى السَّمَاءِ أَوْ غَمَّضَ بَصَرَهُ لَمْ يَرْتَدَّ إِلَيْهِ بَصَرُهُ حَتَّى يُزَوِّجَهُ اللَّهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ.^{٩١٢}

امام صادق ع فرمود:

^{٩٠٠} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ٤١٨

^{٩٠١} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ٤١٨

^{٩٠٢} مكارم الأخلاق، ص: ٢٣٣

^{٩٠٣} مكارم الأخلاق، ص: ٢٣٣

^{٩٠٤} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٢٦٤

^{٩٠٥} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ١٨

^{٩٠٦} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ٢٦٤

^{٩٠٧} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ١٨

^{٩٠٨} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ١٨

^{٩٠٩} من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص: ١٨

^{٩١٠} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٧٤

^{٩١١} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٧٤

^{٩١٢} من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص: ٤٧٤

«کسی که به زنی نگاه کرد و سپس نگاهش را به سوی آسمان بلند کرد یا چشمش را بست نگاهش به او بر نمی‌گردد تا اینکه خدا او را به ازدواج حور العین در آورد.»^{۹۱۳}

عَنِ الرَّضَاعِ فِيمَا كَتَبَهُ إِلَيْهِ مِنْ جَوَابِ مَسَائِلِهِ وَ حَرَّمَ النَّظْرَ إِلَى شُعُورِ النِّسَاءِ الْمَحْجُوبَاتِ بِالْأَزْوَاجِ وَ إِلَى غَيْرِهِنَّ مِنَ النِّسَاءِ لِمَا فِيهِ مِنْ تَهْيِيجِ الرِّجَالِ وَ مَا يَدْعُو إِلَيْهِ التَّهْيِيجُ مِنَ الْفَسَادِ وَ الدَّخُولِ فِيمَا لَا يَحِلُّ وَ لَا يَجْمَلُ وَ كَذَلِكَ مَا أَشْبَهَهُ الشُّعُورَ إِلَّا الَّذِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَ الْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحاً فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ أَيْ غَيْرَ الْجَلْبَابِ فَلَا بَأْسَ بِالنَّظَرِ إِلَى شُعُورِ مِثْلِهِنَّ.^{۹۱۴}

امام رضا ع در آنچه که برای جواب از مسائل محمد بن سنان نوشته‌اند می‌فرماید:

«و نگاه کردن به موهای زنان شوهردار و غیر آنها حرام شده است، به خاطر آنچه از تحریک مردان که در نگاه کردن وجود دارد و به خاطر آنچه که تحریک و تهییج به سوی آن می‌خواند از فساد و وارد شدن به آنچه که حلال و زیبا نیست، و همچنین نگاه کردن به آنچه شبیه مو است (حرام است) مگر کسانی که خداوند متعال فرمود: «و زنان قاعده که امید به نکاح ندارند پس گناهی بر آنها نیست اینکه لباس خود را بیاندازند در حالیکه خود را به زینت مزین نکردند»^{۹۱۵}»

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ قَالَ: مَنْ أَطَّلَعَ فِي بَيْتِ جَارِهِ فَنَظَرَ إِلَى عَوْرَةِ رَجُلٍ أَوْ شَعْرِ امْرَأَةٍ أَوْ شَيْءٍ مِنْ جَسَدِهَا كَانَ حَقّاً عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ النَّارَ مَعَ الْمُنَافِقِينَ الَّذِينَ كَانُوا يَتَّبِعُونَ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ فِي الدُّنْيَا وَ لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَفْضَحَهُ اللَّهُ وَ يُبْدِيَ لِلنَّاسِ عَوْرَتَهُ فِي الْآخِرَةِ وَ مَنْ مَلَأَ عَيْنَيْهِ مِنْ امْرَأَةٍ حَرَاماً حَشَاهُمَا اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِمَسَامِيرٍ مِنْ نَارٍ وَ حَشَاهُمَا نَاراً حَتَّى يَقْضَى بَيْنَ النَّاسِ ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ.^{۹۱۶}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که بر اتاق همسایه‌اش مشرف باشد و به عورت مردی یا موی زنی و یا قسمتی از بدن او نگاه کند، حق است بر خدا که او را همراه منافقینی که در دنیا به دنبال عورت‌های زنان بودند وارد آتش کند و تا خدا او را رسوا نکند از دنیا خارج نمی‌شود و در آخرت خدا عورتش را برای مردم آشکار می‌کند. همچنین کسی که چشمانش را از نگاه حرام به زنی پر کند، خداوند آن دو چشمش را با میخ‌هایی از آتش پر می‌نماید و آن دو را تا وقتی که میان مردم قضاوت کند از آتش پر می‌کند و پس از آن به او دستور داده می‌شود که به سوی آتش برود.»^{۹۱۷}

عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ آبَائِهِ ع فِي حَدِيثِ الْمَنَاهِي قَالَ: وَ مَنْ مَلَأَ عَيْنَيْهِ مِنْ حَرَامٍ مَلَأَ اللَّهُ عَيْنَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ النَّارِ إِلَّا أَنْ يَتُوبَ وَ يَرْجِعَ وَ قَالَ ع وَ مَنْ صَافَحَ امْرَأَةً تَحْرَمُ عَلَيْهِ فَقَدْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ مَنْ التَزَمَ امْرَأَةً حَرَاماً قُرْنَ فِي سِلْسِلَةٍ مِنْ نَارٍ مَعَ شَيْطَانٍ فَيُقَدِّقَانِ فِي النَّارِ.^{۹۱۸}

رسول خدا ص فرمود:

«و کسی که دو چشمش را از حرام پر کند خداوند در روز قیامت آن‌ها را از آتش پر می‌کند مگر اینکه توبه کند و بر گردد و فرمود: اگر کسی با زنی که بر او حرام است مصافحه کند و دست دهد بدرستی که متحمل خشمی از ناحیه خدا شده است و کسی که با زنی از روی حرام ملازمت و همراهی داشته باشد در سلسله‌ای از آتش هم‌نشین شیطان می‌شود و هر دو در آتش پرت می‌شوند.»^{۹۱۹}

قَالَ أَبُو بَصِيرٍ لِلصَّادِقِ ع الرَّجُلُ تَمَرُّ بِهِ الْمَرْأَةُ فَيَنْظُرُ إِلَى خَلْفِهَا قَالَ أَيْسَرُ أَحَدِكُمْ أَنْ يُنْظَرَ إِلَى أَهْلِهِ وَ ذَاتِ قَرَابَتِهِ قُلْتُ لَأَقَالَ قَارِضٌ لِلنَّاسِ مَا تَرْضَاهُ لِنَفْسِكَ.^{۹۲۰}

ابو بصیر به امام صادق ع گفت:

«زن از کنار مرد عبور می‌کند و آن مرد به پشت او نگاه می‌کند، (حکمش چیست؟)» فرمود:

^{۹۱۳} من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص: ۴۷۴

^{۹۱۴} عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص: ۹۷

^{۹۱۵} عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص: ۹۷

^{۹۱۶} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۶

^{۹۱۷} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۶

^{۹۱۸} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۱۴

^{۹۱۹} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۱۴

^{۹۲۰} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۱۹

«آیا اینکه کسی به اهل و عیال او یا خویشاوند یکی از شما نگاه کند شما را خوشحال می کند؟» گفتیم: «نه!» فرمود:

«پس برای مردم به چیزی راضی باش که برای خودت راضی هستی.»^{۹۲۱}
عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: أَمَا يَخْشَى الَّذِينَ يَنْظُرُونَ فِي أَدْبَارِ النِّسَاءِ أَنْ يُتَلَوَّا بِذَلِكَ فِي نِسَائِهِمْ.^{۹۲۲}
امام صادق ع فرمود:

«آیا کسانی که در پشت زنان نظر می کنند نمی ترسند که در مورد زنان خودشان به چنین چیزی مبتلا شوند؟»^{۹۲۳}
قَالَ النَّبِيُّ اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَلَى امْرَأَةٍ ذَاتِ بَعْلِ مَلَأَتْ عَيْنَهَا مِنْ غَيْرِ زَوْجِهَا أَوْ غَيْرِ ذِي مَحْرَمٍ مِنْهَا فَإِنَّهَا إِنْ فَعَلَتْ ذَلِكَ أَحْطَطَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّ عَمَلٍ عَمِلْتَهُ فَإِنْ أَوْطَأَتْ فِرَاشَهُ غَيْرَهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُحْرِقَهَا بِالنَّارِ بَعْدَ أَنْ يُعَذِّبَهَا فِي قَبْرِهَا.^{۹۲۴}
رسول خدا ص فرمود:

«غضب خدا بر زن شوهر داری که چشمش را از غیر شوهرش و یا از غیر محارمش پر کند شدید و سخت است. پس اگر او چنین کند خداوند عزوجل هر عمل (خوبی) را که انجام داده تباہ می سازد و اگر پای غیر شوهرش را بر بستر وی بازکند، حق است بر خدا که او را با آتش بسوزاند بعد از آنکه در قبر عذابش نمود.»^{۹۲۵}

مصافحه با نامحرم

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ قَالَ: مَنْ صَافَحَ امْرَأَةً حَرَامًا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُوبًا ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ.^{۹۲۶}
رسول خدا ص فرمود:

«هر کس با زن نامحرمی دست بدهد، روز قیامت در حالی که دستانش بسته شده است می آید و بعد به او دستور داده می شود سوی آتش برود.»^{۹۲۷}
عَنْ سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ مُصَافِحَةِ الرَّجُلِ الْمَرْأَةَ قَالَ ... أُمَّا الْمَرْأَةُ الَّتِي يَجِلُّ لَهَا أَنْ يَتَزَوَّجَهَا فَلَا يُصَافِحُهَا إِلَّا مِنْ وَرَاءِ الثُّوبِ وَ لَا يَغْمِزُ كَفَّهَا.^{۹۲۸}
سماعه بن مهران می گوید از امام صادق ع درباره دست دادن مرد با زن سؤال کردم، فرمود: ... اما زنی که ازدواج با او حلال است پس با او مصافحه نمی کند مگر از پشت لباس! و دستش را هم نمی فشارد.»^{۹۲۹}

سلام به نامحرم

عَنْ مَسْعُودَةَ بِنِ صَدَقَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع لَا تَبْدَءُوا النِّسَاءَ بِالسَّلَامِ.^{۹۳۰}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«با زنان آغازگر سلام نباشید!»^{۹۳۱}
عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ يُسَلِّمُ عَلَى النِّسَاءِ وَ يَرُدُّنَّ عَلَيْهِ وَ كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع يُسَلِّمُ عَلَى النِّسَاءِ وَ كَانَ يَكْرَهُ أَنْ يُسَلِّمَ عَلَى الشَّابَةِ مِنْهُنَّ وَ يَقُولُ أَتَخَوَّفُ أَنْ يُعْجِبَنِي صَوْتُهَا فَيَدْخُلَ عَلَيَّ أَكْثَرَ مِمَّا طَلَبْتُ مِنَ الْأَجْرِ.^{۹۳۲}

^{۹۲۱} من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص: ۱۹

^{۹۲۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۳

^{۹۲۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۵۳

^{۹۲۴} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ۴۱۸

^{۹۲۵} أعلام الدين في صفات المؤمنين، ص: ۴۱۸

^{۹۲۶} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۳

^{۹۲۷} ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، النص، ص: ۲۸۳

^{۹۲۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۲۵

^{۹۲۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۲۵

^{۹۳۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۵

^{۹۳۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۵

امام صادق ع فرمود:

«رسول خدا ص به زنان سلام می نمود و آنها به او جواب می دادند و امیرالمؤمنین ع (نیز) به آنها سلام می کرد ولی کراهت داشت که به جوان ترهای آنها سلام کند و می فرمود:
«می ترسم صدایش برایم خوشایند گردد، در نتیجه بیشتر از اجری که به دنبالش بودم بر من ضرر وارد شود.»^{۹۳۳}

تداوم بر روزه

قَالَ النَّبِيُّ ص يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَ فَلْيَتَزَوَّجْ وَ مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْهَا فَلْيُؤْمِرِ الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ.^{۹۳۴}
رسول خدا ص فرمود:

«ای جوانان، کسانی از شما که قدرت و توانایی ازدواج دارند پس ازدواج کنند و کسی هم که نمی تواند پس بر روزه مداومت کند که روزه برای او قطع کننده شهوت است.»^{۹۳۵}

نبوسیدن لب

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع قُبْلَةُ الْوَالِدِ رَحْمَةٌ وَ قُبْلَةُ الْمَرْأَةِ شَهْوَةٌ وَ قُبْلَةُ الْوَالِدَيْنِ عِبَادَةٌ وَ قُبْلَةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ دِينَ وَ زَادَ عَنْهُ الْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ وَ قُبْلَةُ الْإِمَامِ الْعَادِلِ طَاعَةٌ.^{۹۳۶}
امام امیرالمؤمنین ع فرمود:

«بوسیدن فرزند رحمت است، بوسیدن زن شهوت است، بوسیدن پدر و مادر عبادت است و بوسه مرد به برادرش، دین است. حسن بصری از حضرت مطلبی را اضافه کرد: و بوسیدن امام عادل، اطاعت است.»^{۹۳۷}
عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ مَوْلَى آلِ سَامٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَيْسَ الْقُبْلَةُ عَلَى الْفَمِ إِلَّا لِلزَّوْجَةِ أَوْ الْوَالِدِ الصَّغِيرِ.^{۹۳۸}
امام صادق علیه السلام فرمود:

«بوسه بر دهان فقط برای همسر و فرزند کوچک است.»^{۹۳۹}
عَنْ يُونُسَ بْنِ ظَبْيَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: إِنَّ لَكُمْ لِنُورًا تُعْرَفُونَ بِهِ فِي الدُّنْيَا حَتَّىٰ إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا لَقِيَ أَخَاهُ قُبْلَهُ فِي مَوْضِعِ النُّورِ مِنْ جِبْهَتِهِ.^{۹۴۰}
امام صادق ع فرمود:

«همانا برای شما نوری است که در دنیا بوسیله آن شناخته می شوید تا آن جا که وقتی یکی از شما برادرش را ملاقات کرد موضع آن نور در پیشانی اش را می بوسد.»^{۹۴۱}
عَنْ رِفَاعَةَ بْنِ مُوسَى عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: لَا يَقْبَلُ رَأْسُ أَحَدٍ وَلَا يَدُهُ إِلَّا يَدُ رَسُولِ اللَّهِ أَوْ مَنْ أُرِيدَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ ص.^{۹۴۲}

امام صادق ع فرمود:

«دست و سر احدی بوسیده نمی شود مگر آنکه رسول خدا باشد یا کسی باشد که بوسیله او، رسول خدا را قصد کرده باشد.»^{۹۴۳}

^{۹۳۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۵

^{۹۳۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۵، ص: ۵۳۵

^{۹۳۴} روضة الواعظین ۳۷۴.

^{۹۳۵} روضة الواعظین ۳۷۴.

^{۹۳۶} مکارم الأخلاق، ص: ۲۲۰

^{۹۳۷} مکارم الأخلاق، ص: ۲۲۰

^{۹۳۸} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۶

^{۹۳۹} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۶

^{۹۴۰} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۵

^{۹۴۱} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۵

^{۹۴۲} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۵

^{۹۴۳} الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۱۸۵

عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ع قَالَ: مَنْ قَبَلَ لِلرَّحِمِ ذَا قَرَابَةٍ فَلَيْسَ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَ قَبْلَةُ الْأَخِ عَلَى الْحَدِّ وَ قَبْلَةُ الْإِمَامِ بَيْنَ عَيْنَيْهِ.^{٩٤٤}
امام کاظم ع فرمود:

«کسی که خویشاوند و رحمش را ببوسد اشکالی ندارد. (محل) بوسیدن برادر، بر گونه است و (محل) بوسیدن امام میان دو چشم او است.»^{٩٤٥}

نخوابیدن بر شکم

حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ ع قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ع بِالْكُوفَةِ فِي الْجَمَاعِ إِذْ قَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ فَسَأَلَهُ عَنْ مَسَائِلَ فَكَانَ فِيهَا سَأَلَهُ أَنْ قَالَ لَهُ أَخْبِرْنِي عَنْ النَّوْمِ عَلَيَّ كَمْ وَجْهٌ هُوَ فَقَالَ النَّوْمُ عَلَيَّ أَرْبَعَةٌ أَوْجُهُ الْأَنْبِيَاءِ ع تَنَامُ عَلَيَّ أَفْقِيَّتِهِمْ مُسْتَلْقِينَ وَ أَعْيُنُهُمْ لَا تَنَامُ مُتَوَقِّعَةً لَوْحِي اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ الْمُؤْمِنُ يَنَامُ عَلَيَّ يَمِينِهِ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ وَ الْمَلُوكُ وَ أَبْنَاؤُهَا تَنَامُ عَلَيَّ شِمَائِلِهَا لِيَسْتَمِرُّوا مَا يَأْكُلُونَ وَ إِبْلِيسُ وَ إِخْوَانُهُ وَ كُلُّ مَجْنُونٍ وَ ذُو غَاةٍ يَنَامُ عَلَيَّ وَجْهَهُ مُنْبَطِحًا.^{٩٤٦}
امام امیر المؤمنین ع در مسجد جامع کوفه بود که مردی از شام برخاست و از ایشان سؤالاتی را پرسید؛ از جمله چیزهایی که پرسید این بود که گفت:

«ما از خوابیدن با خیر ساز که بر چند وجه است؟» فرمود:

«خوابیدن چهار گونه است: پیامبران بر قفای خود می خوابند و چشمانشان نمی خوابد به این خاطر که منتظر وحی خداوند عزوجل هستند و مؤمن بر سمت راست خود می خوابد در حالی که روی خود را به سمت قبله کرده است و پادشاهان و شاهزادگان بر سمت چپ خود می خوابند تا آنچه می خورند را گوارا بیابند و شیطان و برادرانش و هر دیوانه و آفت زده‌ای به رو، دراز کشیده و می خوابد.»^{٩٤٧}

فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ فِي وَفَاةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع إِلَى أَنْ قَالَ الرَّأْيِيُّ وَ كَانَ مِنْ كَرَمِ أَخْلَاقِهِ ع أَنَّهُ يَتَفَقَّدُ النَّائِمِينَ فِي الْمَسْجِدِ وَ يَقُولُ لِلنَّائِمِ الصَّلَاةَ يَرْحَمُكَ اللَّهُ الصَّلَاةَ (الْمَكْتُوبَةَ عَلَيْكَ) ثُمَّ يَتَلَوُّعَ إِنْ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ (العنكبوت: ٤٥) فَفَعَلَ ذَلِكَ كَمَا كَانَ يَفْعَلُهُ عَلَيٌّ جَارِي عَادَاتِهِ مَعَ النَّائِمِينَ فِي الْمَسْجِدِ حَتَّى إِذَا بَلَغَ إِلَى الْمَلْعُونِ فَرَأَهُ نَائِمًا عَلَيَّ وَجْهَهُ قَالَ لَهُ يَا هَذَا قُمْ مِنْ نَوْمِكَ هَذَا فَإِنَّهَا نَوْمَةٌ يَمُقَّتْهَا اللَّهُ وَ هِيَ نَوْمَةُ الشَّيْطَانِ وَ نَوْمَةُ أَهْلِ النَّارِ بَلْ نَمَّ عَلَيَّ يَمِينِكَ فَإِنَّهَا نَوْمَةُ الْعُلَمَاءِ أَوْ عَلَيَّ يَسَارِكَ فَإِنَّهَا نَوْمَةُ الْحُكَمَاءِ وَ لَا تَنَمَّ عَلَيَّ ظَهْرِكَ فَإِنَّهَا نَوْمَةُ الْأَنْبِيَاءِ ع.^{٩٤٨}
در روایت طولانی در نقل شهادت امام امیرالمؤمنین ع کلام راوی به اینجا می رسد که می گوید:

و از بزرگی و کرم اخلاق حضرت این بود که به دنبال افراد خوابیده در مسجد می رفت و به آنها می گفت:

«نماز! - خدا رحمت کند - نمازی که برگردند واجب است! (را درباب)» سپس این آیه را تلاوت می نمود:
«به درستی که نماز از فحشاء و منکر باز می دارد»^{٩٤٩}. در آن شب نیز مانند شبهای دیگر طبق عادتش این عمل را با افراد خوابیده در مسجد، انجام داد تا اینکه به آن ملعون (ابن ملجم) رسید و او را درحالی که روی صورت خوابیده بود مشاهده کرد. به او فرمود:

«ای که اینجا بی! از این گونه خوابیدن بلند شو؛ این خوابدنی است که خدا از آن بدش می آید و خوابیدن شیطان و اهل جهنم است. بلکه روی سمت راست خود بخواب که خوابیدن علماء است یا روی سمت چپ خود بخواب که خوابیدن حکماء است ولی روی پشت خود (قفا) نخواب که خوابیدن انبیاء است.»^{٩٥٠}
قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَنَامُ الرَّجُلُ عَلَيَّ وَجْهَهُ، وَ مَنْ رَأَيْتُمُوهُ نَائِمًا عَلَيَّ وَجْهَهُ فَأَنْبَهُوهُ.^{٩٥١}

امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«مرد به روی صورت خود نمی خوابد و کسی را اگر دیدید که این گونه خوابیده است او را بیدار و متوجه کنید.»^{٩٥٢}

^{٩٤٤} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٢، ص: ١٨٥

^{٩٤٥} الکافی (ط - الإسلامية)، ج ٢، ص: ١٨٥

^{٩٤٦} الخصال، ج ١، ص: ٢٦٢

^{٩٤٧} الخصال، ج ١، ص: ٢٦٢

^{٩٤٨} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ٤٢، ص: ٢٨٠

^{٩٤٩} عنكبوت / ٤٥: إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ

^{٩٥٠} بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ٤٢، ص: ٢٨٠

^{٩٥١} الخصال، ج ٢، ص: ٦١٣

جلوگیری از خوابهای جنسی
عَنِ الصَّادِقِ ع أَنَّهُ قَالَ إِذَا حَفَّتَ الْجَنَابَةُ فَقُلْ فِي فِرَاشِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْإِحْتِلَامِ وَمِنْ شَرِّ [سُوءِ] الْأَحْلَامِ وَمِنْ
أَنْ يَتَلَاعَبَ بِي الشَّيْطَانُ فِي الْيَقَظَةِ وَالْمَنَامِ.^{۹۵۳}
امام صادق ع فرمود:

«اگر از جنب شدن در خواب ترسیدی، (در هنگام خوابیدن) در بستر بگو:
"خدایا من از محتمل شدن به تو پناه می برم و از شر خوابهای آشفته و از این که شیطان در خواب و بیداری با من
بازی کند (به تو پناه می برم)»^{۹۵۴}»^{۹۵۵}

عریان نشدن

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنِ أَبِيهِ عَنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ إِذَا تَعَرَّى أَحَدُكُمْ نَظَرَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ فَطَمَعِ فِيهِ فَاتَّزِرُوا.^{۹۵۶}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:
«وقتی یکی از شما برهنه می شود شیطان به او نگاه می کند و در (گمراه کردن) او طمع می ورزد پس ازار (لنگ) به
دور خود ببندید.»^{۹۵۷}
كَانَ رَسُولُ اللَّهِ يَقُولُ أَنْهِيَ أُمَّتِي عَنْ حَلِّ الْأَزَارِ وَعَنِ الْأَقْبِيَةِ وَكَشْفِ الْأَفْخَادِ.^{۹۵۸}
رسول خدا ص فرمود:
«امتم را از باز کردن ازار و قبا و مکشوف کردن رانها نهی می کنم.»^{۹۵۹}

آنچه وسوسه شیطان را دور می کند

خضاب

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ لِعَلِيٍّ يَا عَلِيُّ دِرْهَمٌ فِي الْخِضَابِ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ دِرْهَمٍ فِي غَيْرِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَفِيهِ أَرْبَعُ عَشْرَةَ خَصْلَةً
يَطْرُدُ الرِّيحَ مِنَ الْأَذْنَيْنِ وَ يَجْلُو الْبَصَرَ وَ يَلِينُ الْخِيَاشِيمَ وَ يُطَيِّبُ النَّكْهَةَ وَ يَشُدُّ اللَّثَّةَ وَ يَذْهَبُ بِالضَّنَى وَ يَقِيلُ وَسُوسَةَ
الشَّيْطَانِ وَ تَفْرَحُ بِهِ الْمَلَائِكَةُ وَ يَسْتَبْشِرُ بِهِ الْمُؤْمِنُ وَ يَغِيظُ بِهِ الْكَافِرُ وَ هُوَ زِينَةٌ وَ طِيبٌ وَ يَسْتَحْيِي مِنْهُ مُنْكَرٌ وَ نَكِيرٌ وَ
هُوَ بَرَاءَةٌ لَهُ فِي قَبْرِهِ.^{۹۶۰}
رسول خدا ص به امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«یا علی! خرج یک درهم برای خضاب کردن، با فضیلت تر از خرج هزار درهم در راه خدا ولی غیر خضاب است.
در خضاب کردن چهارده خصوصیت وجود دارد: باد را از گوش ها دور می کند، بینایی را جلا می دهد و رگها و عروق
داخل بینی را نرم و ملایم می کند، بوی دهان را خوش می گرداند، لثه را محکم می کند، لاغری و ناتوانی را می برد،
وسوسه شیطان را کم می کند، بوسیله آن ملائکه خوشحال می شوند و مؤمن از آن شادمان گشته و کافر را خشمگین
و برافروخته می کند، زینت است، خوشبویی است، نکیر و منکر از آن حیا می کنند و برای او، در قبر دوری (از عذاب)
می آورد.»^{۹۶۱}

^{۹۵۲} الخصال، ج ۲، ص: ۶۱۳

^{۹۵۳} مفتاح الفلاح (ط - القديمة)، ص: ۲۸۴

^{۹۵۴} اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْإِحْتِلَامِ وَمِنْ شَرِّ [سُوءِ] الْأَحْلَامِ وَمِنْ أَنْ يَتَلَاعَبَ بِي الشَّيْطَانُ فِي الْيَقَظَةِ وَالْمَنَامِ

^{۹۵۵} مفتاح الفلاح (ط - القديمة)، ص: ۲۸۴

^{۹۵۶} مکارم الأخلاق، ص: ۵۶

^{۹۵۷} مکارم الأخلاق، ص: ۵۶

^{۹۵۸} مکارم الأخلاق، ص: ۱۱۷

^{۹۵۹} مکارم الأخلاق، ص: ۱۱۷

^{۹۶۰} مکارم الأخلاق، ص: ۷۸

^{۹۶۱} مکارم الأخلاق، ص: ۷۸

سدر

مَنْ غَسَلَ رَأْسَهُ بِالسِّدْرِ صَرَفَ اللَّهُ عَنْهُ وَسْوَسةَ الشَّيْطَانِ، وَ مَنْ صُرِفَ عَنْهُ وَسْوَسةَ الشَّيْطَانِ لَمْ يَعْصِ، وَ مَنْ لَمْ يَعْصِ دَخَلَ الْجَنَّةَ.^{٩٦٢}

رسول خدا ص فرمود:

«کسی که سرش را با سدر بشوید خداوند از او وسوسه شیطان را بر می گرداند و کسی که وسوسه شیطان از او برگردد معصیت نمی کند و کسی که معصیت نکند وارد بهشت می شود.»^{٩٦٣}

انار

قال الصادق (عليه السلام) مَا مِنْ رُمَانَةٍ إِلَّا وَ فِيهِ حَبَّةٌ مِنَ الْجَنَّةِ فَإِذَا شَدَّ مِنْهَا شَيْءٌ فَخَذُوهُ وَ مَا وَقَعَتْ أَوْ مَا دَخَلَتْ تِلْكَ الْحَبَّةُ مَعْدَةَ امْرِئٍ قَطُّ إِلَّا أَنْارَتْهَا أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَ نَفَتْ عَنْهُ الشَّيْطَانُ الْوَسْوَسةَ وَ رَوَى بَعْضُهُمْ وَ نَفَتْ عَنْهُ وَسْوَسةَ الشَّيْطَانِ.^{٩٦٤}

امام صادق ع فرمود:

«هیچ اناری نیست مگر آنکه در آن دانه‌ای از بهشت باشد پس اگر دانه‌ای از آن جدا افتاد آن را بردارید. آن دانه بهشتی داخل معدة کسی نمی شود و در آن قرار نمی گیرد مگر آنکه چهل شب آن را نورانی می کند و از آن شخص شیطان وسوسه را دور می کند. بعضی هم این گونه روایت کرده اند: که وسوسه شیطان را دور می کند.»^{٩٦٥}

به

قَالَ النَّبِيُّ ص كُلُّوا السَّفْرَجَلَ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي الذَّهْنِ وَ يَذْهَبُ بِطَخَاءِ الصَّدْرِ وَ يُحَسِّنُ الْوَالِدَ وَ قَالَ مَنْ أَكَلَ سَفْرَجَلًا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ عَلَى الرِّيقِ صَفَا ذِهْنُهُ وَ امْتَلَأَ جَوْفَهُ حُكْمًا وَ عِلْمًا وَ وَقَى مِنْ كَيْدِ إِبْلِيسَ وَ جُنُودِهِ.^{٩٦٦}

رسول خدا ص فرمود:

«به بخورید که ذهن را تقویت می کند و گرفتگی سینه را می برد؛ فرزند را نیکو می کند و فرمود: کسی که سه روز به را در حال ناشتا بخورد، ذهنش صاف و خالص می گردد و درونش از حکمت و علم پر می گردد و از حيله و مکر ابلیس و سپاهیانش حفظ می گردد.»^{٩٦٧}

روغن

قَالَ النَّبِيُّ لِعَلِيٍّ ع فِي وَصِيَّتِهِ يَا عَلِيُّ كُلِّ الزَّيْتِ وَ ادَّهِنْ بِهِ فَإِنَّهُ مَنْ أَكَلَ الزَّيْتِ وَ ادَّهِنْ بِهِ لَمْ يَقْرَبْهُ الشَّيْطَانُ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا.^{٩٦٨}

رسول خدا ص فرمود:

«ای علی روغن زیتون بخور و بوسیله آن خود را روغن بکش زیرا کسی که روغن زیتون بخورد و بوسیله آن خود را روغن مالی کند شیطان تا چهل صبح به او نزدیک نمی شود.»^{٩٦٩}

قرائت سوره جمعه

قال الصادق ع مَنْ أَدْمَنَ قِرَاءَتَهَا لَيْلًا وَ نَهَارًا صَبَاحًا وَ مَسَاءً أَمِنَ مِنَ وَسْوَسةِ الشَّيْطَانِ.^{٩٧٠}

^{٩٦٢} من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص: ١٢٥

^{٩٦٣} من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص: ١٢٥

^{٩٦٤} المحاسن، ج ٢، ص: ٥٤٠

^{٩٦٥} المحاسن، ج ٢، ص: ٥٤٠

^{٩٦٦} مكارم الأخلاق، ص: ١٧٢

^{٩٦٧} مكارم الأخلاق، ص: ١٧٢

^{٩٦٨} مكارم الأخلاق، ص: ١٩٠

^{٩٦٩} مكارم الأخلاق، ص: ١٩٠

^{٩٧٠} المصباح للكفعمي (جنة الأمان الواقية)، ص: ٤٥٨

امام صادق علیه السلام فرمود:

«کسی که مداومت کند بر قرائت سوره جمعه در شب و روز و در صبح و عصر از وسوسه شیطان در امان می ماند.»^{۹۷۱}

دعای دفع وسوسه

ضِدُّ وَسْوَسَةِ الشَّيْطَانِ: تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلِداً وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الذَّلِّ وَ كَبْرَهُ تَكْبِيراً وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.^{۹۷۲}
دعای ضد وسوسه شیطان:

«توکل می کنم بر زنده‌ای که نمی‌میرد و حمد مخصوص خدایی است که فرزندی نگرفت و در ملکش هیچ شریکی ندارد و ولی و سرپرستی از روی ذلت و خواری (که یاورش باشد) ندارد و او را بزرگ شمار، بزرگ شمردنی! و هیچ تغییری و هیچ توانی نیست مگر بوسیله خداوند بلندمرتبه با عظمت.»^{۹۷۳}
قال الصادق (عليه السلام): سَرَّحْ لِحَيْتِكَ مِنْ فَوْقُ وَ قُلِ اللَّهُمَّ سَرَّحْ عَنِّي الْهُمُومَ وَ الْعُمُومَ وَ وَسْوَسَةَ الصَّدْرِ وَ وَسْوَسَةَ الشَّيْطَانِ.^{۹۷۵}

امام صادق ع فرمود:

«ریشت را از بالا شانه بزن و بگو:

«خدایا! از من، هم‌ها و غم‌ها و سوسه در سینه و وسوسه شیطان را ببر»^{۹۷۶}
قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع إِذَا كَسَا اللَّهُ مُؤْمِناً تَوْباً جَدِيداً فَلْيَتَوَضَّأْ وَ لِيُصَلِّ رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِيهِمَا أَمَّ الْكِتَابِ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ آيَةُ الْكُرْسِيِّ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ ثُمَّ لِيُحْمَدِ اللَّهُ الَّذِي سَتَرَ عَوْرَتَهُ وَ زَيَّنَهُ فِي النَّاسِ وَ لِيُكْتَبَ مِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ قُوَّةٌ إِلَّا بِاللَّهِ فَإِنَّهُ لَا يَعْصِي اللَّهَ فِيهِ وَ لَهُ بِكُلِّ سَلَكٍ فِيهِ مَلَكٌ يَقْدُسُ لَهُ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ يَتَرَحَّمُ عَلَيْهِ.^{۹۷۸}
امام امیر المؤمنین ع فرمود:

«وقتی خدا بر تن مؤمنی لباس جدیدی پوشاند: پس وضو بگیرد و دو رکعت نماز بخواند و در آن دو رکعت، سوره حمد، توحید، آیه الکرسی و سوره قدر بخواند. سپس خدایی را که عورتش را پوشاند و او را در مردم زینت بخشید حمد و ستایش کند و بسیار ذکر لا حول و لا قوه الا بالله بگوید در نتیجه در آن لباس معصیت خدا نکند، و برای آن مؤمن به تعداد هر نخ آن لباس، فرشته‌ای است که او را تقدیس می‌کند و برای او استغفار کرده و رحمت خدا را طلب می‌کند.»^{۹۷۹}

^{۹۷۱} المصباح للكفعمي (جنة الأمان الواقية)، ص: ۴۵۸

^{۹۷۲} زاد المعاد - مفتاح الجنان، ص: ۵۶۰

^{۹۷۳} تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلِداً وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الذَّلِّ وَ كَبْرَهُ تَكْبِيراً وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

^{۹۷۴} زاد المعاد - مفتاح الجنان، ص: ۵۶۰

^{۹۷۵} مكارم الأخلاق ۷۱

^{۹۷۶} اللَّهُمَّ سَرَّحْ عَنِّي الْهُمُومَ وَ الْعُمُومَ وَ وَسْوَسَةَ الصَّدْرِ وَ وَسْوَسَةَ الشَّيْطَانِ

^{۹۷۷} مكارم الأخلاق ۷۱

^{۹۷۸} مكارم الأخلاق، ص: ۱۰۲

^{۹۷۹} مكارم الأخلاق، ص: ۱۰۲